



ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1990

ΚΑΛΟ ΠΑΣΧΑ





Η ιστορική επέτειος της εθνικής παλιγγενεσίας του 1821, γιορτάστηκε με ιδιαίτερη λαμπρότητα και επισημότητα σε όλες τις αστυνομικές υπηρεσίες της χώρας, όπου έγιναν συγκεντρώσεις και άλλες εκδηλώσεις.

Επίκεντρο των γιορταστικών αυτών εκδηλώσεων ήταν η Αθήνα, όπου στη μεγάλη στρατιωτική παρέλαση που έγινε, ξεχώρισε η άψογη εμφάνιση των πεζοπόρων και μηχανοκινήτων τμημάτων της ΕΛ.ΑΣ.





ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1990

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Η ποινική ευθύνη από τις κυκλοφοριακές παραβάσεις	208
Αληθώς ανέστη	213
Το Πάσχα στα χρόνια της Τουρκοκρατίας	214
Επιτυχημένη χρήση υπολογιστών στην εργασία	215
Εξουσία - ηθική - ευθύνη γιατρών	217
Εγκλήματα που συγκλόνισαν το πανελλήνιο	221
Μορφές της ελευθερίας	225
Το παιδί και τα δικαιώματά του	228
Πώς επιδρά η διαφήμιση στη δομή της αγοράς	233
Εμείς και το παιδί μας	236
Ρύπανση θαλασσών και ακτών από τα απορρίμματα	238
Το ψωμί στη ζωή μας	242
Μεσογειακή αναιμία	244
Μέτρα ασφαλείας στα οικοδομικά εργοτάξια	248
Εξαγόμενον ενεργηθείσης ενόρκου προανακρίσεως	252
Νομολογίες	254
Γεγονότα και Συμβάντα	256
Νέα απ' όλη την Ελλάδα	260
Υπηρεσιακά Νέα	261
Νέα της Ι.Ρ.Α.	262
Βιβλιοπαρουσίαση	263
Επισημάνσεις	264
Για τις ελεύθερες ώρες	266
Επισημάνσεις	268
Συμβουλές για οδηγούς	270



ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ Μηνιαίο Περιοδικό του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης. **Διευθυντής:** Αστυνομός Α' Αλέξ. Βλάχος. **Αρχισυντάκτης:** Υπαστυνομός Α' Νίκ. Πολύμερος. **Σύνταξη:** Υπαστυνόμος Β' Δημ. Κάσιος, Π.Υ. Ελισσαίος Αρτόπουλος, Π.Υ. Αν. Ντινοπούλου, Π.Υ. Μαρία Πίσχου, Π.Υ. Αφροδίτη Κοκκίνου, Π.Υ. Αγγελική Ρήγα. **Γραμματεία:** Υπαστυνόμος Β' Κων. Δανούσης, Ανθ/μος Κων. Καραγιάννης. **Καλλιτεχνική επιμέλεια:** Π.Υ. Κων. Πλευριτάκης. **Διαφημίσεις:** Π.Υ. Φώτ. Μακροζαχόπουλος. **Διαχείριση:** Π.Υ. Αναστασία Καραμεσίνη. **Διεκπεραίωση:** Αρχ/κας Ελευθ. Μουτσώκος, Π.Υ. Γεώργιος Βόλης. **Φωτογραφική κάλυψη:** Φωτογραφικό Συνεργείο Δ/σης Δημ. Σχέσεων / Υ.Δ.Τ. **Φίλμς - Μοντάζ:** Αφάι Φούτρη Ε.Π.Ε. - Φραντζή 10. **Εκδοτικές εργασίες:** Β. Οικονόμου - Δημαράκη 20. **Τηλέφωνα Περιοδικού:** Διευθυντής: 6916.383, Αρχισυντάκτης: 8655.505, Διαχείριση - Διαφημίσεις: 8677.074. **Ταχυδρομική διεύθυνση:** Αριστοτέλους 175, 112 51 Αθήνα.



Η ΠΟΙΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΑΠΟ ΤΙΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΕΣ ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ

Του Υπαστυνόμου Α'
Πολύμερου Νικολάου

Σταχυολογώντας τις δικαστικές αποφάσεις που εκδόθηκαν την δεκαετία που πέρασε γύρω από τα θέματα που αφορούν την κυκλοφορία των αυτοκινήτων σταθήκαμε στον Ιανουάριο του 1982, όπου για πρώτη φορά αθώωθηκε οδηγός και καταδικάστηκε πεζός.

Η παραπομπή με βούλευμα του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών πεζού σε δίκη στο πταισματοδικείο για παράβαση του ΚΟΚ τη στιγμή που ο οδηγός αθώωθηκε αποτελεί σταθμό στα δικαστικά χρονικά και ίσως απαρχή μιας νέας αντίληψης για τα θέματα που αφορούν την οδική κυκλοφορία.

Το ατύχημα έγινε τα μεσάνυχτα της 5ης Ιανουαρίου στη Λεωφόρο Αλεξάνδρας, όταν ο πεζός προσπάθησε να την διασχίσει, εκτός διαβάσεων, με αποτέλεσμα να τον παρασύρει το διερχόμενο αυτοκίνητο και να μείνει 25 ημέρες στο νοσοκομείο.

Το βούλευμα αυτό σύμφωνα με το οποίο η αντικανονική συμπεριφορά του παθόντος πεζού οδήγησε στην απαλλαγή του δράστη οδηγού, αποτελεί μια από τις σπάνιες περιπτώσεις εφαρμογής από την ελληνική νομολογία της αρχής της εμπιστοσύνης, σαν λόγου που αίρει τον άδικο χαρακτήρα της πράξης.

Η διαπίστωση αυτή μας φέρνει

αναγκαστικά στη μνήμη μας ορισμένες βασικές αρχές που αφορούν την ποινική ευθύνη από τις κυκλοφοριακές παραβάσεις και που απασχολούν όχι μόνο τις υπηρεσίες τροχαίας και τα δικαστήρια, αλλά πιθανό και κάθε συνετό οδηγό.

Το βασικό ερώτημα πάνω στο οποίο θα προσπαθήσουμε να απαντήσουμε μέσα από το άρθρο αυτό είναι, μέχρι ποιο σημείο μπορεί ο οδηγός που κινείται σύμφωνα με τους κανόνες του ΚΟΚ να επαναπαύεται στην κανονική οδήγηση, ή διαφορετικά μέχρι ποιο σημείο μπορούμε να πούμε ότι βρίσκεται μέσα στα πλαίσια της συνετής οδήγησης που αίρει τον άδικο χαρακτήρα.

Είναι δυνατόν π.χ. να θεωρήσουμε συνετή τη συμπεριφορά οδηγού που βασιζόμενος στην κανονική οδήγηση, τραυματίζει θανάσιμα το προ του αυτοκινήτου του ευρισκόμενο παραβάτη, αν και αντιλήφθηκε έγκαιρα την παράβασή του;

Είναι σ' όλους μας γνωστό ότι η ανάπτυξη της κυκλοφορίας και η πυκνωση των κυκλοφοριακών μέσων, παρ' όλον ότι αποτελούν θεμελιώδη παράγοντα της οικονομικής και κοινωνικής μας ζωής εν τούτοις αποτελούν διαρκή απειλή και μάλιστα για την αν-

θρώπινη ζωή, αφού κάθε μέρα θρηνούμε χιλιάδες θύματα στην άσφαλτο.

Το ποινικό δίκαιο για να αντιμετωπίσει τα προβλήματα που συνδέονται με την κυκλοφορία των αυτοκινήτων, δεν απαγόρευσε βέβαια την κυκλοφορία τους, παρ' όλου ότι είναι πολλές φορές γεννεσιουργοί λόγοι παρανόμων διακινδυνεύσεων και προσβολών, αλλά την επιτρέπει λόγω της κοινωνικής τους αναγκαιότητας.

Έτσι, όπως, συμβαίνει και σ' ορισμένους άλλους τομείς της κοινωνικής ζωής, (επιτρεπτό επικινδύνων ιατρικών επεμβάσεων) η συμμετοχή στην κυκλοφορία κρίνεται επιτρεπτή, επειδή συντρέχει ορισμένος λόγος που αίρει τον άδικο χαρακτήρα της και ο οποίος έχει να κάνει με την έννοια της **επιτρεπόμενης επικίνδυνης δράσης**, με την οποία ασχολήθηκε πάρα πολύ η Γερμανική επιστήμη.

Το περιεχόμενο της έννοιας της επιτρεπόμενης επικίνδυνης πράξης, έχει ως εξής:

Αν και κάθε πράξη επικίνδυνη ή βλαβερή για ένα προστατευόμενο αγαθό (εν προκειμένου η ζωή και η σωματική ακεραιότητα) είναι άδικη, εν τούτοις ορισμένες πράξεις που συνδέονται με τη λειτουργία ενός τομέα, που αναγνωρισμένα προσφέρει κοινωνικό έρ-

γο δεν είναι άδικες έστω και να είναι δυνατόν να προκληθεί απ' αυτές διακινδύνευση ή βλάβη ορισμένου έννομου αγαθού.

Η γενική αυτή αρχή λόγω των δυσκολιών που αντιμετωπίζει στην εφαρμογή της χρειάζεται περισσότερο εξειδίκευση.

Έτσι το ερώτημα που ανακύπτει είναι κάτω από ποιες προϋποθέσεις η επιτρεπόμενη επικίνδυνη δράση, αίρει σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση τον άδικο χαρακτήρα και, ειδικότερα, τότε η πράξη αυτή καθ' αυτή της κυκλοφορίας ενός οχήματος είναι ανεκτή από το δίκαιο, παρ' όλου ότι συνεπάγεται γενικά διακινδύνευση η ενδεχόμενη βλάβη κάποιου έννομου αγαθού;.

Στην οδική κυκλοφορία όπου η τέλεση εγκλημάτων από αμέλεια αποτελεί τον κανόνα, η αρχή αυτή εξετάζεται συνήθως σε συνδυασμό με τις διατάξεις περί αμελείας, **κατά πόσο δηλαδή ο οδηγός κατέβαλε την αντικειμενική επιμέλεια του μέσου συνετού οδηγού.**

Τα κριτήρια προσδιορισμού όμως της επιμελούς συμπεριφοράς είναι πολύ ρευστά και αποτελούν σημείο αντιλεγόμενο στο Ποινικό Δίκαιο.

Το ερώτημα δηλαδή που ανακύπτει στην πράξη και που απασχολεί συχνά τις υπηρεσίες τροχαίας είναι:

«Η παραβίαση ή μη τήρηση των κανόνων κυκλοφορίας μπορεί να αποτελέσει ασφαλές κριτήριο για το ότι καταβλήθηκε ή όχι η αντικειμενική απαιτούμενη επιμέλεια».

Είναι προφανές ότι ούτε η τήρηση, ούτε η παραβίαση των διατάξεων του ΚΟΚ μπορούν να προδικάσουν την καταβολή της αντικειμενικής επιμέλειας. Και τούτο διότι οι κανόνες αυτοί καλύπτουν τυποποιημένες μόνο μορφές

διακινδύνευσης και δεν μπορούν να καλύψουν όλες τις περιπτώσεις και καταστάσεις που αντιμετωπίζει καθημερινά κάθε οδηγός.

Έτσι είναι δυνατόν σε μια συγκεκριμένη περίπτωση, η παράβαση των κανόνων του ΚΟΚ να ήταν η ενδεχόμενη συμπεριφορά ενώ η τήρησή τους να αποτελούσε ασύνετη και συνεπώς αντικειμενικά όχι επιμελή πράξη. Η τήρηση των κανόνων κυκλοφορίας δεν σημαίνει πάντα όπως θα δούμε στη συνέχεια και ορθή οδήγηση.

Η αρχή της εμπιστοσύνης

Σημαντική συμβολή προς την κατεύθυνση του να καταστεί πιο συγκεκριμένη η έννοια της αντικειμενικής επιμέλειας που πρέπει να καταβάλει κάθε συνετός οδηγός πρόσφερε η αρχή της εμπιστοσύνης, που διαμόρφωσε η Γερμανική νομολογία.



Η αρχή αυτή σε γενικές γραμμές έχει ως εξής:

Κάθε οδηγός που κυκλοφορεί σύμφωνα με τους κανόνες της τροχαίας κίνησης δικαιούται να πιστεύει ότι και οι άλλοι που κυκλοφορούν στο δρόμο θα σεβαστούν τους κανόνες αυτούς.

Ο οδηγός δηλαδή που κινείται σύμφωνα με τους κυκλοφοριακούς κανόνες, δεν είναι υποχρεωμένος σε κάθε στιγμή να υπολογίζει στο ενδεχόμενο κακής οδήγησης από μέρους άλλου που κυκλοφορεί στο δρόμο, αλλά δικαιούται να πιστεύει ότι και οι υπόλοιποι που συμμετέχουν στην κυκλοφορία θα ακολουθήσουν τους κανόνες της τροχαίας κίνησης και δεν θα προκαλέσουν κινδύνους σ' αυτή συμπεριφερόμενοι παράνομα.

Μέχρι ποιού σημείου φτάνει το δικαίωμα αυτό της εμπιστοσύνης στην κανονική οδήγηση του άλλου εξαρτάται βέβαια από τις συνθήκες κάθε συγκεκριμένης περίπτωσης. Η Γερμανική νομολογία προσδιόρισε εντούτοις κατά καιρούς και τις αποκλίσεις από τον κανόνα αυτόν. Έτσι η αρχή της εμπιστοσύνης δεν μπορεί να λειτουργήσει όταν αυτός που κυκλοφορεί κανονικά αντελήφθη την αντικανονική πορεία του άλλου από τέτοια απόσταση ώστε να μπορεί να αντιδράσει αποτελεσματικά.

Σύμφωνα με άλλη διατύπωση η αρχή της εμπιστοσύνης δεν λειτουργεί, όταν αυτός που κινείται κανονικά σύμφωνα με τη συνετή εκτίμηση των περιστάσεων και ανάλογα με τις αφορμές και τα ερεθίσματα που του δόθηκαν μπορούσε να προβλέψει την αντικανονική κίνηση του άλλου.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι οι βασικές προϋποθέσεις για την εφαρμογή της αρχής της εμπιστοσύνης είναι:

- α. Ότι αυτός που την επικαλείται τηρούσε τους κανόνες του ΚΟΚ, διότι αυτός που κυκλοφορεί αντικανονικά και συνεπώς δημιουργεί κινδύνους για τους υπόλοιπους που κυκλοφορούν στο δρόμο, δεν μπορεί να περιμένει ότι οι άλλοι θα συμπεριφερθούν με τέτοιο τρόπο, ώστε οι παραβάσεις τους να μην οδηγήσουν σε εγκληματικό αποτέλεσμα.
- β. Ότι αυτός δεν αντιλήφθηκε έγκαιρα την κυκλοφοριακή παράβαση του άλλου και
- γ. Ότι δεν μπόρεσε, από τις περιστάσεις, να την αντιληφθεί, διότι δεν συνέτρεχαν οι προαναφερθείσες για την περίπτωση προϋποθέσεις.

Χαρακτηριστικό στο σημείο αυτό είναι και το άρθρο 3 του Αυστριακού Κώδικα που ορίζει ότι:

«Καθένας που κυκλοφορεί δύναται



να πιστεύει ότι οι άλλοι θα συμμορφωθούν με τις σχετικές διατάξεις της κυκλοφορίας, εκτός αν αυτός όφειλε να αντιληφθεί, ότι πρόκειται για παιδιά, τυφλούς ή βαρύκοους με λευκή ράβδο ή ερυθρό περιβραχιόνιο, προφανώς ανάπηρους ή για ανάκατα πρόσωπα, από τη συμπεριφορά των οποίων ήταν δυνατόν να συναχθεί ότι δεν ήταν σε θέση να έχουν επίγνωση των κινδύνων από την οδική κυκλοφορία και να συμπεριφερθούν ανάλογα προς αυτή».

Η αρχή της εμπιστοσύνης πρόσφερε έτσι στον καθένα ένα σταθερό κριτήριο προσδιορισμού της αντικειμενικής επιμέλειας. Αξίζει να αναφέρουμε ορισμένες χαρακτηριστικές περιπτώσεις από τη Γερμανική νομολογία, στις οποίες εφαρμόστηκε η «αρχή της εμπιστοσύνης».

Ο οδηγός δεν είναι υποχρεωμένος να υπολογίζει στο ενδεχόμενο ότι ο θυελώδης άνεμος θα παρασύρει μπροστά στους τροχούς του τον ποδηλάτη ή ότι ο προ αυτού κινούμενος ποδηλάτης θα εγκαταλείψει αιφνίδια τον ποδηλατόδρομο και θα εισέλθει στην λωρίδα των αυτοκινήτων ή ότι όπως απροσδόκητα ο προηγούμενος μοτοσυκλετιστής θα στρίψει προς τα αριστερά για να εισέλθει στο δάσος.

Επίσης ο οδηγός δεν υποχρεούται να υπολογίζει στο ενδεχόμενο ότι θα αντιμετωπίσει αιφνίδια στη μέση του δρόμου φορτηγό με σβησμένους τους προβολείς ή ότι το αντίθετως ερχόμενο από αριστερά αυτοκίνητο, ολίγα μέτρα πριν από αυτόν θα μεταπηδήσει στο δεξιό της οδού και θα του αποφράξει το δρόμο. Εδώ θα πρέπει να τονίσουμε ότι σε μια νομολογία του Γερμανικού Ακυρωτικού Δικαστηρίου κυριάρχησε η άποψη ότι η τήρηση των κυκλοφοριακών διατάξεων αίρει κατ' αρχή τον άδικο χαρακτήρα.

Χαρακτηριστικά το Πολιτικό Τμήμα του Ακυρωτικού λέγει σε μια απόφαση: «Εφ' όσον η έννομη τάξη επιτρέπει την γεμάτη κινδύνους τροχαία κυκλοφορία και υποδεικνύει στους οδηγούς πώς να ρυθμίσουν την συμπεριφορά τους, δηλώνει συγχρόνως ότι η συμπεριφορά τους ανταποκρίνεται στους κανόνες αυτούς ευρίσκεται μέσα στα όρια του δικαίου. Δεν είναι δυνατόν μια κυκλοφοριακή πράξη που ακολουθεί τις επιταγές και τις απαγορεύσεις των κυκλοφοριακών κανονισμών να επισύρει παρά ταύτα τον αρνητικό αξιολογικό χαρακτηρισμό ότι είναι άδικη. Πρέπει λοιπόν να διατυπωθεί η αρχή ότι όποιος τηρεί τους κανόνες κυκλοφορίας δεν ευθύνεται για τυχόν βλάβη και άρα η πράξη του δεν είναι άδικη».

Η άρση του άδικου σύμφωνα με



Η φωτογραφία είναι χαρακτηριστική και το ερώτημα παραμένει: Είναι υποχρεωμένοι κάθε φορά οι οδηγοί να προβλέπουν το απότομο πέταγμα των παιδιών στο δρόμο;

την αρχή της εμπιστοσύνης αποτελεί χαρακτηριστική περίπτωση εφαρμογής της αρχής της στάθμισης των συγκρουόμενων συμφερόντων, με την έννοια ότι το συμφέρον της ομαλής και γρήγορης γενικά λειτουργίας της κυκλοφορίας υπερισχύει του συμφερόντως της διαφύλαξης του έννομου αγαθού της ζωής ή της ακεραιότητας του σώματος, αυτών που χρησιμοποιούν το δρόμο. Σύμφωνα με τους υποστηρικτές της αρχής της εμπιστοσύνης η κυκλοφορία θα οδηγούνταν σε αποκέντρωση ή τουλάχιστον σε πλημμελή λειτουργία, εάν κάθε ένας οδηγός ήταν υποχρεωμένος, πέρα από την τή-

ρηση των διατάξεων του ΚΟΚ να υπολογίζει πάντοτε σε ενδεχόμενη αντικανονική συμπεριφορά των υπόλοιπων κυκλοφορούντων και να ρυθμίζει ανάλογα τη δική του κίνηση.

Στο σημείο αυτό πρέπει να τονίσουμε ότι η αρχή της εμπιστοσύνης αναφέρεται αποκλειστικά στο στοιχείο της αντικειμενικής επιμέλειας. Αποδεικνύει δηλαδή εάν καταβλήθηκε από τον δράστη οδηγό στη συγκεκριμένη περίπτωση, ή υπό του μέσου συνετού οδηγού αναμενόμενη επιμέλεια και δεν αναφέρεται στο άλλως δύνασθαι του συγκεκριμένου δράστη.

Από τα παραπάνω καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι στο κυκλοφοριακό δίκαιο το γεγονός ότι ο οδηγός τηρούσε τους κανόνες του ΚΟΚ δεν μπορεί να παραβλεφθεί, ιδίως στην περίπτωση όπου υπάρχει και υπαιτιότητα του παθόντος. Αυτό έμμεσα πλην σαφώς προκύπτει και από το «τεκμήριο υπαιτιότητας», που καθιερώνει και ο Ελληνικός ΚΟΚ στο άρθρο 50 σύμφωνα με το οποίο:

«Τεκμαίρεται υπαιτιότητα του ζημιωθέντα τρίτου από την κυκλοφορία οδικού οχήματος, που οδηγείται σύμφωνα με τις διατάξεις περί κυκλοφορίας, εάν ο ζημιωθείς παρέβη κατά την επέλευση της ζημίας τις διατάξεις αυτές».

Συνοψίζοντας όλα όσα αναπτύξαμε και με βάση την αρχή της εμπιστοσύνης καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι η τελική κρίση περί του εάν... η πράξη που προκάλεσε τη θανάτωση ή τη σωματική βλάβη άλλου προσώπου, ενέχη ή όχι άδικο χαρακτήρα διανύει τα εξής στάδια έρευνας:

1) Κατά την γενική αρχή του δι-

καίου διαπιστώνονται πρώτα, εάν συντρέχει από τους αναγνωρισμένους λόγους που αίρουν τον άδικο χαρακτήρα της πράξης π.χ. άμυνα, κατάσταση ανάγκης κ.λπ. Μόνον εφόσον διαπιστωθεί ότι τέτοιος λόγος δεν συντρέχει, εισερχόμαστε στο επόμενο στάδιο της έρευνας.

2) Εν συνεχεία εξακριβώνεται, εάν καταβλήθηκε η από τον μέσον συντεόν οδηγόν αναμενόμενη προσοχή, ήτοι εάν καταβλήθηκε η αντικειμενική επιμέλεια, ώστε να αντιληφθεί έγκαιρα τον παθόντα ή εάν τον αντιλήφθηκε να αποφύγει την προσβολή του. Ο ρόλος που διαδραματίζει η τήρηση ή παραβίαση των κυκλοφοριακών διατάξεων έχει την εξής σημασία:

(α) Εάν μιν οι κυκλοφοριακοί κανόνες παραβιάσθηκαν, τότε ο άδικος χαρακτήρας της πράξης είναι κατ' αρχήν βεβαιωμένος, διότι υπάρχει σοβαρή ένδειξη ότι δεν καταβλήθηκε η αντικειμενική επιμέλεια. Ο παραβάτης οδηγός δεν μπορεί οπωσδήποτε να επικαλεσθεί την αρχήν της εμπιστοσύνης υπέρ αυτού στην περίπτωση αντικανονικής συμπεριφοράς του παθόντος, διότι αυτός πρώτος παρέβη τις κυκλοφοριακές διατάξεις.

(β) Εάν όμως οι κυκλοφοριακοί κανόνες ετηρήθηκαν τότε ο άδικος ή μη χαρακτήρας της πράξης εξαρτάται από τις εξής διαπιστώσεις: Στην περίπτωση που συντρέχει αντικανονική κυκλοφοριακή συμπεριφορά από μέρους του παθόντος, είναι βεβαιωμένο ότι ο κανονικά κινηθείς και προκαλέσας το ανεπιθύμητο αποτέλεσμα οδηγός κατέβαλε την αντικειμενική επιμέλεια, εφόσον μπορεί να επικαλεσθεί υπέρ αυτού την αρχήν της εμπιστοσύνης. Στην περίπτωση όμως, που δεν συντρέχει ούτε από μέρους του παθόντος αντικανονική συμπεριφορά, τότε εξετάζεται εάν, πέρα από την κανονική οδήγηση επιβάλλετο από τις ειδικές περιστάσεις στον οδηγό αυξημένη επιμέλεια. Μόνο εάν καταβλήθηκε και αυτή, όχι μόνον λείπει ο άδικος χαρακτήρας αλλά εισερχόμαστε πλέον στα πλαίσια του τυχερού.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να συμπληρώσουμε ότι συμβαίνει συχνά ο οδηγός να αιφνιδιάζεται από τον επικείμενο κίνδυνο και να πιέζει να παραδειγμα το γκάζι αντί του φρένου. Στις περιπτώσεις αυτές, όπου ο οδηγός ευρίσκεται αιφνίδια και χωρίς δική του υπαιτιότητα μπροστά σε άμεσο κίνδυνο και αδυνατεί λόγω τρόμου ή σύγχυσης να θέσει σε ενέργεια το κατάλληλο μέσο για αποτροπή του κινδύνου, αναγνωρίζεται στον οδηγό μια ιδιαίτε-

ρη αδυναμία αντίδρασης, το λεγόμενο «**δευτερόλεπτο τρόμου**».

Η ευνοϊκή αυτή μεταχείριση του αιφνιδιασθέντα οδηγού έχει σαν δικαιολογητική βάση τον ψυχολογικό νόμο ότι δηλ. από τη στιγμή που αντελήφθη κίνδυνο μέχρι να τεθούν σε ενέργεια τα μέσα για την αποτροπή του μεσολαβεί κάποιο χρονικό διάστημα αντίδρασης που είναι διαφορετικό σε κάθε οδηγό, ανάλογα με τις προσωπικές του ικανότητες.

Έτσι κάθε τι που συμβαίνει μέσα στο χρόνο αυτό δεν μπορεί να οδηγήσει σε αποδοκιμασία του δράστη. Η φυσιολογική αυτή αδυναμία τότε μόνο αποκλείει τον καταλογισμό όταν ο κίνδυνος δεν προκλήθηκε από υπαιτιότητα του ίδιου του αιφνιδιασθέντα. Διότι αν ο οδηγός βρεθεί ξαφνικά προ του κινδύνου, επειδή οδηγούσε με υπερβολική ταχύτητα ή επειδή τελούσε υπό την επήρεια οινοπνεύματος, δεν μπορεί να **επικαλεσθεί υπέρ αυτού το «δευτερόλεπτο τρόμου»**.

Η αρχή της συνετής οδήγησης

Εκτός από ελάχιστες εξαιρέσεις η αρχή της εμπιστοσύνης πολύ σπάνια εφαρμόσθηκε από την Ελληνική νομολογία σαν λόγος που αίρει τον άδικο χαρακτήρα της πράξης. Αντίθετα, στη χώρα μας βρίσκει εφαρμογή η αρχή της «συντηρητικής ή συνετής οδήγησης» που αποτελεί μια μεταγενέστερη τάση στη Γερμανική Επιστήμη του κυκλοφοριακού δικαίου και η οποία έγινε δεκτή και από την Ελληνική Επιστήμη.

Η αρχή αυτή που εισήχθη από τις ΗΠΑ σημαίνει βασικά ότι: **Ο κάθε οδηγός είναι υποχρεωμένος να κινείται με τέτοιο τρόπο, ώστε η κυκλοφοριακή συμπεριφορά του να μην προκαλέσει ατύχημα. Με τον όρο συντηρητική ή συνετή οδήγηση όπως έχει επικρατήσει να λέγεται στη χώρα μας (defensive fahren) νοείται η προσεκτική ή συνετή οδήγηση εκείνου που δεν προσκολλάται επίμονα στα δικαιώματά του, αλλά επιδεικνύει επιείκεια προς κάθε άλλον που κυκλοφορεί στο δρόμο, έστω και αν έχει με το μέρος του ορισμένες έννοιες του νόμου.**

Η συνετή οδήγηση εκφράζεται με τους εξής τρόπους:

α) Οδήγηση σύμφωνα με τους κυκλοφοριακούς κανόνες

β) Οδήγηση με τέτοιο τρόπο, ώστε να αποτραπεί η πιθανότητα αντιμετώπισης και εκείνου που κινείται αντικανονικά και

γ) Συγκρατημένη αντίδραση σε ασαφείς κυκλοφοριακές καταστάσεις με αργή οδήγηση ή και στάση.

Η αρχή αυτή αποτελεί τρόπον τινά τον αντίποδα της αρχής της εμπιστο-



CAPITOL HOTEL

ΕΚΠΤΩΣΙΣ 20%
ΕΠΙ ΤΩΝ ΙΣΧΥΟΥΣΩΝ ΤΙΜΩΝ
ΓΙΑ ΤΟΥΣ
ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟΥΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥΣ

ΜΑΡΙΚΑΣ ΚΟΤΟΠΟΥΛΗ 11
ΟΜΟΝΟΙΑ ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 5249111/4-5226222



Η αρχή της συνετής οδήγησης δεν μπορεί να έχει απόλυτη εφαρμογή ιδιαίτερα για τους οδηγούς αμαξοστοιχιών.

σύνης ή ακριβέστερα, αρχή που περιορίζει την εφαρμογή της αρχής της εμπιστοσύνης.

Η αρχή της συνετής οδήγησης έχει σαν δικαιολογητική βάση ψυχολογικούς κυρίως λόγους, προκειμένου δηλαδή α) να μην ενισχυθούν οι οδηγοί στην τάση τους προς τολμηρή οδήγηση και, β) να παράσχει αντιστάθμισμα στην εξαιρετικά μειονεκτική θέση που βρίσκεται ο πεζός.

Η αρχή της συνετής οδήγησης διατυπώνεται στο άρθρο 12 παρ. 7 του Ελληνικού ΚΟΚ ως εξής:

«Οι χρησιμοποιούντες τας οδούς υποχρεούνται να συμπεριφέρονται κατά τρόπον μη δυνάμενον να θέσει εις κίνδυνον ζώα ή να προκαλέσει υλικές ζημίας, να επιφέρη αταξίαν, ενόχλησιν ή οιανδήποτε κυκλοφοριακήν ανωμαλίαν εις τους λοιπούς χρησιμοποιούντας την οδόν. Οι οδηγοί υποχρεούνται ιδία να οδηγούν και με διαρκώς εντεταμένη την προσοχήν προς τα παιδιά, τα πρόσωπα, τα οποία χρειάζονται βοήθειαν, ως οι τυφλοί, οι φέροντες λευκήν ράβδον και οι υπερήλικες και να μην προκαλούν δια της συμπεριφοράς τους, γενικώς, τρόμον ή ανησυχίαν εις τους λοιπούς χρησιμοποιούντας τας οδούς ή τους κατοικούντας πλησίον αυτών».

Στο Γερμανικό Κώδικα η αρχή αυτή διατυπώνεται πιο καθαρά στο άρθρο 10 ως εξής:

Σε ειδικές κυκλοφοριακές καταστάσεις δεν αρκεί η τήρηση των κυκλοφοριακών διατάξεων. Ακόμα και εκείνος που δικαιούται σύμφωνα με αυτές να συνεχίσει την πορεία του, οφείλει να παραιτηθεί του δικαιώματός του, οσάκις τούτο επιβάλλεται από τις κυκλοφοριακές συνθήκες.

Χαρακτηριστική είναι εν προκειμένω και η νομολογία του Αρείου Πάγου, η οποία δέχεται ότι: «στην έλλειψη της προσήκουσας προσοχής περιλαμβάνονται όλες οι αντικειμενικές και υποκειμενικές περιστάσεις άσχετα αν παραβιάστηκαν ή όχι ταυτόχρονα και διατάξεις οδικής κυκλοφορίας».

Επί πλέον, «όχι μόνο η υπερβολική ταχύτητα, αλλά και η κανονική ταχύτητα από οδηγό που δεν έχει συγκεν-

τρωμένη την προσοχή του στην οδήγηση αποτελεί από μόνη της κατά την κοινή πείρα, εξαιρετικά ασύνετη και λίαν επικίνδυνη πράξη».

Έτσι δεν είναι δυνατόν να λειτουργήσει η αρχή της εμπιστοσύνης: οσάκις π.χ. προκύπτει σαφώς ότι ο προπορευόμενος οδηγός είναι μεθυσμένος, ή ότι ο πεζός είναι απρόσεκτος ή όταν αυτός είναι παιδί ή ανάπηρος, διότι στις περιπτώσεις αυτές ο οδηγός δεν μπορεί να αναμένει ότι αυτοί θα συμπεριφερθούν σύμφωνα με τους κανόνες της τροχαίας κίνησης. Γενικά θα μπορούσαμε να πούμε ότι οσάκις ο οδηγός αντιληφθεί ότι ο άλλος οδηγεί αντικανονικά και με αστάθεια, οφείλει να ρυθμίσει κατά τέτοιο τρόπο την πορεία του, ώστε να αποφευχθεί ενδεχόμενο ατύχημα.

Με την υιοθέτηση της αρχής της συνετής οδήγησης από την Ελληνική νομολογία συμβαίνει συχνά να επαναλαμβάνεται η γενική αρχή περί αυτοτέλειας της ευθύνης, σύμφωνα με την οποία η συντρέχουσα αμέλεια του παθόντος δεν αίρει την από αμέλεια ευθύνη του δράστη.

Οι ειδικές συνθήκες της κυκλοφορίας που πολλές φορές επιβάλλουν την προσαρμογή της παραπάνω αρχής προς αυτές, δεν λαμβάνονται υπ' όψη, ενώ συχνά για την εκτίμηση της αμέλειας του οδηγού, που προκάλεσε το ατύχημα, εφαρμόζονται κριτήρια πολύ αυστηρά που υπερβαίνουν το μέτρο του πραγματικού μέσου συνετού οδηγού. Αποτέλεσμα αυτού είναι τα ποινικά δικαστήρια κατά πάγια τακτική να καταδικάζουν πάντοτε τον οδηγό που προκαλεί θανάτωση ή σωματική βλάβη και το γεγονός της συνυπευθυνότητας π.χ. του πεζού να προσμετράται μόνο στην επιμέτρηση της ποινής και όχι στην άρση του αξιόποινου της πράξης. Η αντικανονική συμπεριφορά του παθόντος σπάνια έχει οδηγήσει στην απαλλαγή του δράστη οδηγού.

Έτσι η αρχή της συνετής οδήγησης σαν νομικού κανόνα αρχίζει πλέον να αμφισβητείται και να μη γίνεται απ' όλους αποδεκτή, κυρίως διότι περιορίζει ή σχεδόν εκμηδενίζει την αρχή της εμπιστοσύνης με αποτέλεσμα να επιβα-

ρύνεται σημαντικά η θέση του οδηγού αν και τηρούσε τις διατάξεις του ΚΟΚ. Γι' αυτό και η αντίθετη άποψη εφαρμογής της αρχής της εμπιστοσύνης στην περίπτωση αντικανονικής κίνησης του παθόντος υποστηρίζεται πολύ έντονα.

Κλείνοντας την αναφορά μας στην ποινική ευθύνη του οδηγού κρίνουμε σκόπιμο να τονίσουμε ότι τόσο η αρχή της εμπιστοσύνης, όσο και η αρχή της συνετής οδήγησης αναφέρονται αποκλειστικά στο στοιχείο της αντικειμενικής επιμέλειας. Αποδεικνύουν δηλαδή εάν καταβλήθηκε από τον δράστη στη συγκεκριμένη περίπτωση, ή από το μέσο συνετό οδηγό αναμενόμενη επιμέλεια.

Δεν αναφέρονται στο άλλως δύνασθαι του συγκεκριμένου δράστη, αλλά στο δύνασθαι του μέσου συνετού οδηγού.

Για την ολοκλήρωση της εξ αμέλειας ευθύνης και προκειμένου να ερευνηθεί εάν η πράξη είναι καταλογιστική ή όχι, στο δράστη πρέπει να ακολουθηθεί και η έρευνα για την καταβολή της προσήκουσας προσοχής κατά το υποκειμενικό κριτήριο.

Ερευνάται δηλ. ο συγκεκριμένος οδηγός κατά τον χρόνο της πράξης, μπορούσε φυσιολογικά να συμμορφωθεί προς τις επιταγές του «ορθώς πράττειν».

Συνηθέστερος λόγος φυσιολογικής αδυναμίας είναι η κόπωση, η ταραχή, ο φόβος, η αιφνίδια παθολογική διαταραχή κ.λ.π.

Βιβλιογραφία:

- 1) Άννας Ψαρούδα - Μπενάκη: α) Βασικές αρχές του κυκλοφοριακού Ποινικού Δικαίου - Ευθύνη εκ των κυκλοφοριακών παραβάσεων. β) Η οδήγηση κατά τρόπο δυνάμενον να προξενήσει δυστύχημα «ποινικά χρονικά» ΙΔ/123 επ.
- 2) Χρ. Δέδε «Το στοιχείο του κινδύνου εις το Ποινικό Δίκαιο και τα εγκλήματα διακινδυνεύσεως "ποινικά χρονικά", Ε/103.
- 3) Σ.Π. Γεωργίου: «Ο άνθρωπος και το αυτοκίνητο».
- 4) Γ.Α. Μαγκάκη: Η σύγκρουση καθηκόντων στο Ποινικό Δίκαιο - Η επιτρεπόμενη κινδυνώδης δράσις ως λόγος αποκλείων το άδικο.
- 5) Χρ. Παμπούκη: Τινά περί του εγκλήματος της οδηγήσεως κατά τρόπον δυνάμενον να προξενήσει δυστύχημα «ποινικά χρονικά», ΙΔ/64 επ.
- 6) Π.Ι. Θεοδωρόπουλου: Το τεκμήριο υπαιτιότητας του ζημιωθέντος τρίτου εκ της λειτουργίας μηχανοκινήτου οχήματος «Νομικό Βήμα», 11/197 επ.

ΑΛΗΘΩΣ ΑΝΕΣΤΗ

Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Κυρίου μας εἶναι πραγματικά ἓνα πρωτοφανές, πέραν τῶν ὁρίων τῆς λογικῆς τοῦ ἀνθρώπου, γεγονός κοσμοϊστορικό. Ἡ σημασία της γιά τόν χριστιανό εἶναι ὑγίστη. Χωρίς τήν Ἀνάστασις ὁλος ὁ θῖος τοῦ Κυρίου σπὴν γῆ καί ὁλόκληρο τό πάθος του, θά ἦταν ἴσως κάπὶ τό ὁποῖο θά μπορούσε νά πράξει κι ἓνας κοινός ἀνθρώπος. Ὅμως μέ τήν Ἀνάστασιν Τῷ ἀπέδειξε τὴν ἰσχύν του ἐπὶ τῆς φθορᾶς, ἐπὶ τοῦ θανάτου καί τοῦ Ἀδου. Κι ὄχι μόνο «ἐξηγήρηθ' ὡς ὁ ὑπνῶν ὁ Κύριος» ἀλλ' ἀναστήθηκε καί ἀνελήφθηκε σωματικῶς στοὺς οὐρανοὺς, ἀφήνοντας τὰ ὁδόνια καί τό σουδάριο «κείμενα μόνα». Μάρτυρες γι' αὐτό εἶναι οἱ μυροφόρες καί οἱ μαθητές, οἱ ὁποῖοι πλέον συνειδητοποιήσαν τὴ δύναμιν τοῦ Διδασκάλου τους καί ἀρχισαν νά κηρύττουν ἀδίστακτα τὸν Ἀναστάντα Κύριο.

Μά κι ἂν ἀκόμη ὑποτεθεῖ ὅτι τό Σῶμα ἐκλάπη ἀπό τοὺς μαθητές Του κι ἡ ὅλη ὑπόθεσις τῆς Ἀναστάσεως εἶναι πιά μιά φενάκη καί μιά δημοσία ἀπάτη, τότε πῶς ἐξηγεῖται ὁ σεισμός κι ἡ λάμψη ἐκεῖνι πού ἐτύφλωσε τὴν ρωμαϊκὴ κουστωδία ὥστε νά μὴν ἀντιληφθοῦν τί ἀκριβῶς συνέβη;

Πῶς θά μπορούσαν οἱ ἀπόστολοι κι οἱ μυροφόρες νά διακηρύττουν ἐλεύθερα κι ἀφοβα τὴν Ἀνάστασι χωρίς νά αἰσθάνονται ἔστω καί τὸν παραμικρό φόβο γιά τὴν τιμωρία τους ἀπ' τὴς ἀρχές, ἀκριβῶς γι' αὐτὴν τὴν ἐνέργειά τους ἡ ὁποία θά ἀπεκαλύπτετο ἀργά ἢ γρήγορα; Γιατί δὲν διεξήχθησαν ἀνακρίσεις ἀπ' τὴς ρωμαϊκῆς ἀρχῆς, πρᾶγμα τό ὁποῖο θά ἀναφερόταν σίγουρα ἀπ' τοὺς Εὐαγγελιστές;

Πῶς ἐξηγοῦνται οἱ ἑννέα ἐμφανίσεις τοῦ Κυρίου μετὰ τὴν Ἀνάστασιν του; Ἐμφανίσεις πού δὲν μπορεῖ κάποιος νά πεῖ ὅτι ἦσαν ἀποκυήσεις τῆς φαντασίας τῶν μαθητῶν Του. Διότι, δὲν ἐμφανίζεται σ' ἓναν ἢ δύο ἀπ' αὐτοὺς ἀλλὰ σ' ὅλους! Καί οὔτε ἀρκεῖται σπὴν ἀπλῇ ἐμφάνισί Του πρὸς αὐτοὺς, ἀλλὰ προχωρεῖ καί σέ κάπὶ πιά συγκλονιστικό: Συνομιλεῖ μ' αὐτοὺς, εὐλογεῖ, ἔμφυσά Πνεῦμα Ἅγιο, καλεῖ τὸν Θωμᾶ νά τὸν ὑπλάφσει καί νά βάλει τό δάχτυλό του στὸν «τύπο τῶν πλῶν» καί τὴν πλευρά Του, πρᾶγμα τό ὁποῖο καί ἐγινε ἀπ' τὸν ἀπιστο Θωμᾶ κι εἶχε σάν ἀποτέλεσμα τὴν δημόσια διακήρυξή του ὅτι αὐτός τὸν ὁποῖο ὑπλάφησε ἦταν ὁ Κύριος.



Δὲν θά πρέπει νά μᾶς διαφύγει τό πλέον παράδοξο καί σπουδαῖο ἀπ' τὴν ὅλη ὑπόθεσις τῶν ἐμφανίσεων Του στοὺς μαθητές, ὅτι εἰσέρχεται στό ὑπερῶ, πού ἦσαν συγκεντρωμένοι οἱ μαθητές, «τῶν θυρῶν κεκλεισμένων», χωρίς ἐκεῖνοι νά ἀκούουν βήματα καί κτύπους στίς θύρες τοῦ οἰκήματος...

Ὅλες αὐτές οἱ σκέψεις, πού παραθέτονται ὄχι γιά νά πείσουν καί νά ἀναγκάσουν κάποιον νά πιστέψει τό γεγονός τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ, γιὰτί ἀλόιμονο, ἂν μέ τέτοιες χειροπια-

στές ἀποδείξεις παραμένουν ἀνθρωποὶ ἀρνητές τοῦ γεγονότος τούτου. Ἀλλά σκοπός μας εἶναι νά δεῖξουμε πόσο κακόβουλοι καί μέ πόση προκατάληψη σκέπτονται καί ἐνεργοῦν οἱ διαστρεβλωτές τῆς πίστεώς μας καί πόσο ἀνόητοι εἶναι ὅταν παραμένουν σπὴν πλάνη τους. Εἶναι ἡλίου φαεινότερο ὅτι «ὁ Χριστός ἐσαρκώθη, ἐσταυρώθη καί ἀνέστη ἐκ νεκρῶν τοῦ σῶσαι τὸν ἀνθρώπο

π. Εὐσέβιος Πιστολῆς

ΤΟ ΠΑΣΧΑ ΣΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΛΑΜΠΡΟΥ Κ. ΣΚΟΝΤΖΟΥ Καθηγητή Θεολογίας

Το Πάσχα, η μεγαλύτερη γιορτή της Ορθόδοξης Ανατολής, γιορτάζονταν από τα αποστολικά χρόνια και σ' όλες τις εποχές με ξεχωριστό τρόπο από τον Ελληνισμό. Ο ιδιαίτερος αυτός εορτασμός προσέδωσε στη μεγάλη αυτή γιορτή τον χαρακτηριστικό τίτλο «Ελληνικό Πάσχα»!

Ακόμα και στους χαλεπούς χρόνους της δουλείας για τους υπόδουλους Έλληνες το Πάσχα κατείχε την πρώτη θέση στο εορτολόγιο του έτους. Όπως θα δούμε στη συνέχεια, στις μεγάλες θρησκευτικές γιορτές, και κυρίως στη γιορτή της Ανάστασης του Χριστού, οι σκλαβωμένοι Ρωμιοί έβρισκαν διέξοδο, παρηγοριά και ξεχνούσαν προσωρινά τα βάσανα της σκλαβιάς.

Το γένος, αμέσως μετά την άλωση της Πόλης, τέθηκε, όπως είναι γνωστό, κάτω από ένα ιδιαίτερο πολιτικό, νομικό και θρησκευτικό καθεστώς. Ανάμεσα στα γνωστά «προνόμια» που παραχώρησε ο Σουλτάνος Μωάμεθ ο Β' στους υπόδουλους Χριστιανούς ήταν και η θρησκευτική ελευθερία, η οποία θεωρητικά ήταν κατοχυρωμένη. «Οι Χριστιανοί υπήκοοι του (Οθωμανικού) κράτους, εφ' όσον εγίνοντο ανεκτοί δια πληρωμής κεφαλικού φόρου, έμειναν θρησκευτικώς ελεύθεροι, υπό τους θρησκευτικούς αρχηγούς των» (Μεγ. Ελληνική Εγκυκλ. τομ. Ι' σελ. 13).

Αναμφίβολα, η Εκκλησία έπαιξε σημαντικώτατο ρόλο στη διατήρηση της εθνικής μνήμης των Ελλήνων. «Το γένος των Ρωμαίων, όπως εξακολουθούσε να λέγεται το ελληνικό έθνος και μετά την άλωση, έμεινε οργανικά συνδεδεμένο με την Ορθοδοξία... Με την κατάλυση της Βυζαντινής αυτοκρατορίας η Εκκλησία επωμίστηκε για πρώτη φορά και το ρόλο του πολιτικού ηγέτη» (Ιστορία του Ελλην. Έθνους, τομ. Ι', σελ. 146). Έτσι η προσήλωση στη Χριστιανική Πίστη, ο σεβασμός της Ορθόδοξης Παράδοσης και η συμμετοχή στις λατρευτικές εκδηλώσεις ήταν οι πηγές δύναμης για το σκλαβωμένο γένος και οι ασπίδες κατά του διαβρωτικού περιβάλλοντος που δημιουργούσε ο τούρκικος ισλαμισμός. «Συνηγμένοι, λοιπόν, όντες οι Έλληνες Χριστιανοί περί την Εκκλησίαν ηδυνήθησαν ν' αποφύγωσι την προς τους κατακτητάς αφομοίωσιν και εξισλαμισμόν» (Μεγάλη Ελλ. Εγκυκλ. Φοίνιξ τομ. Ι' σελ. 163, και Β. Στεφανίδη Εκκλ. Ιστορία, σελ. 764).

Η Μεγάλη εορτή του Πάσχα, λοιπόν, η κορυφαία εορτή της Ορθοδοξίας, είχε έναν ιδιαίτερο χαρακτήρα στη ζωή των υποδούλων Ελλήνων, στην οποία έδιναν και εθνικό περιεχόμενο. Αν το Πάσχα για τους Εβραίους ήταν το πέραςμα από την αιγυπτιακή σκλαβιά στη γη της Επαγγελίας. Για τους Χριστιανούς το πέραςμα από τον κόσμο της φθοράς και της αμαρτίας στην ελευθερία της νέας Βασιλείας του Θεού. Γι' αυτούς σήμαινε, ακόμα, και το πέραςμα από την Οθωμανική σκλαβιά στην ελευθερία και την εθνική αποκατάσταση.

Η πνευματική, ηθική και υλική προετοιμασία των Χριστιανών για το Πάσχα άρχιζε, σύμφωνα με τις πηγές, με το Τριώδιο. Στα μνημόσυνα των Ψυχοσάββατων των Απόκρεω και Τυροφάγων συμμετείχαν όλοι και θυμούνταν τα πεθαμένα αγαπημένα τους πρόσωπα και κυρίως αυτούς που έπεφταν από το χέρι του δυνάστη κατακτητή. Διαδομένη ήταν σ' αυτούς η λαϊκή πίστη πως όλες οι ψυχές ανέβαιναν κατά τη Μ. Τεσσαρακοστή και την Πασχαλινή περίοδο στον Παράδεισο για να γιορτάσουν την Ανάστα-

ση του Κυρίου! Η νηστεία καθ' όλη τη Μ. Τεσσαρακοστή ήταν γενική για όλους και δεν εξαιρούνταν ούτε οι άρρωστοι, ούτε οι γέροντες, ούτε και τα παιδιά.

Η Μεγάλη Εβδομάδα, το «αγέλαστο Πάθος», δημιουργούσε σε όλους κατάνυξη και λύπη. Οι υπόδουλοι Έλληνες θρημώντας για τα Πάθη του Χριστού θυμούνταν και τα δικά τους πάθη και βάσανα της σκλαβιάς και θρηνούσαν διπλά. Η Μεγάλη Παρασκευή ήταν κατ' εξοχή ημέρα πένθους. Από τη μια μεριά ο Εσταυρωμένος Χριστός και από την άλλη το σταυρωμένο γένος προξενούσαν αφάνταστη λύπη στην καρδιά των Ρωμιών. Πολλοί δεν μπορούσαν να κρύψουν τα δάκρυά τους για το διπλό καύμό και κατέληγαν σε λυγμούς. Τα Εγκώμια του Επιταφίου, ή Επιτάφιος Θρήνος, συγκινούσαν πολύ τους πιστούς και κατά καιρούς συνέθεταν παρόμοια και για το Έθνος.

Η νυχτερινή Λειτουργία της Ανάστασης μετέβαλε τη λύπη σε χαρά. Όλοι ανεξαιρέτως ντύνονταν τα πιο καλά τους φορέματα, έπαιρναν τη λαμπάδα τους από κερί μέλισσας και έτρεχαν στο φτωχό και χαμηλό Ναό. Ο υπέροχος και χαρμόσυνος ύμνος «Χριστός Ανέστη...» ψάλλονταν άμπολλες φορές απ' όλους, τα σήμαντρα χτυπούσαν ασταμάτητα (οι καμπάνες απαγορεύονταν) και οι κρότοι τάραζαν την ηρεμία της νύχτας.

Η ημέρα της Λαμπρής ήταν ημέρα χαράς, κεφιού και γλεντιού. «Εξαιρετικώς μόνον κατά τας τρεις ημέρας του Πάσχα είχαν το δικαίωμα οι Χριστιανοί να διασκεδάζωσι δημόσια» (Μεγ. Ελλην. Εγκυκλ. Φοίνιξ, τομ. Ι' σελ. 164). Το ψήσιμο του λαμπριάτικου οβελία ήταν μια τέλεια τελετουργία. Ο χαιρετισμός «Χριστός Ανέστη - Αληθώς Ανέστη» αντικαθιστούσε για σαράντα μέρες κάθε άλλο χαιρετισμό.

Στο Μεγάλο Εσπερινό της Αγάπης γινόταν η συμπιλιώση των πιστών. Πρώην εχθροί έδιναν τα χέρια στο όνομα του Αναστημένου Χριστού, του Θεού της αγάπης και της συγνώμης. Μετά ακολουθούσε ο μεγάλος χορός της «Αγάπης». «Πήγαιναν μπροστά ο παπάς και οι γέροντες, ακολουθούσαν τα παντρεμένα ζευγάρια και η νεολαία και όλοι τραγουδούσαν: Και στους ουρανοίς επάνω / γίνεται χορός μεγάλος / γίνεται χορός και σκόλη / και χορεύουν οι Αποστόλοι...» (Ιστορία Ελλ. Έθνους, τομ. Ι, σελ. 449).

Αξέπεραστη ήταν η δύναμη του εορτασμού του Πάσχα και η ακτινοβολία του όχι μόνο για τον Ελληνισμό και την Ορθοδοξία, αλλά και για τους άλλους λαούς της Οθωμανικής Επικράτειας. Η δύναμη αυτή απέρρεε τόσο από τη μεγάλη θρησκευτική σημασία της εορτής, όσο και από τον εθνικό και επαναστατικό συμβολισμό που προσέλαβε. Ο αείμνηστος καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών Δ. Λουκάτος έγραψε τα εξής χαρακτηριστικά: «Η κατ' εξοχήν επαναστατική ημέρα των Ελλήνων στα χρόνια της σκλαβιάς ήταν η Λαμπρή. Τα «Αναστήτω ο Θεός και διασκορπισθήτωσαν οι εχθροί Αυτού» ή τα «Συνέτριψας μοχλούς αιωνίους» και «Ανέστης ως νικητής», αλλά περισσότερο από όλα το χιλιοτραγουδισμένο «Χριστός Ανέστη» ήταν ελπιδοφόρα και νικητήρια ιαχρή του έθνους επί αιώνες, που συνόδευε κάθε χρόνο την ανανεούμενη αλληγορική ευχή «Καλή Ανάσταση». Έτσι έκανε και τις πρώιμες επαναστάσεις του ο ελληνικός λαός, έτσι έφτασε και ως το 1821» (Ιστορία Ελλην. Έθνους, τομ. Ι', σελ. 448).

Επιτυχημένη χρήση των υπολογιστών στην εργασία.



Τού κ. Στ. Παππά

Δυνατές επιπτώσεις από την εισαγωγή των υπολογιστών στην εργασία.

Χρησιμοποιώντας το μοντέλο της ιεράρχησης των ανθρωπίνων αναγκών του Maslow, θα προσπαθήσουμε εδώ να ερευνήσουμε τις δυνατές αρνητικές επιπτώσεις που μπορεί να έχει η εισαγωγή των υπολογιστών στην εργασία.

Η θεωρία του Maslow.

Το ερώτημα ποιοί είναι εκείνοι οι παράγοντες που υποκινούν τον εργαζόμενο να δουλέψει αποδοτικά, έχει απασχολήσει προ πολλού τους ερευνητές της διοικητικής επιστήμης. Ευρύτερα γνωστή και σημαντική είναι η θεωρία του Maslow, της ιεράρχησης των ανθρωπίνων αναγκών.

Συγκεκριμένα, ο Maslow διατύπωσε την άποψη ότι οι ανάγκες ενός ατόμου ανήκουν σε συγκεκριμένες ομάδες, που ιεραρχούνται κατά σειρά σπουδαιότητας. Σχηματικά, η θεωρία αυτή αποδόθηκε με μια πυραμίδα χωρισμένη σε στρώματα, που το καθένα τους αντιπροσωπεύει και μια ομάδα αναγκών (σχ. 1). Ξεκινώντας από την βάση αυτής της πυραμίδας έχουμε:

- **Τις φυσιολογικές ανάγκες του ατόμου.** Δηλαδή την ανάγκη για φαγητό, νερό, θέρμανση και ξεκούραση, τις βασικές δηλαδή ανάγκες, χωρίς την ικανοποίηση των οποίων απειλείται η ίδια η ανθρώπινη ύπαρξη.
- **Τις ανάγκες ασφάλειας.** Εκείνες που αναφέρονται στην προστασία του ατόμου από τις αβεβαιότητες της ζωής. Ικανοποιούνται με την αποταμίευση χρημάτων, την ασφάλιση κλπ.

- **Τις ανάγκες κοινωνικότητας του ατόμου.** Δηλαδή τη φυσική τάση του ανθρώπου να αποζητά τη συναναστροφή με τους γύρω του, την ανάγκη να δίνει και να παίρνει στοργή και να αισθάνεται ότι ανήκει σε κάποια ομάδα.

- **Τις ανάγκες ικανοποίησης του "εγώ".** Η ικανοποίηση αυτή του ατόμου, έρχεται με την αναγνώριση της προσωπικότητας, της θέσης και του έργου του από τους συνεργάτες του, πράγμα που στηρίζει την παραπέρα δημιουργική του δράση.

- **Τέλος, η ανάγκη για αυτοπραγμάτωση,** αποτελεί σύμφωνα με τον Maslow, την κορυφή των στόχων κάθε ατόμου. Ο στόχος αυτός είναι να κατορθώσει κανείς να χρησιμοποιήσει στο έπακρο τις ικανότητές του και να μπορέσει να γίνει ότι καλύτερο έχει τη δυνατότητα να γίνει.

Σημαντικό σημείο στη θεωρία του Maslow, είναι ότι ο εργαζόμενος προσπαθεί να ικανοποιήσει τις ανάγκες ενός επιπέδου - τουλάχιστον στο μεγαλύτερο μέρος τους - πριν προχωρήσει στο επόμενο, ξεκινώντας από τη βάση της πυραμίδας. Επίσης, αφού ικανοποιηθούν οι ανάγκες ενός επιπέδου **δεν αποτελούν πια κίνητρο** για το συγκεκριμένο άτομο.



Σχ.1 Η πυραμίδα του Maslow

Η στάση του εργαζόμενου που αντικαθίσταται από τον υπολογιστή ή που υποχρεώνεται να τον χρησιμοποιεί στην εργασία του, μπορεί να παραλληλισθεί μ' εκείνη του "μάστορα" τεχνίτη απέναντι στην μηχανή, κατά την περίοδο της βιομηχανικής επανάστασης.

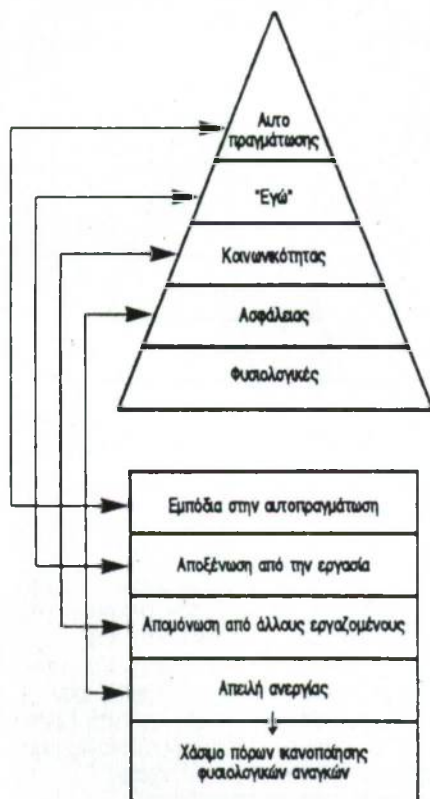
Η σχέση ανάμεσα στην "πυραμίδα" του Maslow και των **δυνατών** αρνητικών αποτελεσμάτων από τη χρήση του υπολογιστή, απεικονίζεται στο ακόλουθο διάγραμμα (σχ. 2).

Συγκεκριμένα, παρατηρούμε ότι ο υπολογιστής είναι δυνατόν να απειλήσει τις ανάγκες ασφάλειας των εργαζομένων. Ο εφιάλτης του

πλήρως αυτοματοποιημένου εργοστασίου ή του "γραφείου του μέλλοντος", τριγυρνά τους εργαζόμενους που θα αντικατασταθούν από τις μηχανές που θα ελέγχονται από computers. Η απειλούμενη αυτή ασφάλεια, αιτιολογεί τον φόβο για επακόλουθο χάσιμο των πόρων για την ικανοποίηση των φυσιολογικών αναγκών.

Είναι δυνατόν να παρουσιασθούν εμπόδια και στην ικανοποίηση των κοινωνικών αναγκών των εργαζομένων που χρησιμοποιούν τον υπολογιστή. Η αποκλειστική ενασχόληση μ' αυτόν μπορεί να τους απομονώσει, να εμποδίσει την ανθρώπινη αλληλεπίδραση και επομένως τη δυνατότητα ικανοποίησης των αναγκών για στοργή και για συμμετοχή σε ομαδικές δραστηριότητες.

Η αποξένωση από το αντικείμενο της εργασίας που μπορεί να συμβεί από την εισαγωγή του υπολογιστή, μπορεί να δημιουργήσει στους



Σχ. 2 Δυνατές επιπτώσεις των υπολογιστών στην εργασία

εργαζόμενους αισθήματα αδυναμίας και έλλειψης ανεξαρτησίας. Αυτό με τη σειρά του επηρεάζει αρνητικά την ανάγκη για αναγνώριση που ικανοποιεί κάποιος με την εφαρμογή των προσωπικών του

ικανοτήτων στην εργασία του όταν δεν υπάρχει ο υπολογιστής. Έτσι, οι ανάγκες του "εγώ" μένουν ανικανοποίητες.

Τέλος, η χρησιμοποίηση του υπολογιστή στην εργασία, είναι πολύ πιθανό να βάλει φραγμό στην ικανοποίηση των αναγκών για "αυτοπραγμάτωση", δηλαδή για την χρησιμοποίηση των ικανοτήτων του ατόμου στο έπακρο, ώστε να μπορέσει να γίνει ότι καλύτερο έχει τη δυνατότητα να γίνει. Αυτό συμβαίνει γιατί τοποθετούνται συγκεκριμένα όρια στην ελευθερία του εργαζομένου να χρησιμοποιήσει τις δικές του δυνατότητες στην εργασία.

Επιτυχημένη χρήση των υπολογιστών στην εργασία.

Η χρήση όμως του υπολογιστή, αποτελεί γεγονός για την εποχή μας και μπορεί να φέρει **αξιοθαύμαστα αποτελέσματα** όταν η εφαρμογή του είναι επιτυχημένη.

Εδώ θα εξετάσουμε τις αναγκαίες συνθήκες για το σωστό σχεδιασμό της αλλαγής αυτής στην εργασία. Όπως έχει γραφεί και αλλού (π.χ. περιοδικό Harvard Business Review), "οι computers και η σχετική μ' αυτούς τεχνολογία διαθέτουν πραγματικά σχεδόν απεριόριστες δυνατότητες για τις επιχειρήσεις, αλλά μόνο γι' αυτές που μαθαίνουν να τους μεταχειρίζονται σωστά".

Ας δούμε λοιπόν τα βήματα που γίνονται από τις επιτυχημένες επιχειρήσεις για την αποφυγή των πιθανών αρνητικών επιπτώσεων και την δημιουργία ενός περιβάλλοντος εργασίας σύμφωνο με τη θεωρία υποκίνησης του Maslow.

Το πρώτο βήμα που γίνεται από τη μεριά της διοίκησης προς την κατεύθυνση αυτή είναι η ικανοποίηση των αναγκών ασφάλειας των εργαζομένων. Αυτό πραγματοποιείται με κατάλληλη εκπαίδευση των ατόμων που θα χρησιμοποιούν τον υπολογιστή ώστε να εξαλειφθούν τα αισθήματα αβεβαιότητας που θα μπορούσε να δημιουργήσει η νέα κατάσταση.

Όσον αφορά τους εργαζόμενους που πρόκειται να αντικατασταθούν από τον υπολογιστή, δίνεται εξίσου μεγάλη προσοχή προς την

κατεύθυνση της ανάπτυξης γι' αυτούς νέων ευκαιριών κι ακόμη η τοποθέτησή τους σε άλλες θέσεις του ίδιου οργανισμού. Οι ενέργειες αυτές αυτόματα δημιουργούν τη βεβαιότητα ικανοποίησης των φυσιολογικών αναγκών των εργαζομένων.

Η ικανοποίηση των αναγκών της κοινωνικότητας έρχεται με την ενθάρρυνση και την ανάπτυξη τυπικών και άτυπων σχέσεων μεταξύ των εργαζομένων. Μια λύση είναι ο σχηματισμός ομάδων που αλληλεπιδρούν και επικοινωνούν μεταξύ τους, μοιράζοντας πληροφορίες και εμπειρίες από την εργασία τους και εργάζονται μαζί για την λύση προβλημάτων. Στην προσπάθεια για την κάλυψη των αναγκών του "εγώ" των εργαζομένων, οι υπεύθυνοι για τη διοίκηση του οργανισμού παρέχουν αναγνώριση σε κάθε προσωπική συνεισφορά στην εργασία.

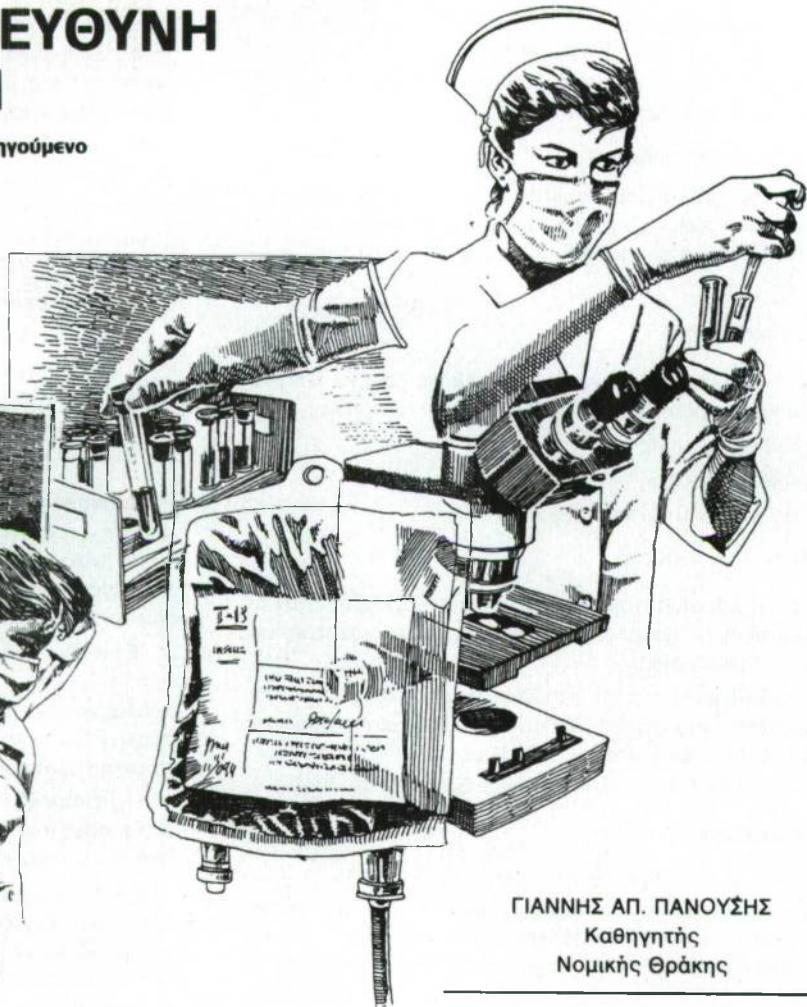
Ακόμη, δημιουργούν τέτοιες συνθήκες, ώστε εκείνοι που χρησιμοποιούν τον computer αντιλαμβάνονται την επίδραση της εργασίας τους σε όλη την επιχείρηση. Επίσης, όταν καθορίζονται οι υπευθυνότητες των εργαζομένων είναι σημαντικό το γεγονός ότι δημιουργούνται ρόλοι, για κάθε άτομο, αντί για απλά καθήκοντα που συνήθως υποβαθμίζουν την αξία των εργαζομένων. Τέλος, οι ανάγκες για αυτοπραγμάτωση, ικανοποιούνται μόνον όταν το συγκεκριμένο άτομο έχει τον πραγματικό έλεγχο του computer. Οι αληθινά επιτυχημένες επιχειρήσεις αφήνουν απεριόριστες τις ανθρώπινες δυνατότητες για τον έλεγχο της λειτουργίας των computers και των αποτελεσμάτων που επιτυγχάνονται μέσω αυτών.

Ο υπολογιστής στην περίπτωση αυτή είναι ένα εργαλείο που χρησιμοποιείται από τους εργαζόμενους για να φθάσουν στην αυτοπραγμάτωσή τους, σαν επιπρόσθετο προϊόν των προσπαθειών τους για την επιτυχή προσέγγιση των στόχων της επιχείρησης. □

Το άρθρο αυτό αποτελεί ευγενή παραχώρηση της «ALL PRESS - Μεταφράσεις» Νικόλ. Β. Κωνσταντόπουλος και έχει δημοσιευτεί στο περιοδικό "Computer - Gazette"

ΕΞΟΥΣΙΑ-ΗΘΙΚΗ-ΕΥΘΥΝΗ ΓΙΑΤΡΩΝ

Συνέχεια από το προηγούμενο



ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΠ. ΠΑΝΟΥΣΗΣ
Καθηγητής
Νομικής Θράκης

Δ. Ευθύνη.

«Στο κεντρικό του νόημα ο όρος ευθύνη σημαίνει ότι κάποιος είναι υπόλογος για την άσκηση ενός λειτουργήματος ή την εκπλήρωση ενός ανατεθέντος έργου ή καθήκοντος.»²⁶

Πρόκειται για μια «φιλοσοφική και κοινωνιολογική έννοια που εκφράζει τον αντικειμενικό και ιστορικά καθορισμένο χαρακτήρα της αμοιβαίας σχέσης ανάμεσα στο άτομο, την ομάδα, την κοινωνία από την άποψη της πραγματοποίησης των καθηκόντων που τους αναθέτονται. Υπάρχει νομική ευθύνη, ηθική ευθύνη κλπ. Ως προς το υποκείμενο της ευθύνης, αυτή χωρίζεται σε προσωπική, σε ομαδική και σε συλλογική ευθύνη. Στο άτομο η ευθύνη διαμορφώνεται ως αποτέλεσμα των καθηκόντων που του αναθέτει η κοινωνία, η τάξη, η δοσμένη ομάδα. Τα καθήκοντα αυτά, από τη στιγμή που τα αποδέχεται το άτομο, γίνονται η εσωτερική βάση που καθορίζει την υπεύθυνη συμπεριφορά του, η οποία ρυθμίζεται από τη συνείδησή του. Η διαμόρφωση της προσωπικότητας προϋποθέτει την καλλιέργεια σ' αυτήν του αισθήματος της ευθύνης ώστε να γίνει στοιχείο της.»²⁷

«Το πρόβλημα της ιατρικής ευθύνης παρ' όλο ότι τα τελευταία μόλις χρόνια έχει λάβει ξεχωριστή διάσταση, δεν ήταν ποτέ άγνωστο. Πριν από 4.500 χρόνια ακόμη, στον κώδικα του Χαμουραμπί, θρίσκονται κανόνες που πρόβλεπαν και αντιμετώπιζαν το θέμα αυτό της αμέλειας, ανάλογες δε διατάξεις αναφέρονται από τον Ηρόδοτο ότι υπήρχαν και στην Ιερά Βίβλο των Αιγυπτίων.

Και μόνο μετά τη Γαλλική Επανάσταση αρχίζει σταδιακά μια κάποια επιστημονική νομική θεώρηση του όλου προβλήματος. Ο ιδρυτής της Εταιρείας της Ιατροδικαστικής στο Παρίσι Legrand de Saule το 1874 διακηρύσσει: «Κανείς δεν δικαιούται να τοποθετείται υπεράνω του Νόμου και ο γιατρός είναι αρκετά βέβαιος για τον εαυτό του ώστε να μην επιδιώκει εξáιρεση σ' αυτό.»²⁸

α) Ο νομικός χαρακτήρας της ιατρικής ευθύνης.

Στο βασικό ερώτημα αν και κατά πόσον ο γιατρός μπορεί να έχει ευθύνη κατά την άσκηση μιας ιατρικής πράξης έχουν κατά καιρούς υποστηριχθεί διάφορες απόψεις και γνώμες.²⁹

ι) Θεωρία της απόλυτης ανευθυνότητας του γιατρού.

«Στις αρχές του 19ου αιώνα στη Γαλλία είχε διαμορφωθεί η πίστη στην αρχή ότι, οι γιατροί δεν υπέχουν καμμία ευθύνη κατά την εκτέλεση του έργου τους με εξάιρεση τις ελάχιστες περιπτώσεις που μπορεί να υπάρχει πρόθεση. Οι δικαιολογίες που προβλήθηκαν για την ανευθυνότητα των γιατρών ήταν πολλές και διάφορες δεν κατάφεραν όμως να αποδείξουν πειστικά τις προτάσεις τους με συνέπεια να εγκαταλειφθεί χωρίς η άποψη αυτή.»^{29α}

ii) Θεωρία της ελαττωμένης ευθύνης του γιατρού.

«Σύμφωνα με την άποψη των ολίγων υποστηρικτών της θεωρίας αυτής η ευθύνη του γιατρού με εξάιρεση πάντοτε τις πράξεις στις οποίες υπάρχει πρόθεση, περιορίζεται μόνο σε περιστατικά που ενήργησε με «βαρεία αμέλεια» ενώ αντίθετα

δεν είναι καθόλου υπεύθυνος για ατυχήματα που προκλήθηκαν από μια «ελαφρά αμέλεια». Παρ' όλα τα θετικά στοιχεία που εμφανίζει η άποψη αυτή απέναντι στην προηγούμενη, δεν μπόρεσε να επικρατήσει». ³⁰

iii) Θεωρία της πλήρους υπευθυνότητας του γιατρού.

«Η άποψη που σήμερα επικρατεί είναι ότι ο γιατρός κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, έχει ευθύνη και είναι υπόλογος τόσο για «βαρεία» όσο και για «ελαφρά» αμέλεια». ³¹

β) Διακρίσεις.

Η διάκριση της ευθύνης του γιατρού για πράξεις ή παραλείψεις κατά την άσκηση του έργου του είναι τριπλή:

- ευθύνη ποινική.
- ευθύνη αστική
- ευθύνη πειθαρχική.

i) Η ποινική ευθύνη.

Ποινική χαρακτηρίζεται η ευθύνη του γιατρού όταν με τις πράξεις ή τις παραλείψεις του παραβιάζει διατάξεις της Ποινικής Νομοθεσίας.

Αν εξαιρέσει κανείς τις περιπτώσεις όπου η πρόθεση του γιατρού είναι προφανής (άμβλωση, ευθανασία, σωματικές βλάβες) ενδιαφέρον υπάρχει στα θέματα αμέλειας και στην «παράλειψη λυτρώσεως από κινδύνου ζωής» (άρθρ. 307 Π.Κ.).

αα) Αμέλεια.

Σύμφωνα με το άρθρο 28 Π.Κ.: «εξ αμελείας πράττει όστις ένεκεν ελλείψεως της προσοχής ην ώφειλεν εκ των περιστάσεων και ηδύνατο να καταβάλλει, είτε δεν προείδε το εκ της πράξεώς του παραχθέν αξιόποινον αποτέλεσμα, είτε προείδε μεν τούτο ως δυνατόν, επίστευεν όμως ότι δεν θα επήρχετο».

Στο χώρο της Ιατρικής, η αμέλεια στοιχειοθετείται: «από την ύπαρξη υποχρέωσης και δυνατότητας του γιατρού να περιθάλψει τον άρρωστο.

- από έλλειψη προσοχής εκ μέρους του γιατρού (πλημμελής ιατρική συμπεριφορά).

- από την επέλευση κάποιου απαράδεκτου αποτελέσματος στα έννομα αγαθά του αρρώστου.

- από τη θετική συσχέτιση (αιτιώδη συνάφεια) του αποτελέσματος προς την προηγούμενη πλημμελή συμπεριφορά του γιατρού.

«Η ευθύνη του γιατρού είναι ακέραιη για την αδικαιολόγητη πλάνη του, αν οδηγήθηκε σ' αυτήν από κατάφωρη παρα-

βίαση στοιχειωδών κανόνων της ιατρικής επιστήμης ή από χονδροειδή άγνοια ουσιαστών αρχών της ιατρικής τεχνικής, η γνώση των οποίων αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την άσκηση της ιατρικής.

Το μέτρο της οφειλόμενης εκ των περιστάσεων περίσκεψης του γιατρού είναι η προσοχή εκείνη που καταβάλλει συνήθως ο μέσος γιατρός όταν βρίσκεται μπροστά στις ίδιες ή παρόμοιες περιστάσεις με τις οποίες θρέθηκε και ενήργησε ο κρινόμενος γιατρός και οι οποίες συνήθως αναφέρονται σε:

- Διαγνωστικά σφάλματα.
- Θεραπευτικές αστοχίες.
- Κακή προεγχειρητική αγωγή.
- Ανεπιθύμητα εγχειρητικά συμβάντα.
- Μετεγχειρητικές επιπλοκές». ³⁴

ββ) Παράλειψη λυτρώσεως.

Δύσκολα θέβαια συγχωρείται σε ορισμένους επαγγελματίες όπως π.χ. στους γιατρούς, να σφάλουν. Δεν είναι όμως και δυνατό να δίδονται όλοι όσοι, εξ αιτίας μιας εσφαλμένης διάγνωσης, δεν παρέχουν στον ασθενή τις φροντίδες που απαιτεί η πραγματική του κατάσταση.

Έτσι π.χ. τα άρθρα που τιμωρούν την παράλειψη λυτρώσεως (307 Ελλ. Π.Κ., 65 γαλλ. Π.Κ.) δεν αναφέρονται στα σφάλματα αδεξιότητας ή απειρίας. Το επαγγελματικό σφάλμα δεν εκλαμβάνεται σαν στοιχείο της πρόθεσης, απαραίτητης προϋπόθεσης εφαρμογής των άρθρων αυτών.

Η μη παροχή βοήθειας σε κινδυνεύοντες ³⁵ απαιτεί ειδικό δόλο που τοποθετείται ανάμεσα στην απλή διαγνωστική πλάνη και στην πρόθεση.

Συνεπώς ο γιατρός είναι ελεύθερος να κρίνει κατά συνείδηση και σύμφωνα με τους κανόνες του επαγγέλματος τη χρησιμότητα και το επείγον της επέμβασής του, χωρίς όμως και να αμελήσει να εξακριβώσει την κατάσταση ώστε να θρεθεί αργότερα σε αδυναμία να ενεργήσει ή να προβεί αναγκαστικά σε μια ψευτο-επέμβαση.

Παρόλες τις διευκρινίσεις ο γαλλικός νόμος εφαρμόστηκε ιδιαίτερα αυστηρά κατά των γιατρών, των διευθυντών νοσοκομείων, αδελφών νοσοκόμων, μαιών, εσωτερικών βοηθών. Στο Βέλγιο μάλιστα επιβλήθηκαν πολύ αυστηρές υποχρεώσεις στους γιατρούς και στα νοσοκομεία στα πλαίσια της οργάνωσης της επείγουσας ιατρικής περίθαλψης.

Δεν πρέπει όμως η εφαρμογή των άρθρων αυτών να επιβάλλει μια παράλογη «δουλεία» στο γιατρό, γιατί κάτι τέτοιο αποβαίνει συχνά σε βάρος της υγείας των ασθενών του και κατά συνέπεια σε βάρος του γενικού συμφέροντος.

Ας δούμε πώς αντιμετώπισε ο γαλλικός Άρειος Πάγος



ΕΜΠΟΡΟΡΑΠΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ
ΑΠΑΝ. ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΑ ΕΙΔΗ
(Γ. ΤΟΓΚΑ)
A.K.B. ΚΟΣΣΥΒΑ
ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 26 - ΑΘΗΝΑΙ ΤΗΛ. 36.32.438

(Ποινικό Τμήμα) τέτοιες καταστάσεις.³⁶

Στα 1949, κατηγορήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 63 παρ. 2 ένας γιατρός που κλήθηκε να φροντίσει ένα άρρωστο παιδί, το οποίο κινδύνευε αλλά δεν έπευσε. Κατά τη διαδικασία διευκρινίστηκε πως «ο κίνδυνος δεν ήταν βέβαιος, αλλά πιθανολογούμενος» και συνεπώς ο γιατρός μπορούσε να κρίνει κατά συνείδηση τη χρησιμότητα και τον επείγοντα χαρακτήρα της επέμβασής του.

Στα 1954, η Cour de Cassation καταδίκασε ένα γιατρό που αρνήθηκε τη συνδρομή του χωρίς προηγουμένως να βεβαιωθεί αν ο κίνδυνος απαιτούσε άμεση επέμβαση.

Στα 1961 μια άλλη απόφαση καταδίκασε ένα γιατρό γιατί αρκέστηκε να δώσει οδηγίες και φάρμακα και απέφυγε να σχηματίσει ο ίδιος προσωπική γνώμη για τον επείγοντα χαρακτήρα της κατάστασης του άρρωστου.

Στα 1958, ένας γιατρός, που ο ασθενής του τον είχε αντικαταστήσει με ένα συνάδελφό του, αρνείται να προσφέρει τη βοήθειά του στον παλιό πελάτη του αν και γνώριζε τη φύση της κρίσης. Ενώ το Πειθαρχικό Συμβούλιο του Ιατρικού Συλλόγου τον αθώωσε, ο Άρειος Πάγος τον καταδίκασε «γιατί παρόλο που γνώριζε την ανάγκη άμεσης επέμβασής του, αρκέστηκε στο να επικαλείται τον δεοντολογικό κώδικα».

Ας μην λησμονούμε πάντως πως το δεοντολογικό καθήκον δημιουργεί στο γιατρό την υποχρέωση να επεμβαίνει αλλά όχι και να σώζει.

Σε εξαιρετική περίπτωση, το μόνο που θα μπορούσαμε να του καταλογίσουμε είναι απλή αμέλεια, όταν δηλ. ενήργησε σύμφωνα με το καθήκον παροχής βοήθειας, αλλά δεν επέλεξε τα κατάλληλα μέσα.³⁷

Ο νομοθέτης αξιολογώντας τη ζωή και την υγεία ως ύψιστα αγαθά του ανθρώπου έχει θεσπίσει διατάξεις που αφήνουν ελάχιστα περιθώρια εκλογής του γιατρού σχετικά με την ανάληψη ή όχι περίθαλψης αρρώστου, όταν ο τελευταίος κινδυνεύει, και τιμωρεί το γιατρό που αρνείται την παροχή υπηρεσιών.³⁸

Εξαιρέσεις στις παραπάνω για το γιατρό δεσμεύσεις³⁹ αποτελούν ορισμένες μόνο περιπτώσεις. Έτσι δεν στοιχειοθετείται αδίκημα όταν:

α) ζητείται η συνδρομή γιατρού που βρίσκεται σε αντικειμενική αδυναμία για λόγους υγείας, γήρατος, κλπ.

β) ζητείται η συνδρομή του για περιστάσεις που είναι ανθρωπίνως αδύνατο να αντιμετωπισθούν όπως π.χ. σε ορισμένες περιπτώσεις που εμφανίζεται «σύγκρουση καθηκόντων».⁴⁰

Στο γιατρό όμως ο νομοθέτης δεν επιβάλλει μόνο να επεμβαίνει επιβάλλει και να σωπά.

γγ) Παραβίαση ιατρικού απορρήτου.

«Το καθήκον του γιατρού για την τήρηση εχεμύθειας κατά την άσκηση του λειτουργήματός του αποτελεί βασική του υποχρέωση που περιλαμβάνεται και ρητά υπαγορεύεται από τον όρκο ακόμα του Ιπποκράτη.»⁴¹

Η επαγγελματική εχεμύθεια του γιατρού, το ιατρικό απόρρητο, καθιερώνεται κατά τρόπο ρητό στο άρθρο 23 του Α.Ν. 1565/1939 «Περί Κώδικος ασκήσεως του Ιατρικού επαγγέλματος» στο οποίο αναφέρεται ότι:

«ο ιατρός οφείλει να τηρή εχεμύθεια δια παν ότι είδεν, ήκουσεν, έμαθεν ή ηγνώσεν εν τη ασκήσει του επαγγέλματος αυτού και το οποίον αποτελεί απόρρητον του αρρώστου ή των οικείων του, εξαιρέσει των περιπτώσεων, καθ' ας ειδικαί διατάξεις Νόμων τον υποχρεώνουσιν εις την αποκάλυψιν του απορρήτου τούτου».⁴²

Σαφείς τέλος είναι οι διατάξεις του Π.Κ. που στο άρθρο 371 προβλέπουν ότι:

«ιατροί εις τους οποίους διαπιστεύονται συνήθως ένεκα του επαγγέλματός των ή της ιδιότητός των, ιδιωτικά απόρρητα, ως και οι βοηθοί των προσώπων τούτων, τιμωρούνται δια χρηματικής ποινής ή δια φυλακίσεως μέχρις ενός έτους, εάν ήθελον φανερώσει ιδιωτικά απόρρητα εμπιστευθέντα αυτούς ή περιελθόντα εις γνώσιν αυτών δυνάμει του επαγγέλματος ή της ιδιότητός των».

ii) Η αστική ευθύνη.

α. Δεν υπάρχει αστική ιατρική ευθύνη (για αποζημίωση) σε περίπτωση θλάθης του αρρώστου όταν η ενέργεια του γιατρού δεν οφείλεται σε υπαίτια άγνοια ή αμέλεια.

β. Δεν υπάρχει ιατρική ευθύνη όταν ο γιατρός έκανε ευσυνείδητα τη διάγνυσή του και ακολούθησε την πρόπουσα θεραπευτική αγωγή σύμφωνα με τους καθιερωμένους κανόνες της ιατρικής επιστήμης και τέχνης.

γ. Δεν υπάρχει ιατρική ευθύνη για διαγνωστικά ή θεραπευτικά σφάλματα, όταν τα σφάλματα αυτά δεν οφείλονται σε άγνοια ή παράλειψη των απαραίτητων ιατρικών γνώσεων. Ο κίνδυνος των τυχαίων και αναπαιτίων σφαλμάτων του γιατρού βαρύνει τον ασθενή.»⁴³

ii) Η πειθαρχική ευθύνη.

«Η πειθαρχική ευθύνη του γιατρού συνίσταται στην υποβολή κυρώσεων πειθαρχικής φύσεως από τα αρμόδια όργανα του Ιατρικού Σώματος. Οι κυρώσεις επιβάλλονται όταν ο γιατρός υποπέσει σε ορισμένες παραβάσεις, και στοχεύουν στην επανόρθωση της αξιοπρέπειας και του κύρους της ιατρικής τάξης που μειώθηκε από την υπαιτιότητα κάποιου μέλους του».⁴⁴ (Β.Δ. 11.10/7.11/1957, τροπ. Ν.Δ. 3895/58, ΝΔ 4111/60).

Ε. Επίλογος

Η κρανιοπροσωπική χειρουργική διορθώνοντας τις παραμορφώσεις του προσώπου προλαβαίνει την ανάπτυξη παθολογικών – συμπλεγματικών προσωπικοτήτων. Επιτρέπεται όμως η γενετική, ή συνολικά η επιστήμη, να υπερπηδά βιολογικές βαθμίδες, να καταστρέφει ενδιάμεσα είδη, να δημιουργεί επίπλαστες (και εφήμερες) αυταπάτες «ισότητας» μέσω ευγονίας;

Οι βιοϊατρικές έρευνες που στοχεύουν στο να «βελτιώσουν» το άτομο⁴⁵, η ψυχοχειρουργική που φιλοδοξεί να ελέγξει τη βιαιότητα, ο περιορισμός γεννήσεων στις οικογένειες που παρουσιάζουν εκφυλιστικά στοιχεία⁴⁶, ο ευνουχισμός των θιαστών, η ιατρικοποίηση φαινομένων όπως η λήψη ναρκωτικών ουσιών, συνιστούν μία σειρά νέων μέτρων. Η αλλαγή συμπεριφοράς των ανθρώπων⁴⁷ με θεραπευτικές επεμβάσεις (π.χ. λοβοτομή) δύσκολα συμβιβάζεται με τα συνταγματικά κατοχυρωμένα ατομικά δικαιώματα και με την αξία του ανθρώπου. Ο εθισμός σε «εξαρτημένα αντανάκλαστικά και ο έλεγχος του εγκεφάλου του ανθρώπου – εγκληματία πρέπει να παραμείνουν στο χώρο της νοσηρής επιστημονικής φαντασίας.

Ούτε ο εξορκισμός, το μαστίγωμα ή ο τρυπανισμός του κρανίου για να φύγει το δαιμονικό πνεύμα του εγκληματία, ούτε το κομπούτερο που διαβάζει την ανθρώπινη σκέψη και «κατευθύνει» την ανθρώπινη συμπεριφορά κατά βούλησιν, συνιστούν αποδεκτές λύσεις.

Η βία του Ράμπο⁴⁸ και η βία κατά του Ράμπο – πιθανόν μέσω Robocor – θα αποτελέσουν το κρίσιμο ερώτημα για την αυριανή επιστήμη και τον πολιτισμό.



Η προστασία της κοινωνίας από το έγκλημα δεν πρέπει να περάσει από τους νευροχειρουργικούς θαλάμους⁴⁹. Όπως τα βασανιστήρια, έτσι και οι ιατρικές «θεραπευτικές» επεμβάσεις, πρέπει να απαγορευτούν⁵⁰. Η ιδεολογία που καταλήγει είτε στον ιατρικό εγκληματικό πειραματισμό πάνω στον άνθρωπο, είτε στον ιατρικό πειραματισμό πάνω στον άνθρωπο – εγκληματία δεν συμβιβάζεται με τον πολιτισμό μας.

Ούτε να λυντσάρουμε αυτόν που τα γνωρίσματά του ταυτίζονται εσωστρεφικά με το «κακό», ούτε να κατασκευάσουμε εργαστηριακά⁵¹ και να μεταμοσχεύσουμε «ανθρώπινες φιγούρες» με «ψεύτικη ομορφιά», «ζωγραφισμένο χαμόγελο», «φυσιολογικά ανακλαστικά» και «πλαστική» γοητεία.

Κανένας φανατισμός δεν μπορεί να μας κάνει να σκεφτόμαστε σαν τους δίδυμους ή τους άγιους του Άλντους Χάλεϋ⁵². Τα παιδιά τύπου Άλφα, Δέλτα και Ήψιλον συνιστούν αναθιώσεις αρχετύπων που θα μετατρέψουν τον άνθρωπο σε «φυσικοχημικό αυτόματο».

Αν η ομοιότητα των σκέψεων και η ομοιομορφία των αντιδράσεων είναι ο στόχος κάθε εξουσίας, τότε δεν μας μένει άλλη λύση και ευθύνη από το να διεκδικήσουμε και να κατοχυρώσουμε το «δικαίωμα στη διαφορά» και να διαμορφώσουμε την αντίστοιχη κοινωνική ανοχή και ηθική αποδοχή. Και ο ρόλος των γιατρών στο θέμα αυτό είναι πρωταγωνιστικός.

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

26. Βλ. Ουνέσκο, οπ. π. σ. 299.
27. Βλ. Α.Φ. Ιλιτσεν – Π.Ν. Φεντσεγιεφ, οπ. π. τ.2, σ. 230 – 231.
28. Βλ. Εισαγωγή στο «Ιατρική ευθύνη», σ. 13.
29. Βλ. Α. Κουτσελίνη – Μ. Μιχαλοδημητράκη, Ο νομικός χαρακτή-

ρας της ιατρικής ευθύνης, στο «Ιατρική ευθύνη», σ. 23.

29. Βλ. Α. Κουτσελίνη – Μ. Μιχαλοδημητράκη, οπ. π. σ. 23.
30. Βλ. Α. Κουτσελίνη – Μ. Μιχαλοδημητράκη, οπ. π. σ. 23.
31. Α. Κουτσελίνη – Μ. Μιχαλοδημητράκη, οπ. π. σ. 24.
32. Όλες οι σχετικές αναφορές γίνονται από έργα γιατρών και όχι ποινικολόγων ώστε το κείμενο να είναι κατανοητό στους γιατρούς αφού σ' αυτούς απευθύνεται.
33. Βλ. Α. Κουτσελίνη – Μ. Μιχαλοδημητράκη, οπ. π. σ. 25, 26.
34. Βλ. Α. Κουτσελίνη – Μ. Μιχαλοδημητράκη, οπ. π. σ. 28–33.
35. Βλ. αναλυτικότερα Γ. Πανούση, Η υποχρέωση παροχής βοήθειας στους κινδυνεύοντες, Αθήνα 1980, σ. 84 επ.
36. Βλ. μ.α. Peytel, les médecins et le déficit de commission par omission, G.P. 1953-2-doc. 12, Toulemon, La parabole du bon Samaritain et la loi pénale, G.P. 1965-1-11 – R. Voulin, Le médecin devant l'art. 63 C.P., RSC 1957, σ. 355.
37. Γ. Πανούση, οπ. π. σ. 86.
38. Α. Κουτσελίνη – Μ. Μιχαλοδημητράκη, οπ. π. σ. 27.
39. Για το καθήκον ιατρικής μέριμνας βλ. άρθρο 9 Ν.Δ. 15-6-1955 «Περί κανονισμού Ιατρικής Δεοντολογίας» και άρθρο 441 Π.Κ.
40. Βλ. Α. Κουτσελίνη – Μ. Μιχαλοδημητράκη, οπ. π. σ. 27.
41. Βλ. Α. Κουτσελίνη – Μ. Μιχαλοδημητράκη, Βασικές υποχρεώσεις του γιατρού, στο «Ιατρική ευθύνη», σ. 54.
42. Βλ. επίσης Β.Δ. 1955 «Περί κανονισμού Ιατρικής Δεοντολογίας» (άρθρ. 15, 18).
43. Βλ. Α. Κουτσελίνη – Μ. Μιχαλοδημητράκη, οπ. π. σ. 34–39.
44. Βλ. Α. Κουτσελίνη – Μ. Μιχαλοδημητράκη, οπ. π. σ. 39.
45. Βλ. Α. Lindesmith – Y. Levin, The Lombros, an Myth in Criminology, American Journal of criminology, 42, 1937, σ. 53.
46. Βλ. H. Goddard, The Kallikak Family, 1912, σ. 143.
47. Βλ. B. F. Skinner, Science and human behavior, New York 1953, σ. 104.
48. Βλ. P. Goldman et al., Rocky and Rambo, Newsweek 16/12/1985.
49. Βλ. Διακήρυξη Ελσίνκι 1964.
50. Βλ. Γ. Ανδρουλάκη, Πειράματα σε ανθρώπους και ιατρική δεοντολογία, το ΒΗΜΑ 18/5/86.
51. Θ. Παπαχρήστου, Μορατόριουμ στη γενετική τεχνολογία, ΤΑ ΝΕΑ 27/11/86.
52. Βλ. Θαυμαστός καινούργιος κόσμος, εκδ. Κάκτος 1980, σ. 131, 173.

ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΣΥΓΚΛΟΝΙΣΑΝ ΤΟ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ

ΝΤΟΥΦΤ - ΜΠΑΣΣΕΝΑΟΥΕΡ: 20 ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΤΑ

Δύο «πεινασμένοι λύκοι» του Βορρά, άφησαν τα χιονισμένα λημέρια τους στην παγωμένη Γερμανία και φθάνοντας στην πατρίδα μας το Μάρτη του 1969 άρχισαν το αποτρόπαιο έργο τους. Με μια σειρά εγκλημάτων που συγκλόνισαν κυριολεκτικά το Πανελλήνιο, «κτύπησαν» σε διάφορα μέρη με διαφορετικά πάντα θύματα, σκοτώνοντας ψυχρά και απάνθρωπα το κάθε «θήραμα» που εντόπιζαν. Ο τρόπος εκτέλεσης των θυμάτων, από την πρώτη στιγμή έδειξε ότι οι δράστες ήταν «ξενόφερτοι», αδίστακτοι, και με μεγάλη πείρα. Αρχικός στόχος πρέπει να ήταν η ληστεία. Όμως γρήγορα αποδείχθηκε ότι το ενδιαφέρον των δολοφόνων στράφηκε στην ικανοποίηση των άγριων ενστίκτων και των «αιμοχαρών» διαθέσεών τους. Γιατί στα αλήθεια, ποιο ήταν το χρηματικό ποσό που προσδοκούσαν,

όταν ψυχροί και ανελέητοι εκτελούσαν τον στρατιώτη Κώστα Κούλη;

Η αυλαία των φρικιαστικών παραστάσεων άνοιξε την νύχτα της 5ης του Μάρτη, για να κλείσει άδοξα σε ένα μήνα με τη σύλληψή τους, στις 12 του Απρίλη.

Ας δούμε όμως την απάνθρωπη δραστηριότητα των δύο Γερμανών σεσημασμένων κακοποιών, Χέρμαν Ντουφτ και Χανς Μπασσενάουερ.

Όπως προέκυψε από τα διαβατήριά τους οι δύο Γερμανοί εκτελεστές, «μπήκαν» στην χώρα μας, στις 17 Φεβρουαρίου και εξήλθαν στις 26 του ίδιου μήνα κάνοντας πιθανά μια πρώτη «αναγνωριστική» επίσκεψη. Την 1η Μαρτίου 1969, προσγειώθηκαν στον αερολιμένα του Ελληνικού μ' ένα μπόιγκ της LUFTHANSA. Προερχόμενοι, από την Δ. Γερμανία,

έτοιμοι για εγκατάσταση και «δουλειά». Με την σκέψη ότι «ο χρόνος είναι χρήμα» δεν άφησαν τις μέρες να φύγουν χαμένες.

Τη νύχτα της 5ης Μαρτίου άρχισαν την «δραστηριότητα» τους, κλέβοντας από το πάρκινγκ του Αεροδρομίου ένα πολυτελές VOLVO με ξένους αριθμούς κυκλοφορίας. Έμπειροι καθώς ήταν, αποφάσισαν να «κτυπήσουν» στόχο που ν' αποφέρει κέρδος. Για τις επιδιώξεις τους προσφέρονταν ένα πρατήριο βενζίνας, το οποίο και χρήμα θα είχε μαζέψει από τις πωλήσεις και με υγρά καύσιμα θα εφοδίαζε το πολυδάπανο αυτοκίνητό τους.

Πήραν τον Εθνικό δρόμο Αθήνας - Λαμίας και πριν τη Θήβα, εντόπισαν τον πρώτο στόχο τους, που δεν ήταν άλλος από το πρατήριο βενζίνης του Γκίκα. Το κλεμένο VOLVO φρέναρε μπροστά στην αντλία καθώς το ρο-



λδι έδειχνε 4 το πρωί και ο οδηγός ζήτησε να του γεμίσουν το ρεζερβουάρ. Την ώρα εκείνη στο προαύλιο του πρατηρίου εκτός από τον υπάλληλο του Βενζινάδικου Νίκο Κανάρη, ήταν ακόμη ο στρατιώτης Κώστας Κούλης, που γύριζε στη μονάδα του και προσπαθούσε να βρει μεταφορικό μέσο. Καθώς ο Κανάρης «φούλαρε» το VOLVO και ακινητοποίησε την αντλία, ένοιωσε στο σθέρκο του την κρύα κάννη του πολεμικού όπλου Γουίντσεστερ που πρότεινε ο Ντουφτ, ο οποίος με την απειλή και την βοήθεια του «συνέταιρου», του, οδήγησαν και τον άτυχο στρατιώτη μέσα στο πρατήριο. Δυο φορές πάτησε την σκανδάλη και οι δύο Έλληνες έπεσαν νεκροί. Ο ψυχρός εκτελεστής έβγαλε στην συνέχεια ένα μαχαίρι, με το οποίο τους έδωσε τη χαριστική βολή. Σοβαρά τραυματίστηκε και ο Τάσος Γκιζίνος, υπάλληλος κι αυτός του πρατηρίου, που πετάχθηκε από τον ύπνο, από το βάθος του δωματίου που κοιμότανε.

Ο Μπασσενάουερ άρπαξε το συρτάρι του γραφείου με τις εισπράξεις – εννέα χιλιάδες περίπου – και μπαίνοντας στο VOLVO με τον Ντουφτ χάθηκαν στο σκοτάδι.

Η «συγκομιδή» όμως της πρώτης τους ληστείας δεν ήταν πιθανά η αναμενόμενη και έτσι το χρήμα τέλειωσε γρήγορα. Οι δύο εκτελεστές είχαν εντοπίσει ήδη το επόμενο θύμα τους. Είχαν παρακολουθήσει τις κινήσεις του Ελληνοαμερικάνου Παντελή Αθηναίου και είχαν πεισθεί, ότι το «κόλπο» ίσως έλυνε τα οικονομικά τους προβλήματα για πάντα, αφού το υποψήφιο θύμα τους κυκλοφόρησε με Μπουϊκ και κατοικούσε σε μια πολυτελή βίλα στη Βούλα. Κατά τις 11 το βράδυ της 13 Μαρτίου κλειδώσαν μια Μερσεντές που κυκλοφορούσαν με ξένους αριθμούς κοντά στο ξενοδοχείο «ΑΣΤΗΡ» της Βούλας και πεζοί έφθασαν στο σπίτι του Αθηναίου. Διέρρηξαν ένα παράθυρο και βρέθηκαν προ εκπλήξεων αφού η εξωνυχιστική έρευνα που έκαναν παντού δεν απέδωσε καρπούς. Αποφάσισαν τότε να στήσουν «ενέδρα» περιμένοντας το θύμα, αλλά και να αλλάξουν το τρόπο εκτέλεσης. Για να μην έχει ομοιότητα το έγκλημά τους αυτό, με το προηγούμενο στην Εθνική Οδό ξαναζώστηκαν τα φονικά τους όπλα, και πήραν απόφαση να εκτελέσουν το θύμα τους πολτοποιώντας το κεφάλι του με ξύλο. Στις 1 περίπου μετά τα μεσάνυχτα

γύρισε ο ιδιοκτήτης, ο οποίος ανοίγοντας την πόρτα του σπιτιού του, βρέθηκε αντιμέτωπος με την κάννη του Γουίντσεστερ του Ντουφτ, που με τα χέρια σηκωμένα τον οδήγησε στην κουζίνα που περίμενε ο Μπασσενάουερ. Αυτός με δύο δυνατά κτυπήματα που του κατάφερε στο κεφάλι με ένα ξύλο που είχε οπλιστεί ξάπλωσε νεκρό τον Αθηναίου. Αφού έψαξαν τις τσέπες του και πήραν 11 χιλιάδες δραχμές, 3 χιλιάδες δολάρια και τα κλειδιά της Μπουϊκ, πέταξαν το πτώμα στην μπανιέρα του λουτρού και χάθηκαν ξανά στο σκοτάδι οδηγώντας το πολυτελές αυτοκίνητο του νέου θύματός τους.

Η νέα δολοφονική τους πράξη και ο εθισμός τους με το αίμα τους αποκτηνώνει τελείως. Σαν να είχαν καταληφθεί από αμόκ ξεχύθηκαν ξανά στον Εθνικό δρόμο για νέα ληστεία σε Πρατήριο Βενζινάς. Κοντά στον τόπο που πριν μια εβδομάδα περίπου είχαν αρχίσει τον κύκλο του αίματος αντίκρυσαν ένα περιπολικό της Χωροφυλακής. Η θέα του Νόμου, αλλάζει αμέσως την ψυχική τους κατάσταση και κάτω από το αίσθημα του φόβου αναγκάζονται να γυρίσουν πίσω άπρακτοι, εγκαταλείποντας την Μπουϊκ στη Βούλα και παίρνοντας την Μερσεντές τους εξαφανίστηκαν.

Οι παραπέρα ενέργειες τους γίνονται προσεκτικά και μελετημένα «επαγγελματίες» όπως είναι και για να «θολώσουν» τα νερά, προκειμένου να χαθούν για ένα διάστημα τα ίχνη τους, αποφασίζουν ένα σύντομο ταξίδι στην «γενέτειρά» τους Γερμανία. Από Πάτρα μέσω Ιταλίας, ταξίδεψαν στις 22 του Μάρτη για να επανέλθουν με ανανεωμένο «ηθικό» στις 31 του ίδιου μήνα από την Κέρκυρα. Το ρευστό που απεκόμισαν από τις άνομες πράξεις τους γρήγορα εξανεμίστηκε, γι' αυτό στον οίκο MILLER της Φραγκφούρτης, ο Ντουφτ εξαργύρωσε για 300 δολάρια το θαρύτιμο δακτυλίδι που είχε πάρει από την δολοφονία του Αθηναίου.

Γρήγορα ξαναρχίζουν τις δραστηριότητές τους, και απορρίπτοντας φόβους και προφυλάξεις αποφασίζουν να κτυπήσουν. Το επόμενο θύμα τους έμελλε να είναι ένας βιοπαλαιστής οδηγός ταξί, ο Γιάννης Φραγκιαδάκης.

Ήταν 7 Απριλίου όταν περίπου στις 11 το βράδυ, πάρκαραν την Μερσεντές κοντά στο Χίλτον και οπλισμένοι με το Γουίντσεστερ και

δύο μαχαίρια, «στήθηκαν» για να βρουν ταξί. Στο δρόμο τους βρέθηκε ο άτυχος Φραγκιαδάκης. Κάθισαν στο πίσω κάθισμα και ζήτησαν τη μεταφορά τους στο «Αστήρ Μπητς» της Βουλιαγμένης. Φθάνοντας, και με την απειλή του όπλου, εξαναγκάζουν τον οδηγό να μπει σ' ένα πευκόφυτο χωματόδρομο προς 'Αι – Γιώργη. Υποχρεώνουν το θύμα τους να πέσει μπρούμυτα και ο Μπασσενάουερ του καταφέρνει δύο μαχαιριές στην πλάτη. Τη χαριστική βολή έδωσε ο Ντουφτ για πιο θεατικό αποτέλεσμα. Άδειασαν τις τσέπες του νεκρού Φραγκιαδάκη, καθώς και τα λίγα κέρματα από ένα μεταλλικό κουτί, πέταξαν το πτώμα μέσα στους θάμνους και οδηγώντας το ταξί γύρισαν στη περιοχή του Χίλτον όπου το εγκατέλειψαν. Πήραν το αυτοκίνητό τους και πήγαν στο διαμέρισμα που στο μεταξύ είχαν νοικιάσει στην οδό Σκουφά 11 στο Κολωνάκι.

Πελαγωμένοι και σε οικονομικό αδιέξοδο, αποφασίζουν να «χτυπήσουν» ξανά, με την ελπίδα να φανούν πιο τυχεροί.

Με στόχο τους ξανά κάποιο βενζινάδικο ξεκίνησαν για περιπολία στην εθνική οδό. Στο 41 χιλιόμετρο πριν από τα διόδια Σχηματαρίου τη νύχτα της 9 Απριλίου εντόπισαν ένα πρατήριο της MOBIL. Άραξαν την Μερσεντές σ' ένα αγροτικό δρόμο και πεζοί έφθασαν στο πρατήριο. Περιμένοντας να φύγει το Ι.Χ. που «γέμιζε» εκείνη τη στιγμή, κρύφτηκαν πίσω από μια νταλίκια. Το ραντεβού με το θάνατο έφθασε για τον οικογενειάρχη υπάλληλο του βενζινάδικου Γιάννη Τσουτσάνη, μόλις απόμεινε μόνος. Ο Ντουφτ με την απειλή του μαχαιριού και του Γουίντσεστερ τον οδηγεί πίσω από την νταλίκια που βρίσκεται ο «συνεταίρος» του ο Μπασσενάουερ τον οδηγεί προς τα χωράφια και ο Ντουφτ αδειάζει τις 4.000 δραχμές που είχε το Ταμείο. Περίπου 150 μέτρα μακριά από το πρατήριο, μέσα στα χωράφια, είναι ο τόπος μαρτυρίου του Τσουτσάνη.

Ψυχροί και ασυγκίνητοι από τις παρακλήσεις του θύματός τους, πέφτουν απάνω του και με δώδεκα μαχαιριές εκτονώνουν τη θηριωδία τους. Ύστερα ήρεμοι, οδηγώντας την Μερσεντές παίρνουν το δρόμο της επιστροφής.

Τα παραπάνω ειδεχθή εγκλήματα και ο θηριώδης τρόπος εκτέλεσής τους, έχουν προκαλέσει πραγματικό



σάλο. Στο μεταξύ, οι Αστυνομικές Αρχές, έχουν σημάνει γενικό συναγερμό προκειμένου να συλληφθούν οι φοβεροί εγκληματίες. Στην Ασφάλεια καθημερινά προσάγεται όλος ο «υπόκοσμος», σε μια τιτάνια προσπάθεια να ανευρεθεί τελικά ο «μίτος» που θα οδηγήσει στην σύλληψη των «φαντομάδων» δολοφόνων και βέβαια στην λύτρωση της αναστατωμένης κοινής γνώμης. Η Ελληνική Χωροφυλακή, στην τοπική αρμοδιότητα της οποίας διαπράττονταν τα εγκλήματα, βρισκόταν σε μια συνεχή ετοι-

μότητα, χτενίζοντας κυριολεκτικά το εθνικό δίκτυο με τις πυκνές και σε εικοσιτετράωρη βάση περιπολίες των τροχοφόρων της. Γεγονός είναι, ότι οι καταδικαστικές αρχές είχαν μπει σε σωστό δρόμο, εξ αιτίας της μαρτυρίας του μοναδικού διασωθέντα μάρτυρα Τάσου Γκιζίνου, και των λιγοστών χαρακτηριστικών που μπόρεσε να συγκρατήσει. Με βεβαιότητα και πεποίθηση η Αστυνομία γνώριζε, ότι οι δολοφόνοι ήταν αλλοδαποί, ότι κινούνταν με αυτοκίνητα με ξένες πινακίδες και ότι από στιγμή σε στιγμή θα ξανακτυπού-

σαν.

Από την πλευρά τους οι «δύο πεινασμένοι λύκοι» ξέρουν να «δουλεύουν» επαγγελματικά. Για να μπερδέψουν ακόμη περισσότερο τα πράγματα, αποφασίζουν μια ληστεία αστραπή προς την Πάτρα, με την ελπίδα να αποπροσανατολίσουν τις έρευνες των Αστυνομικών Αρχών, αφού κατά τους υπολογισμούς τους θα παγιδεύονταν ρίχνοντας την προσοχή τους προς την Πελοπόννησο. Δεν μπορούσαν να δώσουν τέρμα στις απάνθρωπες πράξεις

τους, αν και γνώριζαν ότι με μαθηματική ακρίβεια θάδιζαν στην αυτοκαταστροφή, πνιγμένοι στο αίμα των αθών θυμάτων τους.

Το απομεσήμερο της 11ης Απριλίου ξεκίνησαν για την Πάτρα. Περίπου στις επτά, πέρασαν τον Ισθμό και προχώρησαν προσπαθώντας να εντοπίσουν τον επόμενο στόχο τους. Ένα τυχαίο γεγονός τους αναγκάζει να αλλάξουν το σχέδιό τους. Σαράντα περίπου χιλιόμετρα από τον Ισθμό, στο δρόμο τους για την Πάτρα, διασταυρώθηκαν με ένα μεγάλο φορτηγό από το οποίο έφυγε ένα δέμα, που έπεσε στο μπροστινό αριστερό φανάρι της Μερσεντές με αποτέλεσμα να το σπάσει. Ο οδηγός κατέθηκε να μαζέψει το δέμα και ο Ντουφτ βγήκε να τον «καθαρίσει». Υπαναχώρησε όμως, υπακούοντας στον πιο ψυχραιμο Μπασσενάουερ, που στην ακαταλαβίστικη για τον φορτηγατζή γλώσσα τους, του υπενθύμισε την «αποστολή» τους.

Είναι φανερό πως δεν μπορούν να συνεχίσουν χωρίς φώτα για Πάτρα, γι' αυτό αποφασίζουν να πάρουν το δρόμο της επιστροφής για την Αθήνα. Καθώς αρχίζει να νυχτώνει, παρακαλούν τον οδηγό του υπ' αριθ. Α.Ζ. 607 Ι.Χ.Ε. αυτοκινήτου Γιώργο Παπαγεωργίου, να ανακόψει ταχύτητα ώστε να μπορέσουν να τον ακολουθήσουν, αφού το δικό τους αυτοκίνητο δεν είχε επαρκή φωτισμό. Η εξωτερική εμφάνιση του άτυχου Παπαγεωργίου και το ακριβό αυτοκίνητό του μάρκας Β.Μ.Β., γίνεται πρόκληση για τους ληστές, και πέρνουν την απόφαση να τον σκοτώσουν. Σε μια στροφή της Κακιάς Σκάλας ακινητοποιούν την Μερσεντές και στήνουν τελείως τα λιγοστά φώτα που είχε. Ο προπορευόμενος Παπαγεωργίου που επιθυμούσε να τους εξυπηρετήσει, ανίδεος επιστρέφει να βοηθήσει στην υποτιθέμενη θλάση. Πλήρωσε όμως με την ζωή του την ανθρωπιστική αυτή πράξη του, αφού καθώς ήταν σκυμένος και έλεγγχε το ηλεκτρικό σύστημα της Μερσεντές δέχτηκε δυο σφαίρες στον αυχένα, από ισάριθμα πατήματα της σκανδάλης του Γουίντσεστερ που κρατούσε ο Μπασσενάουερ.

Από τις τσέπες του πήραν 600 δρχ. και 100 μάρκα και «φορτώνοντας» τον στο πορτ – μπαγκάζ της Μερσεντές συνέχισαν την πορεία τους για την Αθήνα, οδηγώντας ο Μπασσενάουερ το αυτοκίνητο «νεκρο-

φόρα», ο Ντουφτ την Μπε – μβε.

Στο Χαϊδάρι και στην οδό Πάρνηθος, εγκαταλείπουν το «κτυπημένο» αυτοκίνητό τους και μεταφορτώνοντας το πτώμα στην Μπε – Μβε, ξεκινούν ξανά για την Πάτρα.

Στην Περιοχή «Καμίνια» των Πατρών θα «ξεφορτωθούν» το πτώμα πετώντας το σε μια αγροτική περιοχή και αμέριμνοι, σαν να μην είχε συμβεί τίποτε, θα γυρίσουν στην Αθήνα. Ο Ντουφτ κατεβαίνει στο Χαϊδάρι για να πάρει την Μερσεντές και ο Μπασσενάουερ συνεχίζει, για να εγκαταλείψει την Β.Μ.Β. σε μια πάροδο της Λ. Αλεξάνδρας. Στο διαμέρισμα της οδού Σκουφά 11, θα πάει πια πεζός.

Η Ελληνική Αστυνομία όπως προαναφέρθηκε, σε Πανελλήνια κινητοποίηση, είχε εντείνει τις προσπάθειές της, και με όλες τις διαθέσιμες δυνάμεις της και κάθε τρόπο και μέθοδο, αγωνιζόταν να δώσει τέλος στον «εφιάλτη».

Η «μεγάλη» στιγμή, δεν άργησε να φθάσει. Ήταν 12 Απριλίου, όταν η ματωμένη Μερσεντές, κίνησε τις υποψίες στον πολίτη Παναγιώτη Ταμπουράκη, που χωρίς καθυστέρηση ειδοποίησε την Άμεση Επίμβαση. Σε χρόνο μηδέν η περιοχή είχε «ζωστεί» και ειδικοί αστυνομικοί εξέταζαν το αυτοκίνητο. Μη μπορώντας να βρουν λύση και με την πιθανότητα να είναι το αυτοκίνητο των δολοφόνων, έστησαν ενέδρα περιμένοντας τον «ιδιοκτήτη». Στις τέσσερις και μισή περίπου το απόγευμα, ο Ντουφτ ερχόμενος να πάρει το «αυτοκίνητό» του, έπεσε στην ενέδρα. Ο ένας από τους «άγριους λύκους» είχε πιαστεί στο δόκανο του Νόμου. Μαζί με την Μερσεντές οδηγήθηκε στο Αστυνομικό Τμήμα Χαϊδαρίου. Στην έρευνα που θα ακολουθήσει, θα βρεθούν πολλά ίχνη αίματος από το έγκλημα της περασμένης νύχτας και μέσα στο πορτ – μπαγκάζ, ένα πολεμικό όπλο «Μάουζερ» γεμάτο και οπλισμένο, ένα μαχαίρι, ένα ηλεκτρικό καψούλι δυναμίτιδας και πολλά διαρρηκτικά εργαλεία.

Η ανάκριση που θα ακολουθήσει στην Υποδ/νση Ασφαλείας Προαστίων Πρωτεύουσας που στο μεταξύ είχε προσαχθεί ο Ντουφτ, δεν θα αποφέρει αμέσως τα αναμενόμενα αποτελέσματα, γιατί σαν έμπειρος επαγγελματίας κακοποιός, μπορεί και ξεφεύγει από τις «κακοτοπιές». Η ανάκριση όμως γίνεται πιο εξαντλητική και ο «σκληρός» Χέρμαν

Ντουφτ τελικά θα «σπάσει». Ομολόγησε ότι διαμένει στο Ξενοδοχείο «ΑΣΤΟΡ» και ότι το ίδιο εκείνο θράδυ κατά τις 8, θα συναντιόταν με κάποιο πρόσωπο ονόματι «Μπιλ». Ο «Μπιλ» δεν θα έρθει ποτέ στο εστιατόριο του Ξενοδοχείου, αφού ήταν ανύπαρκτο πρόσωπο, και οι έμπειροι αστυνομικοί θα ελέγξουν το βιβλίο πελατών. Από το βιβλίο αυτό θα προκύψει ότι ο Χέρμαν Ντουφτ είχε διανυκτερεύσει εκεί από 19 μέχρι 22 Φεβρουαρίου καθώς και την 6 και 7 Μαρτίου μαζί με τον συμπατριώτη του Χανς Μπασσενάουερ. Οι υπάλληλοι του Ξενοδοχείου μάλιστα, περιέγραψαν ακριβώς και με λεπτομέρειες τα χαρακτηριστικά τους. Αυτό το νέο στοιχείο διαβιβάστηκε τηλεφωνικά στους αξιωματικούς της ανάκρισης. Σε μια στιγμή «αδυναμίας» του ανακρινόμενου, μπήκε ξαφνικά ένας από τους ανακριτές του και ανέφερε το όνομα του Χανς Μπασσενάουερ, δίνοντας με έξυπνο τρόπο την εντύπωση, ότι και αυτός είχε ήδη συλληφθεί.

Ο Ντουφτ κατέρρευσε. Έγινε ένα παιχνίδι στα χέρια της Αστυνομίας και από «σκληρός» γίνεται «άκακο αρνί» και άκρως αποκαλυπτικός.

Λίγες ώρες αργότερα, περίπου στις δέκα και μισή το ίδιο θράδυ, πιάνονταν στο δόκανο ο συνεργάτης του και απαίσιος φονιάς Χανς Μπασσενάουερ, καθώς χωρίς την παραμικρή αντίσταση, παραδίνονταν μέσα στο «άντρο» τους, στην οδό Σκουφά 11 στο Κολωνάκι. Από την έρευνα στο διαμέρισμα βρέθηκαν και κατασχέθηκαν γεμάτο το όπλο των φόνων, το Γουίντσεστερ 30 – 30 και τέσσερα σιλιέττα.

Με την σύλληψή τους, έκλεισε και ο κύκλος του αίματος που είχαν αρχίσει με την ψυχρή και απάνθρωπη δραστηριότητά τους, από τη στιγμή που ήρθαν στη χώρα μας.

Αξίζει εδώ να αναφερθεί η συμβολή των πολιτών στο δύσκολο έργο της Αστυνομίας. Μια πραγματικότητα που αποδεικνύει ότι η συνεργασία αστυνομίας – πολίτη έχει πάντα καλά αποτελέσματα, αφού η Αστυνομία μοχθεί και εργάζεται με μοναδικό στόχο την προστασία και το γενικότερο συμφέρον του κοινωνικού συνόλου.

Οι δύο Γερμανοί ψυχροί δολοφόνοι, παραπέμφθηκαν στην Ελληνική Δικαιοσύνη, η οποία τους αντιμετώπισε όπως αρμόζει σ' αυτές τις σπάνιες περιπτώσεις και τους καταδίκασε στην εσχάτη των ποινών.

ΜΟΡΦΕΣ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

Του Ε.Π. Παπανούτσου

Ποιος είναι ο ελεύθερος άνθρωπος; Ποιος μπορεί και αξίζει να λέγεται ελεύθερος; Όσο και αν το ερώτημα τούτο φαίνεται απλό, η απάντηση δεν είναι καθόλου εύκολη. Ας επιχειρήσουμε να πλησιάσουμε το θέμα· θα αποζημιωθούμε για τον κόπο μας.

Κατά τον κλασικό ορισμό του, ελεύθερος είναι ο άνθρωπος (ο σύζυγος, ο επαγγελματίας, ο πολίτης) «ο έχων ιδίαν βούλησιν». Αυτός που διαθέτει τον εαυτό του, ρυθμίζει τη ζωή του, παίρνει και εκτελεί τις αποφάσεις του κατά τη δική του κρίση, σύμφωνα με τις επιθυμίες, τις επιδιώξεις, τα συμφέροντά του. Ο «δούλος» (όπως είχαν το θεσμό στην αρχαιότητα, τον έχουν και σήμερα μερικοί καθυστερημένοι λαοί) δεν έχει αυτό το προνόμιο· βούλησή του είναι η βούληση του κυρίου ή των κυρίων του. Δεν τον ρωτάει κανείς αν θέλει αυτό που προστάζεται να κάνει· εξαναγκάζεται να το πράξει, γιατί τούτο επιθυμεί, επιδιώκει και περιμένει ο κύριός του. Είναι λοιπόν ένα ον εξαρτημένο, όχι αυτοκαθοριζόμενο, όπως ο ελεύθερος άνθρωπος.

Πόσοι όμως και ποιοι (ακόμα και στις πιο φιλελεύθερες κοινωνίες μας) είναι με το νόημα τούτο πραγματικά (όχι ονομαστικά) ελεύθεροι; Καθορίζονται δηλαδή από τη δική τους κρίση και βούληση, και δεν εξαρτώνται από άλλους, επώνυμους ή ανώνυμους, παράγοντες της κοινωνικής ζωής; Από την ώρα που έρχεται στον κόσμο ο άνθρωπος και εντάσσεται σε μιαν οργανωμένη ομάδα, αρχίζει να τυλίγεται μέσα σε συνήθειες, κανόνες, θεσμούς που περιορίζουν την ελευθερία του. Μπορεί να κάνει «του κεφαλιού του» το παιδί στο σχολείο, ο έφηβος στα «παιχνίδια», ο επαγγελματίας στη δουλειά του, ο σύζυγος στο σπίτι του, ο πολίτης στον δημόσιο βίο; Ας επιχειρήσει να αποτινάξει τον ζυγό, να πεταχτεί έξω από το δίχτυ των πολυειδών τύπων που υποκαθιστούν ή αναιρούν τη βούλησή του, είτε ως προσωπικές, είτε ως απρόσωπες, γραπτές και ρητές ή άγραφες και εξυπονούμενες επιταγές της «κοινωνικότητας» — και τότε θα νιώσει πικρά το μέγεθος της «δουλείας» του. Μήπως λοιπόν η αντίθεση ελεύθερου και δούλου πρέπει να μετατοπιστεί σε άλλο επίπεδο και να

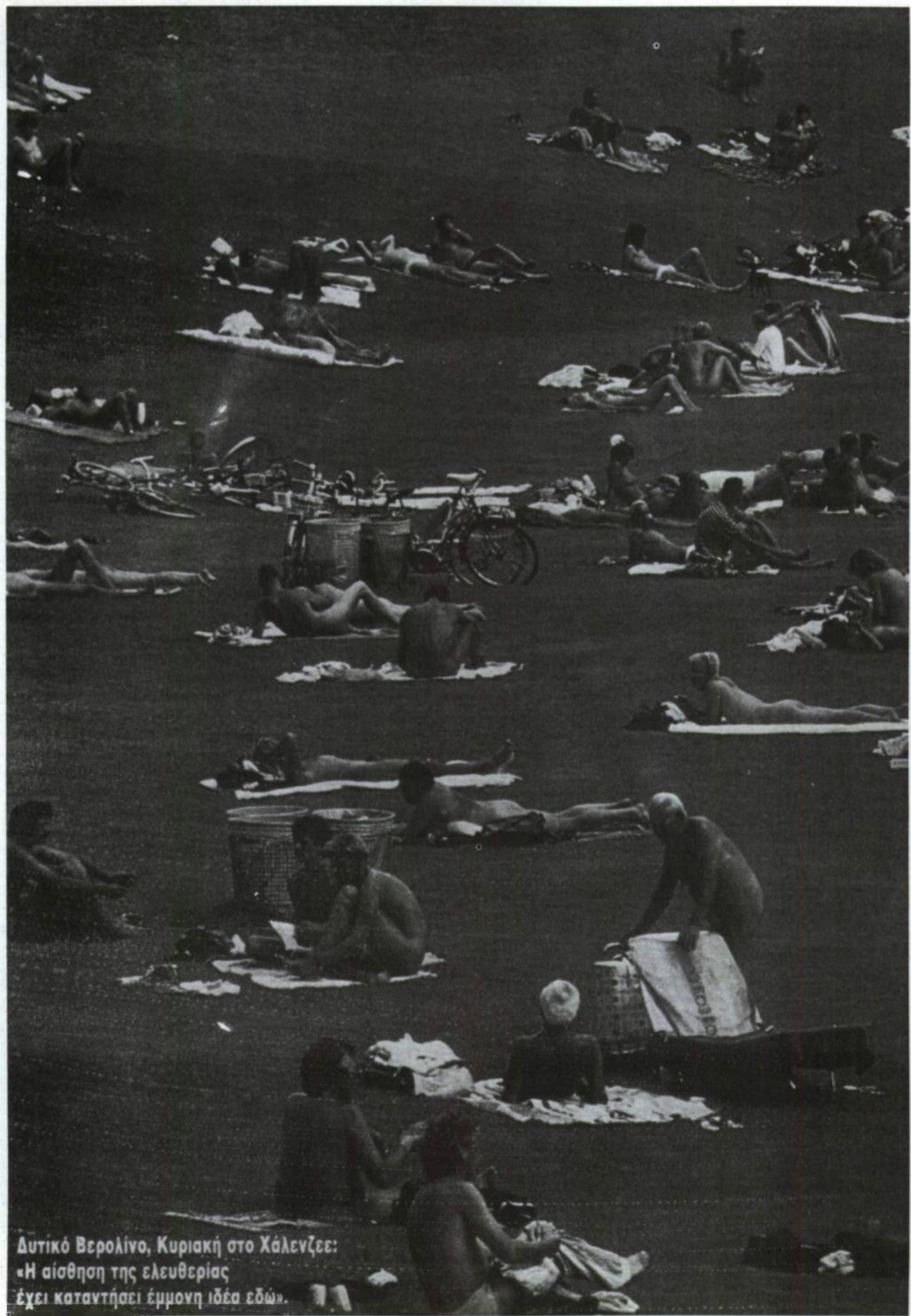
απαγκιστρωθεί από τη σύστοιχη αντίθεση της αυτοτέλειας και της υποτέλειας, του αυτοκαθορισμού και του ετεροκαθορισμού; Μήπως είναι δυνατόν (λογικά αλλά και πραγματικά δυνατόν) να είναι κανείς ελεύθερος και μέσα στην υποτέλειά του; Αλλά τότε τι νόημα θα δώσουμε στις έννοιες υποτέλεια και ελευθερία από το ένα μέρος, αυτοτέλεια και δουλεία από το άλλο, για να τις παντρέψουμε;



Έτσι, από τα πρώτα κιόλας βήματα το πρόβλημα περιπλέκεται και πολλαπλασιάζονται οι δυσκολίες για τη λύση του. Μια πρώτη απόπειρα να διευθετήσουμε τις ιδέες μας είναι να δεχτούμε ότι απόλυτη αυτοτέλεια όπως και απόλυτη υποτέλεια στη ζωή του ανθρώπου δεν υπάρχει, ούτε και νοείται, ότι η ύπαρξή μας (εξωτερική και εσωτερική) πραγματοποιείται μέσα σ' ένα ιδιότυπο χώρο που αποτελείται και από τις δύο καταστάσεις, αυτοτέλεια και συνάμα υποτέλεια (σχετικές και τις δύο, λειψές όχι ακέραιες). Ότι επομένως ούτε πλήρως να ελευθερωθεί ούτε πλήρως να δουλωθεί γίνεται ο άνθρωπος· όλοι ανεξάίρετα (τουλάχιστο «δυνάμει») είμαστε λίγο ως πολύ ελεύθεροι μέσα στη δουλεία μας και δούλοι μέσα στην ελευθερία μας.

Προς μια τέτοια αντίληψη μας οδηγούν

μερικές σοβαρές σκέψεις. Λέγεται λ.χ. (πολύ ορθά) ότι, αντίθετα προς τα πολιτεύματα της βίας, όπου η αυθαιρεσία ενός ή περισσότερων τυράννων έχει εξαφανίσει κάθε ίχνος ελευθερίας, στα πολιτεύματα του νόμου (ας τα ονομάσουμε πρόχειρα έτσι) η ελευθερία των πολιτών καθιερώνεται και διασφαλίζεται με τους κανόνες του Δικαίου. Αυτοί ορίζουν τι δικαιούται να απαιτήσει και να πράξει ο κάθε πολίτης άμα το «θελήσει», έως ποιο σημείο μπορεί να κινηθεί ελεύθερα και σε ποιο φραγμό υποχρεώνεται να σταματήσει. Ιδού ο χώρος της ελευθερίας, της «νομικής» ελευθερίας. — Η δυσκολία όμως αυτής της λύσης βρίσκεται σ' εκείνες τις δύο ιδιότητες λέξεις, στο «δικαιούται» και στο «μπορεί». Μου παραχωρείς εσύ ο καλόγνωμος νομοθέτης το άλφα δικαίωμα, έχω όμως και τη δύναμη, μπορώ να το ασκήσω; Ή (αντίστροφα) εγώ μπορώ, έχω τις ικανότητες, το θάρρος, την αποφασιστικότητα για τη βήτα συμφέρουσα πράξη (ωφέλιμη και στον εαυτό μου και στο κοινωνικό σύνολο), αλλά δικαιούμαι να την εκτελέσω; Η διάσταση εδώ — όπως καταλαβαίνει ο αναγνώστης — είναι ανάμεσα στη νομική και στην κοινωνική ελευθερία. Είμαστε (στα φιλελεύθερα πολιτικά καθεστώτα) νομικά, αλλά είμαστε και κοινωνικά ελεύθεροι στις αποφάσεις και στις πράξεις μας, έστω και στον περιορισμένο βαθμό που μας παρέχεται από το Δίκαιο ο αυτοκαθορισμός; Αρκεί να αναλογιστεί κανείς ένα μόνο στοιχείο: το χρήμα, γενικότερα την οικονομική δύναμη, και το ρόλο που αυτή παίζει στη διεκδίκηση, πολύ περισσότερο στην έμπρακτη εξασφάλιση των νόμιμων δικαιωμάτων μας, για να μπλεχτεί σε πολλές και σοβαρές αμφιβολίες. Είναι ο «άπορος» πολίτης της πιο ευνομούμενης στον κόσμο δημοκρατίας εξίσου ελεύθερος με τον «εύπορο»; Ό,τι μπορεί, και με το νόμο, ο εύπορος το μπορεί ο φτωχός;



Αυτικό Βερολίνο, Κυριακή στο Χάλεντζε:
«Η αίσθηση της ελευθερίας
έχει καταντήσει έμμονη ιδέα εδώ».

Ας αντιστρέψουμε τώρα την εικόνα, για να φανεί μια άλλη πτυχή του προβλήματος. Είναι ελεύθερος, ή έως ποιο βαθμό είναι ελεύθερος, ο άνθρωπος που διαθέτει άφθονα οικονομικά μέσα για τα θελήματά του — ακόμα και στις κοινωνίες σαν τις δικές μας σήμερα, όπου όλα τα αγοράζει κανείς με το χρήμα; Ποια είναι η ελευθερία της πάμπλουτης κόρης που κληρονόμησε θησαυρούς από τον πατέρα της και περνάει τη ζωή της αιωρούμενη ανάμεσα στην αμηχανία πώς να ξοδέψει τα εισοδήματά της, και στον τρόμο μήπως αυτά μια μέρα εξαφανιστούν όπως ήρθαν; Εάν εχθρός της ελευθερίας είναι η εξάρτηση και τόσο βαρύτερη γίνεται η εξάρτηση του ανθρώπου όσο πολλαπλασιάζονται οι ανάγκες του, τότε αλλού πρέπει να αναζητήσουμε το μέτρο και την εγγύηση της ελευθερίας ενός ατόμου και όχι στους πόρους του. Κάτι ανάλογο συμβαίνει και με τον πλούτο: καθώς λέει η λαϊκή σοφία, φτωχός μπορεί να είναι κανείς και όταν πνίγεται στα εκατομμύρια, εάν είναι αναγκασμένος να ξοδεύει και μια δραχμή παραπάνω από όσα έχει στην τσέπη του... Με αυτή την αντίληψη ο δούλος Επίκτητος, ο αρχαίος στωικός, έλεγε ότι όχι αυτός, αλλά ο κύριός του είναι δούλος, γιατί έχει τόσες και τέτοιες ανάγκες που είναι αδύνατο να τις ικανοποιήσει, ενώ αυτός έχει απαλλαγεί σε τέτοιο βαθμό από τις δικές του, ώστε δεν χρειάζεται τίποτα περισσότερο απ' όσα του αρκούν για να ζήσει απερίσπαστος και ευτυχής.

Με την παρατήρηση αυτή το ζήτημά μας παίρνει άλλη τροπή: μήπως πάνω από την πολιτική και τη νομική βρίσκεται η ψυχολογική ελευθερία, και χειρότερη μορφή δουλείας είναι η δουλεία της ψυχής, η αιχμαλωσία της από τις τυραννικές ανάγκες, που μεταβάλλουν τον άνθρωπο σε ανδράποδο; Τι ωφέλεια έχω που με αναγνωρίζει το σύνταγμα της χώρας μου ελεύθερο πολίτη, ή ο νόμος κατοχυρώνει με βαριές κυρώσεις τα ατομικά μου δικαιώματα, όταν είμαι υποδουλωμένος σε αμέτρητες ανάγκες και δεν μπορώ να απαλλαγώ από τον κλοιό τους; Οι αρχαίοι σοφοί (όχι μόνο οι Έλληνες) πραγματικά ελεύθερο θεωρούσαν τον αυτάρκη άνθρωπο. Και συμβούλευαν τον απλό και λιτό βίο που δεν μας επιβάλλει πιεστικές εξαρτήσεις.

Στη συνέχεια αυτών των σκέψεων θα συναντήσουμε ένα άλλο είδος ελευθερίας, την ηθική ελευθερία. Όταν το νέο Σύνταγμά μας αναθέτει στην Παιδεία να κάνει τα Ελληνόπουλα «ελεύθερους» πολίτες, σκεφτήκαμε άραγε πώς εννοεί την ελευθερία ο νομοθέτης; Δεν πρόκειται ασφαλώς εδώ ούτε για την πολιτική και νομική, ούτε

για την ψυχολογική και βιοσοφική ελευθερία, αλλά για μια άλλη υψηλότερη μορφή αυτής της αρετής που ευγενίζει τον άνθρωπο και τον κάνει ικανό και άξιο για τους άλλους τύπους της ελευθερίας. Θα τη μαντέψουμε εάν την αναζητήσουμε εκεί που λείπει, ολικά ή μερικά — στις διάφορες μορφές της πνευματικής δουλείας που εξανδραποδίζουν τον άνθρωπο και τον ευτελίζουν. Εννοώ την αμάθεια, την ανευθυνότητα και την ανανδρία. Είναι, νομίζω, αυτονόητο ότι ο αμαθής όχι μόνο είναι καταδικασμένος σε επαχθείς εξαρτήσεις, από τις οποίες δεν μπορεί να απαλλαγεί, αλλά περιορίζεται και από τον πάρα πολύ μικρό, τον ασήμαντο αριθμό των επιλογών που καλείται να κάνει με τη φτωχή φαντασία και την ισχνή κρίση του. Κρέμεται από τους άλλους, γίνεται εύκολο θύμα της αγνοίας του. Δουλεία είναι και η ανευθυνότητα: θεληματική και βολική δουλεία. Ελευθερία και ευθύνη είναι έννοιες αλληλένδετες: όπως μόνο ο ελεύθερος είναι και υπεύθυνος, έτσι και όποιος αποφεύγει και δεν αναδέχεται τις ευθύνες των πράξεών του, ο ευθυνόφοβος και ευθυνοφυγός είναι από την ίδια την προαίρεσή του δούλος. Αισθάνεται, κρίνει και αποφασίζει όχι με τη δική του βούληση, αλλά με την αντίληψη, τα μέτρα και τις προθέσεις ενός άλλου (ή του ανώνυμου «Κοινού») στον οποίο βρίσκει την ασφάλεια και την άνεσή του να υποταχθεί. Όσο για την ανανδρία κανείς, υποθέτω, δεν θα παραδεχτεί ότι συμβιβάζεται με το αίσθημα και την έφεση της ελευθερίας. Απεναντίας είναι συνάρτηση (λογική και πραγματική) της δουλείας. Ο άνανδρος είναι δούλος, όπως ο δούλος είναι άνανδρος. Αδύνατον να φαντασθούμε τον ελεύθερο άνθρωπο χωρίς ανδρεία — με το νόημα που έδινε ο Σωκράτης των Πλατωνικών διαλόγων σ' αυτή την κορυφαία για την ελληνική αντίληψη αρετή. Ανδρείος είναι όχι εκείνος που δεν λογαριάζει τον κίνδυνο, επειδή τον αγνοεί, ούτε ο άφοβος από τιμωρία ή θηριωδία, αλλά αυτός που και επίγνωση έχει του κινδύνου και φοβάται, αλλά δαμάζει το φόβο του και ρίχνεται στον κίνδυνο, όταν έχει να υπερασπίσει ή να διεκδικήσει κάτι πολυτιμότερο και απ' αυτήν ακόμη τη ζωή του.

Όλοι οι λαοί του δικού μας γεωγραφικού πλάτους, που έγραψαν μια σελίδα στην ιστορία του πολιτισμού, ετίμησαν πάνω από κάθε άλλο επίγειο αγαθό την ελευθερία και αγωνίστηκαν σκληρά να την αποκτήσουν ή να τη συντηρήσουν. Φυσικά την πολιτική ελευθερία. Που τη θεωρούσαν όμως (όπως άλλωστε είναι) προϋπόθεση για τις άλλες μορφές της ελευθερίας, τη

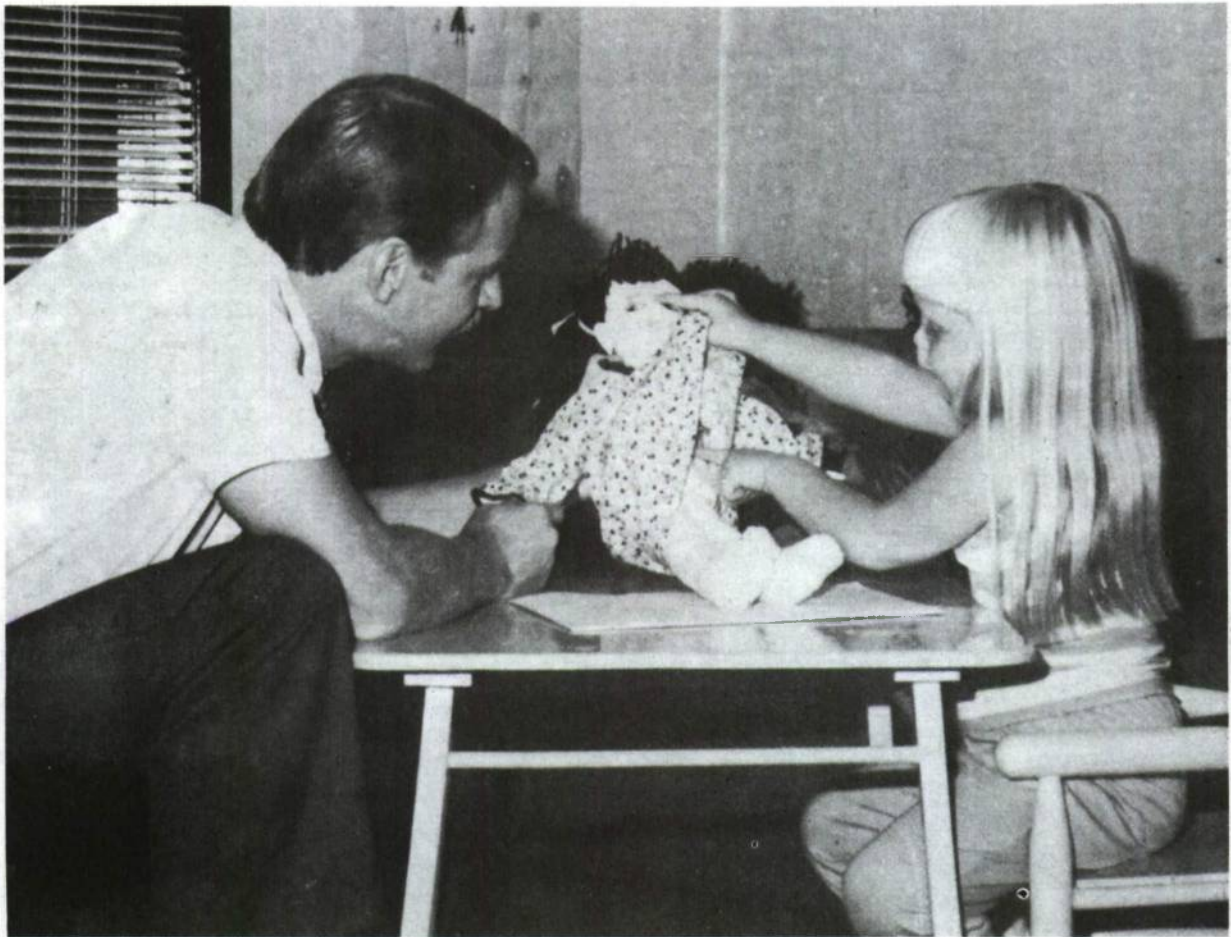
νομική και την ηθική. Διέκριναν ανέκαθεν το ελεύθερο (ή ελευθέριο) από το δουλικά ήθος, τον ελεύθερο από τον δουλικά χαρακτήρα. Η υψηλοφροσύνη, η αυτοπεποίθηση, η υπερηφάνεια ήσαν του πρώτου ιδιότητες: η ευτέλεια, η ανασφάλεια, η ταπεινή κολακεία γνωρίσματα του δεύτερου. Με μια λέξη, τη «δουλοφροσύνη», συνόψιζαν όλα τα ελαττώματα, όλες τις ανεπάρκειες που υποβιβάζουν τον άνθρωπο στο επίπεδο όντων κατώτερων και από μερικά υπερήφανα και ανυπότακτα ζώα. Και οι σοφοί τους (διστάζει κανείς να ονομάσει στοχαστές σαν τον Πλάτωνα και τον Αριστοτέλη) έφτασαν στο σημείο να θέσουν σοβαρά το ζήτημα: αν είναι όλα τα έθνη, όλοι οι λαοί, όλοι οι άνθρωποι ικανοί και άξιοι για την ελευθερία; μήπως ο ελεύθερος «γεννιέται» ελεύθερος και ο δούλος «προορίζεται» από τη σωματική και την ψυχική κατασκευή του για τη δουλεία; Όσο παράξενο κι αν φανεί, και σήμερα ακόμη δεν λείπουν εκείνοι (όχι μόνο θρασείς πολιτικοί, αλλά και μισάνθρωποι θεωρητικοί) που αμφισβητούν την αρχή ότι στη φύση μας έχουν τις ρίζες τους το αίσθημα και ο πόθος της ελευθερίας, ότι δεν υπάρχουν άνθρωποι που όταν τη στερούνται την οραματίζονται και θυσιάζονται γι' αυτήν.

Τελευταία το επιχείρημά τους είναι ότι όταν στη Μαύρη Ήπειρο λευτερώθηκαν με νόμο της νέας πολιτείας τους οι σκλάβοι, οι περισσότεροι έδραμαν στους πρώην αφέντες τους και τους ικέτεψαν να τουςβάλουν πάλι τους χαλκάδες και να τους κρατήσουν — ήσαν τόσο σίγουροι κάτω από τη στέγη τους... Τι αποδείχνει όμως τούτο το αξιοθρήνητο γεγονός; Αναμφισβήτητο ότι η μακρά δουλεία κάνει ανάπηρη την ψυχή και του νοημονέστερου ακόμη ζώου και το κατεβάζει πιο χαμηλά και από το μικρό και αδύνατο πουλί που μόλις βρει την ευκαιρία δραπετεύει από το κλουβί του με όλο τον κίνδυνο που διατρέχει να το καταβροχθίσει σε λίγο ο εχθρός. Μέσα σε «κλουβιά» καμωμένα από ιδέες και από πάθη κλείνουν ανέκαθεν τους ανθρώπους εκείνοι που τους κυβερνούν: στο conditioning τούτο η σημερινή τεχνολογία έχει ανοίξει απέραντες δυνατότητες και η απειλή του εξανδραποδισμού του γένους μας γίνεται κάθε μέρα μεγαλύτερη. Θα μπορούσαν όμως οι βάρβαροι αυτοί τρόποι να σβήσουν μέσα στον άνθρωπο τον πόθο της ελευθερίας;

ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΚΑΙ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ

Η ΒΙΑ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

Η βία που υφίσταται το παιδί μέσα στην οικογένεια βρίσκεται σε έξαρση στις μέρες μας και είναι όχι μόνο επικίνδυνη αλλά και επιβλαβής γιατί η θυματοποίησή του είναι μακρόχρονη και αθέατη, επειδή καλύπτεται από τα ταμπού που κυριαρχούν στην οικογένεια και επειδή η παρέμβαση των αρχών δεν είναι εύκολη λόγω του προστατευόμενου οικογενειακού ασύλου.



Α. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

Σύμφωνα με ερευνητικά και στατιστικά δεδομένα, όπως μας πληροφόρησε η διευθύντρια του Κέντρου Κακοποιημένου Παιδιού κ. Ελένη Αγάθωνος-Γεωργοπούλου, «το παιδί που κακοποιείται είναι αγόρι και ο μέσος όρος ηλικίας είναι 3,5 ετών. Έχει συμβεί βέβαια να κακοποιηθούν παιδιά από 14 χρόνων μέχρι και 7 ημερών... Η οικογένεια ενός κακοποιημένου ή παραμελημένου παιδιού είναι συνήθως ολιγομελής μέχρι τέσσερα άτομα. Προέρχεται κυρίως από χαμηλή οικονομική τάξη, είναι κοινωνικά απομονωμένη και ανάμεσα στα μέλη της οικογένειας υπάρχουν κακές σχέσεις. Τις περισσότερες φορές η οικογένεια έχει προβλήματα επαγγελματικής απασχόλησης, ο πατέρας είναι άνεργος ή υποαπασχολείται. Στην οικογένεια αυτή συνυπάρχουν και άλλα προβλήματα, όπως ότι κάποιος από τους γονείς έχει ψυχική ασθένεια ή ποινικό μητρώο, ενώ κάποιος από τους δυο είναι δυνατόν να έχει

εγκαταλείψει την οικογένεια. Οι γονείς που κακοποιούν τα παιδιά τους έχουν συνήθως μικρή ηλικία, ιδιαίτερα οι γυναίκες, έχουν κακοποιηθεί και οι ίδιες ή έχουν παραμεληθεί από τους γονείς τους όταν ήταν μικρά παιδιά, έχουν ψυχολογικά προβλήματα, παρορμητική συμπεριφορά, δεν εκτιμούν τον εαυτό τους. Ιδιαίτερα οι μητέρες που κακοποιούν τα παιδιά τους, είχαν έντονες σχέσεις με την οικογένειά τους όταν ήταν μικρά παιδιά και ορισμένες φορές διέθεταν χαμηλή νοημοσύνη».

Αποτελεί κοινό μυστικό ότι η βία μέσα στην οικογένεια σε βάρος των παιδιών βρίσκεται σε μια πραγματική έξαρση στις μέρες μας. Απόδειξη της σημασίας του προβλήματος αποτελεί το γεγονός ότι έχει προκαλέσει πολλές συζητήσεις διεθνώς.

Η βία που υφίσταται το παιδί μέσα στην οικογένεια είναι όχι μόνο επικίνδυνη αλλά και επιβλαβής, κυρίως γιατί η θυματοποίησή τους είναι μακρόχρονη και αθέατη, επειδή καλύπτεται από τα ταμπού που κυριαρχούν στην οικογένεια.

νεια και επειδή δεν είναι εύκολη η παρέμβαση των αρχών λόγω του προστατευόμενου οικογενειακού ασύλου.

Είναι αναμφισβήτητο ότι οι δυσμενείς αυτές καταστάσεις έχουν σοβαρό αντίκτυπο στη διαμόρφωση του χαρακτήρα και γενικά της προσωπικότητας των ανηλίκων ανώριμων παιδιών που ζουν κάτω απ' αυτές τις καταστάσεις σε μια τέτοια διαταραγμένη οικογενειακή ατμόσφαιρα.

Παιδιά που κακοποιήθηκαν ή βασανίστηκαν μέσα στην οικογένεια ή που έζησαν βίαιες σκηνές μεταξύ των γονιών τους, παιδιά που από τη νηπιακή τους ηλικία ή και αργότερα αντιλήφθηκαν ότι δεν γίνονται αποδεκτά από την οικογένειά τους, αποκτούν αργότερα αντικοινωνική και εγκληματική συμπεριφορά. 50% των ανηλίκων δραστών είναι παιδιά που βίωσαν την οικογενειακή βία.

Από τα παραπάνω συνάγεται ότι το θέμα της κακοποίησης των παιδιών δεν μπορεί να αφορά μόνο την οικογένεια. Είναι πρόβλημα της κοινότητας. Η συχνότητα του φαινομένου και οι αριθμοί των παιδιών που γίνονται καθημερινά θύματα κακοποιήσεων μας υποχρεώνουν να επανεξετάσουμε το ρόλο, την ευθύνη και τη στάση μας απέναντι στο παιδί και τα δικαιώματά του.

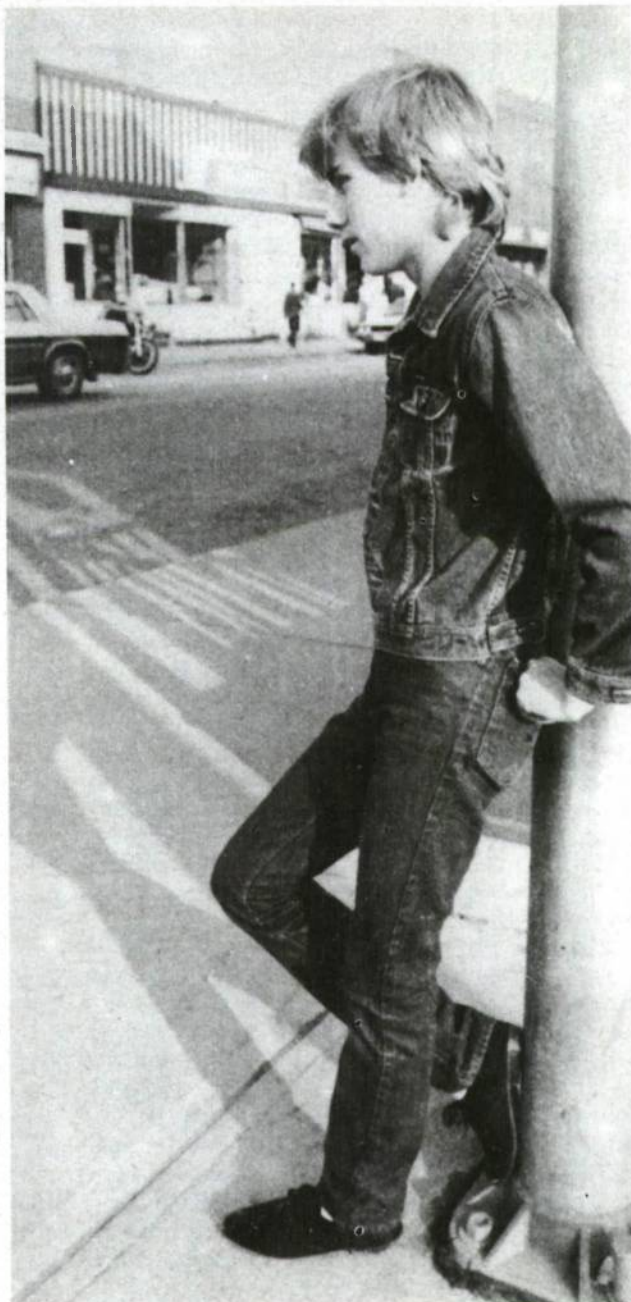
Η χειρότερη μορφή κακοποίησης μέσα στην οικογένεια είναι η **σεξουαλική κακοποίηση** των παιδιών από γονείς ή κηδεμόνες ή άλλα πρόσωπα που νόμιμα έχουν την επιμέλεια και προστασία ανηλίκων. Γι' αυτό, στη συνέχεια, θα αναφερθούμε συνοπτικά στις δύο μορφές σεξουαλικής κακοποίησης των παιδιών: στην **αιμομιξία** και στο **βιασμό**.

Β) Η ΑΙΜΟΜΙΞΙΑ

Πρόσφατες έρευνες βασισμένες πάνω σε μοντέλα κοινωνικής σύγκρουσης διέλυσαν τους μύθους για την ιδανική οικογένεια και έφεραν στο προσκήνιο το πρόβλημα της συζυγικής και σεξουαλικής κακοποίησης μέσα σ' αυτή. Πρόκειται για ένα πρόβλημα δημόσιας ψυχικής υγείας μεγάλων διαστάσεων, μικρό ποσοστό του οποίου αποκαλύπτεται και έρχεται στο φως της δημοσιότητας. Τα στοιχεία δείχνουν ότι το 50% των θυμάτων σεξουαλικής κακοποίησης υφίσταται την προσβολή αυτή από πρόσωπα του ενδοοικογενειακού περιβάλλοντος. Η αιμομιξία δεν είναι απλά η συμβολική παραβίαση της συγγένειας, αλλά αποτελεί βασική μορφή μιας τέτοιας κακοποίησης που στρέφεται κυρίως κατά του ανήλικου παιδιού, για το οποίο σηματοδοτεί μια ρήξη με την προηγούμενη ζωή του.

Η αιμομιξία εξακολουθεί και σήμερα, σε πείσμα των ταχύτερων κοινωνικών εξελίξεων, να παραμένει ένα βαθιά ριζωμένο ταμπού, που καλύπτεται επιμελώς κάτω από ένα πέπλο σιωπής, υποκρισίας και αισθημάτων ενοχής. Είναι ένα φαινόμενο που δεν θέλουμε να βλέπουμε, σαν να έχουμε τον τρόπο με τη δύναμη της άγνοιας, να το ξορκίσουμε. Ακόμα και η απλή αναφορά της λέξης είναι ικανή να προκαλέσει αισθήματα ντροπής και έντονης αποστροφής. Αυτό άλλωστε γίνεται και σε κάθε άλλο θέμα που παραπέμπει σε ιδεολογικά και συναισθηματικά έντονα φορτισμένες έννοιες, όπως του έρωτα, της γυναικείας φύσης, του ανδρισμού κ.λπ.

Η βαρύτητα της αιμομιξίας στηρίζεται, όχι στην καθεαυτή σεξουαλική δραστηριότητα, αλλά κυρίως στην προσβολή της καθαρότητας ορισμένων σχέσεων, ανάμεσα σε άτομα, που λόγω συγγένειας, κοινωνικών ρόλων και θέσεων που τα συνδέουν, πρέπει να μείνουν εκτός του πεδίου της γενετήσιας δραστηριότητας. Η ανάγκη διαφύλαξης του στενότερου οικογενειακού κύκλου καθαρού από γενετήσιες σχέσεις είναι σύνθετη. Η αιμομιξία είναι αμιγές έγκλημα κατά του ατόμου, αλλά στρέφεται και κατά της κοινωνικής ολότητας. Διότι τα συμφέροντα τα οποία επιδιώκεται να προστατευθούν από την απαγόρευση της



ΟΛΑ ΓΙΑ ΤΟ ΣΠΙΤΙ

«Ο ΠΕΤΡΟΣ»

ΕΠΙΠΛΑ-ΦΩΤΙΣΤΙΚΑ-ΔΩΡΑ

ΑΓ. ΦΙΛΙΠΠΟΥ 6
ΜΟΝΑΣΤΗΡΑΚΙ

☎ 32 17 168
32 15 097

(Ειδικές τιμές σε αστυνομικούς υπαλλήλους)

αιμομιξίας, αποτελούν συμφέροντα όχι μόνο του ατόμου ως μέλους μιας οικογένειας, αλλά και της κοινωνίας γενικότερα. Στις περισσότερες περιπτώσεις η αιμομιξία αποτελεί αδίκημα που τελείται κατ' εξακολούθηση.

Είναι ένα υπαρκτό πρόβλημα με μεγαλύτερες διαστάσεις απ' αυτές που δίνουν οι στατιστικές, αλλά και από ό,τι κοινώς νομίζεται. Παράλληλα είναι ένα διαταξικό φαινόμενο, που εκδηλώνεται σε κάθε περιβάλλον, ακόμα και σ' αυτό που θεωρείται «υπεράνω πάσης υποψίας». Γι' αυτό η κοινωνία δεν μπορεί να το αγνοήσει ή να το υποτιμήσει.

Στη χώρα μας δεν υπάρχουν έρευνες πάνω στο μεγάλο θέμα της σεξουαλικής κακοποίησης και ασφαλώς πάνω στην αιμομιξία που αποτελεί την ειδικότερη έκφραση αυτής της κακοποίησης. Μια μικρή αναφορά σε στοιχεία σχετικά με την ποσοτική και ποιοτική διάσταση του φαινομένου αυτού θα γίνει στα αποτελέσματα ερευνών που έγιναν στην Ευρώπη και την Αμερική. Πρέπει άλλωστε να επισημανθεί ότι η αιμομιξία, όπως και κάθε συμπεριφορά που θίγει θέματα ταμπού, συνδέεται με πολλά μεθοδολογικά προβλήματα, όπως είναι το μικρό και μη αντιπροσωπευτικό δείγμα, η έλλειψη ομάδων ελέγχου, η αδυναμία ορισμού των πράξεων που συνιστούν σεξουαλική κακοποίηση, η ποικιλία μοντέλων αιτιολογικής προσέγγισης του φαινομένου και ο μεγάλος αριθμός της λανθάνουσας εγκληματικότητας. Η διαφορά που χωρίζει τον αριθμό των τελούμενων αιμομιξιών με εκείνες που καταγγέλλονται στην Αστυνομία και ακόμα περισσότερο με εκείνες που καταδικάζονται από τα Δικαστήρια είναι τόσο μεγάλη, ώστε να δικαιολογείται η εκτίμηση ότι ο μέσος τύπος αιμομίκτη παραμένει μη επισημασμένος και αστιγματίστος. Άλλωστε η απόδειξη της πράξης αυτής δεν είναι ευχερής και στις περισσότερες περιπτώσεις εξαρτάται από τυχαίους όρους (π.χ. εγκυμοσύνη, αρρώστια κ.λπ.).

Σύμφωνα με τον Fontaine η σεξουαλική κακοποίηση του παιδιού με τη μορφή της αιμομιξίας επικεντρώνεται στην οικογενειακή εκείνη μονάδα όπου ενήλικοι (κατ' εξαχίν άνδρες) ασκούν καταχρηστικά εξουσία πάνω στα παιδιά. Από αντιπροσωπευτική έρευνα του BBC διαπιστώθηκε ότι η μεγάλη πλειοψηφία των παιδιών δοκιμάζει τη δυσάρεστη εμπειρία της σεξουαλικής προσβολής μέσα στο σπίτι. Εκεί όπου το παιδί εκμεταλλεύεται σεξουαλικά μέσα από μια άνιση σχέση. Στις Η.Π.Α. εκτεταμένες έρευνες κυρίως σε λευκές, μέσης τάξης γυναίκες, έδειξαν ότι 4-12% όλων των γυναικών έπесαν θύματα σεξουαλικής κακοποίησης από συγγενείς τους και ότι ποσοστό 1% αντιπροσώπευε την αιμομικτική σχέση μεταξύ πατέρα - κόρης. Στην πλειοψηφία τους τα θύματα αιμομιξίας περιέγραψαν τον πατέρα τους ως αυταρχικό και με μεγάλη τάση για άσκηση σωματικής ή ψυχολογικής βίας, προκειμένου να επικρατεί μέσα στο σπίτι. Η μητέρα στην αιμομικτική οικογένεια ήταν συνήθως ασθενής ή ανίκανη ή απύσχα από το σπίτι ή αφόρητα καταπονημένη από τη συχνή τεκνογονία, τη φροντίδα και την ευθύνη ανατροφής των παιδιών.

Η αιμομιξία αποτελεί μια πράξη που επισύρει έντονη κοινωνική και ηθική απαξία. Σε αντίθεση με τους δράστες βιασμού για τους οποίους «συντηρείται» μια κουλτούρα ανοχής, οι ένοχοι αιμομιξίας γίνονται δέκτες μιας καθολικής αποδοκιμασίας, η οποία επιτείνεται κάτω από την ιστορική βαρύτητα μιας παγιωμένης παγκοσμίως συνήθειας (οι εξαιρέσεις είναι ελάχιστες), όπως αυτή εκφράζεται από την πανάρχαια καθιέρωση του ταμπού της αιμομιξίας. Η ανεπίσημη όμως κοινωνική αντίδραση δεν εξαντλείται μόνο στον αιμομίκτη - δράστη. Επιτείνεται ακόμα και στα αδύνατα θύματα της αιμομιξίας. Εκεί όπου αντί για κατανόηση και υποστήριξη «παρέχεται» δυσπιστία και περιφρόνηση. Έτσι δίπλα στην πρώτη τραυματική εμπειρία



που απορρέει από την πράξη της αιμομιξίας, προστίθεται μια δεύτερη από τη στάση του κοινωνικού περιγυρού.

Οι εμπειρίες από τις αιμομικτικές σχέσεις είναι ιδιαίτερα τραυματικές και επιδρούν αρνητικά στην παραπέρα ψυχολογική ανάπτυξη του παιδιού. Ο εύθραυστος ιστός του παιδιού, γεμάτος ανθοφορία και δίψα για την ζωή, περνά βίαια στον ίλιγγο μιας επώδυνης διάψευσης.

Η ντροπή, τα αισθήματα ενοχής και προδοσίας, η εξάρτηση, ο φόβος της αντεκδίκησης κρατούν το παιδί - θύμα μέσα σε μια εσωτερική οικογενειακή «φυλακή», χωρίς φροντίδα και βοήθεια. Για τα περισσότερα σιωπηλά θύματα οι ανάγκες τους θα παραμείνουν χωρίς απάντηση και αντιμετώπιση.

Γ) Ο ΒΙΑΣΜΟΣ

Η κτηνώδης πράξη του βιασμού ενός μικρού παιδιού, είναι η μεγαλύτερη προσβολή από οποιοδήποτε άλλο έγκλημα. Αλλά η κτηνώδης άσκηση βίας δεν είναι κάτι το τυπικό και φανερό στο βιασμό ενός παιδιού (αντίθετα απ' ό-



,τι συμβαίνει στις κοπέλλες και στις ενήλικες γυναίκες) και γι' αυτό, οι περισσότερες επιθέσεις ενάντια στα παιδιά, περνούν απαρατήρητες. Όταν το παιδί έχει κτυπηθεί άσχημα, είναι η «κακομεταχείριση του παιδιού», παρά ο «βιασμός» του, που τραβάει την προσοχή των αρχών. Η σεξουαλική ζημιά σπάνια μπορεί να είναι φανερή στο γυμνό μάτι.

Τα παιδιά δεν υποφέρουν πολύ από την κτηνώδη άσκηση βίας, γιατί συνήθως πείθονται να υποχωρήσουν στις σεξουαλικές προκλήσεις ενός ενήλικα, με υποσχέσεις, γλυκά ή και απλές διαταγές, π.χ. ενός αυταρχικού πατέρα του οποίου οι επιθυμίες δεν βρίσκουν συνήθως αντίσταση. Το παιδί μπορεί να θέλει να ευχαριστήσει, μπορεί να ορκιστεί για να μείνει σιωπηλό. Οι έρευνες έχουν δείξει ότι στην πραγματικότητα, τα μικρά κορίτσια έχουν πολύ περισσότερες πιθανότητες (περίπου 80%) να βιασθούν από άτομα που ήδη γνωρίζουν: 14% από ένα πατέρα ή αδελφό, 18% από έναν άλλο συγγενή και 30% από γνωστούς, γενικότερα. Συνήθως ο βιαστής είναι 10 και παραπάνω χρόνια μεγαλύτερος. Στο 54% των περιπτώσεων βιασμού καμιά χρήση βίας δεν είχε ασκηθεί πάνω στα παιδιά.

Έτσι οι διάφοροι ορισμοί για το τι είναι βιασμός, έχουν μεγάλη σημασία, στην προσπάθειά μας να υπολογίσουμε την παρενόχληση που υφίσταται ένα παιδί. Μόνο το 36,7% των παιδιών, ήταν θύματα αυτού που οι περισσότεροι άνθρωποι και ο νόμος ονομάζουν βιασμό: την εξαναγκαστική, δηλαδή συνουσία.

Στην Ελλάδα, οι περιπτώσεις βιασμού ανηλίκων παρουσιάζουν αυξητική τάση.

Η κ. Ελένη Αγάθωνος από το Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού, έχει μιλήσει για τη μεγάλη έκταση που έχει πάρει η σεξουαλική κακοποίηση των παιδιών, ιδιαίτερα της προσχολικής ηλικίας. Έχει αναφέρει μάλιστα και την περίπτωση βρέφους 15 ημερών που κακοποιήθηκε πρόσφατα σεξουαλικά. Αλλά και στην έρευνα που έκαναν η κοινωνιολόγος Μαρία Δρακοπούλου και η δικηγόρος και συγγραφέας Τασία Χατζή για τις «παραβιάσεις της ερωτικής ελευθερίας των Ελληνίδων» φάνηκε ότι πάνω από τις μισές γυ-

ναίκες που απάντησαν στο ερωτηματολόγιό τους είχαν κακοποιηθεί σεξουαλικά τουλάχιστον μια φορά από την ηλικία των 4-12 χρόνων.

Τα στοιχεία που υπάρχουν μέχρι τώρα, δείχνουν ότι οι μακροχρόνιες επιδράσεις του βιασμού, μπορεί να είναι σοβαρότερες από τις άμεσες. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό, γιατί το παιδί - θύμα μπορεί να μην παρουσιάσει αμέσως κάποια «συμπτώματα» κι έτσι η κατάστασή του να υποεκτιμηθεί, αλλά να υποφέρει στο βάθος από συναισθήματα φόβου, να νιώθει ενοχές, κατάθλιψη, ανασφάλεια, ανικανότητα να είναι ανεξάρτητο. Οι εμπειρίες που δημιουργούνται στα παιδιά από τις σεξουαλικές παρενοχλήσεις έχουν τραυματικές επιδράσεις στην μετέπειτα ψυχολογική τους ανάπτυξη.

Είναι πολύ πιο εύκολο αλλά και πιο παραπλανητικό, να προεξοφλήσουμε τις επιδράσεις του βιασμού πάνω στην κοπέλα - θύμα, αν βασιστούμε στις πρώτες εντυπώσεις, στις πρώτες συνεντεύξεις ή στην γνωμάτευση του γυναικολόγου, ότι ο κόλπος δεν έπαθε κάποια ζημιά.

Σε μεγάλο ποσοστό αυτό εξαρτάται από τις αντιδράσεις αυτών που είναι γύρω του, συμπεριλαμβανομένου του σχολείου και της γειτονιάς, αλλά κυρίως της οικογένειας του παιδιού. Το πώς θα αντιδράσει η αστυνομία και το σύστημα της ποινικής δικαιοσύνης, μπορεί να είναι εξίσου σημαντικό. Συνήθως αυτές οι αντιδράσεις φαίνεται να προέρχονται από την παρεξήγηση της έννοιας του βιασμού ενός παιδιού, από τις αντιδράσεις του παιδιού και τη σύγχυση για το αν ο δράστης θα πρέπει να αναφερθεί στην αστυνομία ή όχι. Επίσης, τα παιδιά έχουν την τάση να κατηγορούν τον εαυτό τους για κάτι που έγινε και το θεωρούν «κακό», κυρίως όταν αυτό προκαλεί την απότομη αντίδραση των γύρω. Αυτό το γεγονός μπορεί να επηρεάσει ακόμα και τις δικές τους αντιδράσεις, ανάμεσα στ' άλλα και στο αν θα αναφέρουν το βιασμό τους ή όχι.

Ιδιαίτερα οι κοπέλες στην εφηβική ηλικία, δεν είναι μόνο ευπρόσβλητες φυσικά, αλλά και ιδιαίτερα τρωτές συναισθηματικά και ψυχολογικά. Γι' αυτό ο βιασμός —σύμφωνα με τους ερευνητές— μπορεί να έχει τραυματικές επιδράσεις:

«Η κοπέλα που βιάζεται, περνάει την εμπειρία της επίθεσης, σε μια εποχή που προσπαθεί εξελικτικά να διατηρήσει μια σταθερή εικόνα για τον εαυτό της, και να θεσμοθετήσει έναν ανεξάρτητο κοινωνικό ρόλο με δική του ταυτότητα, ενώ παράλληλα υφίσταται ουσιαστικές φυσικές αλλαγές και ολοκληρωτική ψυχική αναδιοργάνωση».

Αφού έχει υποκύψει σε μια κτηνώδη υποδούλωση, πού είναι λοιπόν αυτή η ανεξαρτησία της; Πού είναι η ικανότητά της να επιλέγει και να ελέγχει τη μοίρα της; Πώς μπορεί να είναι πλέον ανοιχτή και καταδεκτική; Μπορεί και το ίδιο το θύμα να υποβάλλει στο εαυτό του τέτοιες ερωτήσεις, μπορεί όμως να φτάσει και παραπέρα, σε πιο «καταστροφικά» ερωτήματα, όπως «ποια είναι η αξία της αγάπης;», «τι αξίζω τώρα σαν σύζυγος;».

Οι αντιδράσεις της κοπέλας απέναντι στην οικογένεια είναι γεμάτες αμφιβολία, ευαισθησία και ένταση.

Οι έρευνες έδειξαν ότι πολλές κοπέλες, φοβόντουσαν να μιλήσουν στους γονείς τους, επειδή έβλεπαν να υπάρχει ένα χάσμα κατανόησης και επικοινωνίας, είτε από φόβο μήπως ενοχοποιηθούν ή τιμωρηθούν απ' αυτούς. Μερικές φορές φοβήθηκαν ότι οι γονείς τους με αφορμή τον βιασμό θα προσπαθούσαν να ξαναπαιτήσουν τον έλεγχο πάνω τους και έτσι θα απειλούνταν η ανεξαρτησία τους. Αν το θύμα είχε αγνοήσει τις διαταγές του σπιτιού και είχε πάει κάπου που δεν έπρεπε —πράγμα πολύ συχνό— οι γονείς ήθελαν να ξέρουν το γιατί. Ένιωθαν να βρίσκονται παγιδευμένοι ανάμεσα στο θυμό απέναντι στην κόρη τους και στη συμπάθειά τους γι' αυτήν. Κι έτσι οι επίμονες ερωτήσεις των γονιών συνήθως οδηγούν σε μεγαλύτερο θυμό.

Η ικανότητά της να τα βγάλει πέρα με τις επιδράσεις από το βιασμό, θα εξαρτηθεί από πολλούς παράγοντες, ανάμεσα στους οποίους είναι, η ωριμότητά της, η ύπαρξη ή μη πρόωγων νευρώσεων και διάφορα άλλα αναπτυξιακά προβλήματα, καθώς και η ικανότητα που έδειξε πριν από το βιασμό, να προβάλλει τον εαυτό της σαν ιδιαίτερη προσωπικότητα. Η βοήθεια ή τα εμπόδια που βρίσκει από τους κοντινούς της ανθρώπους, θα επηρεάσει επίσης την ικανότητά της να προσαρμοστεί και να προχωρήσει σε μια φυσιολογική πορεία προς την ενηλικίωση.

Για τα παιδιά οι αντιδράσεις των γονιών και ειδικά της μητέρας, παίζουν πρωτεύοντα ρόλο. Στην πραγματικότητα, αν το παιδί προβλέψει μια αρνητική αντίδραση της μητέρας του, μπορεί να κρατήσει το βιασμό του μυστικό, ειδικά αν κάτι τέτοιο του έχει ζητηθεί από την άλλη αυταρχική φιγούρα, τον πατέρα. Αν η μητέρα τα έχει χαμένα και αισθάνεται άσχημα, το παιδί νιώθει ακόμη χειρότερα. Αν η μητέρα προσπαθήσει να υπερασπιστεί το δράστη, το παιδί μπορεί να αισθανθεί πολύ απομονωμένο και ανυπεράσπιστο και να αναπτύξει τάση ενοχής, άσχημα ακριβώς χρειάζεται για να πείσει τον εαυτό του ότι για όλα έφταιγε αυτό. Τα πιο έντονα προβλήματα παρουσιάστηκαν όταν βιαστής ήταν ο πατέρας ή κάποιο άλλο μέλος της οικογένειας.

Έτσι η ζημιά στην συναισθηματική ισορροπία του παιδιού, μπορεί να είναι σοβαρή, ιδίως αν αυτός που του επιτέθηκε ήταν κάποιος που το παιδί σεβόταν ή που υποτίθεται ότι έπρεπε να σεβόταν.

Υπάρχει μικρότερη σύγχυση αν ο δράστης δεν ανήκει στην οικογένεια και αυτός αντιμετωπίζεται από κοινού ως «εχθρός». Οι γονείς πρέπει να αντιδράσουν στο βιασμό όπως θα αντιδρούσαν σε κάθε επίθεση εναντίον του παιδιού τους.

Αυτό που χρειάζεται το παιδί είναι φροντίδα, ενδιαφέρον, ασφάλεια και ενέργειες για να πειστεί ότι δε θα ξαναβιασθεί ή ότι δε θα ξαναεκτεθεί σε κίνδυνο. Αυτό δεν ση-

μαίνει πάντως ανησυχία και υπερπροστασία, που με τη σειρά τους θα μπορούσαν να οδηγήσουν το θύμα στο να αισθάνεται ένοχο και μπερδεμένο σχετικά με το ποιο ήταν το δικό του λάθος. Το μικρό κοριτσάκι θα έπρεπε, αν ήταν δυνατό, να πιστέψει ότι, ούτε αυτή η ίδια ούτε τίποτα άλλο σπουδαίο είχε αλλάξει από τον κόσμο της μετά από το βιασμό. Η καθημερινή ρουτίνα πολλών πραγμάτων έπρεπε να συνεχιστεί, εκτός από αυτά που θα μπορούσαν να την εκθέσουν σε κίνδυνο.

Το παιδί νιώθει την ανάγκη να μιλήσει, να πει τα πάντα γύρω από το βιασμό και για το πώς αισθάνεται σε κάποιον που τον συμπαθεί και ο οποίος το έχει βοηθήσει στο παρελθόν. Μόνο αν οι γονείς συμπαρασταθούν, θα μπορέσει να εκφράσει τις ερωτήσεις του και τα αισθήματά του. Οι γονείς μπορούν να κουβεντιάσουν το γεγονός με τρόπο που να μπορεί και το παιδί να συμμετέχει και να καταλάβει, κι έτσι, να του δώσουν μια ελπίδα ότι θα το προστατέψουν στο μέλλον από τυχόν αρνητικές επιπτώσεις.

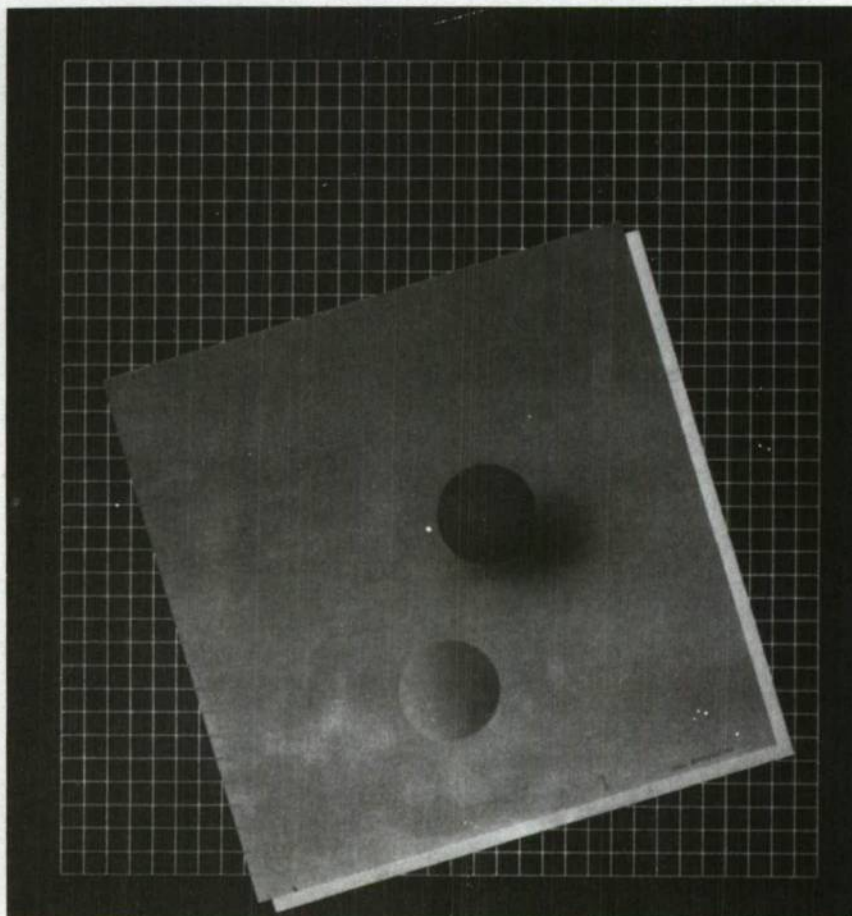
Χρειάζεται μεγάλη υποστήριξη και βοήθεια αμέσως μετά το βιασμό, αλλά κι έπειτα. Ακόμα κι ένας άνθρωπος που θα της δείξει συμπάθεια σ' αυτές τις δύσκολες στιγμές, θα της προσφέρει μεγάλη βοήθεια στην προσπάθειά της να προσαρμοστεί στη νέα κατάσταση.

Είμαστε όλοι εξαρτώμενοι και στενά δεμένοι με έναν ιστό κοινωνικών σχέσεων που πρέπει να μας βοηθάει. Σε ένα μεγάλο ποσοστό, οι αντιδράσεις των ανθρώπων που παίζουν ένα σπουδαίο ρόλο στη ζωή μας, βοηθούν αφενός στο να μειωθούν οι αυταπάτες μας γύρω από τα λάθη μας και στο να ερμηνευθούν σωστά τα γεγονότα και αφετέρου, στην ικανότητά μας να αντιμετωπίσουμε τις δυσκολίες που συναντάμε.

Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τα παιδιά θύματα, κατά την περίοδο μετά το βιασμό. Δυστυχώς, η οικογένεια και οι φίλοι έχουν την τάση, όπως όλος ο κόσμος, να αντιμετωπίζουν το βιασμό μέσα από την πατροπαράδοτη έννοιά του. Οι στερεότυπες αντιδράσεις και η ντροπή μπορεί να μην επιτρέψουν στο θύμα να πάρει αυτή τη βοήθεια από την οικογένεια, τους φίλους και το κοινωνικό περιβάλλον.

Ο βιασμός των παιδιών, περισσότερο από νομικό, είναι πρόβλημα κοινωνικό, που έχει στενή σχέση με την δομή της οικογένειας, την ανατροφή του παιδιού και τις σχέσεις του με το στενό οικογενειακό και ευρύτερο περιβάλλον. Η όλη πορεία του παιδιού, του έφηβου και του νέου άντρα στα κοινωνικά δεδομένα, καθώς και η αντιμετώπιση από την κοινωνία και το κράτος των νέων συνθηκών ζωής παίζουν σημαντικό ρόλο.

Τα στοιχεία που αναφέρονται στα δύο τελευταία κεφάλαια αποτελούν αποσπάσματα από τις διατριβές «Αιμομιξία» του Αστυνόμου Β' Γρηγόριου Αναγνώστου και «Βιασμός» του Υπαστυνόμου Α' Νικόλαου Παλούμερου, που παρουσιάστηκαν στο Μεταπτυχιακό Σεμινάριο Εγκληματολογικών Σπουδών (1989), του Πάντειου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών.



Πώς επιδρά η διαφήμιση στη δομή της αγοράς

Μια θεωρητική προσέγγιση του ζητήματος

Του Νικ. Μπέση
Οικονομολόγου, Πτυχιούχου της ΑΒΣΠ
M.Sc in Industrial Economics
Lancaster University, England

Η αύξηση των διαφημιστικών δαπανών των επιχειρήσεων τα τελευταία χρόνια στη χώρα μας¹ δημιουργεί εύλογα το εξής ερώτημα: η αύξηση των δαπανών για διαφήμιση οδηγεί σε μείωση της κοινωνικής ευημερίας λόγω της σπατάλης πόρων, που μπορούν να διοχετευθούν σε οικονομικά παραγωγικές δραστηριότητες ή οδηγεί στην αύξηση της έντασης του ανταγωνισμού και κατά συνέπεια στην αύξηση της ευημερίας της κοινωνίας λόγω της παρεχόμενης πληροφόρησης στους καταναλωτές για τα προϊόντα ή τα υποκατάστατά τους που υπάρχουν στην αγορά;

Ποια από τις δύο παραπάνω από-

ψεις είναι η σωστή και πώς θα πρέπει ν' αντιμετωπισθεί από την άποψη της χάραξης οικονομικής πολιτικής ή αύξηση των δαπανών των επιχειρήσεων για διαφήμιση;

Σ' αυτό το άρθρο γίνεται μια προσπάθεια θεωρητικής τοποθέτησης των επιπτώσεων της διαφήμισης στη διαμόρφωση της δομής της αγοράς, το οποίο, αποτελεί ένα από τα πιο αμφιλεγόμενα θέματα της οικονομικής θεωρίας, που πιστεύουμε ότι μπορεί να συμβάλει στην σωστή κατανόηση του ρόλου της αύξησης των διαφημιστικών δαπανών.

Ο Marshall (1921) έκανε τον διαχωρισμό σε διαφήμιση η οποία είναι

ωφέλιμη γιατί παρέχει πληροφορίες ("constractive" advertising) και σε διαφήμιση η οποία είναι μη ωφέλιμη λόγω του ότι λειτουργεί σαν πειθαναγκασμός ("combative" advertising). Μερικά χρόνια αργότερα ο Kaldor (1950) κάνοντας κριτική στο ρόλο της διαφήμισης κατέληξε στο ότι: η λειτουργία της διαφήμισης είναι διπλή, έχοντας ένα άμεσο και ένα έμμεσο αποτέλεσμα.

Το άμεσο αποτέλεσμα ήταν ότι αποτυχαίνει να προσφέρει αμερόληπτη πληροφόρηση, δεν είναι αποδοτική και οδηγεί σε χάσιμο πόρων που χρησιμοποιούνται για το σκοπό αυτό. Το έμμεσο οδηγεί σε αύξηση της συγκέντρωσης (ο βαθμός στον οποίο η παραγωγή συγκεντρώνεται στα χέρια λίγων μεγάλων επιχειρήσεων) μ' αποτέλεσμα την ένταση των μονοπωλιακών καταστάσεων στην αγορά².

Το άρθρο του Kaldor ήταν το κίνητρο για πολλές εμπειρικές έρευνες των τελευταίων 30 χρόνων.

Όπως διαφαίνεται από τα παραπάνω, δύο είναι οι κύριες απόψεις που κυριαρχούν στο πεδίο της οικονομικής θεωρίας. Η μια που υποστηρίζει ότι ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ είναι Πληροφορία και η άλλη ότι ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ είναι ΠΕΙΘΩ.

ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ ΣΑΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ

Είναι αλήθεια ότι κάτω από συνθήκες τέλειου ανταγωνισμού η διαφήμιση δεν είναι απαραίτητη. Όμως πολλοί οικονομολόγοι, υποστηρίζουν ότι από μια δυναμική άποψη λειτουργίας της αγοράς ακόμα και σε συνθήκες τέλειου ανταγωνισμού η διαφήμιση είναι απαραίτητη για δύο λόγους: i) να πληροφορήσει τους καταναλωτές για τ' αγαθά που υπάρχουν στην αγορά (δηλ. τιμή, ποιότητα, συνθήκες πώλησης) και τα υποκατάστατά του και ii) να πληροφορήσει για την ύπαρξη νέων προϊόντων. Αυτό το είδος της διαφήμισης καλείται πληροφορική (informative), και έχει σαν αποτέλεσμα την καλύτερη γνώση από τους καταναλωτές για τα προϊόντα που υπάρχουν στην αγορά που οδηγεί σε πιο ελαστική καμπύλη ζήτησης αυξάνοντας τον ανταγωνισμό και την κατανομή των πόρων.

Σύμφωνα μ' αυτήν την άποψη η διαφήμιση παρέχει όφελος σε μια κοινωνία μέχρι του σημείου όπου το οριακό όφελος της πληροφορίας είναι ίσο με το οριακό κοινωνικό κόστος της. Σύμφωνα με τον Stigler (1961) ο

Διαφήμιση μιας εταιρίας στη Βαρκελώνη για μάρκα αποσμητικών χώρου. Πρωταγωνιστές, ένα σκυλάκι, ένα μωράκι κι ένα... καθικάκι. Βρίσκονται εκεί για να «περιγράψουν» την έννοια της δυσσομίας. Έξυπνα, τρυφερά, διακριτικά. Τι προτιμάτε; Αυτό ή μια εικόνα με γεμάτα αποτσίγαρα τασάκια, τσίκνα από κεφτεδάκια, ανοιχτές λεκάνες τουαλέτας;

καταναλωτής αντιμετωπίζοντας μια κατανομή τιμών για ένα προϊόν θα αναζητά χαμηλές τιμές (η οποία αναζητήση έχει κάποιο κόστος) όσο το οριακό όφελος της συνέχισης της αναζήτησης είναι μεγαλύτερο του οριακού κόστους



της. Η πληροφορία που μεταδίδεται με τη διαφήμιση μειώνει το κόστος της αναζήτησης για χαμηλές τιμές και έτσι παρακινεί τους καταναλωτές για περαιτέρω συνέχισή της. Σαν αποτέλεσμα έχουμε υψηλότερη ελαστικότητα τιμής

ζήτησης, η οποία οδηγεί σε αύξηση του ανταγωνισμού.

Ο Tølsø (1964) επίσης, έλεγε ότι αυτό το είδος της διαφήμισης πρέπει να το θεωρήσουμε σαν μια εισροή που προσφέρεται μαζί με το προϊόν.

Σύμφωνα με την Αυστριακή Σχολή των Οικονομικών³ οι καταναλωτές δεν είναι σε θέση να γνωρίζουν κάθε φορά ποια προϊόντα υπάρχουν στην αγορά. Αλλά και αν ακόμα τα ήξεραν δεν θάταν ενημερωμένοι για τις ιδιότητες αυτών. Είναι σίγουρο ότι για προϊόντα των οποίων οι καταναλωτές δεν γνωρίζουν την ύπαρξη δεν προσπαθούν να συλλέξουν πληροφορίες. Επομένως υπάρχει ένας σημαντικός παράγοντας για τους επιχειρηματίες για να φέρουν τα προϊόντα τους στην προσοχή των

Δώδεκα καρέ στη σειρά παρουσιάζουν μια γυναίκα που αρχίζει να ντεμακιγιάρεται και αποκαλύπτεται σταδιακά στη θέση της... ένας μπόντυ-μπλιντερ. Το τελευταίο καρέ τον δείχνει να «ισορροπεί» πάνω στο γυμνασμένο «ποντίκι» του δεξιού χεριού ένα μπουκάλι baby oil.

Η εικόνα συμπληρώνεται με το σλόγκαν: «Το παιδικό λάδι X είναι επίσης ένα εξαιρετικό ντεμακιγιάζ». Λίγες ώρες μετά τη δημοσίευση της καταχώρησης ο διευθυντής μάρκετινγκ απολύθηκε.

«Εν όψει του 1992 και της αγοράς των 320 εκατ. καταναλωτών, ο ρόλος της διαφήμισης στη διαμόρφωση της δομής της εσωτερικής αγοράς της κοινότητας αποκτά τεράστια σημασία, η οποία δεν πρέπει να περάσει απαρατήρητη, αλλά να προσεχτεί ιδιαίτερα από τους υπεύθυνους της χάραξης της οικονομικής πολιτικής στη χώρα μας»





φήμιση, πράγμα που σημαίνει ότι οι νέες επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν το πλεονέκτημα του απολύτου κόστους των υπάρχουσων επιχειρήσεων (absolute cost advantage), που οδηγεί σε μείωση της σταυροειδούς ελαστικότητας ζήτησης.

Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα οι ήδη υπάρχουσες επιχειρήσεις να υψώνουν τις τιμές απολαμβάνοντας υψηλότερα κέρδη χωρίς τον φόβο των αντιποίνων από άλλες επιχειρήσεις.

Οι Comauor και Wilson (1979) προεκτείνοντας αυτή την τοποθέτηση, υποστηρίζουν ότι λόγω του διαφορετικού βαθμού εμπειρίας των καταναλωτών υπέρ των υπάρχουσων επιχειρήσεων υπάρχει μια μορφή ασυμμετρίας ανάμεσα στις νέες και τις υπάρχουσες επιχειρήσεις. Αυτή η ασυμμετρία οδηγεί σε μεγάλες διαφορές στο οριακό αποτέλεσμα της διαφήμισης σε όφελος των ήδη υπάρχουσων επιχειρήσεων. Το αποτέλεσμα είναι η αύξηση του βαθμού διαφοροποίησης των προϊόντων τους και η μείωση της ελαστικότητας ζήτησης, που οδηγεί σε μείωση του ανταγωνισμού και στην ένταση των μονοπωλιακών καταστάσεων στην αγορά.

Όπως διαφαίνεται από τις θεωρητικές προσεγγίσεις είναι αρκετά δύσκολο ν' απαντήσουμε στην ερώτηση: «Ποιο είναι το αποτέλεσμα της διαφήμισης στη διαμόρφωση της δομής της αγοράς;». Η συζήτηση μεταξύ των οικονομολόγων σ' αυτό το θέμα είναι ακόμα ανοικτή για κριτική και προτάσεις. Είναι ιδιαίτερα αξιοσημείωτο το ότι στη χώρα μας το θέμα της διαφήμισης εξετάζεται τις περισσότερες —

καταναλωτών με αποτέλεσμα να τους βοηθά να ενεργούν επιχειρηματικά⁴.

ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ ΣΑΝ ΠΕΙΘΩ

Ο Braithwaite (1928) έλεγε ότι η διαφήμιση μειώνει τη δύναμη του ανταγωνισμού γιατί η τιμή και η ποιότητα έχουν χάσει τη δύναμή τους σαν εργαλεία πολιτικής των επιχειρήσεων και έχουν αντικατασταθεί από τη δύναμη της πειθούς. Οι Chamberlin και Robinson ανέπτυξαν την προηγούμενη άποψη λέγοντας ότι η διαφήμιση χρησιμοποιείται σαν εργαλείο διαφοροποίησης των προϊόντων τονίζοντας τα λιγότερα σημαντικά πλεονεκτήματά τους. Αυτό οδηγεί στην μείωση της ελαστικότητας της καμπύλης ζήτησης μ' αποτέλεσμα την αύξηση των κερδών των επιχειρήσεων που χρησιμοποιούν τη διαφήμιση. Χρησιμοποιώντας τον δείκτη του Lerner (1934) έχουμε: $P:MC = 1:n$, ($P = P$, $MC = \text{οριακό κόστος}$) όταν η ελαστικότητα ζήτησης (nd) μειώνεται αυτό έχει σαν αποτέλεσμα ο αριστερός όρος της σχέσης που εκφράζει τη μονοπωλιακή δύναμη να αυξάνεται. Ο Bain (1962) έδωσε έμφαση στη διαφήμιση, που κατ' αυτόν είναι το κύριο μέσο διαφοροποίησης του προϊόντος, στο ρόλο της για την εμπόδιση στην εισαγωγή νέων επιχειρήσεων στην αγορά.

Η νέα επιχείρηση, κατά τον Bain, είναι σε μειονεκτική θέση γιατί για να κάνει γνωστά τα προϊόντα της και να τραβήξει την προσοχή των καταναλωτών που αγοράζουν προϊόντα των ήδη υπάρχουσων επιχειρήσεων πρέπει ή να χαμηλώσει την τιμή των προϊόντων της ή να ξοδέψει περισσότερα σε δια-

αν όχι όλες τις φορές — μόνο όσον αφορά το marketing.

Θα πρέπει να τονιστεί ότι, εν' όψει του 1992, και της αγοράς των 320 εκατ. καταναλωτών, ο ρόλος της διαφήμισης στη διαμόρφωση της δομής της εσωτερικής αγοράς της κοινότητας αποκτά τεράστια σημασία, η οποία δεν πρέπει να περάσει απαρατήρητη αλλά να προσεχτεί ιδιαίτερα από τους υπεύθυνους της χάραξης της οικονομικής πολιτικής στη χώρα μας.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Βλέπε εφημ. «ΤΟ ΒΗΜΑ» σελ. 37, 13/11/1988.
2. Αυτή είναι η νεοκλασική άποψη που κυριαρχεί στο χώρο των Industrial Economics. Νεώτερες απόψεις καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι η αύξηση της συγκέντρωσης δεν οδηγεί κατ' ανάγκη στον μη αποτελεσματικό τρόπο λειτουργίας της Οικονομίας.
3. Κυριότεροι εκπρόσωποι της οποίας είναι οι Von Mises, Hayek, Schumpeter. Κόλτα Kirzner (1973).
4. Ο ρόλος της επιχειρηματικότητας στην Αυστριακή Σχολή είναι αποφασιστικής σημασίας για τη θεωρία τους και αναφέρεται στην επαγρύπνηση (alertness) για ευκαιρίες κέρδους που δεν έχουν γίνει ακόμα αντιληπτές από τους άλλους συμμετόχους της αγοράς.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- G. Bain: Barriers to New Competition, Cambridge, Mass, 1962.
D. Braithwaite: "The economic effects of advertising" Economic Journal, Vol. 38, σελ. 16-37, 1928.
E. Chamberlin: The Theory of Monopolistic Competition, Harvard University Press, 1933.
W. Comanor - T. Wilson: "The effects of advertising on competition" Journal of Economic Literature, Vol 17, σελ. 453-476, 1979.
N. Kaldor: "Economic aspects of advertising", Review of Economic Studies, Vol. 58, σελ. 1-27, 1950.
I. Kirzner: Competition and Entrepreneurship, Chicago Press, 1973.
A. Lerner: "The concept of Monopoly and the Measurement of Monopoly Power", Review Economic Studies, Vol. 1, σελ. 157-175, 1934.
A. Marshall: Industry and Trade, Macmillan, 1921.
J. Robinson: The Economics of Imperfect Competition, Macmillan, 1933.
L. Telser: "Advertising and Competition", Journal of Political Economy, Vol. 72, 1964.

ΕΜΕΙΣ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΜΑΣ

Ο ρόλος του πατέρα

του Ν. Μασσανιώτη

Το παραδοσιακό λειτουργικό σχήμα της οικογένειας, η μάνα στο σπίτι, με κύριο αν όχι αποκλειστικό μέλημα τα παιδιά και την κουζίνα, κι ο πατέρας στη δουλειά, κουβαλητής και τιμωρός, έχει σημαντικά τροποποιηθεί. Όχι μόνο η μάνα εργάζεται έξω από το σπίτι σε μεγάλο πια ποσοστό, αλλά, το κυριότερο, γιατί η παραδοσιακή πατριαρχική οικογένεια έχει υποστεί τόσους και τέτοιους δομικούς μετασχηματισμούς, που κανένας δεν μπορεί να μιλήσει με βεβαιότητα για το πώς και ποια είναι η μέση, η αντιπροσωπευτική σημερινή ελληνική οικογένεια. Είναι τέτοια η πολυτυπία και τόσο ευρύ το φάσμα των παραλλαγών της, ώστε δεν είναι μόνο δύσκολη αλλά ίσως και παρακινδυνευμένη μια τέτοια προσπάθεια. Σ' αυτό τον ασαφή και συνεχώς μεταβαλλόμενο τύπο οικογένειας δεν είναι βέβαια εύκολο να προσπαθήσει κανείς να καθορίσει ρόλους, υποχρεώσεις, καθήκοντα, απολαυές, να περιγράψει τα συνηθισμένα ψυχολογικά προβλήματα και να υποδείξει τρόπους και μέτρα για την πρόληψη ή και την αντιμετώπισή τους.

Πέρα όμως από κάθε αμφιβολία, η οικογένεια είναι ο κοινωνικός θεσμός που παρέχει τις περισσότερες δυνατότητες και δημιουργεί τις καλύτερες συνθήκες για το μέγιστο του παιδιού. Πιστεύω ότι η οικογένεια είναι θεσμός που υπηρετεί πολύ περισσότερο το παιδί, παρά το ζευγάρι των ενηλίκων. Το παιδί ποτέ δε θα μπορούσε ν' αναπτυχθεί και να μεγαλώσει τόσο καλά έξω από την ασφάλεια και τη ζεστασιά της οικογένειας.

Ζευγάρια που δε θέλουν, δεν αισθάνονται την επιθυμία να γίνουν γονείς, δεν πρέπει να κάνουν παιδιά. Πολλές μητέρες που εργάζονται χρησιμοποιούν τη δουλειά τους σαν πρόσφαση για ν' αποφύγουν τις ευθύνες και τις έγνοιες της μητρότητας. Κι όταν δεν εργάζονται, υποβαθμίζουν της χαρές της μητρότητας, αφοσιώνονται σε άλλες δραστηριότητες και μνημονολογούν άλλους θεσμούς.

Από την άλλη μεριά πολλοί πατέρες αισθάνονται ότι ο



ρόλος τους περιορίζεται στην οικονομική στήριξη της οικογένειας κι ότι η ανατροφή των παιδιών είναι αποκλειστικό καθήκον της μάνας. Ασχολούνται τόσο πολύ και τόσο έντονα με την εργασία τους, ώστε κυριολεκτικά παραμελούν την οικογένειά τους. Στην πραγματικότητα συχνά χρησιμοποιούν τις επαγγελματικές ασχολίες τους σαν δικαιολογία για ν' αποφύγουν τις ευθύνες της πατρότητας.

Μητέρες και πατέρες που δεν ιεραρχούν σαν πρώτο και κύριο μέλημα το μέγιστο των παιδιών τους δεν αδικούν μόνο αυτά, αλλά και τους ίδιους τους εαυτούς τους.

Ο μεγάλος Άγγλος φιλόλογος Dodds στο έργο του «Οι Έλληνες και το παράλογο» γράφει για τον πατέρα. «Ο γήινος πατέρας δεν μπορούσε να είναι διαφορετικός από το ουράνιο αντίστοιχό του, τον ομηρικό Δία. Είναι η κεφαλή του οίκου, ο οίκιο άναξ. Η εξουσία πάνω στα παιδιά του είναι απόλυτη. Δικαιούται να τα αφήνει έκθετα, να τα διώχνει αν παραστρατήσουν. Το παιδί έχει μόνο καθήκοντα, όχι δικαιώματα. Οφείλει να δείχνει απόλυτη υπακοή, όση ακριβώς θ' απαιτήσει αύριο από τα δικά του παιδιά. Κι όταν σπάνια το απόλυτο της πατρικής εξουσίας χρειάζεται ενίσχυση, είναι εύκολη η καταφυγή στους άγραφτους νόμους και στη δεοντολογία της ηθικής σφαίρας. Το «θα κάμεις αυτό επειδή έτσι θέλω εγώ» αλλάζει. Γίνεται «θα κάμεις έτσι επειδή είναι σωστό».

Μέσα σ' αυτό το κλίμα δεν είναι δύσκολο να ενταχθεί ακόμη κι ο παραλογισμός της κληρονομικής ενοχής. Η ζωή του παιδιού είναι προέκταση της ζωής του πατέρα και η ηθική ενότητα της οικογένειας επιβάλλει να κληρονομήσει τα ηθικά του χρέη, ακριβώς όπως κληρονομεί την περιουσία του. Και το κληρονομικό μίσμα απαιτεί την πληρωμή του, την τραγική κάθαρση. Αιώνες ολόκληρους αργότερα οι μαθητές ρωτούν τον Κύριο: «Τίς ήμαρτεν, ούτος ή οι γονείς αυτού, ώστε νά γεννηθῇ τυφλός;».

Ο πατέρας έμενε μέχρι πρόσφατα έξω από τη ζωή του

παιδιού. Η διατήρηση του κύρους του, της αυθεντίας του, απαιτούσε, όπως και κατά την αρχαιότητα, απόκοσμη, θείκη θέση. Τι κρίμα. Πόσοι πατεράδες και πόσα παιδιά στερήθηκαν τη ζεστασιά αυτής της ανεπανάληπτης, της μοναδικής σχέσης που χτίζει άντρες βουνά, γυναίκες ολοκληρωμένες κι όχι ανθρωπάκια.

Τα τελευταία χρόνια ο πατέρας, ευτυχώς, έχει αρχίσει να παίρνει τη σωστή θέση στο κύκλωμα της οικογένειας. Μετέχει ενεργητικά στην ανατροφή του παιδιού κι ο ρόλος του αυτός, με τον καιρό, γίνεται όλο και πιο σημαντικός, παίρνει τις διαστάσεις που του ανήκουν και του αξίζουν.

Οι βασικές αρετές της πατριαρχικής οικογένειας εξακολουθούν και ποτέ δεν πρέπει να πάψουν να εκπροσωπούνται από τον πατέρα. Μιλάμε φυσικά για αξίες, όπως η εργατικότητα, η τάξη, η τιμιότητα, η υπευθυνότητα, η αυτοπειθαρχία, το φιλότιμο, η τήρηση της υπόσχεσης. Το παράδειγμα των γονιών είναι αζεπέραστο κι ανεπανάληπτο.

Σύντροφος κι εραστής

Σημαντικές ιδιότητες που σχεδόν ποτέ δεν είχε στο παρελθόν, και μόνο σε μικρό βαθμό έχει αρχίσει ν' αναπτύσσει σήμερα, είναι ο πατέρας σύντροφος, θαυμαστής κι εραστής της γυναίκας του, συμπαίκτης και σύντροφος των παιδιών του, διαιτητής για κάθε οικογενειακή διαφορά και πηγή κεφιού για όλους. Είναι σπουδαίες οι ιδιότητες αυτές για το παιδί, για τη μητέρα και φυσικά για τον ίδιο τον πατέρα.

Παιδιά με ψυχικές διαταραχές, με σοβαρά προβλήματα συμπεριφοράς συχνά έχουν γονείς που είτε καυγαδίζουν συνεχώς, είτε είναι αδιάφοροι. Ο πατέρας που θέλει ν' αναθρέψει σωστά τα παιδιά του και να έχει ήρεμο κι ευτυχισμένο οικογενειακό βίο, πρέπει να φροντίζει με στοργή και τρυφερότητα τη γυναίκα του. Ήρεμη, ευτυχισμένη μάνα δεν είναι δυνατό να μην αντιμετωπίζει σωστά το παιδί της, όσο δύσκολο κι αν είναι αυτό, όσο πολύπλοκα κι αν είναι τα προβλήματά του, ή, πολύ περισσότερο, να του δημιουργεί προβλήματα η ίδια.

Η στοργή και η τρυφερότητα, στερημένες από το ερωτικό στοιχείο είναι επιφανειακές, εγκεφαλικές κατασκευές. Φυσικά, είναι καλύτερα να υπάρχουν παρά να λείπουν, αλλά δύσκολα αντέχουν στου χρόνου τα γυρίσματα. Όσο κι αν φαίνεται περίεργο, το ερωτικό στοιχείο ανάμεσα στους παντρεμένους, έστω κι αν ποτέ δεν έχει υπάρξει ή έχει από καιρό σβήσει, μπορεί ν' αναβιώσει, ακόμα και να δημιουργηθεί με κίνητρο τον ίδιο τον καρπό του, το παιδί. Η σωστή αποτίμηση του θεμελιακού ρόλου της μάνας στην ανατροφή του παιδιού, η συμβολή της στο σταθερό, ήρεμο, ευτυχισμένο οικογενειακό βίο, που τόσα πολλά σημαίνει για τον πατέρα — μαχητή της ζωής και πηγή ασφάλειας και συμπλήρωσης της μητέρας — εκτρέφουν σε πρώτη φάση τη συντροφικότητα, τη στοργή, την τρυφερότητα απ' όπου με τρόπο μαγικό αναδύεται έρωτας γνήσιος, αυθόρμητος και σταθερός.

Είναι αυτονόητο, ότι αντίθετη συμπεριφορά, επιτιμητική, εριστική, περιφρονητική, υποτιμητική μεταξύ «μαμμά» και «μαμάς» είναι ακριβώς το περιβάλλον που χρειάζεται για την ανάπτυξη ψυχικών προβλημάτων στο παιδί.

Είναι, εξάλλου, αυτονόητο ότι η συμπεριφορά του πατέρα δεν είναι μονόδρομος. Δεν είναι αρκετό να είσαστε καλή μάνα. Η γυναίκα ανήκει πρώτα στον εαυτό της, ύστερα στο σύντροφό της και μετά στα παιδιά της. Μόνο που η ιεράρχηση πρώτο, δεύτερο, τρίτο σε γυναίκες κι άντρες, μανάδες και πατεράδες, στους γονιούς είναι συμβατική, είναι απλή αρίθμηση. Στην πραγματικότητα όλα είναι

πρώτα και κανένα δεύτερο.

Το κλώτσημα της μπάλας, οι ρακέτες στην ακρογιαλιά, όπως τόσα και τόσα παιχνίδια που παίζουν σήμερα οι πατεράδες με τους γιούς και τις κόρες τους, ήταν εικόνες σπάνιες, πολύ σπάνιες μέχρι και πριν 20 μόλις χρόνια. Δυστυχώς, ακόμη και σήμερα, πολλοί πατεράδες δεν παίζουν με τα παιδιά τους. Άλλοτε γιατί βαριούνται, αδιαφορούν, πείθουν τον εαυτό τους και τους άλλους ότι είναι πολυσχολοί ή κουρασμένοι, άλλοτε γιατί νομίζουν ότι το παιχνίδι με το παιδί υποβιβάζει τον πατρικό ρόλο, παραμορφώνει το πατρικό αρχέτυπο. Μεγάλα λάθη όλα. Τίποτα δε φέρνει πιο κοντά το παιδί στον πατέρα από το παιχνίδι, το γέλιο, και τον καλό του λόγο, που αυθόρμητα βγαίνει την ώρα του παιχνιδιού.

Η διαιτησία δεν είναι ακίνδυνη

Η στενότερη επαφή μάνας - παιδιών, που τόσο έντονα αναδεικνύει κι ενισχύει τη μοναδικότητα της σχέσης αυτής φθείρει ορισμένες ιδιότητες της μητέρας, απαραίτητες στην καθημερινή οικογενειακή ζωή. Μια από αυτές είναι να λύνει τις διαφορές των παιδιών της. Ο ρόλος του διαιτητή, του ακριβοδίκαιου κριτή, αλλά και συμπιλιωτή ταιριάζει καλύτερα στον πατέρα που διαφεύγει από τη φθορά, στην οποία μοιραία υπόκειται η διαιτησία της μάνας, που την ασκεί πολλές φορές τη μέρα, 365 μέρες το χρόνο. Σε παιδιά μεγαλύτερης ηλικίας κι έφηβους, θα χρειασθεί, ίσως, σπάνια να κάνει ο πατέρας το διαιτητή στις διαφορές τους με τη μητέρα. Ο ρόλος όμως αυτός είναι δύσκολος και λεπτός. Χρειάζεται πολλή σκέψη και ανάλογη διπλωματία. Είναι δύσκολο να μη δικαιώσει τη μάνα αλλά εξίσου δύσκολο κι επικίνδυνο να μην κρίνει σωστά και να μην αποδώσει το δίκαιο στο παιδί, όταν το δικαιούται.

Οι γενικεύσεις υπεραπλουστεύουν και γίνονται μερικές φορές απλοϊκές σε βλαπτικό σημείο. Θα διακινδύνευα όμως τη συμβουλή ν' αποφύγει η μάνα να προσφεύγει στη διαιτησία του πατέρα για διαφορές με τα παιδιά της, κι όταν είναι αναπόφευκτη, να φροντίζει ο πατέρας να την αποφεύγει, μ' εξαίρεση την περίπτωση που το δίκιο είναι αποφασιστικά με το μέρος του παιδιού. Αλλά και σ' αυτήν ακόμη την περίπτωση υπάρχουν μεγάλα περιθώρια ώστε να μη γίνει το μεγάλο, το μέγιστο λάθος να μειωθεί η μάνα στα μάτια του παιδιού.

Το γέλιο ενώνει

Για τη σημασία, την πρωταρχική αξία του χιούμορ και του γέλιου στη ζωή του ανθρώπου, δε θα πω τίποτα. Έχει τόσο ζωτική σημασία, είναι τόσο μεγάλο και τόσο σοβαρό θέμα, ώστε να μην μπορεί να θιγεί στα πλαίσια αυτού του βιβλίου. Ένα μόνο μπορεί και πρέπει να τονισθεί. Ότι ομορφαίνει την ατμόσφαιρα του σπιτιού, ζεσταίνει τις σχέσεις των μελών της οικογένειας, φέρνει τον ένα μας πιο κοντά στον άλλο. Ένα αστείο δίνει διέξοδο σε στιγμές αμηχανίας, αυξημένης ψυχικής τάσης ή ακόμη κι οξείας δυσάρεσκειας, όπως μετά από τιμωρία του παιδιού. Το γέλιο ξεκουράζει, χαλαρώνει, ζεσταίνει, ενώνει. Ακόμη κι όταν διακωμωδούμε τα σφάλματα των παιδιών μας συμβάλλουμε στην αύξηση του αισθήματος ασφάλειας που τόσο έχουν ανάγκη. Γελώντας με τον εαυτό τους και τα λάθη τους αισθάνονται πάνω από αυτά, πιο δυνατά από αυτά. Για τους ενήλικους, χαρούμενες αναμνήσεις των παιδικών χρόνων με άφθονο οικογενειακό γέλιο είναι πραγματικές οάσεις.

(Από το βιβλίο του συγγραφέα «Εμείς και το παιδί μας» έκδοση τρίτη)

ΡΥΠΑΝΣΗ ΘΑΛΑΣΣΩΝ ΚΑΙ ΑΚΤΩΝ ΑΠΟ ΤΑ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ

ΝΙΚΟΥ Κ. ΔΕΝΙΟΖΟΥ
ΑΝΘ' ΠΛΟΙΑΡΧΟΥ Α.Σ.



Στις 31 Δεκεμβρίου 1988, το παράρτημα V της Διεθνούς Σύμβασης περί πρόληψης της ρύπανσης της θάλασσας από τα πλοία, του 1973 και του πρωτοκόλλου του 1978, που αναφέρεται σ' αυτή τη σύμβαση (MARPOL 73/78), ετέθη σε ισχύ.

Όπως τα παραρτήματα III και IV που πραγματεύονται κανονισμούς για την πρόληψη της θαλάσσιας ρύπανσης από επιβλαβείς ουσίες που μεταφέρονται σε συσκευασίες, εμπορευματοκιβώτια, φορητές δεξαμενές ή βυτιοφόρα οχήματα και από λύματα, αντίστοιχα, εφαρμόζονται προαιρετικά από τις κυβερνήσεις των χωρών, έτσι και το παράρτημα V είναι προαιρετικό για τα κράτη που έχουν αποδεχθεί την MARPOL. Ως γνωστό οι κυβερνήσεις αυτών των χωρών είναι υποχρεωμένες να εφαρμόζουν τα δύο πρώτα παραρτήματα της σύμβασης που αναφέρονται σε θέματα θαλάσσιας ρύπανσης από πετρέλαιο και από υγρές επιβλαβείς ουσίες χύδην. Το γεγονός είναι, ότι πολλές κυβερνήσεις καθυστέρησαν στο να αποδεχθούν τα τρία «προαιρετικά» παραρτήματα με αποτέλεσμα το παράρτημα V να μην έχει τεθεί σε ισχύ δεκαπέντε χρόνια από την υιοθέτησή του.

Εν τούτοις, το παράρτημα V είναι τώρα σε ισχύ και αντιπροσωπεύει ένα από τα μεγαλύτερα βήματα που έχουν γίνει μέχρι τώρα στη μάχη εναντίον της ρύπανσης των θαλασσών από τα απορρίμματα — ένα πρόβλημα που έχει επιδεινωθεί κατά την διάρκεια των τελευταίων δεκαετιών —. Καταφανή απόδειξη αποτελεί η άσχημη εικόνα που παρουσιάζουν οι παραλίες και οι ακτές που ασφυκτιούν από σωρούς σκουπιδιών που μεταφέρονται από την παλίρροια και που συχνά προέρχονται από τα πλοία.

Ωστόσο τα απορρίμματα δεν δημιουργούν μόνο μια άσχημη εικόνα στις ακτές και τις παραλίες, αλλά συχνά προκαλούν τον αργό θάνατο στην υδρόβια ζωή του πλανήτη μας.

Τα απορρίμματα εμφανίζονται σε πολλές μορφές και δημιουργούνται από πολλές και διαφορετικές ύλες, αλλά δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η ύλη που έχει τη δυνατότητα για τη δημιουργία της μεγαλύτερης ζημιάς στο θαλάσσιο περιβάλλον είναι το πλαστικό. Όχι μόνο επειδή χρησιμοποιείται για την παραγωγή μιας ευρείας κλίμακας προϊόντων, αλλά επειδή είναι επίσης και ύλη που δεν καταστρέφεται εύκολα. Αυτό σημαίνει ότι μπορεί να παραμείνει στην θάλασσα αναλλοίωτη για πολλές δεκαετίες.





Ο υψηλός ρυθμός χρησιμοποίησης πλαστικών είναι ένα από τα χαρακτηριστικά της παγκόσμιας οικονομίας μετά τον Β' παγκόσμιο πόλεμο και δεν υπάρχει προς το παρόν καμμία ένδειξη ότι αυτός ο ρυθμός θα μειωθεί. Το 1960, σύμφωνα με την Ένωση Βιομηχανιών Πλαστικών των Η.Π.Α. σχεδόν 2900 τόννοι ρητινώδους πλαστικού παρήχθησαν σ' αυτή τη χώρα. Το 1986 αυτή η ποσότητα αυξήθηκε στους 23.000 τόννους και η πλαστική ύλη εξακολουθεί να χρησιμοποιείται σε μεγάλη έκταση στην παραγωγή προϊόντων καθημερινής χρήσης (μπουκάλια, σακούλες αγορών, κύπελλα, πιάτα, σάκκοι σκουπιδιών κ.ά.). Επίσης στη βιομηχανία, το πλαστικό χρησιμοποιείται για την κατασκευή σχοινιών, ταινιών (ιμάντων) συσκευασίας και πλαστικών φύλλων, ενώ στον τομέα της αλιείας συνθετικές ίνες έχουν σχεδόν αντικαταστήσει άλλα υλικά στην κατασκευή δίχτυων. Είδη σαν και αυτά που αναφέρθησαν, είναι δυνατόν να είναι ζημιογόνα για όλες τις μορφές υδρόβιας ζωής και όταν ακόμα ρίπτονται τυχαία και αυτούσια από τα πλοία.

Ενώ λοιπόν η πλαστική ύλη αποτελεί μια μεγάλη απειλή για το θαλάσσιο περιβάλλον, μερικά άλλα υλικά συμβάλλουν στην επιδείνωση του προβλήματος της ρύπανσης. Το αλουμίνιο για παράδειγμα που χρησιμοποιείται στην κατασκευή δοχείων, όπως και τα σπασμένα γυαλιά επηρεάζουν αρνητικά το θαλάσσιο περιβάλλον. Ο τύπος των απορριμμάτων ποικίλλει, ανάλογα με τη θαλάσσια περιοχή στην οποία εντοπίζονται. Εκεί όπου η επαγγελματική αλιεία είναι ευρέως διαδομένη, δίχτυα και άλλα ομοειδή υλικά είναι δυνατόν να επιπλέουν, ενώ σε περιοχές συχνής διέλευσης πλοίων, τα απορρίμματα που εντοπίζονται πιθανότατα προέρχονται από αυτά. Επιπρόσθετα, σε κατεργασμένα (τελικά) προϊόντα είναι δυνατόν, επίσης, να περιέχονται μικρές ποσότητες ουσιών που δημιουργούν την πρώτη ύλη για παραγωγή πλαστικού, και μεταφέρονται δια της θαλάσσης σε μεγάλες ποσότητες. Σε άλλα μέρη, πολλά από τα απορρίμματα προέρχονται είτε από σκάφη αναψυχής είτε από τα άτομα που κάνουν τις διακοπές και αδιαφορούν για την προστασία του θαλασσίου περιβάλλοντος.

Τον Απρίλιο του 1989 εθελοντές σε μια επιχείρηση καθαρισμού των ακτών της Αττικής, σε έκταση 8,2 χιλιομέτρων περισυνέλεξαν 559 κυβικά μέτρα σκουπιδιών σε μια μέρα, που περιείχαν:

Πλαστικά	34,9%
Χαρτικά	19 %
Ξύλινα αντικείμενα	18,4%
Μεταλλικά αντικείμενα και δοχεία	17,8%
Γυαλιά	7,4%
Κουρέλια	2,5%

Από τα πλαστικά αντικείμενα, τα σχοινιά αντιπροσώπευαν το 5,2% και τα δίχτυα αλιείας το 3,7%. Μια παρόμοια επιχείρηση που διεξήχθη μία ημέρα του Μαΐου του ίδιου χρόνου σε δώδεκα παραλίες που εκτείνονται κατά μήκος 14 χιλιομέτρων, απέδωσε συγκέντρωση 830 κυβικών μέτρων απορριμμάτων.

Όμοιες προσπάθειες για τον καθαρισμό των ακτών στις Η.Π.Α. αποφέρουν επίσης τη συγκέντρωση απογοητευτικά μεγάλων ποσοτήτων απορριμμάτων. Η οργάνωση PADE ISLAND NATIONAL SEASHORE στο Τέξας των

Η.Π.Α. συγκεντρώνει κάθε χρόνο 580 τόννους σκουπιδιών από τις ακτές (σχεδόν 10 τόννους σε κάθε μίλι). Το 1987 επετεύχθη ένα δυσάρεστο ρεκόρ, όταν 477 εθελοντές περισυνέλεξαν 13 τόννους απορριμμάτων σε ακτή έκτασης 13,6 μιλίων, σε χρονικό διάστημα τριών ωρών. Πολλά από αυτά τα απορρίμματα προήρχοντο από τα εμπορικά πλοία και από τις εγκαταστάσεις εξόρυξης πετρελαίου, πλησίον των ακτών. Και πάλι σ' αυτήν την περίπτωση η πλαστική ύλη αποτελούσε «είδος εν αφθονία». Στη θαλάσσια περιοχή της Αλάσκας τα απορρίμματα προέρχονται συνήθως από την αλιεία, αφού τα κατεστραμμένα δίχτυα κατέχουν ένα μεγάλο ποσοστό στη σύνθεση των σκουπιδιών που επιπλέουν ή καταλήγουν στις ακτές.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η εμπορική ναυτιλία συμβάλλει κατά ένα μεγάλο βαθμό στο πρόβλημα των απορριμμάτων που επιπλέουν στους ωκεανούς όλου του κόσμου. Η Εθνική Ακαδημία Επιστημών των Η.Π.Α. υπολόγισε ότι τα απορρίμματα που προέχονται από τη ναυτιλία, το 1975 ανήρχοντο σε 5,6 εκατομμύρια τόννους, ενώ άλλη εκτίμηση για το 1982, υπολόγισε ότι η παγκόσμια εμπορική ναυτιλία απέρριψε 693.000 πλαστικά αντικείμενα, 426.000 αντικείμενα από γυαλί και σχεδόν 7 εκατομμύρια μεταλλικά αντικείμενα. Η ίδια μελέτη αναφέρει ότι ένα

πλήρωμα από 46 άτομα κατά τη διάρκεια ενός ταξιδιού 44 ημερών απορρίπτει κατά μέσο όρο στη θάλασσα 320 χαρτοκιβώτια, 370 πλαστικά HOLDERS κουτιών μπύρας, 165 εύθραυστα πακέτα, 19 πλαστικές σακκούλες, 2 πλαστικά βαρέλια, 245 μπουκάλια, 5 ποτήρια, 29 λάμπες φθορίου, 5.176 μεταλλικά δοχεία και 2 μεταλλικά βαρέλια.

Όλα αυτά τα είδη που αναφέρθηκαν και απορρίπτονται από τα πλοία ρυπαίνοντας το θαλάσσιο περιβάλλον, προκαλούν καταστροφές ευρείας κλίμακας σε πάρα πολλές μορφές της υδρόβιας ζωής.

Ειδικότερα: Σε θαλάσσιες περιοχές όπου είναι ανεπτυγμένη η αλιεία, τα κατεστραμμένα ή εγκαταλελειμμένα δίχτυα αποτελούν απειλή για την υδρόβια ζωή. Οι τύποι των δικτυών που προκαλούν τα μεγαλύτερα προβλήματα είναι: ο γρύππος και η τράτα, που σχεδόν καθ' ολοκληρίαν είναι κατασκευασμένα από συνθετικές ίνες.

Ο γρύππος είναι δυνατόν να απλωθεί σε μήκος 27 χιλιομέτρων και έχει εκτιμηθεί ότι το συνολικό μήκος αυτού του τύπου των δικτυών που χρησιμοποιούνται στη Ειρηνικό ωκεανό, είναι 170.466 χιλιόμετρα - τέσσερις φορές περισσότερο από την απόσταση γύρω από τον ισημερινό της Γης. Τα δίχτυα της τράτας είναι δυνατόν να καταστραφούν από αντικείμενα του βυθού της θάλασσας.



Ιδιαίτερα ο γύππος, λόγω του μεγέθους του και της μη ορατότητάς του μέσα στο νερό, αποτελεί σοβαρότερο πρόβλημα, με αποτέλεσμα να απαγορευθεί η χρησιμοποίησή του σε πολλές χώρες. Επιπλέον αυτά τα δίχτυα όταν αποσπασθούν θα εξακολουθήσουν να «ψαρεύουν» μέχρι τελικά να μπερδευτούν και να ποντισθούν εντελώς.

Μεγάλοι θαλάσσιοι οργανισμοί, όπως φάλαινες, δελφίνια, φώκιες κ.ά. διακινδυνεύουν όταν εμπλέκονται στο γύππο. Μια μελέτη για τις φώκιες στην Βόρεια Αλάσκα απέδειξε ότι αυτή η παγίδευση στα δίχτυα είναι η μεγαλύτερη αιτία του θανάτου της φώκιας και, εξαιτίας αυτού του γεγονότος, ο πληθυσμός της έχει μειωθεί κατά πολύ πε-

Στρατιωτικά και πολιτικά είδη, είδη ιππασίας



ΦΡΟΥΖΑΚΗΣ

Από το 1935

Προμηθευτές των Πολεμικών Βιομηχανιών, ξενοδοχειακών επιχειρήσεων, Φιλαρμονικών και Ανωνύμων Εταιριών.
Αποκλειστικοί αντιπρόσωποι των στρατιωτικών υποδημάτων Bates - Αμερικής.

Ακαδημίας 34 - Τηλ. 3612.798

ΕΙΔΙΚΕΣ ΤΙΜΕΣ ΓΙΑ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟΥΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥΣ

ρισσότερο από το μισό στη διάρκεια των τελευταίων τριάντα ετών. Επίσης τέτοια δίκτυα συχνάτα παγιδεύουν και θαλασσοπούλια. Σε παράκτιες περιοχές «παγίδες» που χρησιμοποιούνται για αστακούς και καβούρια συχνά χάνονται ή καταστρέφονται, ενώ άλλες «συνεχίζουν να προσελκύουν τη λεία τους» μέχρις ότου τελικά σαπίζουν.

Επειδή όμως αυτές οι «παγίδες» σε πολύ μεγάλο ποσοστό κατασκευάζονται από πλαστική ύλη, τις περισσότερες φορές απαιτείται να περάσουν αιώνες για να διαλυθούν εντελώς.

Ένα άλλο πρόβλημα προκύπτει από τα κάθε είδους σχοινιά και ταινίες ασφάλισης των διαφόρων κιβωτίων. Αυτά στην πλειοψηφία τους είναι πλαστικά και δεδομένου ότι προτιμούνται επειδή είναι υψηλής αντοχής, αντέχουν στη διάβρωση και το κόστος τους είναι χαμηλό, αποτελούν μια δυσάρεστη πραγματικότητα για κάθε θαλάσσιο θηλαστικό και οποιοδήποτε άλλο υδρόβιο οργανισμό, όταν συμβεί να παγιδευθεί το κεφάλι τους σ' αυτά. Το πρόβλημα θα μπορούσε να ελαχιστοποιηθεί εάν αυτού του είδους τα σχοινιά και οι πλαστικές ταινίες κοβόντουσαν σε μικρά κομμάτια πριν την απόρριψή τους στη θάλασσα.

Υλικά αυτού του είδους δημιουργούν επίσης προβλήματα και στα σκάφη με το να εμπλέκονται νάυλον ή πλαστικά σχοινιά στις προπέλλες τους, με δυσάρεστες συνέπειες για τις μηχανές τους. Σε μερικές περιοχές αυτό το πρόβλημα είναι τόσο έντονο που οι κατασκευαστές χορηγούν ειδικά εξαρτήματα, έτσι ώστε να αντιμετωπίζεται αυτό το ενδεχόμενο.

Πρέπει επίσης να σταθούμε και στο φαινόμενο «πλαστικές σακούλες». Το 1987 μια επιχείρηση καθαρισμού των ακτών στο TEXAS απέφερε τη συγκέντρωση, σχεδόν 32.000 πλαστικών σάκκων κάθε είδους και τύπου. Αυτές οι σακούλες παγιδεύουν ψάρια και άλλους υδρόβιους οργανισμούς και πολλές φορές αποτελούν «ακούσια τροφή» τους, με εξίσου μοιραία αποτελέσματα. Το 1984 διεπιστώθη, ότι ένα μικρό φάλαινας που είχε πεθάνει από μόλυνση του υπογαστρίου, είχε προηγουμένως καταπιεί ένα πλαστικό δοχείο απορριμμάτων χωρητικότητας 30 γαλλονιών.

Ακόμη πρέπει να σημειώσουμε ότι τα πλαστικά HOLDERS σε σχήμα δακτυλιδίου, που χρησιμοποιούνται για να συγκρατούν δοχεία μύρας, είναι πολύ πιθανόν να αποδειχθούν θανατηφόρα για τα ψάρια, θαλάσσιες χελώνες και φώκιες. Επιπλέον και προσκολλώνται γύρω από το σώμα του ψαριού ή γύρω από το λαιμό ενός θαλάσσιου θηλαστικού. Το γεγονός αυτό οδηγεί σε μια δυσφορία ή σε αργό στραγγαλισμό του υδρόβιου οργανισμού καθώς αυτό αναπνέεται.

Είναι ενδιαφέρον να αναφέρουμε ότι η πλαστική ύλη σαν προϊόν της πετροχημικής βιομηχανίας παρουσιάζεται στην αρχική της μορφή σε σχήμα μικρών σφαιριδίων που κατόπιν λυώνονται (τήκονται) και, ακολούθως, τοποθετούνται σε καλούπια για να πάρουν το οριστικό σχήμα του τελικού προϊόντος. Αυτά τα σφαιρίδια συχνά μεταφέρονται χύδην και χρησιμοποιούνται επίσης και στις συσκευασίες. Επειδή είναι μικρού μεγέθους και δεν κοστίζουν πολύ, συχνά απορρίπτονται υπό τη μορφή σκουπιδιών. Κατ' αυτό τον τρόπο πολλές φορές «εξαπατούνται» τα θαλασσοπούλια που πιστεύοντας ότι είναι αυγά ψαριών, τρέφονται μ' αυτά.

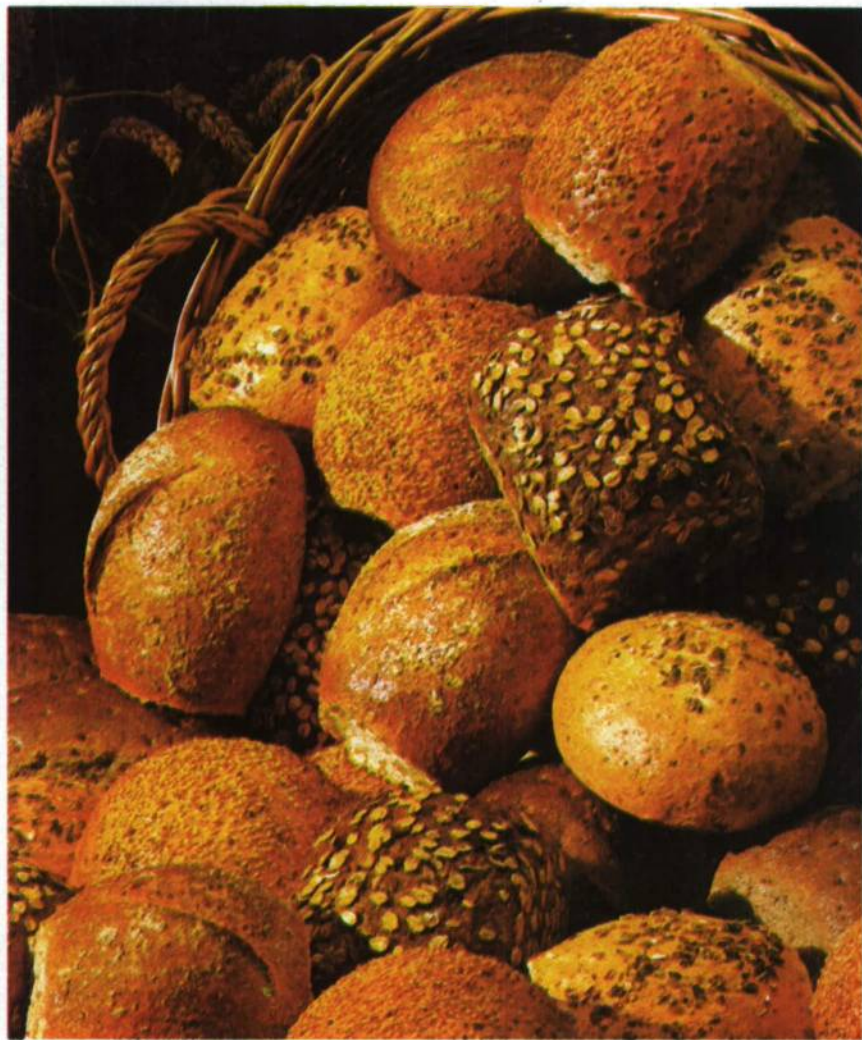
Οι θαλάσσιες χελώνες επίσης «προτιμούν» για τροφή αυτά τα σφαιρίδια από πλαστικό, με αποτέλεσμα να τους προκαλείται δυσπεψία, η οποία επιταχύνει τον θάνατό τους. Έχουν αναφερθεί επίσης περιπτώσεις χελωνών που τρεφόμενες με σκουπίδια από πλαστικό, απέκτησαν τόση θετική πλευστότητα με συνέπεια να αδυνατούν να καταδυθούν προς αναζήτηση τροφής.

Ολοκληρώνοντας είναι αναγκαίο να τονίσουμε ότι το παράρτημα V της MARPOL 73/78 παρέχει στη ναυτιλιακή κοινότητα μια μεγάλη ευκαιρία για τη μείωση των απορριψεων σκουπιδιών στη θάλασσα. Ωστόσο αυτή η προσπάθεια θα είναι επιτυχής μόνον εάν εφαρμοσθεί κατάλληλα το παράρτημα V. Αυτό συνεπάγεται, συμμετοχή των εφοπλιστών και των πληρωμάτων που πρέπει να εξασφαλίσουν ότι η απόρριψη λαμβάνει χώρα μόνο με τις προϋποθέσεις του παραρτήματος V και των κυβερνήσεων που πρέπει με τη σειρά τους να παρέχουν ευκολίες υποδοχής που προβλέπονται από τη Σύμβαση και κατόπιν να εξασφαλίσουν ότι τα πλοία τις χρησιμοποιούν.



ΤΟ ΨΩΜΙ ΣΤΗ ΖΩΗ ΜΑΣ

Του Δημήτρη Κάσσιου
Υπαστυνόμου Β'



Το ψωμί ήταν απ' τα παλιά χρόνια η κυριότερη τροφή στη ζωή του Έλληνα. Αυτό είναι διαπιστωμένο και απ' τα αρχαία συγγράμματα και απ' τις παραστάσεις αρχαίων αγγείων που διατηρούν συνθέσεις απ' την παρασκευή, το ψήσιμο και τη μεταφορά του ψωμιού.

Ο Αθηναίος, γράφει στους «Δειπνοσοφιστές» ότι οι αρχαίοι Έλληνες γνώριζαν να παρασκευάζουν διάφορα είδη ψωμιού. Το προβάδισμα είχαν οι Αθηναίοι αρτοποιοί που παρασκεύαζαν σαράντα περίπου ποιότητες και ποικιλίες ψωμιού.

Σήμερα το ψωμί εξακολουθεί να είναι βασικό είδος διατροφής και χάρη στη σύγχρονη τεχνολογία που χρησιμοποιείται κατά την καλλιέργεια και τη συγκομιδή του σιταριού, στο άλεσμά του και στο ψήσιμο των αρτοσκευασμάτων, επιτυγχάνεται η διάθεσή του στον καταναλωτή σε προσιτές τιμές.

Στα χωριά μας, όμως, ιδιαίτερα παλιότερα, δεν συνέβαινε το ίδιο. Από τη στιγμή που ο γεωργός εμπιστευόταν στη γη το σπόρο, μέχρι να θερίσει τα στάχυα, και να τα πάει στο αλώνι, και

στο μύλο, περνούσε χίλιες λαχτάρες και αγωνίες. Το ψωμί το έτρωγε πραγματικά με τον ιδρώτα του προσώπου του».

Ο Έλληνας πάντα έδειχνε σεβασμό για το ψωμί που το θεωρούσε κάτι ιερό. Γι' αυτό, όταν έπεφτε κάτω κομμάτι ψωμιού το 'παιρνε και το φιλούσε. Και σήμερα όμως το βάζουμε στην άκρη για να μην το πατήσουμε.

«Του ψωμιού τη δύναμη, τη σημασία του στη συντήρησή μας, την πρωταρχική του θέση ανάμεσα στις άλλες μας τροφές, ο λαός τα πρόσεξε και τα σεβάστηκε μ' ευγνωμοσύνη. Στις εκδηλώσεις, τις συνήθειες, τις κουβέντες του, όπου μιλάει για το ψωμί, δειχνει παντού το σεβασμό του, βαθύ κι απόλυτο, θρησκευτικό πολλές φορές, προς το πολύτιμο τούτο στοιχείο της ζωής, τον ακριβό «επιούσιο», που τόσον ιδρώτα, τόσο μόχθο καθημερινό χρειάζεται για να τον εξοικονομήσει.

Κι αυτό δεν είναι κάτι του δικού μας του λαού αποκλειστικό. Ήταν φυσικό, κάθε λαός, σε κάθε εποχή, να ένιωθε το ίδιο αίσθημα ευγνωμοσύνης προς το αιώνιο αγαθό του ψωμιού,

να το θεοποίησε, να το λάτρευε, να το είπε «ευλογία θεού». Από τον πρώτο χρόνο που η Γη έδωσε στον άνθρωπο τη χαρά του χρυσαφένιου κύματος των ασταχών, που οι θεριστάδες κράτησαν στην αγκαλιά τους, όλο ικανοποίηση, τα πρώτα δεμάτια της σοδειάς, που στους μύλους χύθηκε άφθονο το ευλογημένο αλεύρι, ξεσπάσανε οι λαοί της Γης σ' ένα παγκόσμιο τραγούδι, σ' έναν Ύμνο προς το «άγιο το ψωμί», το πιο καλό τούτο δώρο της δημιουργίας».

(Μελέτημα του Δημ. Λουκάτου, δημοσιευμένο στις 15.2.1950 στο περιοδικό «Νέα Εστία»)

Τη λέξη «ψωμί» τη μεταχειριζόμαστε σε πολλές φράσεις της καθημερινής μας ομιλίας «Δεν έχει ψωμί να φάει» λέμε για το φτωχό, «αυτή η δουλειά έχει πολύ ψωμί», λέμε για κάποια κερδοφόρα εργασία, ή «έχασε το ψωμί του», «το βγάζει το ψωμί του», «εφάγαμε μαζί ψωμί κι αλάτι», «δε σεβάστηκε το ψωμί που έφαγε».

Από 15 έως 23 Απριλίου 1989, έγινε στο Ντύσσαελντορφ της Δυτ. Γερμανίας η 14η Διεθνής εξειδικευμένη έ-

κθεση αρτοποιίας. Περισσότεροι από 600 εκθέτες, από είκοσι χώρες, παρουσίασαν σε μια τεράστια αίθουσα, με εκθεσιακό χώρο 60.000 τμ., τη μοντέρνα τεχνολογία της αρτοποιίας, επίκαιρες ιδέες μάρκετινγκ, σπесиαλιτέ απ' τον κόσμο του φούρνου καθώς και πρώτες ύλες απ' ολόκληρο τον πλανήτη μας.

Η Δυτ. Γερμανία, όπως είναι γνωστό, κατέχει την πρώτη θέση στην τέ-

αφίερωμα, ήταν η «έκθεση παραδοσιακού ζυμωτού ψωμιού» με παρασκευάσματα από αλεύρι σταριού και καλαμποκιού, που οργάνωσε ο λαογραφικός σύλλογος της Αμφίκλειας (Δαδί) από 21 μέχρι 24 Νοεμβρίου του χρόνου που πέρασε.

Η τετραήμερη αυτή έκθεση - γιορτή, γίνεται κάθε χρόνο και αρχίζει στις 21 Νοεμβρίου, ημέρα τοπικής γιορτής για την πόλη της Αμφίκλειας (τα Εισ-

Η τελετουργία του ήταν μοναδική. Η γιαγιά Αγγελικώ θυμάται. Η έκφραση του προσώπου της έγινε ξαφνικά νεανική. Το βλέμμα της απλανές. Θάμουν τότε δεκαεννέα ή είκοσι χρόνων. Οι γονείς μου με πάντρευσαν μ' ένα νέο απ' το χωριό μου. Ζύγωναν οι μέρες του γάμου. Κυριακή θα γινότανε.

Από την Πέμπτη όμως άρχισαν οι ιερές για μας προετοιμασίες για το ζύ-



Έκθεση ψωμιού στην Αμφίκλεια

Το φούρνισμα του ψωμιού σε έναν «παραδοσιακό» φούρνο.



χνη της αρτοποιίας με διακόσια περίπου είδη ψωμιού. Οι αρχιαρτοποιοί τηρούν μυστικές τις συνταγές και τον τρόπο κατασκευής των διάφορων σπесиαλιτέ ψωμιού, όπως είναι το πιτυρούχο, το ψωμί με μπαχαρικά κ.τ.λ. Το μαύρο ψωμί από σίκαλη, που εξάγεται σε πολλές χώρες, για να «γίνει», πρέπει να παραμείνει τουλάχιστον ένα εικοσιτετράωρο σε θερμοκρασία 180 βαθμών Κελσίου!

Εκτός όμως απ' τις Διεθνείς Εκθέσεις, έχουμε και στη χώρα μας παρόμοιες εκδηλώσεις. Το κέντρο λαϊκής τέχνης και παράδοσης του Δήμου Αθηναίων, είχε οργανώσει παρόμοια έκθεση όπου έγινε αναδρομή απ' την αρχαιότητα μέχρι σήμερα, στο ρόλο που έπαιζε το ψωμί στη ζωή του Έλληνα.

Παρουσιάστηκε ακόμα η επίδραση της διαδικασίας παρασκευής του ψωμιού, στους καλλιτέχνες και, γενικότερα, στη λαϊκή μας τέχνη και εκτέθηκε ένας μεγάλος αριθμός από ψωμιά με ποικίλα σχέδια και σχήματα, από πολλές περιοχές της χώρας μας.

Αφορμή για το μικρό μας αυτό

όδια της Θεοτόκου).

Παλιά, η μέρα αυτή ήταν η χρονική στιγμή κατά την οποία ο κάθε Δαδιώτης βρισκόταν στη μέση της ανάλωσης των προϊόντων του και πάντα έλεγε «Το μισόπειρα, το μισόφαγα, το μσώχω στην κοφνίδα».

Η έκθεση αποτελείται από τα τμήματα:

- Γεωργικών εργαλείων και μηχανών.
- Παρασκευαστικών μέσων και αντικειμένων.
- Δημητριακών.
- Ειδών και ποιοτήτων ψωμιού.
- Φαγητών από δημητριακά.
- Γλυκισμάτων

Ξεχωριστή θέση στην έκθεση έχουν τα «καλέσματα, τα πρωτόπλαστα και το φτάζιμο». Όλα τα εκθέματα - παρασκευάσματα γίνονται με τα χέρια των νοικοκυράδων του Δαδιού και σύμφωνα με τους παραδοσιακούς τρόπους παρασκευής τους (ζύμωμα με το χέρι, στη σκάφη, φούσκωμα του ζυμαριού στην πινακοτή, ψήσιμο στο σπιτικό φούρνο).

«Μα ας αρχίσουμε απ' το ψωμί του γάμου.

μωμα της κουλούρας. Μια κόρη ανύπαντρη, που οι γονείς της ζούσαν, έπιασε το προζύμι.

Δηλαδή έκανε την αρχή για το ζυμάρι. Γύρω της, το συμπεθεριό, της πετούσε χρήματα και τραγουδούσε, ενώ έξω στην ανθοστόλιστη και φρεσκοασβεστωμένη αυλή, κάποιος απ' τους συγγενείς της νύφης έριχνε ντουφεκιές στον αέρα για να ακουστεί το γεγονός και στις άλλες γειτονίες.

Την άλλη μέρα ήρθαν στο σπίτι μας, πάλι, συγγενείς και φίλοι.

Κάποιες γυναίκες, δεν θυμάμαι αν ήσαν φίλες ή απ' τους συγγενείς, ζύμωσαν με την μαγιά της χθεσινής μέρας το σκληρό αλεύρι του δικού μας σταριού. Όλες μαζί έφτιαξαν πολλά μικρά κουλούρια και τα στόλισαν. Τα ψησαν στον καλά καμμένο φούρνο της αυλής μας κι όταν τα βγάλαν και κρύωσαν, τα λειψαν με μέλι και κόλλησαν πάνω τους μερικά κουφέτα».

(Απ' το βιβλίο της Αγγελικής Τσεβά «Μια κουλούρα γεμάτη κεντρία γεννιέται», 1983)

ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΙΜΙΑ

Ένα σοβαρό ιατρικό και κοινωνικό πρόβλημα που σήμερα βρίσκει τη λύση του...

Η προληπτική ιατρική δίνει πραγματική μάχη για την πρόληψη της Μεσογειακής αναιμίας. Η νόσος είναι δυνατόν σήμερα να προληφθεί. Αυτό επιβάλλει όχι μόνο το χρέος αλλά και την ανάγκη να γνωρίσουμε την κληρονομική αυτή νόσο.

Να την γνωρίσουμε σαν ιατρικό πρόβλημα, να σταθμίσουμε την κοινωνική του διάσταση και πάνω απ' όλα να συνειδητοποιήσουμε ότι μπορούμε να την προλάβουμε. Κι αυτό βασικά εξαρτάται από μας.

Να προλαβαίνεις μια αρρώστια είναι πάντα καλύτερο από το να πρέπει να τη θεραπεύσεις.

Αυτό είναι ένα αξίωμα της ιατρικής επιστήμης που δε φαίνεται να αμφισβητείται από κανένα. Έχει ατράνταχτη λογική, αρκεί να δούμε την αρρώστια σαν ένα μικρότερο ή μεγαλύτερο δυστύχημα ή και καταστροφή. Ποιος δε θα ήθελε να την προλάβει είτε αφορά τον ίδιο, τους δικούς του ή γνωστούς του, ακόμα και τους άγνωστους ή ξένους; Εκτός όμως από την ολοφάνερη λογική της, η ορθότητα της παραπάνω αρχής έχει επιβεβαιωθεί πανηγυρικά στην πράξη, αφού χάρη στον προληπτικό εμβολιασμό έχουν εξαφανισθεί ουσιαστικά επιδημικές αρρώστιες σαν την ευλογιά, την πολιομυελίτιδα ή τη διφθερίτιδα. Ενώ χάρη στα προληπτικά μέτρα κατά των ελών και των κουνουπιών έχει εκλείψει η ελονοσία, άλλοτε ενδημική σ' όλη σχεδόν τη χώρα.

Αυτά είναι μερικά παραδείγματα που μαρτυρούν τη σημασία της πρόληψης. Σήμερα η προληπτική ιατρική δίνει πραγματική πάχη με τις κληρονομικές νόσους με βασικό στόχο την εξάλειψή τους.

Ανάμεσα στις κληρονομικές νόσους η Μεσογειακή Αναιμία έχει για μας ιδιαίτερο ενδιαφέρον, γιατί η γενετική ανωμαλία που ευθύνεται για την εκδήλωση της βαριάς αυτής αναιμίας είναι τόσο συχνή στη χώρα μας, ώστε το πρόβλημα πέρα από ιατρικό είναι και κοινωνικό με μεγάλες διαστάσεις.

Η Μεσογειακή Αναιμία είναι κληρονομική νόσος και οφείλεται σε μειωμένη σύνθεση των πρωτεϊνικών αλυσίδων της αιμοσφαιρίνης. Ανάλογα με το ποια αλυσίδα δεν παράγεται στην κανονική της ποσότητα, έχουμε και την αντίστοιχη Μεσογειακή Αναιμία. Αν η γενετική ανωμαλία αφορά στη σύνθεση των β-αλυσίδων μιλάμε για β-Μεσογειακή Αναιμία, αν των α-αλυσίδων για α-Μεσογειακή Αναιμία κ.ο.κ.

Η γενετική ανωμαλία μεταβιβάζεται σύμφωνα με τους νόμους του Mendel και απαντάται στην **ετερόζυγη** και την **ομόζυγη μορφή**.

Η πιο συχνή μορφή Μεσογειακής αναιμίας στον ελληνικό χώρο είναι η β-Μεσογειακή Αναιμία που η ομόζυγη μορφή της είναι η γνωστή νόσος του Κούλεϋ (Cooley).

ΕΤΕΡΟΖΥΓΗ β-ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΙΜΙΑ

Η κύρια αιμοσφαιρίνη στους φυσιολογικούς ενήλικες είναι η αιμοσφαιρίνη Α που έχει ένα ζεύγος αλυσίδων α και ένα αλυσίδων β. Η σύνθεση των αλυσίδων α και β κατευθύνεται από αντίστοιχα ζεύγη αλληλόμορφων γόνων α και β με τέτοια ακρίβεια (όπως άλλωστε και των άλλων αλυσίδων), ώστε μετά το σχηματισμό της απαιτούμενης ποσότητας αιμοσφαιρίνης Α να μην περισσεύει καμιά αλυσίδα στο ερυθροκύτταρο.

Όταν σ' ένα άτομο ο ένας από τους δύο γόνους β δεν

εκφράζεται ποσοτικά όπως πρέπει, με αποτέλεσμα να παράγονται από αυτό λίγες ή καθόλου αλυσίδες β τότε το άτομο χαρακτηρίζεται **ετερόζυγο για τη β-Μεσογειακή Αναιμία**.

Ο άλλος γόνος β λειτουργεί κανονικά. Επομένως θα υπάρχει στο σύνολο μειωμένη παραγωγή β αλυσίδων και κατά συνέπεια θα συντίθεται λιγότερη αιμοσφαιρίνη Α, ενώ αντίστοιχες αλυσίδες α που μένουν αδέσμευτες απομακρύνονται από το κύτταρο με διάφορους μηχανισμούς.

Σαν αποτέλεσμα αυτής της ανωμαλίας τα ερυθροκύτταρα των ετερόζυγων β-Μεσογειακής αναιμίας είναι πιο άδεια σε αιμοσφαιρίνη και μικρότερα συγκριτικά με τα φυσιολογικά. Παράλληλα ο μυελός, στην προσπάθειά του να αντισταθμίσει το έλλειμμα της αιμοσφαιρίνης παράγει περισσότερα ερυθροκύτταρα. Μερικά από αυτά παίρνουν και ανώμαλο σχήμα.

Τα άτομα με ετερόζυγη β-Μεσογειακή αναιμία πρέπει να γνωρίζουν ότι:

1. Δεν υπάρχει πρόβλημα στην υγεία τους.
2. Αν έχουν ένα μικρό βαθμό αναιμίας αυτός είναι απλώς η έκφραση της γενετικής ανωμαλίας και δεν απαιτεί καμιά θεραπεία.
3. Η γενετική ανωμαλία δε διορθώνεται ούτε εξαλείφεται με τίποτε.
4. Δυνατόν να μεταβιβάσουν τη γενετική ανωμαλία στα παιδιά τους.

Συγκεκριμένα για τη μεταβίβαση της γενετικής ανωμαλίας θα πρέπει να γνωρίζουν ότι αυτή ακολουθεί τους κλασικούς νόμους της γενετικής.

Επομένως σε ένα ζευγάρι:

(α) Όταν ο ένας είναι ετερόζυγος για β-Μεσογειακή Αναιμία και ο άλλος όχι, τότε τα παιδιά τους θα είναι γερά και σε ποσοστό 50% θα είναι ετερόζυγα για β-Μεσογειακή Αναιμία όπως ο ένας γονιός.

(β) Όταν και οι δύο είναι ετερόζυγοι β-Μεσογειακής Αναιμίας τότε υπάρχει κίνδυνος να γεννηθεί άρρωστο παιδί με ομόζυγη β-Μεσογειακή Αναιμία σε ποσοστό 25% δηλ. ένα στα 4 παιδιά. Αυτό δεν ακολουθεί καμιά σειρά στα παιδιά. Δεν μπορεί να ξέρει κανείς αν θα είναι άρρωστο το πρώτο ή το δεύτερο ή το τελευταίο παιδί ή όλα και κανένα. Είναι θέμα τύχης. Το ποσοστό 25% δίνεται από τους πιθανούς συνδυασμούς σύμφωνα με τους νόμους της κληρονομικότητας και ανταποκρίνεται στις στατιστικές αναλύσεις. Ισχύει ο ίδιος κίνδυνος για κάθε εγκυμοσύνη και η ύπαρξη υγιούς παιδιού δε σημαίνει ότι αποκλείεται να γεννηθεί ένα άρρωστο παιδί σ' επόμενη γέννα. Ούτε η ύπαρξη ενός άρρωστου παιδιού μειώνει τις πιθανότητες στα επόμενα.

Τα ζευγάρια που έχουν αυτόν τον κίνδυνο θα πρέπει να γνωρίζουν ότι η ομόζυγη β-Μεσογειακή Αναιμία είναι μια βαριά αναιμία με σοβαρές συνέπειες σ' όλο τον οργανισμό.

ΟΜΟΖΥΓΗ Β-ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΙΜΙΑ (ΝΟΣΟΣ COOLEY)

Ομόζυγο για β-Μεσογειακή Αναιμία χαρακτηρίζεται το άτομο που έχει και τους δύο γόνους των β-αλυσίδων παθολογικούς για τη Μεσογειακή Αναιμία. Δηλ. έχει κληρονομήσει από κάθε γονιό από ένα παθολογικό β-γόνο. Κατά συνέπεια στα άτομα αυτά δε συντίθενται καθόλου ή συντίθενται λίγες β-αλυσίδες. Τα ερυθροκύτταρά τους θα έχουν μεγάλο έλλειμμα αιμοσφαιρίνης Α, ενώ παράλληλα περισσεύουν α-αλυσίδες. Οι αλυσίδες, σαν αδέσμευτες κατακρημνίζονται μέσα στα ερυθροκύτταρα σε αδρά κοκκία και τα βλάπτουν. Έτσι τα ερυθροκύτταρα είναι πολύ παθολογικά με λίγη αιμοσφαιρίνη, παραμορφωμένα, καταδικασμένα να «πεθάνουν» γρήγορα. Πράγματι ένα μέρος καταστρέφεται στο στάδιο του ερυθροβλάστη στο μυελό, ένα άλλο στο αίμα και το μεγαλύτερο στο δικτυοενδοθηλιακό συστήματα και κατά βάση στο σπλήνα και το ήπαρ. Ο μυελός υπερλειτούργει αλλά παράγει συνεχώς παθολογικά κύτταρα που ζουν λίγο. Αποτέλεσμα των ανωτέρω είναι μια σειρά από παθολογικές εκδηλώσεις όπου προεξάρχει η έντονη αναιμία με συνέπειες από την κακή οξυγόνωση όλων των ιστών και οργάνων. Έντονη ωχρότητα, ελαφρός ίκτερος, ισχνά άκρα με καθυστέρηση στη σωματική ανάπτυξη, διόγκωση των σπλάχνων, μεταβολές των φυσιολογικών χαρακτηριστικών του προσώπου και της κεφαλής χαρακτηρίζουν τους πάσχοντες από ομόζυγη β-Μεσογειακή Αναιμία (νόσο Cooley) που δεν έχουν σωστή ιατρική παρακολούθηση. Τέτοιες περιπτώσεις σήμερα είναι λίγες. Η συστηματική παρακολούθηση και αντιμετώπιση των πασχόντων προλαβαίνει τις βαριές εκδηλώσεις που αναφέρθηκαν.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ

Ειδική θεραπεία δεν υπάρχει. Η αντιμετώπιση της αναιμίας γίνεται με μεταγγίσεις, ώστε να διατηρείται η αιμοσφαιρίνη σε επίπεδα τέτοια που να αποφεύγονται οι παραμορφώσεις του προσώπου και οι επιπτώσεις της ανοξίας γενικά.

Με τις μεταγγίσεις όμως ο οργανισμός φορτίζεται σε σίδηρο που είναι πολύ βλαπτικός για τα διάφορα όργανα. Έτσι σήμερα ένα δεύτερο σκέλος της αντιμετώπισης των πασχόντων είναι η απαλλαγή του οργανισμού από το πλεόνασμα του σιδήρου με ειδικά φάρμακα.

Οπωσδήποτε, παρά τα πολλαπλά προβλήματα των αρρώστων, η συστηματική παρακολούθηση και αντιμετώπιση τους βοηθά ουσιαστικά!

Η ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΙΜΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Η Μεσογειακή Αναιμία είναι αρκετά γνωστή σ' όλο τον κόσμο. Ο όρος και μόνο Μεσογειακή Αναιμία μαρτυρά την υψηλή της συχνότητα στις χώρες της Μεσογείου. Συγκεκριμένα για τη β-Μεσογειακή Αναιμία, αυτή είναι ιδιαίτερα συχνή στην Ιταλία, Ελλάδα και Ισραήλ. Σε διάφορη συχνότητα απαντάται η β-Μεσογειακή Αναιμία και στις χώρες της Ασίας από την ανατολική Μεσόγειο μέχρι την Ινδοκίνα με ιδιαίτερα υψηλή συχνότητα στην Ινδία.

Στην Ελλάδα το ποσοστό των ετεροζυγών της β-Μεσογειακής Αναιμίας ανέρχεται σε 8-10%. Αυτό σημαίνει ότι ο ένας στους 12 περίπου είναι φορέας της β-Μεσογειακής Αναιμίας. Κατά τους υπολογισμούς ένα στα 150 ζευγάρια θα συμπέσει να είναι και οι δύο ετερόζυγοι β-Μεσογειακής Αναιμίας και επομένως κινδυνεύουν να αποκτήσουν άρρωστο παιδί με ομόζυγη β-Μεσογειακή Αναιμία.

Υπάρχουν περιοχές όπου η συχνότητα είναι πολύ πιο

μεγάλη ακόμη και πάνω από 15%. Τέτοιες περιοχές είναι η Θεσσαλία, περιοχή Πύργου, Μυτιλήνης κ.ά. Επομένως άτομα από αυτές τις περιοχές έχουν μεγαλύτερο κίνδυνο να αποκτήσουν παιδιά με τη νόσο.

Οι πάσχοντες από Μεσογειακή Αναιμία δεν υστερούν καθόλου διανοητικά από τα φυσιολογικά άτομα. Αντίθετα, σχεδόν κατά κανόνα, είναι πολύ συνεργάσιμοι με το ιατρικό προσωπικό που τους παρακολουθεί.

Ποιος όμως μπορεί να αγνοήσει τα προβλήματά τους; Μεταγγίσεις από 2-3 φιάλες αίμα κάθε μήνα, συχνές νοσηλείες, καθημερινή λήψη φαρμάκων κ.ά. Κι αν θελήσει κανείς να δει πίσω από τα ιατρικά τους προβλήματα, τότε θα βρεθεί και μπροστά στο μέγεθος της ψυχικής τους καταπόνησης.

Είναι ευνόητο τι αντίκτυπο έχουν όλα αυτά τα προβλήματα των πασχόντων στην οικογένεια: αντίκτυπο τεράστιο οικονομικό, ψυχολογικό αλλά και ηθικό.

Υπολογίζεται ότι οι πάσχοντες από ομόζυγη β-Μεσογειακή Αναιμία στη χώρα μας ξεπερνούν τις 2.500.000 και αυτοί αποτελούν ένα ανθρώπινο δυναμικό στην πιο παραγωγική ηλικία που δυσκολεύεται ακόμα η κοινωνία να το εντάξει στο ενεργό της τμήμα. Αντίθετα η οικονομική επιβάρυνση για την αντιμετώπιση των πασχόντων είναι πολύ μεγάλη. Αυτό γίνεται αντιληπτό αν αναλογιστεί κανείς ότι κάθε άρρωστος που μεταγγίζεται και κάνει συστηματική θεραπεία για την αποβολή του «εν περισσειά» σιδήρου, στοιχίζει κάθε μήνα τόσα χρήματα όσα αντιστοιχούν σε ένα καλό μισθό του δημοσίου και ακόμη περισσότερα.

Με τη σωστή αντιμετώπιση ελπίζει κανείς ότι τα άτομα αυτά θα μπορούν να γίνουν ενεργά μέλη στην κοινωνία. Οπωσδήποτε όμως η πιο σωστή ενέργεια είναι να προλαβαίνει κανείς τη γέννηση παιδιών με ομόζυγη β-Μεσογειακή Αναιμία.

ΠΡΟΛΗΨΗ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΙΜΙΑΣ

Η πρόληψη της νόσου βασίζεται στην αναγνώριση των ετεροζυγών της β-Μεσογειακής Αναιμίας. Όλα τα άτομα και, ιδιαίτερα, τα νεαρά σε ηλικία γάμου, ενημερωμένα σχετικά με το πρόβλημα «Μεσογειακή Αναιμία», θα πρέπει να ζητούν τον έλεγχο για την Μεσογειακή Αναιμία, ώστε να γνωρίζουν αν είναι φορείς της και τι κίνδυνος υπάρχει για τα παιδιά τους.

Συχνά τίθεται το ερώτημα: Τι πρέπει να κάνει ένα ζευγάρι όταν διατρέχει τον κίνδυνο να αποκτήσει παιδί με ομόζυγη β-Μεσογειακή Αναιμία;

Να μην προχωρήσουν σε γάμο;

Να μην κάνουν παιδιά; ή

Να κάνουν παιδιά αφήνοντας το πρόβλημα στην τύχη;

Αυτό θα πρέπει να το αποφασίσουν οι ίδιοι σαν υπεύθυνα και ώριμα άτομα με την προϋπόθεση ότι **είναι και σωστά ενημερωμένα.**

Οπωσδήποτε η τελευταία εκλογή είναι η πιο τολμηρή. Δεν πρέπει να ξεχνάμε άλλωστε ότι η πιθανότητα 25% να γεννηθεί άρρωστο παιδί από ένα τέτοιο ζευγάρι δεν είναι αμελητέα και δεν ακολουθεί καμιά σειρά. **Είναι θέμα τύχης.**

Η πρόοδος της γενετικής επιστήμης δίνει στα ζευγάρια αυτά μια λύση, αλλά λύση ανάγκης. **Την προγεννητική εξέταση.**

Η προγεννητική εξέταση έχει διαγνωστική αξία και όχι θεραπευτική. Γίνεται στον 4ον μήνα της κύησης και στηρίζεται στην εξέταση του αίματος του εμβρύου που παίρνεται με παρακέντηση από τον πλακούντα. Η εξέταση δεν είναι απλή και θεωρείται ακόμη μάλλον πειραματική.

Σαν συμπέρασμα εξάγεται ότι, η πρόληψη πρέπει κυ-

...ήρθε η στιγμή ν' αποκτήσετε παιδί!
**εξετασθήκατε για
Μεσογειακή αναιμία;**

Κάντε έγκαιρα την ειδική εξέταση αίματος
στις μονάδες πρόληψης Μεσογειακής Αναιμίας
των Νοσοκομείων της χώρας

ΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

ρίως να στηρίζεται (α) στην ενημέρωση και (β) στον έλεγχο του πληθυσμού για την αναγνώριση των φορέων, στους οποίους θα δίνονται και οι κατάλληλες γενετικές συμβουλές.

Οι σύγχρονες έρευνες στο πεδίο των κληρονομικών νοσημάτων, δίνουν ελπίδες για τη ριζική θεραπεία τους.

Οι ερευνητές πειραματίζονται στην αντικατάσταση του παθολογικού γονιδίου από φυσιολογικό, που θα ενσωματωθεί στο κατάλληλο χρωματόσωμα και θα λειτουργεί κανονικά. Η τεχνική αυτή ονομάζεται **γενετική μηχανική** (Genetical Engineering), αλλά η εφαρμογή της είναι ακόμη μακριά μας για να δείξουμε από τώρα ενθουσιασμό.

Η πρόληψη είναι η πιο θετική και σίγουρη ενέργεια να αποφύγουμε τη νόσο.

Αυτό άλλωστε αποδεικνύεται και από τα στατιστικά στοιχεία του Κέντρου Πρόληψης της Μεσογειακής Αναιμίας (Σεβαστουπόλεως 16). Σύμφωνα λοιπόν με αυτά τα στοιχεία τα οποία μας έδωσε η υπεύθυνη του προγράμματος προγεννητικοί έλεγχοι κοινωνιολόγος κ. Χατζή:

- Το 1980 εξετάστηκαν για Μεσογειακή Αναιμία συνολικά 209 ζευγάρια, βρέθηκαν 125 άρρωστα έμβρυα των οποίων διακόπηκε η κύηση και γεννήθηκαν 110 παιδιά σε όλη την Ελλάδα που εφεραν τη νόσο.
- Το 1985 έγιναν 447 προγεννητικοί έλεγχοι. Βρέθηκαν 125 άρρωστα έμβρυα και διακόπηκε η κύηση και γεννήθηκαν 20 παιδιά με Μεσογειακή Αναιμία.
- Το 1988 έγιναν 540 προγεννητικοί έλεγχοι. Βρέθηκαν 115 παιδιά άρρωστα και διακόπηκε η κύηση. Γεννήθηκαν 5 παιδιά με τη νόσο.
- Το 1989 έγιναν 546 προγεννητικοί έλεγχοι. Βρέθηκαν άρρωστα παιδιά 125 και διακόπηκε η κύησή τους και υπάρχουν πληροφορίες μόνο για δύο περιπτώσεις γεννήσεων παιδιών με Μεσογειακή Αναιμία.

Διαπιστώνουμε λοιπόν ότι χάρη στον προγεννητικό έλεγχο η νόσος ακολουθεί μια φθίνουσα πορεία. Αυτό είναι ακόμη επίτευγμα της επιστήμης στον τομέα της ιατρικής.

Πρέπει ακόμα να προσθέσουμε ότι η ελληνική επιστήμη έχει προσφέρει πολλά στο σημαντικό αυτό θέμα των κληρονομικών αναιμιών, που δεν είναι πρόβλημα μόνο τοπικό αλλά σχεδόν παγκόσμιο. Για παράδειγμα: αν και η αρρώστια Μεσογειακή Αναιμία περιγράφηκε πρώτα σε άτομα που είχαν μεταναστεύσει στην Αμερική, από τον Αμερικάνο παιδίατρο Cooley (απ' όπου και η αρχική ονομασία σαν νόσος του Cooley), στον Έλληνα γιατρό Ιωάννη Καμινόπετρο, από την περιοχή της Ιεράπετρας Κρήτης (1893-1963) οφείλεται η διαπίστωση, το 1935, ότι οι γονείς των ασθενών εμφανίζουν κι αυτοί ελάχιστες ανωμαλίες στο αίμα τους και ότι επομένως η αναιμία των παιδιών τους πρέπει να είναι κληρονομική. Αυτή η παρατήρηση του Καμινόπετρου παραμένει το βόθρο κάθε προληπτικής τακτικής που σήμερα εφαρμόζουμε.

Κέντρα περιοχής Αθηνών

1. Μονάδα Πρόληψης Μεσογειακής Αναιμίας, Σεβαστουπόλεως 16, Τηλ. 6461288.
2. Νοσοκομείο Παίδων «Αγία Σοφία», Θηβών και Λειβαδιάς, Γουδί.
Α' Παιδιατρική Κλινική «Χωρέμειο», Τηλ. 7771611 εσ. 346.
Β' Σταθμός Αιμοδοσίας και Αιματολογικό Εργαστήριο, Τηλ. 771611 εσ. 253.
3. Πολυιατρείο Δραπετσώνας, Ελευθερίου Βενιζέλου και Αναπαύσεως, Τηλ. 4612572.

Κέντρα άλλων πόλεων

1. Άρτα Γενικό Νοσοκομείο. Σταθμός Αιμοδοσίας. Τηλ. 24920.

ΤΣΙΣΜΕΤΖΟΓΛΟΥ

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΑ ΕΙΔΗ

ΣΤΟΛΕΣ

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΑ ΕΙΔΗ

ΔΕΡΜΑΤΙΝΑ

ΕΙΔΗ ΙΠΠΑΣΙΑΣ



Τώρα στα καταστήματά μας θα βρείτε εκτός της παραγγελίας και **έτοιμες στολές** Αστυνομίας - Στρατού - Αεροπορίας και Ναυτικού με ή χωρίς δικό σας ύφασμα και όλα τα παρελκόμενα στολής.

ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 32 ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ. 3612651

ΜΕΣΟΓΕΙΩΝ 105

(έναντι σχολής αστυνομίας)

ΤΗΛ. 6931419

2. Ηράκλειο Κρήτης. Γενικό Νοσοκ. «Βενιζέλειο και Πανάνειο». Σταθμός Αιμοδοσίας. Τηλ. 231931.
3. Θεσσαλονίκη. Γενικό Νοσοκ. «Αγία Σοφία». Σταθμός Αιμοδοσίας. Λεωφ. Παπαναστασίου 50. Τηλ. 837920.
4. Ιωάννινα. Γενικό Νοσοκ. «Γ. Χατζηκώστα». Σταθμ. Αιμοδοσίας. Λεωφ. Αμπελοκήπων. Τηλ. 26292 εσ. 206.
5. Καβάλα. Γενικό Νοσοκομείο. Σταθμός Αιμοδοσίας. Τηλ. 830777.
6. Καλαμάτα. Γενικό Νοσοκομείο. Τηλ. 23561, εσвт. 6.
7. Κέρκυρα. Γενικό Νοσοκ. «Αγία Ειρήνη». Τηλ. 39403, εσвт. 06.
8. Λαμία. Γενικό Νοσοκομείο. Σταθμός Αιμοδοσίας. Τηλ. 22530 εσвт. 21.
9. Πάτρα. Νοσοκομείο Παίδων «Μ. Ι. Καραμανδάνη». Ερυθρού Σταυρού 40. Τηλ. 279508.
10. Ρόδος. Γενικό Νοσοκομείο. Τηλ. 25555 εσвт. 42.
11. Τρίκαλα. Νομαρχία Τρικάλων. Τμήμα Υγιεινής. Τηλ. 20184.
12. Τρίπολη: Παναρκαδικό Γεν. Νοσ. «Η Ευαγγελίστρια». Σταθμός Αιμοδοσίας. Τηλ. 228542 εσвт. 25.
13. Σέρρες. Γενικό Νοσοκομείο. Τηλ. 63113.
14. Λάρισα. Γενικό Νοσοκομείο. Τηλ. 23417.
15. Βόλος. Γενικό Νοσοκομείο. Τηλ. 3577.
16. Αγρίνιο. Γενικό Νοσοκομείο. Τηλ. 22717.
17. Πύργος. Γενικό Νοσοκομείο. Τηλ. 23933.
18. Μυτιλήνη. Γενικό Νοσοκομείο.

Η σύνταξη του άρθρου στηρίχθηκε σε μελέτη - εργασία της κ. Ναθαναήλ, Προϊσταμένης της Μονάδας Πρόληψης της Μεσ. Αναιμίας (Σεβαστουπόλεως 16) καθώς και σε εργασία του κ. Α. ΚΑΛΤΣΟΓΙΑ - ΤΑΣΙΟΠΟΥΛΟΥ, ιατρού Αιματολόγου.

Επιμέλεια: Αγγελική Ρήγα

ΠΟΙΑ ΜΕΤΡΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΑΙΡΝΟΝΤΑΙ ΣΤΑ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑ ΕΡΓΟΤΑΞΙΑ

του Ν. Σαραφόπουλου, Τεχνικού Επ/τή Εργασίας Ν. Αχαΐας

Μορφή επιδημίας παίρνουν τα εργατικά ατυχήματα στη χώρα μας.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοινώθηκαν από το υπουργείο Εργασίας με αφορμή τη συνάντηση γενικών διευθυντών Επιθεωρήσεων Εργασίας των χωρών της Ε.Ο.Κ. που έγινε στην Κοπεγχάγη, στην Ελλάδα κάθε χρόνο καταγράφονται 37.000 εργατικά ατυχήματα. Από αυτά τα 114 είναι θανατηφόρα. Για το 1987 είχαμε 1 θανατηφόρο εργατικό ατύχημα κάθε 4 μήνες.

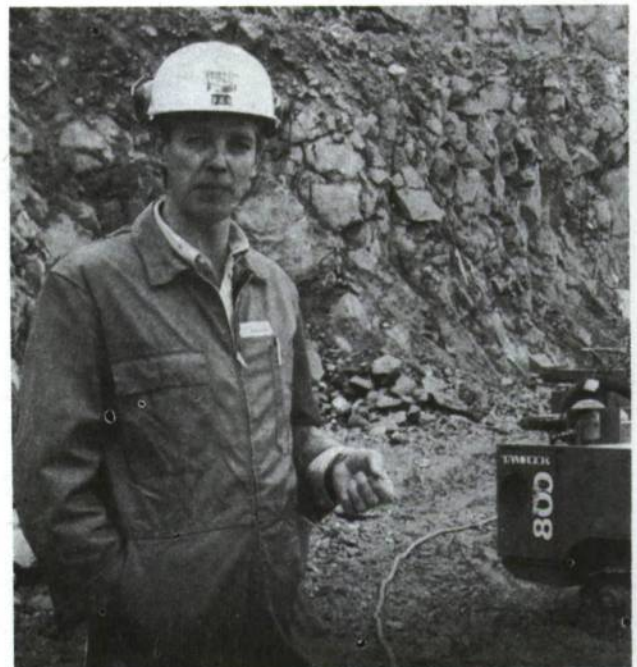
Η «Α.Ε.» σαν ελάχιστη συμβολή στην γενικότερη προσπάθεια πληροφόρησης και ενημέρωσης γύρω από την υγιεινή και την ασφάλεια των εργαζομένων δημοσιεύει το παρόν άρθρο μια και το 50% των θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων και το 20% του συνόλου επισυμβαίνουν στον οικοδομικό κλάδο.

Η διαφύλαξη της ανθρώπινης ζωής, η διασφάλιση της σωματικής ακεραιότητας και η προστασία της υγείας στην εργασία είναι σημαντικότερο ζήτημα.

Ελάχιστη συμβολή στην πληροφόρηση, για τα επιβαλλόμενα μέτρα ασφαλείας στα οικοδομικά εργοτάξια και τις υποχρεώσεις όλων των φορέων των κατασκευών, αποτελούν οι παρακάτω κατευθύνσεις, ανά φάση εργασιών.

ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΚΑΤΕΔΑΦΙΣΕΩΝ

- Να χρησιμοποιούνται εργαζόμενοι με επαρκή γνώση και εμπειρία για τις σχετικές εργασίες.
- Πριν την κατεδάφιση να αφαιρούνται τα υλικά και τμήματα που μπορούν να θρυμματισθούν ή να εκτοξευθούν (τζάμια, κιγκλιδώματα, κουφώματα κλπ.).
- Οι κατεδαφίσεις πρέπει να γίνονται με τη χρήση ικριωμάτων δοκιμασμένης αντοχής και με τα κατάλληλα εργαλεία ή μηχανικά μέσα (με κρούση, έλξη ή ώθηση) υπό τις οδηγίες εργοδηγού.
- Απαγορεύεται οι εργαζόμενοι να απασχολούνται σε διαφορετικά, κατά ύψος, επίπεδα.
- Τα ανοίγματα προς το κενό να φράσσονται προσωρινά, αλλά κατά τρόπο ασφαλή.
- Στους χώρους πτώσης υλικών πρέπει να εξασφαλίζεται η απαγόρευση διέλευσης – παραμονής εργαζομένων ή διερχομένων.
- Η κατεδάφιση ειδικών έργων (προεντεταμένων κλπ.) απαιτεί μελέτη διπλωματούχου μηχανικού.



- Επιβάλλεται η διαβροχή των κατεδαφιζομένων τμημάτων με άφθονο νερό, για να μη δημιουργούνται σκόνη.

ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΕΚΣΚΑΦΩΝ

- Πριν την έναρξη εργασιών εκσκαφών πρέπει να ερευνάνται η ύπαρξη στο χώρο του εργοταξίου υπογείων δικτύων (ηλεκτρικού, τηλεφώνου, νερού, υπονόμων).
- Οι εκσκαφές γενικά πρέπει να γίνονται με μηχανικά μέσα και να λαμβάνεται πρόνοια αντιστήριξης των πρανών της εκσκαφής, των καταστρωμάτων οδών, των παρακειμένων οικοδομών (υποθεμελίωση, αντιστήριξη με ντουλάπια, αερογέφυρα ή αγκύρωση, μετά από μελέτη αρμόδιου Μηχανικού) κλπ.
- Μπορούν να χειρίζονται και να κινούν μηχανήματα τεχνικών έργων μόνον αδειούχοι μηχανοδηγοί χειριστές, αντίστοιχης ομάδας και τάξης (Π.Δ. 22/1976, ΦΕΚ 6Α/12.1.76).
- Για εκσκαφή μέσα σε νερά, πρέπει αυτά πρώτα να

αντλούνται και να διοχετεύονται σε στόμια υπονόμων. Οι εργαζόμενοι να εφοδιάζονται με ειδικά αδιάβροχα υποδήματα.

- Η αντιστήριξη για βάθη πάνω από 2 μέτρα είναι υποχρεωτική. Απαγορεύεται η κάθοδος εργαζομένων στην εκσκαφή πριν παρθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα.

- Τα πρανή ορυγμάτων και οι παρειές των φρεάτων πρέπει να επιθεωρούνται από τον επιβλέποντα μηχανικό λεπτομερώς και να δίδονται οι σχετικές οδηγίες εγγράφως.

- Οι εκσκαφές πρέπει να φυλάσσονται περιμετρικώς με ειδικά προφυλακτικά κάγκελα, που να αποκλείουν την είσοδο αυτών που δεν έχουν καμιά εργασία εκεί.

ΚΥΡΙΩΣ ΕΡΓΟΤΑΞΙΑΚΕΣ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

- Πριν την έναρξη εργασιών επί **σταθερών ικριωμάτων** (σκαλωσιές) πρέπει να βεβαιώνει εγγράφως ο κατασκευαστής και ο επιβλέπων μηχανικός ότι αυτά έχουν σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.Δ. 778/80. Πάνω από ύψος 10 μέτρων τα ικριώματα πρέπει να είναι μεταλλικά (σωληνωτά). Το δάπεδο εργασίας επ' αυτών να είναι τουλάχιστον 60 εκατοστά πλάτους (διπλά μαδέρια) και πάχους 5 εκατοστά. Τα μαδέρια να ελέγχονται για την αντοχή τους πριν τη χρήση. Σε ύψος ενός μέτρου από το δάπεδο εργασίας να τοποθετείται χειρολισθήρας (κουपाστή), καθώς ράβδος μεσοδιαστήματος και θωράκιο ύψους 15 εκατοστών.

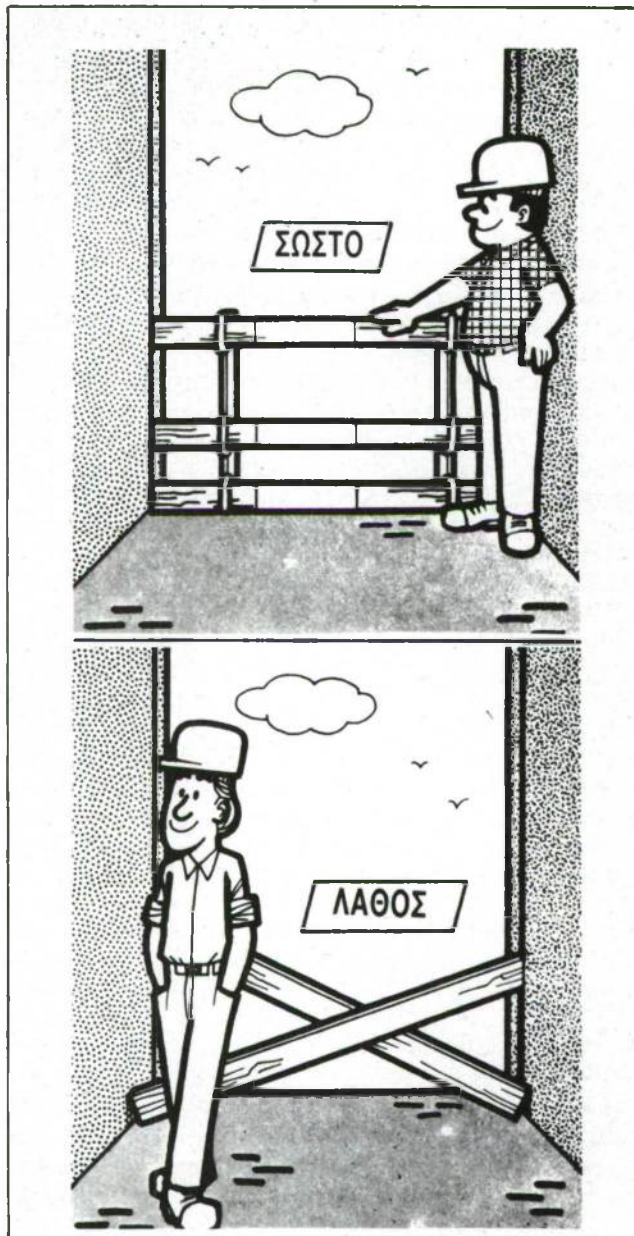
ΠΛΟΥΜΗΣ



ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΕΜΠΟΡΙΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ
Ι.Χ. - ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ, 4x4
TAX FREE

ΕΙΔΙΚΕΣ ΤΙΜΕΣ
ΓΙΑ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟΥΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥΣ

Α. ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ 107
☎ 6460054 - 6428763
Α. ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ 128
☎ 6463118
ΑΘΗΝΑ



- Στο ύψος του πρώτου ορόφου της οικοδομής να κατασκευάζεται ανθεκτικό **προστέγασμα** (σανίδωμα - σκάφη) πλάτους ίσου προς το των ικριωμάτων και όχι μικρότερο από 1,3 μέτρα και σε συνέχεια αυτού άλλο τμήμα (αντένα) κεκλιμένο (με κλίση 1:2) και ύψος 0,80 του μέτρου.

- Πρέπει να απαγορεύεται η διέλευση κάτω από τα ικριώματα και με κινητά κιγκλιδώματα (περιφράγματα) να κλείνει ο χώρος του εργοταξίου.

- **Καταπακτές** δαπέδων, ανοίγματα κλιμάκων, υαλωτές στέγες, φωταγωγοί, εκσκαφές, τάφροι, φρεάτια, αυλάκια κι άλλα επικίνδυνα χάσματα, πρέπει να εξασφαλίζονται περιμετρικώς με στηθαίο, με χειρολισθήρα (σε ύψος 1 μέτρου), σανίδας μεσοδιαστήματος και θωρακίου (σοβατεπί).

- Τα κάθε λογής **ανυψωτικά μηχανήματα** πρέπει να φέρουν σημειωμένα τα φορτία ασφαλείας, να τοποθετούνται σε επιφάνεια στήριξης επαρκούς αντοχής, ο χώρος λειτουργίας τους να απομονώνεται με κατάλληλα περιφράγματα, να ελέγχονται καθημερινώς και

να τα χειρίζονται μόνον ενήλικες και έμπειροι τεχνίτες.

- Η χρήση **κρανών**, που χορηγούνται από τον κατασκευαστή της οικοδομής, είναι υποχρεωτική. Επίσης να χρησιμοποιούνται, ανάλογα με την εργασία, γυαλιά, γάντια, κατάλληλα υποδήματα (απαγορεύεται η χρήση πεδίων, σαγιονάρων κλπ.), ζώνες ασφαλείας και στολή εργασίας (παντελόνι, πουκάμισο).

- Εάν κοντά στην οικοδομή διέρχονται **αγωγοί ηλεκτρικού ρεύματος της ΔΕΗ**, αυτή πρέπει να ειδοποιείται εγγράφως. Τα μέτρα ασφαλείας που πρέπει να παρθούν εξετάζονται από κοινού από την ΔΕΗ, τον κατασκευαστή και τον επιβλέποντα μηχανικό. Εκτός τις μετατοπίσεις των δικτύων από την ΔΕΗ, πρέπει να κατασκευάζονται ειδικά ξύλινα πλαίσια (σανιδώματα) – περιθώρια ασφαλείας που να μην εφάπτονται των γραμμών. Επίσης οι μεταφορές σιδηροπλισμού, σωλήνων, κιγκλιδωμάτων και άλλων και οι εγκαταστάσεις μηχανημάτων, τροχιών αναβατορίων, πυραύλων κ.α., καθώς και οι προσεγγίσεις αντλιών σκυροδέματος, να πραγματοποιούνται μακριά από ηλεκτρικά δίκτυα.

- Ο **ηλεκτρικός πίνακας** της εργοταξιακής παροχής πρέπει να είναι μεταλλικός, στεγανού τύπου, με δυνατότητα ασφάλισης (κλειδώματος), μόνιμη κατάλληλη γείωση και να φέρει αυτόματο προστατευτικό διακόπτη διαφυγής (διαφορικός προστασίας – αντιηλεκτροπληξιακός αυτόματος). Οι φορητές καλωδιώσεις πρέπει να έχουν αυξημένη μηχανική αντοχή και επαρκή ηλεκτρική μόνωση. Οι ρευματοδότες και ρευματολήπτες πρέπει να είναι στεγανού τύπου.

ΥΓΙΕΙΝΗ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

- Για την αλλαγή ενδυμάτων και φύλαξη τους πρέπει να διατίθενται επαρκείς και κατάλληλοι χώροι.

- Για WC, νιπτήρες (και ντους) και πόσιμο νερό να εφαρμόζονται οι Υγειονομικές διατάξεις.

- Συνιστάται η διάθεση χώρου για την διατήρηση του φαγητού των εργαζομένων.

- Σε κάθε εργοτάξιο πρέπει να υπάρχει φαρμακείο, με το βασικό υλικό, σε προσιτή θέση και με την επί-

θλεψη κάποιου που γνωρίζει την παροχή πρώτων βοηθειών.

ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

- Στα εργοτάξια που απασχολούν πάνω από 150 εργαζόμενους πρέπει να υπάρχουν: Τεχνικός Ασφάλειας, Γιατρός Εργασίας και Επιτροπή Υγιεινής κι Ασφάλειας της Εργασίας, σύμφωνα με τον Ν. 1568/85 (ΦΕΚ 177Α/18-10-85).

- Γενικά, για την διαρκή επίβλεψη και επιμέλεια εφαρμογής των διατάξεων για την προστασία των εργαζομένων σε οικοδομικά εργοτάξια, πρέπει να παρίστανται ανελλιπώς, καθ' όλη τη διάρκεια της εργασίας, ο εργοδότης ή εκπρόσωπός του. Οι υπεργολάβοι και εργολάβοι οφείλουν διαρκώς να καθοδηγούν τους εργαζόμενους περί των απαιτούμενων μέτρων ασφαλείας, ανά φάση εργασιών.

- Σε κάθε εργοτάξιο πρέπει να τηρείται υποχρεωτικά, από τον εργοδότη και τον επιβλέποντα μηχανικό, Ημερολόγιο Μέτρων Ασφαλείας της Εργασίας, όπου καταγράφονται οι έλεγχοι και οι παρατηρήσεις τους προς τα συνεργεία.

- Κάθε εργαζόμενος οφείλει να εφαρμόζει μεθόδους εργασίας ασφαλείας, να λαμβάνει τις απαραίτητες προφυλάξεις και να συνεργάζεται για την εφαρμογή των μέτρων προστασίας.

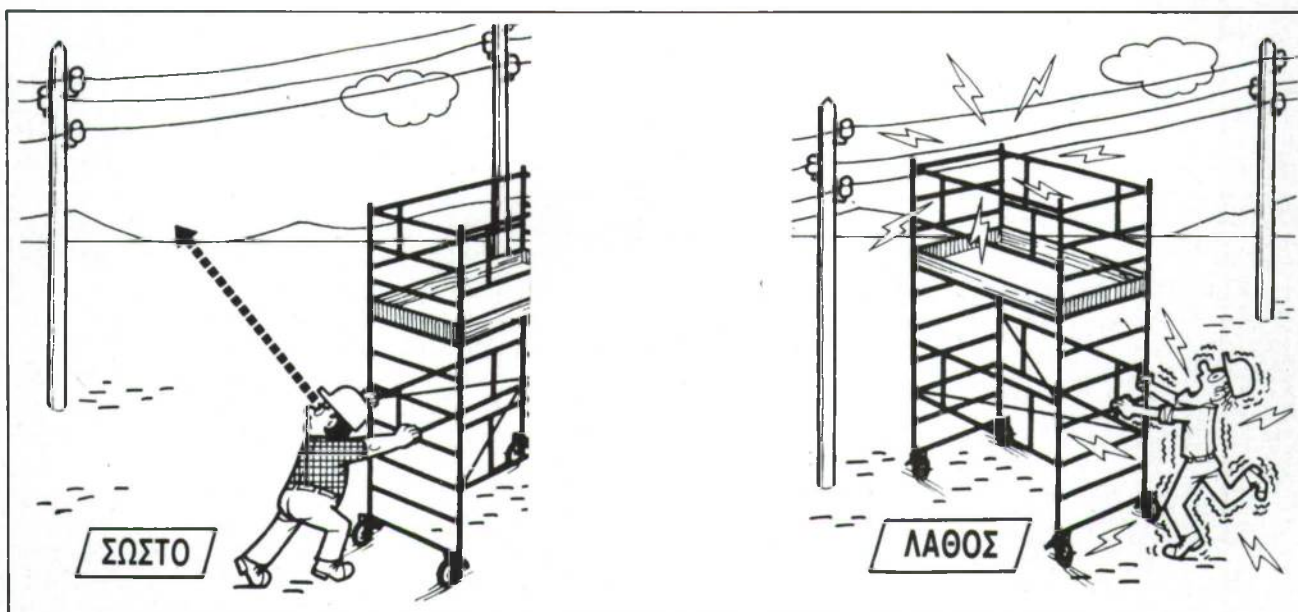
- Κάθε παράβαση διατάξεων των σχετικών νομοδιαταγμάτων, δώκεται και τιμωρείται σύμφωνα με το άρθρο 458 του Ποινικού Κώδικα.

ΟΙ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

- Π.Δ. 778/80 «περί μέτρων ασφαλείας κατά την εκτέλεση οικοδομικών εργασιών», ΦΕΚ 193Α/26-8-80.

- Π.Δ. 1073/81 «περί μέτρων ασφαλείας κατά την εκτέλεση εργασιών σε εργοτάξια οικοδομών και πάσης φύσεως έργων αρμοδιότητας πολιτικού μηχανικού», ΦΕΚ 260 Α/16-9-81.

- Ν. 1396/83 «υποχρεώσεις λήψης και τήρησης των



μέτρων ασφαλείας στις οικοδομές και λοιπά ιδιωτικά τεχνικά έργα», ΦΕΚ 126 Α/15-9-83.

• Ν. 1430/84 «περί κυρώσεως της 62 Διεθνούς Συμβάσεως Εργασίας, περί ασφαλείας στην οικοδομική βιομηχανία», ΦΕΚ 49 Α/18-4-84.

• Απόφαση Υπ. Εργασίας αρ. 130646/84 «για τον τρόπο έκδοσης και θεώρησης, τον τύπο, τον τρόπο τήρησης και το περιεχόμενο του Ημερολογίου Μέτρων

Ασφαλείας της εργασίας», ΦΕΚ 154 Β/19-3-84.

• Άρθρα 286, 436 Ποινικού Κώδικα και 1006 – 1008, 1018 του Αστικού Κώδικα.

• Απόφαση Υπ. Εθνικής Οικονομίας και ΥΠΕΧΩΔΕ αρ. 56206/1613/86 «προσδιορισμός της ηχητικής εκπομπής των μηχανημάτων και συσκευών εργοταξίου σε συμμόρφωση προς οδηγίες της Ε.Ο.Κ.», Φ.Ε.Κ. 570 Β/9-9-1986.

Πίνακας 1

Εργατικά ατυχήματα στην Ελλάδα: οικοδομικού κλάδου και όλων των κλάδων.

Κλάδος	Έτη	1970	1975	1980	1981	1982	1983	1984	1985
οικοδομήσεις και δημ. έργα		10.212	7.653	10.041	8.917	7.986	7.519	7.918	7.859
σύνολο των κλάδων		44.813	44.952	44.950	45.493	41.327	38.828	38.658	38.836
εργατικά ατυχήματα οικοδομήσεων κλπ. επί της % του		22,78	17,02	22,34	19,6	19,3	19,36	20,48	20,24

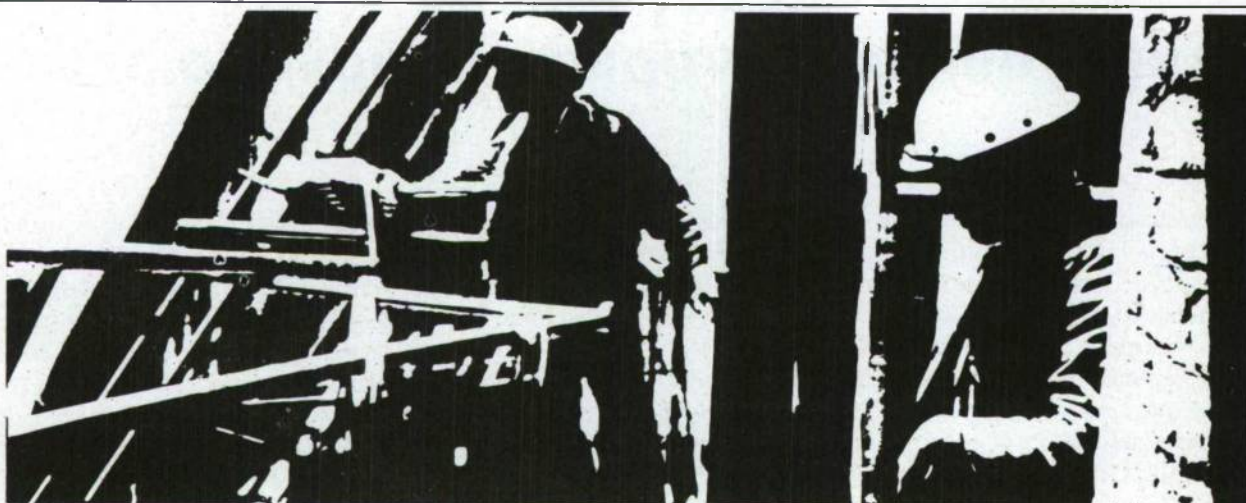
Πηγή: Ι.Κ.Α.

Πίνακας 2

Θανατηφόρα εργατικά ατυχήματα: οικοδομικού κλάδου και όλων των κλάδων.

Κλάδος	Έτη	1970	1975	1980	1981	1982	1983	1984	1985
οικοδομήσεις και δημ. έργα		59	62	41	49	41	61	38	38
σύνολο των κλάδων		151	124	116	124	114	118	82	89
θανατηφόρα εργ. ατυχήματα οικοδομήσεων επί της % του συνόλου.		39,07	50,0%	35,34	39,52	35,97	51,7%	46,34	42,7

Πηγή: Υπ. Εργασίας



ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

– Θ. Τάσιος – Ε. Βιντζηλαίου «Συμβολή στη μελέτη των εργατικών ατυχημάτων στον τομέα κατασκευών πολιτικού μηχανικού», Αθήνα: ΕΜΠ, 1979.

– Ημερίδα του Συλλόγου Πολιτικών μηχ. Ελλάδος «το θεσμικό πλαίσιο για την ασφάλεια εργαζομένων σε οικοδομές», Αθήνα 14 Απρ. 1983. Επίσης, δελτίο ΣΠΜΕ, τεύχος 166, Νοεμ. – Δεκ. 84, σελ. 36–37.

– Διεθνείς οργανισμοί ασφάλειας εργαζομένων σε εργοτάξια, θλ. δελτία ΤΕΕ αρ. 1220/23-8-82 και 1223/13-9-82.

– Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας «Εργατικά ατυχήματα και ασθένειες – Πηγές στοιχείων – Ελλάς», Λουξεμβούργο 1986, σελ. 78–91.

James B. Fullman «Construction Safety, Security, and loss prevention», U.S.A.

ILO «Safe Construction and Installation of escalators», 1976, 32pp.

ILO «Building work - A Compendium of Occupational Safety and health practice», 1979, 261 pp.



Εξαγόμενον ενεργηθείσης ενόρκου προανακρίσεως.

Εν Μεσολογγίω σήμερον την 6ην Νοεμβρίου του 1935 έτους, ημέραν Τετάρτην και ώραν 4 μ.μ., ο υποφαινόμενος υπομ. Παπαδοπετράκης Εμμανουήλ, Αστυνόμος Μεσολογγίου, ενεργήσας ένορκον Διοικητικήν εξέτασιν, δυνάμει των άρθρων 68 και 69 της Στρατιωτικής Ποινικής Νομοθεσίας του Νόμου 3616 περί Στρατιωτικής Ιεραρχίας και Στρατιωτικών προβιβασμών (άρθρον 32 εδάφ. 2 ξη), ως ετροποποιήθη δια του Νόμου 6305 (άρθρ. 3) του Αναγ. Νόμου της 6/15-5-35 και της υπ' αριθ. 21/7/32-22/10/35 διαταγής της Δ.χ. Αιτωλίας, προς διαπίστωσιν των συνθηκών υπ' ας επετεύχθη η σύλληψις του δράστου απαγωγής της Δέσπως θυγ. Σταύρου Βαζούρα, εκ Μαχαλά Τριχωνίδος, την νύκτα της 13-14 Οκτωβρίου 1935 (ώρα 2-2.30 πρωϊνήν), εις την εν Ρετσίνοις οικίαν της Φωτεινής χήρας Δημητρίου Κοντογιάννη, συνήγαγον τα εξής:

Την νύκτα της 10 - 11 Οκτωβρίου 1935, ο ληστο-

φυγόδικος Αλέξανδρος Ιωάννου Γεωργολίτης, εκ Ματαράγκας Μεσολογγίου, μετέβη εις την εν Μαχαλά Θέρμου της Τριχωνίδος οικίαν της Δέσπως, θυγατρός Σταύρου Βαζούρα και χωρίς οι οικείοι της να γνωρίζωσι το ποιόν του, τον εφιλοξένησαν. Κατά την φιλοξενίαν του, δι' απατηλών μέσων και δη ότι θα επέβαλεν εις τον προ καιρού διαφθορέα της Δέσπως Βαζούρα Νικόλαον Κότσαλον εκ Μονίστης Τριχωνίδος να την νυμφευθή, την παρέσυρε νατον ακολουθήσῃ και μεταθή προς συνάντησίν του και την επομένην, 12ην Οκτωβρίου 1935, ανεχώρησαν ομού δια τον ειρηνόμενον σκοπόν παραλαβούσα αύτη, η Δέσπω, και το νήπιον όπερ με τον Κότσαλον μόλις προ ολίγου είχε τέξῃ. Άμα ως ανεχώρησαν εκ της πατρικής της οικίας, ο Γεωργολίτης έχων κατά νουν να κατακτήσῃ ταύτην, τη επέβαλε θία να εκθέσῃ το θρέφος της και άμα να δεχθῇ εις το να συνουσιασθῇ μετ' αυτού, πλην αύτη μόνον εις το δεύ-

τερον πάθος του, ανά τους αγρούς θία έστερξε. Μετά πορείαν δε δύο ημερών έφθασαν τας εσπερινάς ώρας της 13ης Οκτωβρίου εις την εν Ρέτσινα οικίαν της Φωτεινής χήρας Δημ. Κοντογιάννη, ένθα εύρεν άσυλον λόγω της κατά το παρελθόν και πλειστάκις διελεύσεως του Γεωργολίτη εκείθεν. Η απαχθείσα κατανοήσασα τας διαθέσεις τούτου, επεδίωκεν ευκαιρίαν ν' αναφέρη και καταδώση το γεγονός εις τας αρχάς. Ούτω εκαραδόκησε να κοιμηθῇ ο ακούσιος ούτος απαγωγεύς της και, αφού πράγματι κατεκλίθη, εξεμυστηρεύθη εις την Φωτεινήν την πράξιν τούτου, την απαγωγήν της άμα δε και εμέτρησε 50 δραχμάς να εξεύρη άνθρωπον και ειδοποιήση την αστυνομίαν. Όντως ευρέθη ο ιδιώτης Γεώργιος Παναγιώτου Παλκάτσας, γεωργοποιμην, όστις και κατελθών εις Μεσολόγγιον ειδοποίησε την Αστυνομίαν και δη τον υπεν/χην Καταδώςεως Κουραμπέαν Παναγιώτην, όστις παραλαβών τους Χωρ/κας 1) Αγγελόπουλον Νικόλαον, 2) Ανδριακόπουλον Παναγιώτην, 3) Καραγεώργον Γεώργιον, 4) Μαραγκούλαν Γεώργιον και 5) Νικολόπουλον Ηρακλήν και επιβάς αυτοκινήτου μετά του καταδότην κατηύθυνθησαν προς το χωρίον Αग्रηλιά, ένθα αφήσαντες τούτο εσυνέχισαν την πορείαν των πεζή άχρις ου έφθασαν εις το χωρίον Ρέτσινα και πλησίον της οικίας της Φωτεινής Κοντογιάννη, ένθα εκοιμάτο ο Γεωργολίτης μετά της απαχθείσης Βαζούρα και ένθα πλησιάζσαντες διέταξεν αμέσως κύκλωσιν της οικίας από μέρους των Χωρ/κων, αυτός δε, ο υπεν/χης, μετά του Χωρ/κος Ανδριακοπούλου Παναγιώτου έτρεξε προς την εξωτερικήν λιθίνην κλίμακα της οικίας, ένθα υπελόγισεν ότι θα κατέφευγε τρεπόμενος εις φυγήν ο Γεωργολίτης. Πράγματι από τας υλακάς των κυνών επί τη θέα των Χωροφυλάκων και του θορύβου όστις προεκλίθη από την ταχείαν ενέργειαν κατά την κύκλωσιν της οικίας, αφυπνίσθη ο Γεωργολίτης και αντιληφθείς την παρουσίαν των ανδρών της Χωρ/κής ώρμησε προς την τάρατσαν και εκείσεν προς την λιθίνην κλίμακα, αφ' ης υπελόγισε να διαφύγη των Χωρ/κων πηδών εις το κενόν και κραδαίνων αμφίστομον μάχαιραν ανά χείρας, ηπείλει τους πάντας, ίνα προφανώς φοβίση τους άνδρας της Χωρ/κής και τοις διαφύγη. Ο υπεν/ρχης όμως αψηφίσας τας απειλάς και με κίνδυνον της ζωής του ώρμησε κατ' αυτού, αφού δια του υποκοπάνου του όπλου του, τω κατέφερε κτύπημα κατά της χειρός του και εταλανίσθη, τον συνέλαβε και κατόπιν πάλης τον απόπλισε, τη βοηθεία δε και των σπευσάντων Χωρ/κων του έθεσαν τας αλύσους ασφα-

λείας και μετά της παρ' αυτού απαχθείσης ωδήγησαν τούτον εις το Αστυνομικόν Τμήμα δια την περαιτέρω αποστολήν του. Ούτος εκτός της απαγωγής την οποίαν διέπραξε κατά της Δέσπως θυγ. Σταύρου Βαζούρα, κατεδιώκετο και δια της υπ' αριθ. 735/934 ερήμην τελεσιδίκου αποφάσεως του Πλημ/κείου Μεσολογγίου, δια το ποιόν του δε μαρτυρεί το εις την δικογραφίαν συναφθέν αντίγραφον φύλλου ποινικού μητρώου του, καθ' ο έχει καταδικασθῇ 22 φορές και εις ποινάς υπερβαινούσας συνολικώς τα 14 έτη, εσχάτως δε φυγοδικών ως ενεχόμενος εις άλλην εγκληματικήν πράξιν του, είχε καταστή το φόβητρον των κατοίκων των περιφερειών Αιτωλίας - Ακαρνανίας εις ας κατά προτίμησιν έδρα. Η προθυμία και ο ζήλος μεθ' ων ενήργησαν τα όργανα ταύτα της Χωρ/κής, αψηφίσαντα πάντα κίνδυνον και αυτής της ζωής των ακόμη, είναι φρονούμεν άξια ιδιαιτέρας προσοχής και πρέπει η πολιτεία να τους αμοίψη ηθικώς.

Δι' ο και προτείνομεν

Όπως ο μεν υπεν/χης Κουραμπέας Παναγιώτης του Γρηγορίου τύχη της μείζονος υπό του Νόμου προβλεπομένης ηθικής αμοιβής, ήτοι της εις τον βαθμόν του Ενωμοτάρχου προαγωγής του, ο χωρ/λαξ Ανδριακόπουλος Παναγιώτης του Ανδρέου τύχη της αμέσως απονομής αμοιβής, ήτοι η απονομή αυτώ πανηγυρικού επαίνου, και εις τους λοιπούς χωρ/κας Αγγελόπουλον Νικόλαον, Καραγεώργον Γεώργιον, Μαραγκούλαν Γεώργιον και Νικολόπουλον Ηρακλήν απλούς έπαινος, διότι ο πρώτος, μετά προθυμίας, ζήλου και μεθοδικότητος ενεργήσας, αψηφίσας την ζωήν του και με κίνδυνον αυτής, ελθών εις χείρας μετά του καταζητουμένου ληστοφυγοδικοποιίνου, κατώρθωσε μετ' εξαιρετικής ψυχραιμίας και ταχύτητος την σύλληψιν, απόπλισιν και κράτησιν τούτου μέχρις ου ο δεύτερος κατέφθασε και παρασχών χείρα βοηθείας κατώρθωσαν να καταβάλουν τον καταδικωκόμενον και παραδώσουν εις την δικαιοσύνην, προσενεγκόντες ούτω υπηρεσίαν εξαιρετικής σπουδαιότητος εις την δημοσίαν ασφάλειαν απλούν δε έπαινον εις τους τελευταίους χωρ/κας Αγγελόπουλον Καραγεώργον κλπ. διότι μετά θάρρους προθυμίας και ζήλου ενεργήσαντες έδωσαν χείρα βοηθείας εις κινδυνεύοντα ανώτερον και συνάδελφόν των, εξ ης επετεύχθη η σύλληψις ενόπλου επικινδύνου κακοποιού και απηλάγη η ύπαιθρος των εκθιάσεων και θιασμών εις ας το συλληφθέν κακοποιόν στοιχείον προέβαινε.

Ο ενεργήσας την προανάκρισιν

Εμμανουήλ Παπαδοπετράκης
Υπομοίραρχος

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

Αριθ. 2498/1987

Περίληψη: Ο Ν. 671/1977 και το Π.Δ. 1178/1977 προβλέπουν κοινοποίηση των εκθέσεων ικανότητας στον αξιολογούμενο μόνο όταν περιέχουν δυσμενείς βαθμολογίες από το βαθμό σχεδόν καλώς και κάτω. Άλλωστε η τυχόν παράλειψη κοινοποίησης στον ενδιαφερόμενο των εκθέσεων ικανότητας που περιέχουν δυσμενείς χαρακτηρισμούς και βαθμολογίες δεν συνεπάγεται ακυρότητα αυτών, ούτε πλημμέλεια της κρίσης που στηρίχθηκε σε αυτές.

Επειδή, με την αίτηση αυτή ζητείται να ακυρωθούν 1) η 1/11.5.1985 απόφαση του Ανώτατου Συμβουλίου Ελληνικής Αστυνομίας, με την οποία επικυρώθηκε η 6/27.3.1984 απόφαση του Ανωτέρου Συμβουλίου Χωροφυλακής και κρίθηκε ο αιτών, ταξίαρχος Χωροφυλακής, ως ευδοκίμως τερματίσας τη σταδιοδρομία του για το έτος 1984-1985 σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 30 του ν. 671/1977, 2) το από 28.3.1984 προεδρικό διάταγμα (109 Α), με το οποίο προήχθη εκτός οργανικών θέσεων στο βαθμό του υποστράτηγου και 3) το από 16-4-1984 προεδρικό διάταγμα (142 Γ), με το οποίο αποστρατεύθηκε αυτεπάγγελτα με το βαθμό του υποστράτηγου.

Επειδή, προβάλλει ο αιτών κακή σύνθεση του Ανωτάτου Συμβουλίου Ελληνικής Αστυνομίας επειδή συμμετείχε σε αυτό ο υποστράτηγος Ευάγγελος Σακελλαρίου, ο οποίος έπρεπε να εξαιρεθεί γιατί 1) στην επετηρίδα των αξιωματικών Χωροφυλακής του έτους 1958, όταν αποφοίτησαν από την παραγωγική σχολή, κατείχε την 61η θέση ενώ ο αιτών την 28η, 2) κατά τις κρίσεις του έτους 1984-85 ήταν συνταγματάρχης ενώ ο αιτών ήταν ταξίαρχος και 3) ήταν υφιστάμενος του αιτούντος, ο οποίος είχε συντάξει για αυτόν την από 11.1.1982 έκθεση ικανότητας. Ο λόγος αυτός είναι απορριπτέος ως αβάσιμος γιατί σύμφωνα με τη ρητή διάταξη του άρθρου 22 παρ. 7 του ν. 671/1977 (236 Α), η οποία εφαρμόζεται βάσει του άρθρου 45 παρ. 2 του ν. 1481/1984 (152 Α) και στα συμβούλια κρίσεων της Ελληνικής Αστυνομίας που προβλέπονται στο άρθρο αυτό, «εξαίρεσις μελών των συμβουλίων δεν είναι επιτρεπτή, ούτε δύναται να θεωρηθούν συντρέχοντα εις τα μέλη αυτών κωλύματα δια τη μη συμμετοχή των εις τα συμβούλια».

Επειδή, στο άρθρο 30 του ν. 671/1977 (φ. 236) ορίζεται ότι: «1. Ταξίαρχοι, Γενικοί Αστυνομικοί, Διευθυνταί, Υποστράτηγοι και Υπαρχηγοί Αστυνομίας Πόλεως, ανεξαρτήτως χρόνου υπηρεσίας εις τον βαθμόν, κρίνονται κατά τας τακτικές ετησίας κρίσεις υποχρεωτικώς ως ευδοκίμως τερματίσαντες την εις το Σώμα των σταδιοδρομίαν των, ως ακολούθως: α. Ταξίαρχοι και Υποστράτηγοι εις ποσοστόν τουλάχιστον 1/5 εκ του συνόλου των υπηρετούντων εις έκαστον βαθμόν. β. Γενικοί Αστυνομικοί Διευθυνταί και Υπαρχηγοί Αστυνομίας Πόλεως εις ποσοστόν τουλάχιστον 1/5 εκ του συνόλου των υπηρετούντων και εις τους δύο βαθμούς. 2. Η διάταξις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζεται άπαξ κατ' έτος, μη ούσης υποχρεωτικής της εφαρμογής της εφ' όσον τα ως άνω ποσοστά καλύπτονται, λόγω εξόδου ομοιοβάθμων αξιωματικών δι' άλλην αιτίαν κατά το έτος κρίσεως. 3. Οι κατά τας διατάξεις του παρόντος άρθρου κρινόμενοι ως ευδοκίμως τερματίσαντες την σταδιοδρομίαν των Ταξίαρχοι και Γενικοί Αστυνομικοί Διευθυνταί προάγονται εν ενεργεία εις τον αμέσως ανώτερον βαθμόν τιθέμενοι άμα εκτός οργανικών

θέσεων και εις αυτεπάγγελτον αποστρατείαν 30 ημέρας μετά την προαγωγήν των ταύτην δι' ετέρου Π.Δ/τος».

Επειδή, από τις διατάξεις αυτές προκύπτει ότι παρέχεται ευρύτατη εξουσία στα συμβούλια για την αποστρατεία ως ευδοκίμως τερματισάντων τη σταδιοδρομία τους των αξιωματικών που αναφέρονται σε αυτές. Η σχετική κρίση των συμβουλίων δεν ελέγχεται από το Συμβούλιο της Επικρατείας παρά μόνο για υπέρβαση των ακραίων ορίων της εξουσίας αυτής και για πλάνη περί τα πράγματα. Ο έλεγχος αυτός γίνεται στην αιτιολογία στην οποία βασίστηκε η σχετική κρίση (ΣτΕ 1635/86, 4356/1985, 1680-4/85, 2281/83 κ.ά.).

Επειδή, όπως αναφέρεται στην αιτιολογία της προσβαλλόμενης 1/11.1.1985 απόφασης του Ανώτατου Συμβουλίου Ελληνικής Αστυνομίας, ο αιτών κρίθηκε ως ευδοκίμως τερματίσας τη σταδιοδρομία του σύμφωνα με τις παραπάνω διατάξεις «γιατί δεν συγκεντρώνει σε απόλυτο βαθμό από τα απαιτούμενα για την άσκηση των καθηκόντων του βαθμού του ουσιαστικά προσόντα την προβλεπτικότητα, πρωτοβουλία, αυτοπεποίθηση, ψυχραιμία - αυτοκυριαρχία, μεθοδικότητα, κύρος, αίσθημα ευθύνης, θάρρος έναντι φυσικών κινδύνων και αποφασιστικότητα (Ε.Ι. 20.3.1982 και 20.3.1979)». Από τις πρόσφατες εκθέσεις ικανότητας που αναφέρονται στην αιτιολογία αυτή, προκύπτει πράγματι ότι ο αιτών υστερεί στα παραπάνω προσόντα, αφού βαθμολογείται σε αυτά με λίαν καλώς (8 και 9) και ενίοτε με καλώς (7). Επομένως η παραπάνω αιτιολογία της προσβαλλόμενης απόφασης είναι νόμιμη και επαρκής και πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι οι λόγοι ακυρώσεως για εσφαλμένη ερμηνεία του νόμου, αναιτιολόγητο και κακή χρήση της διακριτικής εξουσίας της διοίκησης.

Επειδή, προβάλλει ο αιτών ότι η από 20.3.1981 έκθεση ικανότητας δεν μπορεί να στηρίξει τη δυσμενή κρίση του, εφόσον η έκθεση αυτή δεν του κοινοποιήθηκε με αποτέλεσμα να αγνοεί πλήρως το περιεχόμενό της. Ο λόγος αυτός είναι απορριπτέος ως αβάσιμος γιατί ο ν. 671/1977 και το π.δ. 1178/1977 (387 Α) προβλέπουν κοινοποίηση των εκθέσεων ικανότητας στον αξιολογούμενο μόνο όταν περιέχουν δυσμενείς βαθμολογίες από το βαθμό «σχεδόν καλώς» και κάτω (άρθρ. 18 παρ. 4 ν. 671/1977 και 5 παρ. 3, 7 και 13 π.δ. 1178/77), περίπτωση που δεν συντρέχει στην επίδικη υπόθεση, εφόσον η παραπάνω από 20.3.1981 έκθεση ικανότητας του αιτούντος περιέχει βαθμολογίες από «λίαν καλώς» και άνω. Άλλωστε η τυχόν παράλειψη υποχρεωτική κοινοποίησης στον ενδιαφερόμενο των εκθέσεων ικανότητας που περιέχουν δυσμενείς χαρακτηρισμούς και βαθμολογίες δεν συνεπάγεται ακυρότητα αυτών ούτε πλημμέλεια της κρίσης που στηρίχθηκε σε αυτές (Πρβλ. ΣτΕ 3460/82, 205/79, 2155/58).

Αριθ. 5035/1987

Περίληψη: Το άρθρον 5 §2 του Ν. 1339/1983 προβλέπον την επανάκρισιν των υποθέσεων των υπαλλήλων των Σωμάτων Ασφαλείας χωροφυλάκων, αστυφυλάκων και πυροσβετών, οι οποίοι απετάχθησαν ή απελύθησαν κριθέντες ως ακατάλληλοι προς μονιμοποίησιν κατά το διάστημα από 24.7.1974 έως 18.3.1983 (ημέρα ενάρξεως ισχύος του άνω νόμου), προσβάλλει την συνταγματικήν αρχή της ισότιμης δεδομένου ότι θεσπίζει προνόμιον υπέρ ορισμένης κατηγορίας δημοσίων υπαλλήλων άνευ αποχρώντος λόγου.

Επειδή, δια της προσφυγής αυτής, παραπεμφθείσης εις το Συμβούλιον της Επικρατείας, λόγω αρμοδιότητος, δια της 615/1986 αποφάσεως του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, ζητείται η εξαφάνισις της αποφάσεως 11-6-1985 του Δευτεροβαθμίου Συμβουλίου Κρίσεως Αστυφυλάκων, Αρχιφυλάκων και Ανθυπαστυνόμων. Με την πράξιν αυτήν ο προσφεύγων, αστυφύλαξ, επανεκρίθη κατ' εφαρμογήν άρθρου 5 παρ. 2 ν. 1339/83, εκρίθη δε (και πάλιν) ως ακατάλληλος προς μονιμοποίησιν και απολυτέος.

Επειδή, εις το άρθρον 5 παρ. 2 του ν. 1339/1983 (ΦΕΚ Α' 35) ορίζονται τα εξής: «2. α. Υπαξιωματικοί των Σωμάτων Ασφαλείας, χωροφύλακες και πυροσβέστες, οι οποίοι αποτάχθηκαν ή απολύθηκαν από την υπηρεσία διότι κρίθηκαν ακατάλληλοι για μονιμοποίηση κατά το χρονικό διάστημα από 24-7-1974 μέχρι την έναρξη της ισχύος του νόμου αυτού, εάν μέχρι την 31-12-1982 δεν συμπλήρωσαν το 36ο έτος της ηλικίας τους, συγκεντρώνουν τα προσόντα που απαιτούνται για την αρχική τους κατάταξη και επιθυμούν να επανέλθουν στην υπηρεσία, έχουν δικαίωμα να ζητήσουν επανάκριση των υποθέσεων αυτών, εάν υποβάλουν σχετική αίτηση μέσα σε 60 ημέρες από τη δημοσίευση του νόμου αυτού. β. Η επανάκριση γίνεται από συμβούλιο ομοειδές με εκείνο που αποφάνθηκε τελεσίδικα για την απόλυση. Η παραπομπή της υποθέσεως στο συμβούλιο αυτό γίνεται με απόφαση του οικείου Αρχηγού. Σε περίπτωση που η απόφαση του συμβουλίου δικαιολογεί την επαναφορά των κρινόμενων στην Υπηρεσία, το ίδιο Συμβούλιο αποφασίζει και για την μετατροπή των ποινών που επιβλήθηκαν.»

Επειδή, αι παρατεθείσαι διατάξεις άρθρου 5 παρ. 2 ν. 1339/83 προβλέπουν την επανάκρισιν των υποθέσεων των υπαξιωματικών των Σωμάτων Ασφαλείας, των χωροφυλάκων, αστυφυλάκων και πυροσβεστών, οι οποίοι απετάχθησαν ή απελύθησαν, κριθέντες ως ακατάλληλοι προς μονιμοποίησιν, κατά το χρονικό διάστημα από 24-7-1974 έως 18-3-1983 (ημέρα ενάρξεως ισχύος του ως άνω νόμου). Ως ήδη εκρίθη (Σ.τ.Ε. 1024, 1889/1986 κ.ά.) αι διατάξεις αυτάι προσβάλλουν την συνταγματική αρχήν της ισότητος, δεδομένου ότι θεσπίζουν προνόμιον υπέρ ωρισμένης κατηγορίας δημοσίων υπαλλήλων άνευ αποχρώντος λόγου.

Επειδή, ο προσφεύγων, αστυφύλαξ, εκρίθη δια της 5/31-10-1979 αποφάσεως του Δευτεροβαθμίου Συμβουλίου Κρίσεως Υπαξιωματικών Αστυνομίας Πόλεως ως μη ικανός προς μονιμοποίησιν. Εν συνεχεία δια της από 16-5-1983 αιτήσεώς του εξήτησε την επανάκρισιν της υποθέσεώς του κατ' εφαρμογήν των παρατεθεισών διατάξεων του ν. 1339/1983. Αλλ' αι διατάξεις αύται ως αντισυνταγματικάι δεν ηδύναντο να αποτελέσουν νόμιμον βάσιν του αιτήματός του, συνεπώς δε ορθώς, ει και επί διαφόρῳ αιτιολογία, απερρίφθη το αίτημα αυτό δια της προσβαλλομένης αποφάσεως. Συνεπώς, πρέπει να απορριφθή ως αβάσιμος η υπό κρίσιν προσφυγή.

Αριθ. 4346/1987

Περίληψη: Κατ' άρθρο 7 Ν.Δ. 649/1970 σε περίπτωση διαφωνίας των αρμοδίων να συντάξουν διαδοχικές σημειώσεις ή φύλλα ποιότητας Αξ/κών ως προς το θέμα της εισαγωγής ή μη στις σχολές μετεκπαιδεύσεως ως Ανθ/στών Χωρ/κής, Ανθυπαστυνόμων ή Πυρονόμων αρμόδιος να επιλύσει τη διαφωνία είναι αποκλειστικώς ο Υπουργός Δημόσιας Τάξεως και όχι ο Αρχηγός του οικείου Σώματος, ο

οποίος αποφαινεται τελικώς μόνον αν έχουν υποβληθεί σύμφωνες προτάσεις όλων των κατά την ιεραρχία προϊσταμένων. Την αρμοδιότητά του αυτή πρέπει να ασκήσει αυτοπροσώπως ο Υπουργός Δημόσιας Τάξεως και δεν μπορεί να την μεταβιβάσει ούτε κατά την ενάσκηση, ούτε κατά την υπογραφή στον Αρχηγό του οικείου Σώματος, διότι η μεταβίβαση αυτή θα απέκειτο προς το σκοπό της ανωτέρω διατάξεως ο οποίος επιβάλλει την επίλυση της διαφωνίας από τον ανώτατο ιεραρχικώς προϊστάμενο δηλ. του Υπουργού.

Επειδή με την κρινόμενη έφεση ζητείται από τον εκκαλούντα πυρονόμο η εξαφάνισις της 1402/1985 αποφάσεως του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, με την οποία απορρίφθηκε αίτησή του ακυρώσεως της 37088/Φ. 20132/29-10-1984 αποφάσεως του Αρχηγού του Πυροσβεστικού Σώματος με την οποία επελύθη η διαφωνία των ιεραρχικώς προϊσταμένων ως προς την εισαγωγή ή μη του εκκαλούντος στην Πυροσβεστική Σχολή (Τμήμα Δοκίμων Ανθυποπυραγών) για το έτος 1984.

Επειδή από το άρθρο 7 του ν.δ. 649/1970 (ΦΕΚ 176 Α) συνάγεται ότι σε περίπτωση διαφωνίας των αρμοδίων να συντάξουν διαδοχικές σημειώσεις ή φύλλα ποιότητας αξιωματικών ως προς το θέμα της εισαγωγής ή μη στις σχολές μετεκπαιδεύσεως ως ανθυπασπιστών χωροφυλάκης, ανθυπαστυνόμων ή πυρονόμων, αρμόδιος να επιλύσει τη σχετική διαφωνία είναι αποκλειστικώς ο υπουργός δημόσιας τάξεως και όχι ο αρχηγός του οικείου σώματος, ο οποίος αποφαινεται τελικώς μόνον αν έχουν υποβληθεί σύμφωνες προτάσεις όλων των κατά την ιεραρχίαν προϊσταμένων. Την αρμοδιότητά του αυτή πρέπει να ασκήσει αυτοπροσώπως ο υπουργός δημόσιας τάξεως και δεν μπορεί να την μεταβιβάσει ούτε κατά την ενάσκηση, ούτε κατά την υπογραφή στον αρχηγό του οικείου σώματος, διότι η μεταβίβαση αυτή θα αντέκειτο προς το σκοπό της ερμηνευόμενης διατάξεως, ο οποίος επιβάλλει την επίλυση της διαφωνίας από τον ανώτατο ιεραρχικώς προϊστάμενο, τον υπουργό δημοσίας τάξεως (Πρβλ. Σ/Ε. 1629/1986).

Επειδή, στην προκειμένη υπόθεση, η απόφαση περί επιλύσεως της διαφωνίας των ιεραρχικώς προϊσταμένων του εκκαλούντος, ως προς την εισαγωγή του στη Σχολή Μετεκπαιδεύσεως Πυρονόμων εκδόθηκε, κατ' επίκληση του άρθρου 7 του ν.δ. 649/1970, από τον Αρχηγό του Πυροσβεστικού Σώματος, ενόψει της 10449/Φ. 010.217/13-7-1978 αποφάσεως του Υπουργού Δημοσίας Τάξεως (ΦΕΚ 630 τ.Β.). Συνεπώς, ανεξαρτήτως του αν το θέμα επιλύσεως της κατά το άρθρο 7 του ν.δ. 649/1970 διαφωνίας περιελαμβάνετο μεταξύ των θεμάτων για τα οποία μεταβιβάζεται στον αρχηγό του σώματος η εξουσία να αποφασίζει «εντολή υπουργού» η προσβαλλόμενη απόφαση αναρμοδίως εξεδόθη από τον αρχηγό του σώματος, εφόσον, κατά τα προεκτεθέντα η επίλυση της διαφωνίας των ιεραρχικώς προϊσταμένων ως προς την εισαγωγή ή μη ανθυπασπιστή χωροφυλάκης, ανθυπαστυνόμου ή πυρονόμου στις Σχολές Μετεκπαιδεύσεως Ανθυπασπιστών, Ανθυπαστυνόμων και Πυρονόμων έπρεπε να γίνει αυτοπροσώπως από τον Υπουργό της Δημοσίας Τάξεως. Κατ' ακολουθίαν έσφαλε η εκκαλουμένη απόφαση που δεν εξέτασε τον λόγον αυτόν αυτεπαγγέλτως και πρέπει να εξαφανισθεί όπως βασίμως προβάλλεται.

Επειδή, περαιτέρω, εξαφανιζομένης της αποφάσεως το δικαστήριο εξετάζει την αίτηση ακυρώσεως και την δέχεται λόγω αναρμοδιότητας του οργάνου που εξέδωσε την προσβαλλόμενη με την αίτηση ακυρώσεως πράξη.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΝΤΑ

Η τρομοκρατική οργάνωση «Ε.Α.» δολοφονεί ψυχίατρο

Δολοφονήθηκε ο 55χρονος διευθυντής της ψυχιατρικής κλινικής των φυλακών Κορυδαλλού Μάριος Μαράτος.

Την ευθύνη για τη δολοφονία ανέλαβε η τρομοκρατική οργάνωση «Επαναστατική Αλληλεγγύη» με προκήρυξη της που έστειλε στην εφημερίδα «Ελευθεροτυπία». Η ως τώρα παρουσία της «Ε.Α.» ήταν οκτώ βομβιστικές ενέργειες.

Ο Μάριος Μαράτος ήταν γνωστός νευρολόγος - ψυχίατρος και έμενε στην Κυψέλη.

Τη δολοφονία του Μ. Μαράτου ακολούθησαν επώνυμες καταγγελίες πολιτών σύμφωνα με τις οποίες ο γιατρός χρηματιζόταν, για να χαρακτηρίσει «χρήστες» εμπόρους ναρκωτικών, ώστε να αποφυλακίζονται.

Νεαρός Αμερικανός δολοφόνησε 21χρονη

Άεργος, 19χρονος σκότωσε με πέντε μαχαίριές την 21χρονη Στεφανία Σαρδή στο διαμέρισμά της στη Γλυφάδα.

Πρόκειται για τον Πέτερα Σέντομ του Ραούφ, από τη Νέα Υόρκη που ερχόταν περιστασιακά στην Ελλάδα.

Την κοπέλα βρήκε ο πατέρα της μέσα σε μια λίμνη αίματος στο διαμέρισμα, όπου κατοικούσε μόνη της, μετά από συνεχή τηλεφωνήματα που της έκανε και στα οποία δεν απαντούσε το θύμα.

Από την πρώτη στιγμή οι υποψίες των αξιωματικών της Ασφάλειας Αττικής που ανέλαβαν την υπόθεση στράφηκαν στον νεαρό Αμερικάνο. Τα στοιχεία που ενοχοποιούν το νεαρό δράστη είναι τα εξής:

- Ο νεαρός γνώριζε τη Στεφανία Σαρδή, την είχε επισκεφτεί πολλές φορές και τις έκανε ερωτικές προτάσεις, τις οποίες η κοπέλα απέρριπτε.
- Ο Σέντομ εξετάστηκε από τους πρώτους αλλά προέβαλε άλλοθι ότι στο διάστημα, που έγινε η δολοφονία βρισκόταν σε μπαρ της Γλυφάδας.

— Δυο Έλληνες μάρτυρες κατέθεσαν όμως ότι η Αμερικανός έλειπε ακριβώς στο διάστημα που έγινε η δολοφονία. Ο ένας μάλιστα από τους μάρτυρες κατέθεσε ότι ο Σέντομ του ζήτησε να τον μεταφέρει με το αυτοκίνητό του κάπου στη Γλυφάδα. Πράγματι τον άφησε απέναντι από το σπίτι που έμενε η κοπέλα και τον είδε να κατευθύνεται προς αυτό.

— Ακόμη οι αστυνομικοί διαπίστωσαν ότι ο Σέντομ είχε βγάλει ήδη εισιτήριο για Ν. Υόρκη.

Ο Σέντομ συνελήφθη και οδηγήθηκε στον Εισαγγελέα Αθηνών. Σε βάρος του ασκήθηκε ποινική δίωξη για «ανθρωποκτονία από πρόθεση ιδιαιτέρως απεχθή, που έγινε από δράστη ιδιαίτερα επικίνδυνο για τη δημόσια ασφάλεια, παράνομη οπλοφορία και οπλοχρησία».

Νέα επέζησε στο Νταχάου, στα γεράματά της τη σκότωσαν οι ληστές...

Δύο νεαροί σκότωσαν 67χρονη με σκοπό τη ληστεία χτυπώντας την με τα τακούνια των παπουτσιών τους και γρονθοκοπώντας την στο σπίτι της στην περιοχή Ζεφυρίου.

Πρόκειται για τους νεαρούς τσιγγάνους Γιάννη και Νίκο Αριστόπουλο, 16 και 20 χρόνων, αντίστοιχα. Οι δυο δράστες (που είναι και ξαδέλφια κατοικούσαν μαζί με τις οικογένειές τους σε κατασκήνωση τσιγγάνων στο Ζεφύρι κοντά στο σπίτι του θύματος. Γνώριζαν ότι η άτυχη ηλικιωμένη είχε χρήματα και πήγαν σπίτι της το απόγευμα της Καθαράς Δευτέρας για να τη ληστέψουν.

Πηδώντας από το μαντρότοιχο μπήκαν στην αυλή και στη συνέχεια από ένα ανοικτό παράθυρο, εισέβαλαν στο σπίτι, όπου βρήκαν τη γριούλα. Της επιτέθηκαν και σύμφωνα με την έκθεση του ιατροδικαστή κ. Λευκίδη που έκανε τη νεκροτομή, της προκάλεσαν βαρείες κακώσεις στο πρόσωπο, στο θώρακα και στην κοιλιά. Πολλά από τα τραύματα έγιναν με τα τακούνια των παπουτσιών, με τα οποία ποδοπάτησαν την άτυχη ηλικιωμένη μέχρι να ξεψυχήσει. Έψαξαν όλο το σπίτι για να βρουν χρήματα. Δεν άφησαν τίποτα όρθιο. Χαρτιά, ρούχα και αντικείμενα του σπιτιού τα πέταξαν στο πάτωμα για να βρουν που έχει κρυμμένα η ηλικιωμένη τα χρήματά της. Τελικά βρήκαν γύρω στις 6.000 δρχ. τις οποίες

πήραν και εξαφανίστηκαν. Σε μια γωνιά του σπιτιού βρέθηκαν από την αστυνομία, όταν αποκαλύφθηκε το αποτρόπαιο έγκλημα 575.000 δραχμές.

Οι άνδρες της αστυνομίας που ασχολήθηκαν με την υπόθεση, μπήκαν από την αρχή στα ίχνη των δραστών. Από πληροφορίες και από τα αποτελέσματα εργαστηριακών ερευνών οδηγήθηκαν στον εντοπισμό και τη σύλληψη των δύο δραστών.

Και μια αξιοσημείωτη λεπτομέρεια. Η άτυχη Παναγοπούλου γλίτωσε από το Νταχάου για να βρει φρικιαστικό θάνατο στην Ελλάδα στα γεράματά της.

Ήταν εβραϊκής καταγωγής και στη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου «κρατήθηκε» στο στρατόπεδο συγκέντρωσης του Νταχάου. Είχε μάλιστα και στο μπράτσο της (σύμφωνα με μαρτυρίες γειτόνων) το χαρακτηριστικό νούμερο. Μετά τον πόλεμο βρέθηκε στην Ελλάδα και παντρεύτηκε Έλληνα στρατιωτικό, αφού βαπτίστηκε χριστιανή ορθόδοξη.

Συνελήφθη έμπορος με τρία κιλά κοκαΐνη

Με τρία κιλά κακλή που προμηθευόταν από την Κολομβία και τη Βραζιλία, 44χρονος Ελληνοκαναδός έμπορος σκληρών ναρκωτικών, είχε σκοπό να γεμίσει την αγορά της Αθήνας.

Ο 44χρονος Ελληνοκαναδός Γιώργος Δ. Αναγνώστου, ο οποίος θεωρείται μέλος διεθνούς σπείρας διακίνησης ναρκωτικών, συνελήφθη στον ανατολικό αερολιμένα Αθηνών, λίγη ώρα μετά την άφιξή του από τη Μαδρίτη. Μέσα σ' ένα σακ βουαγιάζ, το οποίο περιείχε ακάθαρτα ρούχα είχε κρύψει τρία δέματα περιτυλιγμένα με μονωτική ταινία. Από την έρευνα που έγινε, διαπιστώθηκε ότι στα δέματα αυτά είχε συσκευάσει τρία κιλά κοκαΐνης.

Οι αρχές Ασφαλείας μπήκαν στα ίχνη του εμπόρου, αξιοποιώντας πληροφορίες σύμφωνα με τις οποίες ένας Ελληνοκαναδός με το όνομα Τζωρτζ κάνει συχνά ταξίδια στις χώρες παραγωγής της κοκαΐνης, Βραζιλία και Κολομβία απ' όπου προμηθεύεται μεγάλες ποσότητες, τις οποίες στη συνέχεια μεταφέρει και διακινεί στην Αθήνα.

Οι έλεγχοι στο αεροδρόμιο εντάθηκαν και ο Αναγνώστου συνελήφθη.

Από την προανάκριση που έκαναν αξιωματικοί της Υπηρεσίας Δίωξης Ναρκωτικών διαπιστώθηκε η διαδρομή, την οποία ακολούθησε ο Αναγνώστου για να φέρει την κοκαΐνη στην Ελλάδα.

Ο Αναγνώστου στα τέλη Ιανουαρίου πήγε στη Βραζιλία χρησιμοποιώντας το καναδέζικο διαβατήριό του. Στη Βραζιλία προμηθεύτηκε την κοκαΐνη, την οποία στη συνέχεια τη μετέφερε αεροπορικώς στη Μαδρίτη. Για να παραπλανήσει τις αρχές πέταξε, όπως ισχυρίστηκε, το καναδέζικο διαβατήριό του, αντικατέστησε το εισιτήριό του και χρησιμοποιώντας ελληνικό διαβατήριό αναχώρησε με πτήση της «ΙΒΕΡΙΑ» για την Αθήνα.

Ο Αναγνώστου κατά τη διάρκεια της εξέτασής του αρνήθηκε να αποκαλύψει από ποιους προμηθεύτηκε την κοκαΐνη, για πού την προόριζε και ποιος θα την παραλάμβανε στην Αθήνα.

Ο συλληφθείς οδηγήθηκε στον Εισαγγελέα Υπηρεσίας Αθήνας, που άσκησε εναντίον του ποινική δίωξη για εισαγωγή στην επικράτεια, αγορά, διαμετακόμιση και κατοχή ναρκωτικών ουσιών κατ' επάγγελμα και κατ' εξακολούθηση, καθώς και για σύσταση συμμορίας.

Στον Εισαγγελέα σπείρα για ναρκωτικά

Τετραμελής σπείρα εμπόρων ναρκωτικών οδηγήθηκε στην Εισαγγελία της Αθήνας.

Πρόκειται για τον 27χρονο Τζωρτζ Κάμπελ, από τις Μπαχάμες, και τους Τανζανούς Μόζες Τουαλίμπι, 33 χρόνων, Πάμβιν Βαντιέλα, 33 χρόνων και Σαρές Ντάγια, 30 χρόνων.

Ο πρώτος συνελήφθη την περασμένη Παρασκευή στον Ανατολικό Αερολιμένα να έχει στο διπλό πάτο της βαλίτσας του 770 γραμμάρια ηρωίνης και στα παπούτσια του 350 γραμμάρια. Ερχόταν στην Αθήνα από τη Βομβάη — απ' όπου είχε αγοράσει τα ναρκωτικά — μέσω Ντουμπάι, με τελικό προορισμό — όπως ισχυρίζεται — τη Βουδαπέστη.

Στο αεροδρόμιο του Ελληνικού τον περίμενε ο Ντάγια, ενώ ο Τουαλίμπι και ο Βαντιέλα τον είχαν βοηθήσει το δίμηνο Δεκεμβρίου '89 — Ιανουαρίου '90 να μεταφέρει από τη Βομβάη στην Αθήνα 1.200 γραμμάρια ηρωίνης συνολικά.

Αξίζει να σημειωθεί ότι ο Κάμπελ ταξίδευε με πλαστό διαβατήριό, επειδή, με απόφαση ελληνικού δικαστηρίου, έχει απελαθεί ισοβίως από τη χώρα, μετά από καταδίκη για εμπορία ναρκωτικών.

Εναντίον των τεσσάρων συνεργατών ασκήθηκε ποινική δίωξη για κατοχή ναρκωτικών από κοινού και κατ' εξακολούθηση, καθώς και για αγορά, εισαγωγή, πώληση και μεταφορά ναρκωτικών κατά συναυτουργία και κατ' εξακολούθηση.

Δέκα επτά χρόνια για απάτη μαμούθ

Δέκα επτά χρόνια κάθειρξη είναι η ποινή που επέβαλε το Τριμελές Εφετείο Κακουρηγημάτων Αθήνας στον 38χρονο Σάββα Αναστασιάδη που κρίθηκε ένοχος πλαστογραφίας και απόπειρας απάτης ύψους 2,5 εκατομμυρίων δολαρίων σε βάρος της Εθνικής Τράπεζας.

Στη διάρκεια της δίκης, που κράτησε 2 μέρες, αποδείχθηκε ότι ο Αναστασιάδης χρησιμοποιώντας πλαστό διαβατήριό με άλλο όνομα, προσπάθησε τον Αύγουστο του '88, να εισπράξει το ποσό αυτό για λογαριασμό της ναυτιλιακής εταιρίας "DONCASTER NAVIGATION S.A.", της οποίας εμφανίστηκε ως αντιπρόσωπος.

Εντολή για την καταβολή του ποσού, είχε λάβει η Εθνική με τέλεξ που περιείχε τον κλειδάριθμο ασφαλείας, από τράπεζα στις Φιλιππίνες.

Σε έρευνα όμως που έκαναν οι υπάλληλοι της Εθνικής, προτού εκτελέσουν την εντολή, βρήκαν ότι το τέλεξ ήταν πλαστό και είχε σταλεί από φιλιππινέζικο... ξενοδοχείο!

Σε άλλη μάλιστα δίκη, που αναβλήθηκε, ο Αναστασιάδης ήταν κατηγορούμενος για τετελεσμένη απάτη που φέρεται ότι διέπραξε το 1983, πάλι εις βάρος της Εθνικής.

Σ' αυτή την υπόθεση, κατηγορείται ότι εισέπραξε 250.000 δολάρια από βελγική τράπεζα, συνεργαζόμενη με την Εθνική, χρησιμοποιώντας πλαστές εντολές πληρωμής.

Έκανε βόλτες με κλεμμένα αμάξια...

Σεσημασμένος κλέφτης αυτοκινήτων με 15μηνη φυλάκιση στην πλάτη του για απάτες και υπεξαίρεση, πιάστηκε από την Ασφάλεια Αττικής.

Πρόκειται για τον Ηλία Γ. Ηλιόπουλο, 37 χρόνων, κάτοικο Βούλας, που το δεύτερο εξάμηνο του '89 έκλεψε τουλάχιστον 4 αυτοκίνητα από διάφορες περιοχές της Ελλάδας. Τα αυτοκίνητα αυτά εγκατέλειπε όπου έβρισκε, αφού έκανε διακοπές όπου τον βόλεψε.

Σύμφωνα με την Ασφάλεια Αττικής ο Ηλιόπουλος έκανε αποδεδειγμένα τις εξής κλοπές:

— Στις 21.7.89 έκλεψε από την Κηφισιά μικρό φορτηγό αυτοκίνητο μάρκας Βόλβο. Μ' αυτό περιπλανήθηκε σε περιοχές της Βορείου Ελλάδος. Το αυτοκίνητο βρέθηκε εγκαταλειμμένο σε χωριό έξω από την Κατερίνη, πριν δύο μέρες.

— Στις 18.9.89, έκλεψε μια BMW (HE 4508) από το Κερατσίνι. Το αυτοκίνητο αυτό βρέθηκε έξω από το σπίτι του, με πλαστές πινακίδες.

— Στις 3.9.89 ο Ηλιόπουλος βρέθηκε στην Κρήτη και έκλεψε ένα αυτοκίνητο (HPE 6740) από εταιρία ενοικιάσεων. Περιπλανήθηκε μ' αυτό στην Αττική και σε νησιά του Αιγαίου. Ύστερα από τρεις μήνες, το αυτοκίνητο βρέθηκε εγκαταλειμμένο στο Π. Φάληρο.

— Στις 12.6.89 είχε κλέψει το υπ' αριθμόν ΥΥ 1978 αυτοκίνητο από το Παλαιό Φάληρο, και το εγκατέλειψε δέκα μέρες αργότερα στα Κάτω Πετράλωνα. Τέλος, στις 26.10.89 εξαπάτησε έξω από το Τελωνείο Πειραιώς κάποιον πολίτη και του απέσπασε 550 χιλιάδες δραχμές, προκειμένου να μεσολαβήσει δήθεν για να εκτελωνίσει ένα αυτοκίνητο.

Πάνω στον Ηλιόπουλο βρέθηκε πλαστή άδεια ικανότητας οδηγού, την οποία επιδείκνυε όταν χρειαζόταν.

Πιάστηκε ο ασυνείδητος

Πιάστηκε από την Τροχαία ο ασυνείδητος οδηγός, που σκότωσε στη Λ. Αθηνών, την 55χρονη Αγαθή Πέππα και στη συνέχεια την εγκατέλειψε.

Πρόκειται για τον φανοποιό Γεώργιο Αψώμωτο, 25 χρόνων. Μετά το ατύχημα, ο φανοποιός πήγε το αυτοκίνητο, σε συνεργείο της Ιεράς Οδού, το έκρυψε πρόχειρα και έφυγε. Οι τροχονόμοι εντόπισαν το αυτοκίνητο μάρκας BMW και το πήραν στην Τροχαία. Το ίδιο βράδυ ο Αψώμωτος πήγε στο ΚΕ Αστυνομικό Τμήμα και δήλωσε κλοπή του αυτοκινήτου, που δεν ήταν δικό του, αλλά πελάτη του.

ΝΕΑ ΑΠ' ΟΛΗ ΤΗΝ



ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Τρεισήμισι κιλά ηρωίνης αξίας εκατοντάδων εκατομμυρίων δραχμών μετέφεραν στα στομάχια τους αντί «αστείας» αμοιβής (έπαιρναν σύμφωνα με πληροφορίες γύρω στο ένα εκατομμύριο δραχμές ο καθένας για να διαθέσουν το στομάχι και τα έντερα τους ως «σάκους υψηλής ασφαλείας» για τη μεταφορά του ισχυρού ναρκωτικού) οι τέσσερις συνολικά Τανζανοί που συνελήφθησαν απ' τις δικωτικές αρχές της Βόρειας Ελλάδας.

Μετά τη σύλληψη των δύο Τανζανών στο τελωνείο του Πυθίου του Έβρου και ενός ακόμη στη Θεσσαλονίκη η... παρέα απ' τα ιδιόρρυθμα «βαποράκια» συμπληρώθηκε με τη σύλληψη και την παραπομπή στον εισαγγελέα ενός ακόμη (του τέταρτου) νεαρού συμπατριώτη τους που έφερε στα σπλάχνα του πάνω από 600 γραμμάρια καθαρής ηρωίνης.

Πρόκειται για τον 24χρονο (σύμφωνα τουλάχιστον με τα στοιχεία του πλαστού διαβατηρίου που κατείχε) Ομάρ Τζούμα που συνελήφθη επίσης στη Θεσσαλονίκη και κρατείται στο τμήμα δίωξης λαθρεμπορίου του Ζ' Τελωνείου της συμπρωτεύουσας. Ο Τζούμα είχε ακολουθήσει επίσης το ίδιο δρομολόγιο με τον συμπατριώτη του, με σκοπό τη μεταφορά της ηρωίνης από τη Σμύρνη — όπου την προμηθεύτηκε από «άνγνωστο» άτομο — στην Κωνσταντινούπολη και στη συνέχεια στη Θεσσαλονίκη και την Αθήνα.

Μέχρι στιγμής ο Τζούμα απέβαλε εξήντα (!) «αυγά» με καθαρή ηρωίνη, ενώ σύμφωνα με την ακτινογραφία που του έγινε στο στομάχι του έχει ακόμη «φορτωμένα» είκοσι περίπου «αυγά» γεμισμένα με το ισχυρό ναρκωτικό.

Ο Τζούμα αρνείται την οποιαδήποτε σχέση του με τον συμπατριώτη του που συνελήφθη και κρατείται στην ασφάλεια μέχρι την απολογία του στον ανακριτή, που αναβλήθηκε, και υποστηρίζει πως είναι «ανεξάρτητος» και δεν αποτελεί μέλος κυκλώματος.

Εξάλλου, ηρωίνη και μάλιστα «καθαρή» και ιδιαίτερα ακριβή διακινούν στην «αγορά» της Θεσσαλονίκης Ιρανοί μέσω Ελλήνων προμηθευτών.

Με μισό κιλό καθαρή ηρωίνη αξίας σαράντα περίπου εκατομμυρίων δραχμών συνελήφθη στη Θεσσαλονίκη ο 35χρονος Ιρακινός Εμάντ Ελντίν Σαλαμπί.

ΗΡΑΚΛΕΙΟ

Μια περίεργη σπείρα κλεφτών και κλεπταποδόχων με αδυναμία σε αυτοκίνητα, όπλα και... υπνοστεντόν αποτελούμενη από επτά άτομα εξάρθρωσε η Ασφάλεια Ηρακλείου, συλλαμβάνοντας τα τέσσερα μέλη της σπείρας. Η Ασφάλεια αναζητεί και το όγδοο μέλος της σπείρας, άτομο αγνώστων στοιχείων, με ψευδώνυμο «Γουήν».

Οι συλληφθέντες είναι οι Γιάννης Καραγκούνης 22 χρόνων, Λεωνίδας Καραγκούνης 19 χρόνων, τσιγγάνος από τον οικισμό της Νέας Αλικαρνασού και οι Μενέλαος Παπαδάκης 43 χρόνων κάτοικος Αχεντριά και Αντώνιος Δημόπουλος 28 χρόνων κάτοικος Ηρακλείου. Οι Ευάγγελος Διλβός 27 χρόνων, Λευτέρης Κατσαρός 28 χρόνων και Κυριάκος Κυπραίος 29 χρόνων δεν συνελήφθησαν λόγω παρέλευσης του αυτόφωρου. Τα επτά μέλη της σπείρας και το όγδοο μέλος που αναζητείται όπως προέκυψε από τις ανακρίσεις είχαν διαπράξει τα παρακάτω αδικήματα:

Ο Διλβός και ο Κατσαρός είχαν κλέψει από πάροδο της οδού Θερίσσου το ΗΡΑ 6737 ΙΧ επιβατικό αυτοκίνητο του Μύρωνα Τσακαλάκη. Το αυτοκίνητο βρέθηκε την επόμενη μέρα τρακαρισμένο στον Πλατανιά Χανίων.

Ο Κατσαρός είχε κλέψει από πάροδο της Λ. 62 Μαρτύρων το ΗΚ 6149 ΙΧ επιβατικό αυτοκίνητο, του Μανόλη Γωνιανάκη και το εγκατέλειψε στη συνέχεια στην οδό Γ. Ρωμανού, αφού προηγουμένως το τράκαρε.

Ο Διλβός, ο Κυπραίος, ο Δημόπουλος και το όγδοο μέλος της σπείρας είχαν κλέψει από αγροικία αγνώστου κατόχου, ένα πολεμικό όπλο «Μάουζερ», ένα δίκανο κυνηγετικό όπλο, μια φυσιογγοθήκη, τα οποία πούλησαν στη συνέχεια στον Καραγκούνη Ιωάννη.

Ο Καραγκούνης Ιωάννης και ο Καραγκούνης Λεωνίδας, πούλησαν το πολεμικό όπλο στον Παπαδόκη στην κατοχή του οποίου βρέθηκε.

ΕΛΑΣΣΟΝΑ

Οι πληροφορίες που είχαν φθάσει στους αστυνομικούς του Τμήματος της Ελασσόνας αξιοποιήθηκαν κατάλληλα και έτσι ένας ακόμα επίδοξος έμπορος ναρκωτικών έκλεισε άδοξα την καριέρα του.

Συγκεκριμένα ο ΣΕΡΕΤΙΔΗΣ Ιωάννης του Χρήστου, κάτοικος Κεφαλόβρυσου Ελασσόνας συνελήφθη για παράβαση των νόμων, «περί ναρκωτικών» και «περί όπλων και εκρηκτικών», αφού προηγουμένως σε έρευνα που έγινε στο σπίτι του βρέθηκαν κρυμμένα επιμελώς, 45,5 γραμμάρια ινδικής κάνναβης (χασίς) σε φούντα, άριστης ποιότητας, δύο «τσιγαριλίκια» 620 γραμμάρια χασισόσπορου, ένα στιλέττο, μια φιάλη αναισθητικού σπρέι και μια σφαίρα περιστρόφου

ΚΟΜΟΤΗΝΗ

Ο στρατιώτης ΚΑΨΑΛΑΚΗΣ Κριστιάν, που υπηρετεί στο 4ο Τ.Ε.Φ. Κομοτηνής, είχε την «συνήθεια» να επισκέπτεται τα απογεύματα διάφορα σπίτια της πόλης. Μόνο που φρόντιζε να σιγουρεύεται ότι οι ένοικοί τους έλειπαν. Στη συνέχεια αφαιρούσε από αυτά οτιδήποτε είχε σχέση με χρυσάφικα ή χρήματα.

Ο παραπάνω δράστης αφού είχε διαρρήξει περισσότερα από 15 σπίτια, συνελήφθη από άνδρες του Τμήματος Ασφάλειας Κομοτηνής και ομολόγησε όλες του τις «πράξεις». Στον στρατιωτικό του σάκο που έκρυβε σε αγροτική περιοχή κοντά στη μονάδα του, είχε τοποθετήσει όλα τα τιμαλφή, τα οποία αναγνωρίστηκαν και παραδόθηκαν στους δικαιούχους τους.

ΚΑΒΑΛΑ

Έξι Πέρσες και τρεις Περσίδες με τα 6 παιδιά τους ηλικίας μέχρι 7 χρόνων πέρασαν τα ελληνοτουρκικά σύνορα από την περιοχή Αμορίου του Διδυμοτείχου και συνελήφθησαν από τις ελληνικές αρχές. Οι Ιρανοί είπαν στην Αστυνομία ότι τους βοήθησε να περάσουν — με το αζημίωτο — τα ελληνοτουρκικά σύνορα, ένας Τούρκος αγνώστων στοιχείων. Ο Τούρκος ζήτησε και πήρε από τον καθένα 1.000 δολάρια.



ΤΡΙΚΑΛΑ

Μεγάλη επιτυχία του Τμήματος Ασφάλειας Τρικάλων. Ύστερα από πολύμηνη και μεθοδική παρακολούθηση και αξιοποιώντας διάφορες πληροφορίες που κατά καιρούς συνέλεγαν, κατάφεραν να συλλάβουν τον επικίνδυνο κακοποιό και δραπέτη των φυλακών Τρικάλων, ΠΑΛΑΙΟΚΩΣΤΑ Νικόλαο του Λεωνίδα - Ηλία, ετών 30, στον συνοικισμό Λυκόστομο της Κοινότητας Κρανούλας Ιωαννίνων, όπου κρυβόταν από καιρό με όλες τις απαιτούμενες προφυλάξεις.

Με κίνδυνο της ζωής τους οι άνδρες του Τμήματος Ασφάλειας Τρικάλων, ΣΠΑΝΟΣ Στ., αστυνόμες Β', ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ Κ., ΠΑΝΤΑΖΗΣ Κ., ανθυπαστυνόμοι και ΠΛΑΚΙΑΣ Ν., αστυφύλακες, συνεπικουρούμενοι και από άνδρες του Τμήματος Ασφάλειας Ιωαννίνων, ύστερα από αιφνίδια επέμβαση αφόπλισαν και συνέλαβαν τον ΠΑΛΑΙΟΚΩΣΤΑ, ο οποίος υπέδειξε το χώρο που έκρυβε τα πλούσια κλοπιμαία του, προϊόντα κλοπών που είχαν διαπραχθεί σχεδόν σε όλη την Ελλάδα με τη σύμπραξη του επίσης επικίνδυνου κακοποιού και δραπέτη ΣΑΜΑΡΑ ή ΖΑΡΑΝΙΚΑ Κων/νου, ο οποίος εξακολουθεί να αναζητείται.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Παρουσιάζονταν ως πλασιέ «κύρους», έπαιρναν από τεχνίτες κοσμημάτων εμπορεύματα αξίας δεκάδων εκατομμυρίων δραχμών με μοναδικό αντάλλαγμα ακάλυπτες επιταγές, για να τα... μοσχοπουλήσουν και εξαφανίζονταν.

Όταν οι χρυσοχόοι - θύματα ανακάλυψαν την κορπίνα, στην προσπάθειά τους να εξαργυρώσουν τις επιταγές που δεν είχαν αντίκρισμα, κατήγγειλαν το γεγονός, με αποτέλεσμα να συλληφθεί ένα μέλος της «παρέας» των πλασιέ, ενώ οι υπόλοιποι καταζητούνται.

Κατηγορούμενος για απάτη σε βαθμό κακουργήματος προφυλακίστηκε, ο μοναδικός συλληφθείς της παρέας των «πλασιέ», Κωνσταντίνος Αρβανίτης, 32 χρόνων, κάτοικος Αθηνών.

Σαν «εγγύηση» για τα κοσμήματα

που έπαιρναν οι «πλασιέ» έδιναν στους χρυσοχόους μέρος της αξίας των εμπορευμάτων σε επιταγές, οι οποίες όμως, όπως αποκαλύφθηκε αργότερα, δεν είχαν αντίκρισμα.

Αποτέλεσμα ήταν να οικειοποιηθούν τα κοσμήματα, η αξία των οποίων (σε τιμές χονδρικής πώλησης) ξεπερνά τα 100 εκατομμύρια δραχμές.

Σε βάρος όλων των «πλασιέ» έχει ασκηθεί ποινική δίωξη για απάτη σε βαθμό κακουργήματος και έκδοση ακάλυπτων επιταγών και η υπόθεση έχει παραπεμφθεί σε τακτικό ανακριτή.

Σπείρα διαρρηκτών, μηχανικών και εμπόρων αυτοκινήτων, που έκλεβε, μετέτρεπε σε «μαϊμούδες» ή διέλυε και πουλούσε ως εξαρτήματα πολυτελή αυτοκίνητα μεγάλου κυβισμού εξαρθρώθηκε στη Θεσσαλονίκη και αποκαλύφθηκε ότι οι δραστηριότητές της εκτείνονταν σ' ολόκληρη την Ελλάδα.

Ενενήντα αυτοκίνητα, όλα με ξένες πινακίδες κυκλοφορίας, μάρκας Μερσεντές, Άουντι, Μπε Εμ Βε, Λάντσια και Γκολφ, είχαν κλέψει και πουλήσει, είτε ως «μαϊμούδες» είτε ως εξαρτήματα τα μέλη της σπείρας, για να επιβεβαιωθεί μετά την εξάρθρωσή της, ότι, δηλαδή «τον τελευταίο καιρό αυτοκίνητο με ξένους αριθμούς κυκλοφορίας δεν «ζει» παραπάνω από ένα βράδυ στη Θεσσαλονίκη και άλλες πόλεις της Βόρειας Ελλάδας, γιατί το κλέβουν οργανωμένες σπείρες».

Τρεις διαρρηκτές, οι Θεόδωρος Χατζητριπιδής, 30 χρόνων, από την Κοζάνη, Κωνσταντίνος Σαρόγλου, 23 χρόνων, από τη Βέροια και Δημήτριος Παπρικίδης, 37 χρόνων από τη Θεσσαλονίκη είχαν αναλάβει για λογαριασμό των εμπόρων Αλεξάνδρου Χρυσολέοντα, από τη Θεσσαλονίκη και Αποστόλου Κωνσταντινίδη από την Κοζάνη να εντοπίζουν και να κλέβουν πολυτελή αυτοκίνητα με ξένους αριθμούς κυκλοφορίας. Τα αυτοκίνητα οδηγούνταν σε προκαθορισμένο σημείο και αν οι έμποροι είχαν «έτοιμους» αγοραστές τα πουλούσαν, αφού άλλαζαν τον αριθμό πλαισίου και τα έκαναν «μαϊμούδες». Για τις «υπηρεσίες» τους οι τρεις διαρρηκτές έπαιρναν από τους εμπόρους 200.000 έως

400.000 δρχ «ανά κομμάτι».

Σε περίπτωση όμως που δεν υπήρχαν αγοραστές, τα αυτοκίνητα οδηγούνταν για «σφάξιμο», όπως αποκαλείται στη «γλώσσα» αυτών των κυκλωμάτων η διάλυση και μετατροπή σε εξαρτήματα. Τη δουλειά αυτή είχαν αναλάβει οι τεχνίτες αυτοκινήτων Ιωάννης Πασγαλίδης, 39 χρόνων, Νικόλαος Γρυπάρης, 37 χρόνων και κάποιος Βασίλης, αγνώστων στοιχείων, όλοι τους κάτοικοι Θεσσαλονίκης, οι οποίοι έπαιρναν από τους δύο εμπόρους 100.000 δρχ. για κάθε «σφάξιμο».

Οκτώ καλύμματα δισκοποτηρίων του 19ου αιώνα μεγάλης θρησκευτικής και αρχαιολογικής αξίας αφαίρεσαν δύο μοναχοί, από το ναό της Ιεράς Μονής Χιλανδαρίου του Αγίου Όρους. Δράστης, ο μοναχός Νικόλαος και κατά κόσμο Γκοράν Στογιάννοβιτς, 29 χρόνων, από τη Νομπροβόντιστα Σερβίας και ο συμπατριώτης του Βάλικ Σόβικα, 40 χρόνων, μοναχός, που υπηρετεί σε μοναστήρι της Γιουγκοσλαβίας.

Τα οκτώ καλύμματα σε σχήμα σταυρού βρέθηκαν κατά την έξοδο του Βάλικ Σόβικα από το Άγιο Όρος, μέσα στη βαλίτσα του, ενώ επέστρεφε στην πατρίδα του.

ΔΡΑΜΑ

Δύο «ποντικοί» που έγδυναν τους επιβάτες της 604 αμαξοστοιχίας, που εκτελούσε το δρομολόγιο Αθηνών - Αλεξανδρούπολης, εντοπίστηκαν στη Δράμα.

Ο ένας μάλιστα, για να αποφύγει τη σύλληψη, πήδηξε από την αμαξοστοιχία ενώ βρισκόταν εν κινήσει, για να συλληφθεί αργότερα μετά από περιπετειώδη καταδίωξη.

Πρόκειται για τους Μιχάλη Τριανταφυλλίδη, 20 χρόνων, άεργο από την Κατερίνη και Γεώργιο Κατζόπουλο, 22 χρόνων, από τη Θεσσαλονίκη.

Τους δύο κλέφτες εντόπισε ο προϊστάμενος της αμαξοστοιχίας, την ώρα που άδειαζαν τα πορτοφόλια των επιβατών, όσο αυτοί κοιμόντουσαν.

Τους οδήγησε σε ένα γραφείο της αμαξοστοιχίας με σκοπό να τους παρα-



δώσει στην αστυνομία μόλις το τρένο θα έφτανε στο σταθμό Παρανεστίου Δράμας.

Την ώρα που η αμαξοστοιχία έκοβε ταχύτητα για να εισέλθει στο σταθμό, ο 22χρονος Κατζόπουλος βρήκε την ευκαιρία και πήδηξε από το παράθυρο για να γλιτώσει τη σύλληψη. Στη συνέχεια, για να απομακρυνθεί από το Παρανεστίο, ο νεαρός κλέφτης διέρρηξε το φορτηγό αυτοκίνητο του Φρίξου Λεππουρού, που ήταν σταθμευμένο έξω από το σπίτι του.

Στο μεταξύ, από τους αρμόδιους του ΟΣΕ ειδοποιήθηκε η αστυνομία, που έστησε μπλόκα σε όλους τους δρόμους έξω από την κωμόπολη.

Σε ένα από τα μπλόκα πλησίασε και ο νεαρός με το κλεμμένο αυτοκίνητο. Οι αστυνομικοί του έκαναν σινιάλο να σταματήσει και όταν αυτός τους αγνόησε, άρχισαν να τον καταδιώκουν.

Ξαφνικά ο Κατζόπουλος ακινητοποίησε το φορτηγό και κινούμενος με όπισθεν προξένησε μεγάλες υλικές ζημιές στο περιπολικό που τον καταδίωκε.

Στη συνέχεια ανέπτυξε ιλιγγιώδη ταχύτητα, με αποτέλεσμα να χάσει τον έλεγχο του οχήματος και να τραυματιστεί ελαφρά όταν αυτό εκτράπηκε από την οδό και ανατράπηκε.

Ο νεαρός, τραυματισμένος, αναζήτησε βοήθεια από τους κατοίκους του Κεχροκάμπου Καβάλας, όπου τον εντόπισαν και τον συνέλαβαν οι αστυνομικοί που τον καταδίωκαν.

Ο Κατζόπουλος οδηγήθηκε στο νοσοκομείο Καβάλας, όπου και νοσηλεύεται, ενώ ο 20χρονος Τριανταφυλίδης συνελήφθη.

ΕΛΑΣΣΟΝΑ

Τρία άτομα συνέλαβε η Ασφάλεια της Ελ. ασόνας, γιατί στα σπίτια τους είχαν όπλα και πυρομαχικά!

Πρόκειται για τους:

Γεώργιο Ε. Κυρατζή, 62 χρόνων, από την Καλλιθέα Ελασσόνας.

Αθανάσιο Ι. Καραϊσκού, 45 χρόνων, προϊσταμένο Δασαρχείου Ελασσόνας, κάτοικο Ελασσόνας.

Ηλία Ν. Παπανικολάου, 59 χρόνων, συνταξιούχο δασικό υπάλληλο Κατερίνης.

Στην υπόθεση ενέχεται και ο γιος του πρώτου, Ευθύμιος Κυρατζής του Γεωργίου, 29 χρόνων, από την Καλλιθέα Ελασσόνας, κάτοικος Δυτ. Γερμανίας.

Στο σπίτι του Γιώργου Κυρατζή, κτηνοτρόφου, στο χωριό Καλλιθέα Ελασσόνας, ύστερα από έρευνα, παρουσία και εισαγγελέως, βρέθηκαν:

— Ένα 45άρι Remington, με πλαστική θήκη και ένα γεμιστήρα.

— 10 απλοί πυροκροτητές, που χρησιμοποιούνται για κατασκευή αυτοσχέδιων βομβών.

— 36 σφαίρες από 45άρι πιστόλι.

— Ένα πιστόλι αερίων, μοντέλο 1900, «Μπερέτα», ιταλικό.

— Ένα αμφίστομο στιλέτο, με λεπίδα 30 εκ. και μεταλλική θήκη.

— Μία σφαίρα πολεμικού όπλου Νο 303.

— Δύο μάσκες προσώπου και ολόκληρης κεφαλής.

— Τεμάχιο βαμβακιού εμποτισμένο με ηρωίνη, σε υγρή μορφή.

Στο σπίτι του Παπανικολάου, στην Κατερίνη, βρέθηκαν μια σφαίρα από 45άρι πιστόλι και 47 σφαίρες πολεμικού όπλου, Νο 303.

Στο σπίτι του προϊσταμένου του Δασαρχείου στην Ελασσόνα, του Καραϊσκού, βρέθηκε ένα 38άρι πιστόλι σπείσιαλ και 7 σφαίρες του ίδιου όπλου.

ΡΕΘΥΜΝΟ

Σκότωσε τον εξάδελφό του, γιατί είχαν προσωπικές διαφορές.

Θύμα ο Δημήτρης Μαρκουλάκης, 30 χρόνων, σιδηρουργός από τους Αρμένους Ρεθύμνου, τον οποίο, πυροβόλησε θανάσιμα ο εξάδελφός του Στέλιος Μαρκουλάκης, 27 ετών, σερβιτόρος.

Συγκεκριμένα, ο δράστης επισκέφθηκε τον εξάδελφό του στο σπίτι του, για να κουβεντιάσουν κάποιο προσωπικό τους ζήτημα.

Γρήγορα, όμως η κουβέντα τους εξελίχθηκε σε έντονη λοχομαχία, μ' αποτέλεσμα ο Στέλιος ν' αρπάξει την κυνηγετική του καραμπίνα — που μετέφερε χωρίς να το γνωρίζει το θύμα — και να πυροβολήσει μια φορά, από πολύ κοντά, το Δημήτρη στην κοιλιακή χώρα. Ο τελευταίος άρχισε να αιμορ-

ραγεί και λίγη ώρα αργότερα ξεψύχησε.

Ο δράστης, μετά το φονικό, εξαφανίστηκε με το ιδιωτικής χρήσεως επιβατικό αυτοκίνητό του. Δεν κατάφερε, όμως, να κρυφθεί για πολύ, αφού συνελήφθη στο χωριό, από άνδρες της αστυνομικής διεύθυνσης Ρεθύμνου.

ΞΑΝΘΗ

Μουσουλμάνος έμπορος ναρκωτικών συνελήφθη από την Ασφάλεια Ξάνθης.

Πρόκειται για τον Φαίη Αρίφογλου, 42 χρόνων, στην κατοχή του οποίου βρέθηκαν ένα κιλό χασίς, ναρκωτικά χάπια, δύο ζυγαριές ακριβείας. Τον μουσουλμάνο συνέλαβαν άνδρες της Ασφάλειας την ώρα που διαπραγματευόταν την πώληση σε άτομο μιας δόσης χασίς έναντι 10.000 δραχμών.

Σε έρευνα που ακολούθησε στο σπίτι του στην Ξάνθη, βρέθηκαν και κατασχέθηκαν ένα κιλό χασίς, πέντε φακελάκια των δεκαπέντε γραμμαρίων, 73 ναρκωτικά χάπια.

ΗΡΑΚΛΕΙΟ

Για αποθήκη χασίς χρησιμοποιούσε το παλιό κτίριο της Κιτρένωσης στη Νέα Αλικαρνασσό ο 30χρονος Μανόλης Μαργέτας.

Μετά από μακρά παρακολούθηση η Ασφάλεια συνέλαβε επ' αυτοφώρω τον Μαργέτα, ο οποίος πήγε και πήρε από το κτίριο της Κιτρένωσης 68,5 γρ. κατεργασμένο χασίς!

Το χασίς ήταν συσκευασμένο σε 28 δόσεις των 2,5 περίπου γραμμαρίων. Το χασίς κατασχέθηκε. Επίσης κατασχέθηκαν 137.000 δρχ. ως προερχόμενα από πώληση ναρκωτικών.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Έξι γραμμάρια ηρωίνης και ένα γραμμάριο χασίς, βρέθηκε στο σπίτι του 22χρονου άνεργου Σταύρου Τρεμκαντζή, μετά από έρευνα της ασφάλειας Θεσσαλονίκης. Ο Τρεμκαντζής συνελήφθη κι ανακρινόμενος είπε ότι τα ναρκωτικά τα αγόρασε από τον Οδυσσέα Λάσκαρη, 25 χρόνων, ο οποίος αναζητείται.



ΗΘΙΚΕΣ ΑΜΟΙΒΕΣ

Απονεμήθηκε το αστυνομικό μετάλλιο «Αστυνομικός Σταυρός Β' Τάξης» στον ε.α. ταξίαρχο ΚΟΥΓΙΤΕΑ Κωνσταντίνο για ιδιαίτερα διακεκριμένη και εξαιρετική πράξη, διότι στις 11.1.89 που υπηρετούσε στην Υποδ/ση Ασφάλειας Πειραιά, ως διευθυντής και έφερε το βαθμό του αστυν. διευθυντή, εκθέτοντας τη ζωή του σε άμεσο κίνδυνο, συνετέλεσε αποτελεσματικά στη σύλληψη λίαν επικίνδυνου κακοποιού.

Απονεμήθηκαν ηθικές αμοιβές στο κατωτέρω αστυνομικό προσωπικό, διότι συνέλαβαν ή βοήθησαν στη σύλληψη, κατόχους ή εμπόρους ναρκωτικών ή καλλιεργητές δενδρυλλίων ινδικής κάνναβης:

Αστυνόμο Β' ΚΟΣΚΕΡΙΔΗ Νικόλαο του Τ.Α. Μυτιλήνης.

Αστυφύλακες ΚΩΣΤΕΑ Πέτρο, ΠΟΥΡΝΑΡΑ Φίλιππο και ΒΑΣΤΑΡΔΗ Γεώργιο της Άμεσης Δράσης Αττικής.

Για παρόμοιους λόγους απονεμήθηκε υλική αμοιβή στον αστυνόμο Α' ΚΟΡΩΝΗ Αντώνιο, αστυνόμους Β' ΧΛΕΤΣΗ Λάμπρο και ΚΟΛΟΚΥΘΑ Κων/νο, ανθ/μο ΚΟΥΤΡΑ Κων/νο, αρχιφύλακα ΛΙΑΚΑ Αστέριο και αστυφύλακες ΚΑΤΣΙΑΦΛΙΑΚΑ Γεώργιο, ΛΕΤΣΙΟ Βασίλειο και ΦΙΛΟΚΩΣΤΗ Ηλία του Τ.Α. Λάρισας.

Με το ίδιο αιτιολογικό απονεμήθηκε ηθική και υλική αμοιβή στο κατωτέρω προσωπικό:

Αστυνόμο Α' ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ Αλέξανδρο, υπαστυνόμο Α' ΜΟΥΤΣΩΚΟ Θεόδωρο, ανθυπαστυνόμους ΒΑΚΑΡΟ Μιχαήλ, ΜΠΙΛΑΛΗ Γρηγόριο και ΠΟΥΛΙΟ Ιωάννη, αρχιφύλακα ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Κων/νο και αστυφύλακες ΜΥΛΩΝΑ Κων/ντίνο, ΣΜΠΙΛΙΡΗ Χρήστο και ΝΙΑΦΑ Δημήτριο του Τ.Α. Χαλκίδας.

Αρχιφύλακα ΖΙΑΒΡΟ Βασίλειο και αστυφύλακες ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟ Παναγιώτη, ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟ Αθανάσιο, ΑΝΔΡΕΙΟΥ Εμμανουήλ, ΡΑΝΤΟ Κων/νο της Άμεσης Δράσης Αττικής.

Απονεμήθηκαν ηθικές αμοιβές στο κατωτέρω αστυνομικό προσωπικό διότι συνέλαβαν ή βοήθησαν στη σύλληψη κλεφτών, διαρρηκτών και «τσαντάκηδων»:

Αστυφύλακες ΚΑΡΑΚΙΤΣΟ Λάμπρο, ΤΣΟΥΝΑΚΑ Νικόλαο, ΑΝΔΡΕΟΥ Εμμανουήλ, ΤΣΕΤΣΙΚΑ Νικόλαο, ΠΕΠΠΑ Ευριπίδη, ΠΑΛΑΤΗ ευάγγελο, ΚΑΣΤΡΗ Γεώργιο και ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟ Γεώργιο της Άμεσης Δράσης Αττικής.

Για παρόμοιους λόγους απονεμήθηκε ηθική και υλική αμοιβή στους αστυφύλακες ΒΑΣΤΑΡΔΗ Γεώργιο και ΤΑΧΛΙΑΜΟΥΡΗ Φώτιο της Άμεσης Δράσης Αττικής.

Λοιπές ηθικές αμοιβές

Απονεμήθηκαν ηθικές αμοιβές για διάφορους λόγους στο κατωτέρω αστυνομικό προσωπικό:

● Αστυν. Α' ΦΟΥΤΖΙΤΖΗ Παρασκευά, υπαστ. Β' ΦΩΣΤΗΡΟΠΟΥΛΟ Δημήτριο, αρχιφύλακες ΝΙΚΟΛΑΪΔΗ Παρασκευά, ΚΑΡΑΜΕΣΙΝΗ Βασίλειο και αστυφύλακες ΑΒΡΑΜΙΔΗ Αχιλλέα, ΜΗΤΣΙΟΠΟΥΛΟ Χρήστο, ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟ Κων/νο, ΚΕΦΑΛΙΔΗ Κων/νο, ΙΣΑΑΚΙΔΗ Δημήτριο και ΣΑΒΒΙΔΗ Σταύρο του Α.Τ. Αλεξάνδρειας διότι εντόπισαν και συνέλαβαν τον οδηγό ο οποίος με το αυτοκίνητό του είχε παρασύρει θανάσιμα πεζό και τον είχε εγκαταλείψει αβοήγητο.

● Αστυνόμο Α' ΗΛΙΟΠΟΥΛΟ Σωτήριο, αστυνόμο Β' ΚΟΥΤΣΟΜΠΙΝΑ Διονύσιο, ΚΑΤΣΟΥΛΗ Ναπολέοντα, ΣΕΡΡΑ Ιωάννη, ΤΣΙΑΤΟΥΡΑ Βασίλειο, ΘΕΟΧΑΡΗ Λεωνίδα, ΜΑΛΛΙΟ Βασίλειο, υπαστυνόμους Α' ΡΟΤΣΟ Ιωάννη, ΚΟΣΒΥΡΑ Ευάγγελο, υπαστυνόμο Β' ΣΕΡΓΑΝΗ Βασίλειο, ανθυπαστυνόμο ΠΑΤΑΓΙΑ Κων/νο, αρχιφύλακες ΓΚΟΥΜΠΛΙΑ Χαράλαμπο, ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟ Κων/νο, ΡΕΝΤΖΗ Ελευθέριο, ΣΤΑΧΤΙΑΔΗ Δημήτριο, ΠΕΠΟΝΑ Γεώργιο, ΡΙΖΟ Ηλία και αστυφύλακες ΓΕΡΟΓΙΑΝΝΗ Λάμπρο, ΖΕΚΥΡΙΑ Παναγιώτη, ΚΟΤΣΑΛΟ Νικόλαο, ΜΑΝΑΚΟ Δημήτριο, ΜΑΡΑΓΚΟ Σωτήριο, ΠΑΝΟΛΙΑ Νικόλαο, ΠΡΙΜΗΚΥΡΗ Νικόλαο, ΧΟΥΤΑ Ευστάθιο, ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ Γεράσιμο, ΧΡΙΣΤΙΤΣΑ Ιωάννη, ΘΕΟΔΩΡΟΥ Χρήστο, ΚΑΠΕΤΑΝΟ Μιχαήλ, ΚΑΡΑΓΚΟΥΝΗ Ανδρέα και ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟ Αθανάσιο της Δ/σης Ασφάλειας Αττικής/Υ.Δ.Α. και του Β' Τ.Α. Αθηνών, διότι συνέλαβαν τους δράστες διαπραχθείσας ανθρωποκτονίας.

● Αρχιφύλακα ΚΟΥΤΣΟΝΙΚΟΛΗ Κων/νο και αστυφύλακες ΛΟΥΡΙΔΑ Γεώργιο, ΧΡΟΝΗ Παναγιώτη, ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟ Δημήτριο της Άμεσης Δράσης Αττικής διότι συνέλαβαν ιδιώτη που είχε διαβρέξει με πετρέλαιο την είσοδο και άλλους χώρους καφετέριας για ναβάλει φωτιά.

● Αστυνόμους Β' ΔΡΑΚΟΠΟΥΛΟ Χρήστο, ΣΧΟΙΝΑ Ευθύμιο, ΤΣΑΤΣΑΡΩΝΗ Δημήτριο, υπαστυνόμο Α' ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟ Αντώνιο, αρχιφύλακα ΤΖΟΥΔΑ Ανδρέα και αστυφύλακες ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟ

Ανδρέα, ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Φίλιππο, ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟ Ιωάννη, ΚΑΜΠΑΣΗ Ευστάθιο και ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ Ανδρέα του Τ.Α. Πατρών (ηθική και υλική αμοιβή) διότι εντόπισαν και συνέλαβαν σπείρα κακοποιών που διέθετε στο εμπόριο αυτοκίνητα με παραποιημένα στοιχεία.

● Αστυφύλακα ΖΗΣΗ Σπυρίδωνα της Άμεσης Δράσης Αττικής (ηθική και υλική αμοιβή) διότι εντόπισε οικία που είχε μετατραπεί σε συνεργείο διάλυσης και παραποίησης κλεμμένων μοτοσικλετών και μοτοποδηλάτων.

● Αστυνόμο Β' ΤΖΑΛΛΑ Γεώργιο της Δ.Α.Α./Υ.Δ.Α. (ηθική και υλική αμοιβή) διότι κατόρθωσε μαζί με άνδρες της υπηρεσίας του, να συλλάβει επ' αυτοφώρω σπείρα αρχαιοκαπήλων και να κατασχεθούν αρχαία αντικείμενα.

● Αστυφύλακες ΠΡΩΤΟΓΕΡΙΔΗ Μενέλαο, ΚΑΡΑΚΩΣΤΑ Φώτιο, ΜΟΥΛΙΩΤΑ Αθανάσιο και ΚΟΥΚΟΥΖΕΛΗ Γεώργιο της Άμεσης Δράσης Αττικής (ηθική και υλική αμοιβή) διότι συνέλαβαν τους δράστες της ληστείας σε βάρος ταχυδρομικής υπαλλήλου, απ' τους οποίους ο ένας ήταν δραπετής των φυλακών Κορδαλλού και οπλοφορούσε.

ΑΜΟΙΒΑΙΕΣ ΜΕΤΑΘΕΣΕΙΣ

Ο ανθυπαστυνόμος ΤΣΑΠΑΛΗΣ Απόστολος του Α.Τ. Νεάπολης Κοζάνης (τηλ. 0468-22100) επιθυμεί αμοιβαία μετάθεση με συνάδελφό του που υπηρετεί σε υπηρεσία των νομών Εύβοιας, Μαγνησίας, Χαλκιδικής, Θεσπρωτίας, Πρέβεζας, Αιτωλοακαρνανίας, Φωκίδας, Αχαΐας, Κορινθίας και Αργολίδας.

Ο αστυφύλακας ΓΕΩΡΓΟΥΛΑΚΗΣ Γεώργιος που υπηρετεί στο Α.Τ. Άμφισσας, επιθυμεί να μετατεθεί αμοιβαία με συνάδελφό του που υπηρετεί στη Γ.Α.Δ.Α. (Τηλ. 01/4620784).

ΠΕΝΘΗ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ

Ανθυπαστυνόμος Π.Δ. ΧΑΡΙΣΤΑΚΗΣ Στυλιανός του Ιωάννου. Γεννήθηκε το 1910 στο Αντισκάριο Ηρακλείου. Πέθανε στις 6.1.90.

Αρχιφύλακας ΚΟΡΩΝΙΩΤΗΣ Ευστάθιος του Θεοδώρου. Γεννήθηκε το 1965 στο Κιάτο Κορινθίας. Πέθανε στις 16.1.90.

Αστυφύλακας ΑΥΖΩΤΗΣ Κων/νος του Γεωργίου. Γεννήθηκε το 1950 στην Ανάληψη Τριχωνίδας. Πέθανε στις 29.1.90.

ΝΕΑ ΤΗΣ Ι.Ρ.Α

6ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Με απόλυτη επιτυχία πραγματοποιήθηκε στις 21.2.1990, στα γραφεία της Διεθνούς Ένωσης Αστυνομικών, στην Αθήνα, το 6ο Πανελλήνιο Συνέδριο της Ι.Ρ.Α.

Βασικός σκοπός του Συνεδρίου ήταν η εκλογή νέων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου του Εθνικού Τμήματος γιατί η τριετής θητεία τους είχε λήξει.

Στις 10 το πρωί είχαν συγκεντρωθεί στην ειδικά διαρρυθμισμένη αίθουσα, όλοι οι σύνεδροι που μετείχαν στο συνέδριο, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Ένωσης, οι εκπρόσωποι των Τοπικών Διοικήσεων και ο εκπρόσωπος της Ένωσης στα διεθνή συνέδρια.

Με την έναρξη των εργασιών του Συνεδρίου, ο πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Εθνικού Τμήματος κ. Κων/νος Καλογερόπουλος, απηύθυνε χαιρετισμό. Με ομόφωνη γνώμη των συνέδρων, έγινε η εκλογή του προέδρου και του γραμματέα της Γενικής Συνέλευσης και των μελών της Εφορευτικής

Επιτροπής. Εκλέχτηκαν οι κατωτέρω:

Πρόεδρος Συνεδρίου

ο κ. Αντώνιος ΔΕΜΕΣΤΙΧΑΣ.

Αναπληρ. πρόεδρος

ο κ. Κων/νος ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ.

Γραμματέας

ο κ. Δημήτριος ΚΑΣΣΙΟΣ.

Πρόεδρος Εφορευτικής Επιτροπής

ο κ. Νικόλαος ΚΟΥΤΡΟΥΜΠΗΣ.

Μέλη κ. Δημήτριος ΤΣΕΚΟΣ

κ. Αθανάσιος ΑΛΕΞΙΟΥ.

Ο πρόεδρος του Δ.Σ. του Εθνικού Τμήματος κ. Κων/νος Καλογερόπουλος διάβασε τα πεπραγμένα του απερχόμενου Διοικητικού Συμβουλίου ενώ ο βοηθός ταμίας κ. Παναγιώτης Καλοκάθης διάβασε τον απολογισμό-ισολογισμό έτους 1989 του Ελληνικού Εθνικού Τμήματος και τον προϋπολογισμό για το έτος 1990.

Τα πρακτικά της Εξελεγκτικής Επιτροπής για την τριετία 1987-1989 διάβασε ο Γεν. Γραμματέας κ. Κων/νος Βασιλάκης.

Μετά την ομόφωνη έγκριση του ταμειακού ισολογισμού, άρχισε η συζήτηση επί των πεπραγμένων. Το λόγο πήραν πολλοί συναδελφοί και έκφρασαν τις απόψεις τους ενώ ο πρόεδρος του Δ.Σ. απάντησε σε κάθε άποψη συνέδρου, ξεχωριστά.

Η Συνέλευση ενέκρινε παμψηφεί τα πεπραγμένα και απάλλαξε τα μέλη του απερχόμενου Διοικητικού Συμβουλίου από κάθε ευθύνη.

Ακολούθησε συζήτηση για τον κανονισμό εσωτερικής λειτουργίας του ελ-

ληνικού τμήματος της Δ.Ε.Α. και για τις υπό τροποποίηση διατάξεις του καταστατικού.

Μετά από μια σύντομη διακοπή του Συνεδρίου για τη λήψη πρόχειρου γεύματος, γύρω στις τρεις το μεσημέρι, άρχισε η ψηφοφορία για την ανάδειξη των μελών του Νέου Διοικητικού Συμβουλίου και της Εξελεγκτικής Επιτροπής. Οι αρχαιρεσίες αυτές διεξήχθησαν με την ολομέλεια της τριμελούς εφορευτικής επιτροπής.

Υποψήφιοι για το Διοικητικό Συμβούλιο ήταν κατ' αλφαβητική σειρά, τα μέλη:

ΒΑΣΙΛΑΚΗΣ Κωνσταντίνος

ΒΛΑΧΟΣ Αλέξανδρος

ΔΑΝΟΥΣΗΣ Κωνσταντίνος

ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ Κωνσταντίνος

ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ Κωνσταντίνος

ΚΑΣΣΙΟΣ Δημήτριος

ΚΑΤΣΑΡΟΠΟΥΛΟΣ Γεώργιος

ΚΟΚΟΛΑΚΗΣ Θεοχάρης

ΚΟΛΟΚΑΘΗΣ Παναγιώτης

ΝΙΚΟΛΟΣ Ιωάννης

ΠΑΝΟΥΣΗΣ Ιωάννης

ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Κωνσταντίνος

ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ Παναγιώτης

ΡΟΥΜΠΑΣ Ιωάννης

ΣΤΡΑΤΗΣ Αθανάσιος και

ΤΑΣΙΟΠΟΥΛΟΣ Νικόλαος.

Υποψήφιοι για την Εξελεγκτική Επιτροπή, ήταν:

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Γεώργιος

ΔΥΟΒΟΥΝΙΩΤΗΣ Ιωάννης

ΛΕΚΑΚΗΣ Γεώργιος

ΛΥΤΑΡΗΣ Ανδρέας και

ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Κωνσταντίνος.

Απ' τους ανωτέρω υποψήφιους, μετά την καταμέτρηση των ψήφων, αναδείχτηκαν εκλεγμένοι οι κατωτέρω:

Α. Για το Διοικητικό Συμβούλιο:

ΒΑΣΙΛΑΚΗΣ Κων/νος, ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ Κων/νος, ΝΙΚΟΛΟΣ Ιωάννης, ΠΑΝΟΥΣΗΣ Ιωάννης, ΒΛΑΧΟΣ Αλέξανδρος, ΔΑΝΟΥΣΗΣ Κων/νος, ΚΑΤΣΑΡΟΠΟΥΛΟΣ Γεώργιος, ΚΑΛΟΚΑΘΗΣ Παναγιώτης, ΚΑΣΣΙΟΣ Δημήτριος και ΡΟΥΜΠΑΣ Ιωάννης.

Β. Για την Εξελεγκτική Επιτροπή:

ΛΕΚΑΚΗΣ Γεώργιος, ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Κωνσταντίνος και ΔΥΟΒΟΥΝΙΩΤΗΣ Ιωάννης.

Θα πρέπει να σημειώσουμε ότι στην 9η θέση ισοψήφισαν οι υποψήφιοι Ιωάννης Ρούμπας και Δημήτριος Κάσσιος, για τους οποίους έγινε κλήρωση, όπως ορίζει το άρθρο 35 του Καταστατικού.

Το απόγευμα της ίδια μέρας, το νέο Διοικητικό Συμβούλιο του Εθνικού Τμήματος συνήλθε σε πρώτη συνεδρίαση

για να συγκροτηθεί σε Σώμα.

Η νέα σύνθεση του Δ.Σ. του Ελληνικού Εθνικού Τμήματος, όπως προέκυψε απ' την ψηφοφορία μεταξύ των μελών του, είναι η κατωτέρω.

1. Κωνσταντίνος ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ, Πρόεδρος.

2. Ιωάννης ΝΙΚΟΛΟΣ, Α' Αντιπρόεδρος.

3. Ιωάννης ΠΑΝΟΥΣΗΣ, Β' Αντιπρόεδρος.

4. Αλέξανδρος ΒΛΑΧΟΣ, Γ' Αντιπρόεδρος.

5. Κωνσταντίνος ΒΑΣΙΛΑΚΗΣ, Γενικός Γραμματέας.

6. Κωνσταντίνος ΔΑΝΟΥΣΗΣ, Βοηθός Γεν. Γραμματέα.

7. Γεώργιος ΚΑΤΣΑΡΟΠΟΥΛΟΣ, Ταμίας.

8. Παναγιώτης ΚΟΛΟΚΑΘΗΣ, Βοηθός Ταμία.

9. Δημήτριος ΚΑΣΣΙΟΣ, Αρμόδιος Δημοσίων Σχέσεων.

Το βράδυ της ίδια ημέρας, οι εκπρόσωποι των Τοπικών Διοικήσεων φιλοενηθήκαν απ' τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Εθνικού Τμήματος, σε ταβέρνα της περιοχής Πλάκας. Ήταν μια φιλική βραδιά αφιερωμένη σ' αυτούς που αφηψώντας τις χιλιομετρικές αποστάσεις ήρθαν και τίμησαν με την παρουσία τους το 6ο Πανελλήνιο Συνέδριο.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ Τ.Δ. ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ

Η Τοπική Διοίκηση Μαγνησίας αποδεικνύεται μία από τις πιο δραστήριες Τ.Δ. του Ελληνικού Εθνικού Τμήματος, διοργανώνοντας πολλές κοινωνικές, ψυχαγωγικές και αθλητικές εκδηλώσεις με σκοπό τη σύσφιγξη των σχέσεων ανάμεσα στα μέλη της.

Αξίζει να αναφέρουμε την επιτυχημένη χριστουγεννιάτικη παιδική γιορτή, την πενθήμερη εκδρομή στη Βουλγαρία και Γιουγκοσλαβία στις γιορτές των Χριστουγέννων, την ετήσια χοροεσπερίδα του Ιανουαρίου, όπου παραβρέθηκαν περίπου 1.000 προσκεκλημένοι, φίλοι της Ι.Ρ.Α., τον φιλικό αγώνα βόλεϋ με την Τοπική Διοίκηση Καρδίτσας (στην Καρδίτσα) και τέλος τον κεφάτο παιδικό αποκρίατικο χορό, όπου είχαν προσκληθεί (σαν ελάχιστη ένδειξη συναδελφικής συνεργασίας και αλληλεγγύης) και τα παιδιά όλων των συναδέλφων της Α.Δ. Μαγνησίας, αλλά και παιδιά του Ασύλου Βόλου, στα οποία δόθηκε η μοναδική ευκαιρία να διασκεδάσουν και να χαρούν στο φιλικό περιβάλλον της Ι.Ρ.Α.

Θα ήταν περιττό να εκφράσουμε τα συγχαρητήριά μας στους δραστήριους συναδέλφους της Μαγνησίας, θα θέλαμε όμως να εκφράσουμε την ευχή το παράδειγμά τους να ακολουθήσουν και άλλες Τοπικές Διοικήσεις.

Γρηγ. Φιλ. Κωσταρά
Horst Schuh

Στρατιωτική Ψυχολογία



Αθήνα

Μόλις κυκλοφόρησε η «Στρατιωτική Ψυχολογία», ένα μνημειώδες επιστημονικό έργο, μοναδικό γραμμένο από ομάδα ειδικών επιστημόνων με επί κεφαλής τους Καθηγητές **Γρηγ. Κωσταρά και Χορστ Σου** θα γίνει πολύτιμος σύμβουλος και εγκόλπιο όχι μόνο για τους ηγέτες όλων των βαθμίδων στρατού και αστυνομίας αλλά και για κάθε άνθρωπο που ασκεί ηγετικό ρόλο μέσα στην κοινωνία, την οικονομία και την ζωή.

Τρεις είναι οι κεντρικοί άξονες αυτού του βιβλίου:

(i) Η **Ηγετική** ως τέχνη χειραγώγησης ανθρώπων· οι ψυχολογικές βάσεις και οι μορφές της· η ηγεσιακή διαδικασία· η οδηγητική πράξη και συμπεριφορά.

(ii) **Μέθοδοι** και τεχνικές της Ηγετικής.

(iii) **Πρακτική** εφαρμογή μέσω εκπαιδευτικών ασκήσεων και επίλυση ψυχολογικών προβλημάτων.

Στην συνέχεια εξετάζονται προβλήματα που δημιουργούνται από την είσοδο του νέου στο Στρατό ή σε μια πειθαρχημένη ομάδα, όπως η ψυχολογική φόρτιση που οδηγεί κάποτε στην **αυτοκτονία**. Πώς θα τα αντιμετωπίσουν οι υπεύθυνοι; Πώς θα υπερνικηθούν οι κρίσεις και οι συγκρούσεις; Πώς θα αποφευχθεί η διαταραχή της συμπεριφοράς; Πώς γίνεται η ψυχολογική προετοιμασία για τον αγώνα; Πώς θα χειρισθούμε τους διάφορους τύπους των νέων;

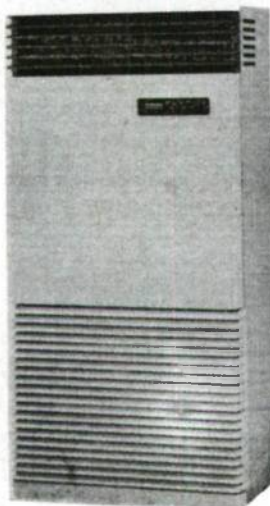
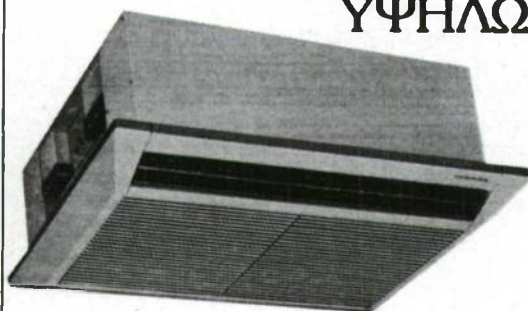
Φόρτιση, υπερένταση, αγωνία, πανικός, υπερνίκηση κρίσεων και συγκρούσεων, ψυχολογική προετοιμασία, **αποφυγή των αυτοκτονιών**, παιδαγωγικά μέτρα, εκπαιδευτικές ασκήσεις, τύποι στρατιωτών, υποδοχή νεοσυλλέκτων, όπως και πλήθος άλλων περιπτώσεων αντιμετωπίζονται στο βιβλίο αυτό. Ένα ακόμη δείγμα: πουθενά στην ελληνική βιβλιογραφία δεν τίθεται τόσο ριζικά και αναλυτικά το θέμα του προσωπικού διαλόγου, του συμβουλευτικού διαλόγου και γενικότερα της Διαλεκτικής, όσο στην «Στρατιωτική Ψυχολογία».

Το βιβλίο, **πρώτο στο είδος του**, θα αποτελέσει πραγματικό επιστημονικό και εκδοτικό γεγονός. Ας σημειωθεί ότι έχει ήδη κυκλοφορήσει και στην Γερμανία. Στην Ελλάδα διατίθεται από τις εκδόσεις Κάτσικα, Πρατίνου 2, Παγκράτι.

ΣΩΣΤΗ ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΑ ΧΕΙΜΩΜΑ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ



ΚΛΙΜΑΤΙΣΤΙΚΕΣ ΣΥΣΚΕΥΕΣ
ΥΨΗΛΩΝ ΕΠΙΔΟΣΕΩΝ



**TOSHIBA
MITSUBISHI
SHARP
CARRIER
DAIKIN
ZENITH A/R
YORK
FUJITSU GENERAL**

**Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗ 75,
106 81 ΑΘΗΝΑ**

ΤΗΛ. 6468 955-6448 575

Η «Α.Ε.» κοντά στους πάσχοντες συναδέλφους

Αρχιφύλακας θύμα τροχαίου ατυχήματος

Στο 401 Στρατιωτικό Νοσοκομείο εξακολουθεί να νοσηλεύεται ο άτυχος συνάδελφος ΒΟΡΕΑΚΟΣ Ιωάννης που υπηρετεί στην Άμεση Δράση.

Όπως είναι γνωστό ο αρχιφύλακας ΒΟΡΕΑΚΟΣ τραυματίστηκε σοβαρά στη γέφυρα του Σταυρού Αγίας Παρασκευής, όπου είχε μεταβεί για να επιληφθεί σε τροχαίο ατύχημα που είχε συμβεί. Αποτέλεσμα του τραυματισμού του ήταν να του κόψουν το ένα πόδι.

Η «Α.Ε.» βρέθηκε δίπλα στον άτυχο συνάδελφο, πρώην παλαιστή, ο οποίος με ένα καλοκάγαθο χαμόγελο ζωγραφισμένο στα χείλη του είπε τα εξής, σχετικά με το περιστατικό.

«Ήταν περίπου 2.30 τη νύχτα, μια νύχτα βροχερή, όταν λάβαμε σήμα να πάμε στην Σταυρό Αγ. Παρασκευής, γιατί στη γέφυρα επάνω είχε συμβεί ένα τροχαίο με τρία αυτοκίνητα. Αφού κλείσαμε με κώνους την κυκλοφορία της γέφυρας και βοηθήσαμε να ελευθερωθούν και τα δύο ρεύματα κυκλοφορίας από τα τρακαρισμένα αυτοκίνητα, μπήκα στο περιπολικό που οδηγούσε ο συνάδελφος Γιώργος Πάνος για να συνεχίσουμε τη βάρδιά μας. Το περιπολικό ήταν σταματημένο στην είσοδο της γέφυρας, όπως ερχόμαστε από την Παλλήνη με αναμμένο το φάρο και τα αλάρμ.

Ενώ η Τροχαία δεν είχε ακόμα μαζέψει τους κώνους για να αποδώσει τη γέφυρα στην κυκλοφορία, βλέπω ξαφνικά ένα αυτοκίνητο ΙΧ να έρχεται κατά πάνω μας. Ανοιγω δυνατά την πόρτα και βγαίνω τη στιγμή που το ΙΧ έπεφτε επάνω μας. Βρέθηκα πολλά μέτρα μακριά, χωρίς να έχω συνειδητοποιήσει ότι το δεξί μου πόδι ήταν πολτοποιημένο. Εδώ σημειώνω ότι το περιπολικό με τον Γιώργο



τινάχτηκε 8 μέτρα μακριά. Αυτός δεν είχε κάποιο ιδιαίτερο τραύμα. Εμένα με έβαλαν σε ένα διερχόμενο φορτηγάκι VW και με πήγαν στο 401».

Ο άτυχος τραυματισμός του αρχιφύλακα επιβεβαιώνει με τον πιο κατηγορηματικό και τραγικό τρόπο τους κινδύνους που εγκυμονεί καθημερινά το αστυνομικό επάγγελμα, ακόμα και στις πιο συνηθισμένες επεμβάσεις, όπως είναι αυτές της ρύθμισης της τροχαίας κίνησης.



Όταν η προσφορά ανταμείβεται με μολότοφ

Άλλο ένα θλιβερό περιστατικό ήρθε να συγκλονίσει την οικογένεια της Αστυνομίας. Συγκεκριμένα ο αστυφύλακας ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ Φώτης, που υπηρετεί στο Ε' Α.Τ. Αθηνών, στην προσπάθεια να προστατεύσει μαζί με άλλους συναδέλφους το κατάστημα της Τράπεζας Πειραιώς, στο οποίο είχαν επιτεθεί αναρχικοί και είχαν βάλει φωτιά με βόμβες μολότοφ, δέχτηκε ενώ προσπαθούσε να καλέσει το κέντρο, αλληπάλληλες βόμβες μολότοφ μέσα στο υπηρεσιακό, με αποτέλεσμα η φωτιά να του προξενήσει αρκετά εγκαύματα στο πρόσωπο και τα χέρια.

Το περιστατικό συνέβη στις 2 τα ξημερώματα της 19.3.90 στη διασταύρωση των οδών Ιουστινιανού και Καλλιδρομίου. Συγκεκριμένα λίγη ώρα πριν, ομάδα 20 αναρχικών είχε σπάσει τα τζάμια της Τράπεζας Πειραιώς στην οδό Καλλιδρομίου 90. Από τη μολότοφ προκλήθηκε πυρκαγιά. Για την κατάσβεση της πυρκαγιάς πήγε ένα όχημα της πυροσβεστικής και λίγο αργότερα έφτασε και ένα υπηρεσιακό αυτοκίνητο της αστυνομίας με συμβατικές πινακίδες κυκλοφορίας.

Το υπηρεσιακό αυτοκίνητο οδηγούσε ο αστυφύλακας

ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κώστας και επέβαινε ο συνάδελφός του ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ Φώτης. Το αυτοκίνητο στάθμευσε στη διασταύρωση της οδού Καλλιδορομίου με την οδό Ιουστινιανού και κατέβηκε ο αστυφύλακας - οδηγός για να βοηθήσει τους πυροσβέστες. Ο συνάδελφός του έδινε αναφορά με τον ασύρματο στο Κέντρο της Αμέσου Δράσεως, όταν η ομάδα των 20 νεαρών περικύκλωσε το αυτοκίνητο και από απόσταση 10-15 μ. άρχισαν να πετούν μολότοφ στο αστυνομικό αυτοκίνητο.

«Η πρώτη έσκασε μέσα στο αυτοκίνητο, που πήρε φωτιά. Άρπαξαν τα ρούχα μου και πετάχτηκα έξω από το αυτοκίνητο. Μόλις βγήκα δέχθηκα και δεύτερη μολότοφ, που πήρε φωτιά πάνω στο χέρι μου. Άρχισα να κάνω τούμπες στο δρόμο για να σβήσω τα ρούχα μου. Δίπλα μου έσκασαν και άλλα μπουκάλια. Έτρεξαν οι πυροσβέστες και μ' έσβησαν. Από το πουκάμισό μου έμεινε μόνο ο γιακάς».

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΟΜΙΛΩΝ ΦΙΛΩΝ ΤΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ

Η Αθλητική Ένωση Φίλων Αστυνομίας Αιγάλεω ιδρύθηκε πριν από οκτώ μήνες με σκοπό να δώσει διέξοδο στα προβλήματα που αντιμετωπίζει η νεολαία της Δυτικής Αττικής, να καλλιεργήσει την αγάπη προς τον αθλητισμό και επιπλέον να συμβάλλει στη σύσφιξη των σχέσεων μεταξύ νεολαίας και αστυνομίας.

Πρόεδρος της Ένωσης είναι ο ε.α. Αστυν. Υποδ/ντής κ. Λεωνίδας Κόρμαλης, ο οποίος μαζί με όλα τα μέλη του Δ.Σ. αγωνίζονται ώστε να επεκταθούν οι δραστηριότητες του ομίλου σε όλα τα αθλήματα και να προσελκύσουν έτσι περισσότερα μέλη.

Στις εκδηλώσεις που διοργάνωσε πρόσφατα η Αθλητική Ένωση τόσο στην αίθουσα του Δημοτικού Σταδίου, όσο και σε κοσμικό κέντρο της περιοχής τους, παραβρέθηκαν εκπρόσωπος της ηγεσίας του Υ.Δ.Τ., εκπρόσωποι του Δήμου Αιγάλεω, Διοικητές των Αστυνομικών Τμημάτων της περιοχής



καθώς και πολύς κόσμος και γονείς μαθητών.

Οι προσκεκλημένοι είχαν την ευκαιρία να παρακολουθήσουν από κοντά επίδειξη ΚΑΡΑΤΕ καθώς και παραδοσιακούς δημοτικούς χορούς από τα παιδιά του Ομίλου.

* Σε άλλη ανάλογη εκδήλωση γνωριμίας που διοργάνωσε ο Όμιλος Φίλων Αστυνομίας Αιγάλεω σε κοσμική ταβέρνα του Χαϊδαρίου προς τιμή των αστυνομικών που υπηρετούν στη Δ.Α. Δυτικής Αττικής παραβρέθηκαν ο Β' Υπαρχηγός του Σώματος κ. Τασσάκος



καθώς και πολλοί αστυνομικοί και μέλη του Ομίλου.

Ο κ. Υπαρχηγός στο σύντομο χαιρετισμό του τόνισε τη σημασία της συμπαράστασης και της συνεργασίας του κοινού στο δύσκολο έργο της αστυνομίας, που όχι μόνο συμβάλλει στη μείωση της εγκληματικότητας, αλλά εξοπλίζει και τους αστυνομικούς με το απαραίτητο κουράγιο να συνεχίσουν με επιτυχία το έργο τους. Τέλος, ευχήθηκε στον Όμιλο ευδόωση των σκοπών και των επιδιώξεών του.



ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΕΣ ΩΡΕΣ

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ

1. Παραθεριστές συρρέουν σε αυτές.
2. Αγαπημένη του ήταν η Ευρυδίκη (μυθ). — Μεγάλη οροσειρά της Γερμανίας, Ελβετίας και Γαλλίας.
3. Η γη, η οικουμένη — Αμαρτία, παράπτωμα.
4. Το λέμε διατάζοντας — Δεν είναι στραβός — Αρχηγός της είναι ο Ιωάννης Ζίγδης (αρχικά).
5. Λόφος της Αθήνας, απέναντι από την Ακρόπολη — Χαϊδεμένη... Αθανασία...
6. Κυκλοφορεί στα αγγεία του σώματος — Γερμανικά νομίσματα — Προσωπική αντωνυμία (μία γραφή).
7. Μεγάλη κινηματογραφική δημιουργία του Ακίρο Κουροσάβα — Οικόσιτα ζώακια — Απαλός τόνος χρώματος (ξεν.).
8. Γειτονικά, που συνορεύουν —

Αφελή, χωρίς εξυπνάδα.

9. Πολύτιμη πέτρα — Αεροδρόμιο της Θεσσαλονίκης.
10. Μόριο — Ναγκίσα... γνωστός Γαπωνέζος σκηνοθέτης — Το όνομα της Μούσχουρη.
11. Αγαπημένη τροφή των Κινέζων — Είδος παλιού ευρωπαϊκού χορού — Ο αριθμός 12 με γράμματα.
12. Κριτής των Εβραίων — Σκλάβο, υπηρέτρια — Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων.
13. Πορτογάλος πολιτικός — Μυθικός βασιλιάς του Άργους.

ΚΑΘΕΤΑ

1. Προσωνυμία ναού του Αγίου Δημητρίου απέναντι από την Ακρόπολη.
2. Η στέρηση του ενός ή και των δύο γονέων — Περιέχεται στις πατάτες.
3. Ο τρόπος που είναι φτιαγμένο

οποιοδήποτε πράγμα ή σώμα — Ωδή προς τιμή Θεού, αγίου ή ήρωα — ...Ουλ Χακ: παλιός δικτάτορας του Πακιστάν.

4. Τα τελευταία αποτελέσματα — Δεν έχει ο... νάνος.
5. Λέγεται η γυναίκα του Γκορμπασόφ — Διάσημος είναι ο Αλαίν Ντελόν — Σύνδεσμος αντιθετικός (καθ.).
6. Αναφορική αντωνυμία (πληθ.) — Ο σάκος του καγκουρώ.
7. Είδος μουσικής σύνθεσης — Κτητική αντωνυμία.
8. Δίψηφο φωνήεν — Το φορούν Ινδές — Κτηνοτροφικό προϊόν κι αυτό.
9. Λόχοι Ορεινών Καταδρομών — Άσσος σ' αυτό ο Κασπάροβ — Πόλη της Γαλλίας.
10. Μεγάλη σε πλάτος — Τεμπέλικα, νωθρά.
11. Μέρος του ματιού — Αποτέλεσε τρόπο θανάτωσης αιρετικών στον Μεσαίωνα — Κατηγορία αυτοκινήτων (συντομ.).
12. έπαρχία της Κεφαλλονιάς — Διαβολικό, καταχθόνιο.
13. Είδος συσκευασίας τροφίμων — Καθολικός παπάς.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1													●
2							●						
3								●					
4			●						●				
5						●						●	
6					●						●		
7				●						●			
8		●						●					
9							●						●
10			●						●				
11					●						●		
12				●						●			
13							●						

ΛΥΣΕΙΣ

1. ΝΟΥΜΠΑΡΔΙΑΡΗΣ, 2. ΟΡΦΑΝΙΑ - ΑΜΥΝΟ, 3. ΥΦΗ - ΥΜΝΟΣ - ΖΙΑ, 4. ΤΕΝΙ - ΚΑ - ΜΠΟΙ, 5. ΡΑΙ-ΣΑ - ΓΟΗΣ - ΔΕ, 6. ΟΞΟΙ - ΜΑΡΣΙΠΟΣ, 7. ΣΟΝΑΤΑ - ΜΟΥ, 8. ΙΟΙ - ΣΑΡΙ - ΜΑΝΑΙ, 9. ΔΟΚ - ΣΚΑΚΙ - ΚΑΝ, 10. ΕΥΡΕΙΑ - ΟΚΝΑ, 11. ΙΡΙΑΔΑ - ΠΥΡΑ - ΙΧ, 12. ΣΑΜΗ - ΗΜΑΖ - ΣΑΤΑΝΙΚΟ, 13. ΣΑΚΟΥΛΑ - ΑΒΑΣ.

ΚΑΘΕΤΑ

1. ΝΟΥΤΡΟΠΟΝΕΙΣ, 2. ΟΡΦΕΑΣ - ΙΟΥΡΑΣ, 3. ΥΦΗΝΑΙΟΣ - ΚΡΙΜΑ, 4. ΜΑ - ΙΣΙΟΣ - ΕΔΗΚ, 5. ΠΥΚΑ - ΝΑΣΙΑ, 6. ΑΙΜΑ - ΜΑΡΚΑ - ΣΥ, 7. ΡΑΝ - ΓΑΤΙΑ - ΠΑΛ, 8. ΟΜΟΡΑ - ΚΟΥΤΑ, 9. ΙΑΣΠΗΣ - ΜΙΚΡΑ - ΠΟΚΑ - ΙΒ, 12. ΗΛΙ - ΔΟΥΛΑ - ΙΚΑ, 13. ΣΟΑΡΕΣ - ΙΝΑΧΟΣ.

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ



ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ ΣΤΟΥΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥΣ ΑΓΩΝΕΣ ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΑΣ ΔΡΟΜΩΝ ΑΝΤΟΧΗΣ

Πραγματοποιήθηκαν από 9-έως 11 Μαρτίου 1990 στο Χιονοδρομικό Κέντρο Παρνασσού και στην τοποθεσία Φτερόλακκα οι Πανελλήνιοι Αγώνες Χιονοδρομίας Δρόμων Αντοχής (cross country ski). Τους αγώνες οργάνωσε ο Ελληνικός Ορειβατικός Σύλλογος Νάουσας με τη συνδρομή του συλλόγου της Αράχθας.

Για πρώτη φορά συμμετείχε σ' αυτούς και αντιπροσωπευτική ομάδα τους Σώματος της Ελληνικής Αστυνομίας, που την αποτελούσαν οι Αστυφύλακες:

- α. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ Δημήτριος της Διεύθυνσης Αντιμετώπισης Ειδικών Εγκλημάτων Βίας.
- β. ΔΟΞΑΣ Ιωάννης της Διεύθυνσης Αστυνομίας Αθηνών.
- γ. ΜΙΧΟΠΟΥΛΟΣ Κων/νος του Τμήματος Ασφαλείας Αερολιμένα Αθηνών.
- δ. ΝΤΖΟΥΦΡΑΣ Γεώργιος της Διεύθυνσης Αντιμετώπισης Ειδικών Εγκλημάτων Βίας.

Η αντιπροσωπευτική ομάδα του Σώματος συγκροτήθηκε φέτος, στα πλαίσια της δυναμικής παρουσίας και προβολής του προσωπικού του και στα χειμερινά αθλήματα, με την υλική και τεχνική υποστήριξη του προπονητή της αντιπροσωπευτικής ομάδας Χιονοδρομίας - Καταβάσεων κ. Ιωσήφ Κλαουδάτου.

Στο αγώνισμα της ελεύθερης τεχνικής των 15 km ο ΜΙΧΟΠΟΥΛΟΣ Κων/νος κατέλαβε την 30ή θέση μεταξύ 52 αθλητών και στο αγώνισμα της κλασικής τεχνικής οι ΝΤΖΟΥΦΡΑΣ Γεώργιος και ΜΙΧΟΠΟΥΛΟΣ Κων/νος κατέλαβαν την 28η και 29η θέση, αντίστοιχα, μεταξύ 53 αθλητών.

Διακρίσεις ιδιαίτερα αξιόλογες αναλογισθούμε ότι ήταν η πρώτη συμμετοχή σε πανελλήνιους αγώνες.

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΣΚΙ ΓΙΑ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟΥΣ

Με ιδιαίτερη επιτυχία και με μέριμνα της Διεύθυνσης Δημοσίων Σχέσεων/Υ.Δ.Τ. πραγματοποιήθηκαν την 28-2-1990, ημέρα Τετάρτη, στο Χιονοδρομικό Κέντρο Παρνασσού και στη θέση Κελλάρια οι 20οι Πανελλήνιοι Αγώνες Σκι για Αστυνομικούς.

Στο φετινό κάλεσμα του Σώματος προς το προσωπικό του, για προβολή του έμφυχου δυναμικού του και στο χώρο της χιονοδρομίας, ανταποκρίθηκαν τριάντα αστυνομικοί-σκιέρ από υπηρεσίες όλης της Ελλάδας ήτοι είκοσι οκτώ (28) άνδρες και δύο (2) γυναίκες καθώς και τρεις (3) πολιτικοί υπάλληλοι του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης.

Η ημέρα διεξαγωγής των αγώνων παρουσίασε πολλά πρόσωπα. Τις πρωινές ώρες έβρεχε και στη συνέχεια χιόνισε. Κατά την πρώτη διαδρομή του αγωνίσματος της γιγαντιαίας τεχνικής κατάβασης επικρατούσε ηλιοφάνεια και κατά τη δεύτερη τσουχτερό κρύο και ομίχλη.

Παρ' όλα αυτά οι σκιέρ προσέφεραν ένα πολύ όμορφο θέαμα, μέσα στα πλαίσια της ευγενούς άμιλλας και της συναδελφικότητας.

- Τις έξι πρώτες θέσεις κατέλαβαν οι:
1. Αστυφύλακας ΛΕΦΑΣ Δημήτριος του Αστυν. Τμήματος Αράχθας.
 2. Υπαστυνόμος Α' ΚΑΡΑΠΑΝΑΓΟΣ Ιωάννης της Δ/σης Δημοσίων Σχέσεων/Υ.Δ.Τ.
 3. Αρχιφύλακας ΚΟΛΙΟΣ Γεώργιος της Υποδιεύθυνσης Αλλοδαπών Αττικής.
 4. Αστυφύλακας ΚΟΤΣΑΦΤΗΣ Χαρίσης της Δ/σης Αστυνομικών Επιχειρήσεων Αττικής.
 5. Αστυφύλακας ΚΩΣΤΟΥΛΑΣ Νικόλαος της Δ/σης Αντιμετώπισης Ειδικών Εγκλημάτων Βίας.
 6. Αρχιφύλακας ΧΟΛΕΒΑΣ Αθανάσιος του Αστυν. Τμήματος Ιτέας.

Στους αγώνες συμμετείχαν και: οι Αστυνόμοι Α' ΚΑΛΑΡΑΣ Νικόλαος και ΜΑΛΙΑΓΚΑΣ Θωμάς, ο Αστυνόμος Β' ΠΕΡΝΙΕΝΤΑΚΗΣ Γεώργιος, οι Υπαστυνόμοι Α' ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ Δημήτριος, ΑΛΑΜΑΝΙΩΤΗΣ Δημήτριος, ΚΟΝΤΟΜΗΤΡΟΣ Αθανάσιος και ΚΡΗΤΙΚΟΠΟΥΛΟΣ Κων/νος, οι Υπαστυνόμοι Β' ΦΟΥΝΤΑ Αθανασία και ΜΠΟΥΡΑΣ Ιωάννης, ο Ανθυπαστυνόμος ΚΟΥΠΑΡΙΤΣΑΣ Παναγιώτης, οι Αρχιφύλακες ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ Δημήτριος, ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ Ηλίας και ΤΣΙΜΠΟΥΡΑΚΗΣ-ΠΑΥΛΑΚΟΣ Ιωάννης, οι Αστυφύλακες ΒΑΣΙΛΙΚΟΠΟΥΛΟΥ Άρτεμις, ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Αθανάσιος, ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ Δημήτριος, ΝΤΖΟΥΦΑΣ Γεώργιος, ΓΚΑΒΙΔΗΣ Πασχάλης, ΚΩΣΤΟΥΛΑΣ Παρασκευάς, ΓΟΝΗΣ Παναγιώτης, ΚΟΥΡΕΛΗΣ Κων/νος, ΚΟΥΣΟΥΛΑΣ Ιωάννης, ΤΟΠΑΛΗΣ Κων/νος και ΜΑΡΕΣ Λουκάς, οι πολιτικοί υπάλληλοι ΚΙΤΣΟΣ Βλάσιος, ΑΝΔΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ Γεώργιος και ΜΠΑΛΛΑΣ Μιλτιάδης.

Εδώ αξίζει να τονισθεί ότι αίσθηση προκάλεσε η παρουσία των δύο γυναικών-σκιέρ, οι οποίες συναγωνίσθηκαν επί ίσους όρους με τους άνδρες συναδέλφους τους και μάλιστα κατέλαβαν η μεν Άρτεμις ΒΑΣΙΛΙΚΟΠΟΥΛΟΥ την 17η θέση, η δε Αθανασία ΦΟΥΝΤΑ την 22η.

Μετά το πέρας των αγώνων και κατά τη διάρκεια μικρής δεξίωσης απενεμήθηκαν στους τρεις πρώτους νικητές αναμνηστικά μετάλλια και διπλώματα, στους επόμενους τρεις διπλώματα και στους υπόλοιπους αναμνηστικά διπλώματα γι' τη συμμετοχή τους.

Επίσης απενεμήθηκαν αναμνηστικά του Σώματος στο Διευθυντή του Χιονοδρομικού Κέντρου Παρνασσού κ. Ιωάννη ΠΑΝΤΕΛΙΔΗ, στους Υποδιευθυντές κ.κ. Ευθύμιο ΠΛΑΣΤΗΡΑ και Αθανάσιο ΤΣΑΠΛΑΡΗ, στον προπονητή του Σώματος και Διευθυντή της Σχολής Σκι Παρνασσού «ΚΛΑΟΥΔΑΤΟΣ» κ. Ιωσήφ ΚΛΑΟΥΔΑΤΟ και στα μέλη της Ελλανόδικης Επιτροπής των αγώνων, ήτοι στο διαιτητή των αγώνων κ. Παναγιώτη ΚΑΡΑΜΠΕΤΣΩ, στον έφορο πίστας κ. Αλέξανδρο ΚΟΥΔΟΥΝΑ και στον έφορο κριτών κ. Χρήστο ΧΟΥΛΙΑΡΑ.

Στην εκδήλωση παρέστησαν ο Γενικός Επιθεωρητής Αστυνομίας Υποστράτηγος κ. Διονύσιος ΚΑΛΑΝΤΖΗΣ, ο Επιθεωρητής Αστυνομίας Στερεάς Ελλάδος κ. Δημήτριος ΚΟΥΤΣΟΜΠΑΝΗΣ, οι Αστυνομικοί Διευθυντές Βοιωτίας και Φωκίδας κ.κ. Φώτιος ΓΚΟΛΦΙΝΟΠΟΥΛΟΣ και Ιωάννης ΠΑΝΟΥΡΓΙΑΣ καθώς και τοπικές αρχές.

Κλείνοντας την ανασκόπηση των αγώνων αισθανόμαστε την υποχρέωση να εκφράσουμε τις θερμές ευχαριστίες εκ μέρους του Σώματος και μέσα απ' αυτές τις γραμμές προς το Διευθυντή του Χιονοδρομικού Κέντρου Παρνασσού κ. Ιωάννη ΠΑΝΤΕΛΙΔΗ και το προσωπικό του για την άψογη φιλοξενία, την δωρεάν παραχώρηση πίστας για τη διεξαγωγή των αγώνων, την ελεύθερη χρήση του Χιονοδρομικού Κέντρου από την αντιπροσωπευτική ομάδα της Ελληνικής Αστυνομίας για την καλύτερη προετοιμασία της, προς τη Σχολή Σκι Παρνασσού «ΚΛΑΟΥΔΑΤΟΣ» για την τεχνική και υλική υποστήριξη των αγώνων, προς την Ελλανόδικη Επιτροπή και τη Γραμματεία των αγώνων που την αποτελούσαν πολιτικοί υπάλληλοι του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης



ΑΠΟΝΟΜΗ ΠΤΥΧΙΩΝ

Αποφοίτησαν πρόσφατα από το τμήμα Μετεκπαίδευσης Αξ/κών 62 αστυνόμοι Β' της 6ης εκπαιδευτικής σειράς 1989-1990.

Τα πτυχία στους αποφοιτήσαντες απένειμε ο α' υπαρχηγός του Σώματος Αντιστράτηγος Ιωάννης Συμβουλίδης σε ειδική εκδήλωση που διοργάνωσε η Διοίκηση της Σχολής Αξιωματικών. Στην τελετή παρέστησαν επίσης ο προϊστάμενος της Θρησκευτικής Υπηρεσίας ΕΛ.ΑΣ. πανοσιολογιώτατος κ. Ευσέβιος Πιστολής, ο Δ/ντής της Σχολής Αξ/κών και Αστυφυλάκων, ο Δ/ντής της Δ/νσης Εκπαίδευσης του Υ.Δ.Τ. και πολλοί αξιωματικοί καθώς και καθηγητές των εκπαιδευθέντων.

Στην αρχή της εκδήλωσης μίλησε ο Δ/ντής της Σχολής Αξ/κών Αστυν. Δ/ντής Κ. Αντωνογιωργάκης, ο οποίος αναφερόμενος στη σημασία της μετεκπαίδευσης ιδιαίτερα για τους σημερινούς αξιωματικούς, τόνισε μεταξύ άλλων ότι «η Ελληνική Αστυνομία που δραστηριοποιείται σε μια συνεχώς εξελισσόμενη και αναπτυσσόμενη κοινωνία έχει απόλυτη ανάγκη την αδιάκοπη ανανέωση τόσο των γνώσεων όσο και των αντιλήψεών της, ώστε να μπορεί να παρακολουθεί από κοντά τους παλμούς της σύγχρονης κοινωνίας, να συλλαμβάνει τα μηνύματα των καιρών και να μπορεί να ανταποκρίνεται επαρκώς στην πολύπλευρη αποστολή της».

Στη συνέχεια μίλησε ο αρχηγός των μετεκπαιδευθέντων αστυνόμος Β' Τουντόπουλος Σπυρίδων, ο οποίος αφού ευχαρίστησε τους καθηγητές για τις φιλότιμες προσπάθειες που κατέβαλλαν για να τους μεταδώσουν τις γνώσεις τους, υποσχέθηκε ότι θα καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια, ώστε τις πρόσθετες γνώσεις και τις

ανανεωμένες αντιλήψεις και σκέψεις που απέκτησαν στη Σχολή να τις κάνουν πράξη και να τις μεταφέρουν και στους υπόλοιπους συναδέλφους τους, ώστε να συνεχίσουν με αίσθηση ευθύνης την υψηλή κοινωνική αποστολή τους με μοναδικό στόχο τον σεβασμό της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας και την καλύτερη εξυπηρέτηση του κοινωνικού συνόλου.

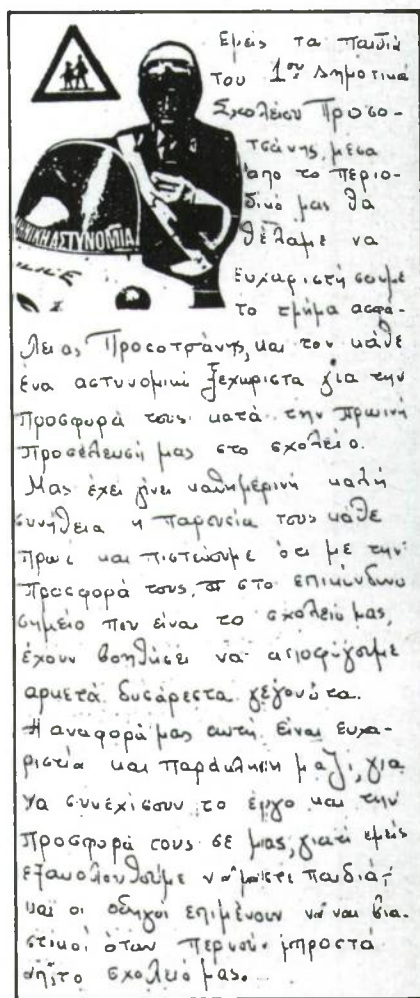
Οι εκπαιδευθέντες αστυνόμοι Β' λίγες μέρες πριν την αποφοίτηση πραγματοποιήσαν με μεγάλη επιτυχία εκδρομή στην Χαλκίδα, όπου τους δόθηκε η ευκαιρία να επισκεφθούν διάφορες βιομηχανικές εγκαταστάσεις και αρχαιολογικούς χώρους της περιοχής. Το πρωί επισκέφθηκαν την Ελληνική Αεροπορική Βιομηχανία στο Σχηματάρι και ξεναγήθηκαν από τον Δ/ντή Ασφάλειας κ. Αλεξόπουλο. Στη συνέχεια επισκέφθηκαν την πόλη της Χαλκίδας όπου τους επιφυλάχθηκε εγκάρδια και φιλική υποδοχή από την εκπρόσωπο του κ. Νομάρχη, τον Αντιδήμαρχο της πόλης, τον Επιθεωρητή Αστυνομίας και από εκπροσώπους των Δικαστικών Αρχών σε ειδική εκδήλωση που έγινε προς τιμή τους σε ξενοδοχείο της πόλης.

Οι επικεφαλείς της εκδρομής Αστυν. Υποδ/ντής κ. Μαντζιαβός Δημήτριος και ο Αστυνόμος Α' Κούτρας Ανδρέας ευχαρίστησαν τις αρχές της πόλης για την φιλοξενία και ο αρχηγός των μετ/ντων πρόσφερε στην εκπρόσωπο του Νομάρχη αναμνηστική πλακέτα.

Η όλη εκδήλωση είχε μεγάλη απήχηση στην πόλη της Χαλκίδας και προκάλεσε το ενδιαφέρον και τα ευμενή σχόλια του τοπικού τύπου και του ραδιοφώνου.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΡΟΧΟΝΟΜΩΝ

Άλλη μια χαρακτηριστική περίπτωση αναγνώρισης της κοινωνικής προσφοράς της Αστυνομίας, έχουμε με τη δημοσίευση στη μαθητική εφημερίδα «Απρόοπτα και συνηθισμένα» του Α' Δημοτικού Σχολείου Προσοτσάνης - Δράμας, στο τεύχος Β' του Ιανουαρίου 1990, κολακευτικού σχόλιου για την καθημερινή παρουσία τροχονόμων για διευκόλυνση των μαθητών κατά την πρωινή προσέλευσή τους στα μαθήματά τους.



ΑΠΟΦΟΙΤΗΣΑΝ 73 ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΟΙ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟΙ

Αποφοίτησαν πρόσφατα από τη Σχολή Ξένων Γλωσσών 73 αστυνομικοί και πολιτικοί υπάλληλοι του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης. Οι εκπαιδευθέντες (44 αξιωματικοί, 3 ανθ/μοι, 8 αρχιφύλακες, 9 αστυφύλακες, 7 πολι-



τικοί υπάλληλοι και 2 αξιωματικοί του Πυροσβεστικού Σώματος) παρακολούθησαν μαθήματα για 6 μήνες και κατέβαλαν εντατική προσπάθεια και επιμέλεια για την πλήρη εκμάθηση και τελειοποίηση της ξένης γλώσσας. Τα ικανοποιητικά αποτελέσματα δικαίωσαν τις προσπάθειες τόσο της Σχολής όσο και των καθηγητών. Πρέπει να σημειώσουμε ότι για πρώτη φορά λειτούργησε εφέτος με επιτυχία Τμήμα Ιταλικής Γλώσσας για αξιωματικούς και πολιτικούς υπαλλήλους του Υ.Δ.Τ.

Ειδικότερα λειτούργησαν:

Για την Αγγλική Γλώσσα:

— 2 Τμήματα ΑΞ/κών.

— 2 Τμήματα Κατωτέρων.

Για την Γαλλική Γλώσσα:

— 1 Τμήμα ΑΞ/κών.

Για την Ιταλική Γλώσσα:

— 1 Τμήμα ΑΞ/κών.

Τα πτυχία στους αποφοιτήσαντες απένειμε ο Δ/ντής της Αστυν. Ακαδημίας υποστράτηγος Κ. Δασταμάνης, ο οποίος σε σύντομη ομιλία του τόνισε τη σημασία της εκμάθησης ξένης γλώσσας, ιδιαίτερα για τον σύγχρονο Αστυνομικό.

Στην εκδήλωση παρέστησαν επίσης, ο Προϊστάμενος της Θρησκευτι-



κής Υπηρεσίας Ευσέβιος Πιστόλης, ο Δ/ντής της Σχολής Ξένων Γλωσσών Αστυν. Α' Κ. ΚΑΛΑΡΑΣ, καθηγητής καθώς και πολλοί αξιωματικοί.

Μιλώντας κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης ο Δ/ντής της Σχολής Ξένων Γλωσσών ευχαρίστησε την ηγεσία του Σώματος για τη φροντίδα και συμπαράστασή του στην ικανοποιητική λειτουργία της Σχολής καθώς και τους εκπαιδευτές για την επιμέλεια που κατέβαλαν και τους κάλεσε να συνεχίσουν τις προσπάθειές τους για την τελειοποίηση των ξένων γλωσσών.

Ο εκπρόσωπος των εκπαιδευθέντων, Αστυνόμος Β' Σταυρόπουλος Απόστολος αφού ευχαρίστησε την ηγεσία της Σχολής και τους καθηγητές για το ενδιαφέρον που έδειξαν για την άρτια επιμόρφωσή τους, τόνισε ότι οι γνώσεις που αποκόμισαν ήταν πλούσιες και πολύτιμες για την περαιτέρω υπηρεσιακή τους σταδιοδρομία και διαβεβαίωσε ότι θα καταβάλουν κάθε προσπάθεια για τη βελτίωση της γλώσσας και για την παροχή καλύτερων υπηρεσιών στο κοινωνικό σύνολο.

77 ΧΡΟΝΙΑ ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΓΙΑΝΝΕΝΑ

Μέσα σε γιορταστική ατμόσφαιρα και με εμφανές υψηλό πατριωτικό ηθικό πραγματοποιήθηκε η 77η επέτειος απελευθέρωσης των Ιωαννίνων. Στη μεγαλειώδη παρέλαση που ήταν το κυρίαρχο γεγονός, παρέλασαν επίλεκτες μονάδες των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας. Αξίζει να σημειωθεί ότι τόσο τα πεζοπόρα όσο και τα μηχανοκίνητα τμήματα της ΕΛ.ΑΣ. παρέλασαν σε άσπογους σχηματισμούς, προκαλώντας τον θαυμασμό και τα κολακευτικά σχόλια του κοινού και των επισήμων.

ΜΙΑ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΑΓΑΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΡΑΣΙΝΟ

Πραγματοποιήθηκε πρόσφατα δενδροφύτευση στους εξωτερικούς χώρους των εγκαταστάσεων της Σχολής Αρχιφυλάκων ΕΛ.ΑΣ., στην Αμυγδαλέζα, με μέριμνα της Σχολής, από το μόνομο προσωπικό της και τους Δόκιμους Αρχιφύλακες της 3ης εκπαιδευτικής σειράς, κάτω από την επίβλεψη και τις οδηγίες του Δ/ντού Δ/νσης Αναδάσωσης Αττικής.



Ειδικότερα, φυτεύθηκαν περισσότερα από 750 δενδρύλια, τα οποία ήταν: κουκουναριές, μυρτιές, πικροδάφνες, λιγούστρα, δενδρολίβανα, κάσσια, τούγια, γλαύκα κυπαρίσια και κλέουσες ιτιές.

Πιστεύουμε ότι η πρωτοβουλία αυτή των συναδέλφων μας, θα παρακινήσει όλους μας σε μια προσπάθεια να δώσουμε στη φύση, τη θέση που της έχει αφαιρέσει το μπετόν.

ΟΜΙΛΙΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Πραγματοποιήθηκε πρόσφατα στο ΒΟΛΟ σημαντική ομιλία του Διοικητή του Τμήματος Τροχαίας Βόλου, στα πλαίσια της ενημερωτικής προσπάθειας για τη μείωση των τροχαίων ατυχημάτων.

Η παραπάνω ομιλία έγινε προς τους εργαζόμενους του εργοστασίου «ΟΛΥΜΠΟΣ» της ΑΓΕΤ - ΗΡΑΚΛΗΣ, με την ευκαιρία της διοργάνωσης εβδομάδας υγιεινής και ασφάλειας

ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣΤΟ ΔΡΟΜΟ

Γενικά δημιουργούμε κινδύνους στην κυκλοφορία:

- όταν δέν αφήνουμε κανονικές αποστάσεις ασφαλείας
- όταν δέν «κρατάμε» τή λωρίδα μας καί αλλάζουμε συνεχώς λωρίδες
- όταν ή ταχύτητά μας είναι μεγαλύτερη από αυτήν πού επιτρέπουν οί συνθήκες τής στιγμής
- όταν παίρνουμε άσχημα τίσ στροφές, μπαίνοντας στό αντίθετο ρεύμα
- όταν σταθμεύουμε σέ σημεία περιορισμένης ορατότητας
- όταν λερώνουμε τούς δρόμους μέ ούσιες πού τούς κάνουν όλισθηρούς
- όταν ανοίγουμε τήν πόρτα μας χωρίς νά προσέξουμε άν έρχεται άλλο αυτόκίνητο ή δίκυκλο
- όταν παραβιάζουμε τίσ έντολές τής σήμανσης καί τής σηματοδότησης

Πιό είδικά δημιουργούμε κινδύνους γιά τούς άλλους:

- όταν οδηγούμε έγώιστικά
Αντικανονικά προσπεράσματα, «κόψιμο» στροφών, περιφρόνηση έντολών πινακίδων, κράτημα τής άριστερης λωρίδας/πλευράς του δρόμου, καθυστέρηση άλλαγής από φώτα πορείας σέ φώτα διασταυρώσεως κλπ.
- όταν οδηγούμε έχοντας κάποιο ψυχολογικό ή σωματικό πρόβλημα
Αδίαθεσία, μεγάλη κούραση, νύστα, ατάλληλα γυαλιά κλπ.
- όταν οδηγούμε αυτόκίνητο πού έχει προβλήματα ασφαλείας
Έλαττωματικά φρένα, φθαρμένα λάστιχα, άντικανονικά φώτα, υπερφόρτωση, προβλήματα μέ τούς καθρέπτες, φθαρμένοι καθαριστήρες κλπ.
- όταν οδηγώντας υπάρχει περίπτωση νά άκίνητοποιηθούμε άπρόοπτα
Από έλλειψη βενζίνης, λαδιού, νερού κλπ.

ΠΟΤΕ ΠΙΑ ΔΥΣΤΥΧΗΜΑ ΑΠΟ ΤΡΟΧΑΙΟ

Η ζωή έχει μεγαλύτερη αξία απο τα χρήματα:
Ρωτήστε αυτούς που είχαν τροχαίο ατύχημα, με θωρακισμένο αυτοκίνητο

Δεν έπαθαν ΤΙΠΟΤΑ

Αντίθετα αυτοί που δεν είχαν θωρακισμένο αυτοκίνητο σε κάποιο τροχαίο ατύχημα, δυστυχώς δεν είναι σε θέση να σας απαντήσουν.

Η **Thorax** ΑΒΕΕ μπορεί και ξέρει να σας εξασφαλίσει ουσιαστικά τη ζωή σας στο όποιο τροχαίο, ο μη γένοιτο, ατύχημα

Thorax ΑΒΕΕ

Εργοστάσιο - Γραφεία: Νέας Εθνικής Οδού 18, Αγιοι Ανάργυροι (Μυκονιάτικα) - Αθήνα (135 61)
Τηλ. 8327.310 - 8328.520 - 8328.550 TELEX: 224127 THEO GR FAX: 8321434



UNA POLIZIA PER LA "POLIS"

ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΩΝ ΕΝΤΥΠΩΝ

Το Τμήμα Εκδόσεων της Διεύθυνσης Δημοσίων Σχέσεων/ΥΔΤ, στα πλαίσια της προσπάθειας ενημέρωσης του κοινού για την αποστολή, την οργάνωση και τις δραστηριότητες της Ελληνικής Αστυνομίας, εξέδωσε ένα καλαίσθητο φυλλάδιο, στην ελληνική και αγγλική γλώσσα, που περιέχει όλα τα στοιχεία αυτά.

Στις εικοτέσσερις σελίδες του, αφού γίνεται μια συνοπτική αναφορά στη χώρα μας (γεωγραφική θέση, έκταση, πληθυσμός, νομοί, περιφέρειες) για ενημέρωση των ξένων που επισκέπτονται τη χώρα μας, αναλύονται τα θέματα:

- * Η διαχρονική εξέλιξη του αστυνομικού θεσμού στην Ελλάδα.
- * Χαρακτήρας - διοίκηση - αποστολή της σύγχρονης ελληνικής αστυνομίας.
- * Οργάνωση, προσωπικό, εκπαίδευση. Διοικητική και τεχνική υποστήριξη.

Στη συνέχεια παρουσιάζονται οι αρμοδιότητες των κλάδων Αστυνομίας - Ασφαλείας και Τάξης και των τομέων της Δημόσιας Τάξης, της Τροχαίας, της Κρατικής και Δημόσιας Ασφάλειας καθώς και της Διεθνούς Αστυνομικής Συνεργασίας.

Το φυλλάδιο αυτό ταξίδεψε σε πολλές χώρες του κόσμου και ήδη έγινε αφορμή να ασχοληθεί το ιταλικό περιοδικό "POLIZIA MODERNA" (τεύχος Οκτωβρίου 1989), όπου με ένα εκτενέστατο άρθρο τριών σελίδων αναπτύσσει τη δομή και την οργάνωση της Ελληνικής Αστυνομίας και παρουσιάζει τη σύγχρονη και αποτελεσματική λειτουργία της με τα κολακευτικά της σχόλια.

Selezione e formazione

Ogni membro della polizia greca, al livello di Direzione generale o dei vari e diversi Dipartimenti di polizia, deve superare prima di essere ammesso nei ranghi dell'organizzazione un periodo di esami e di addestramento molto severo. Fra le altre cose si pretende che ogni membro delle Forze di polizia parli almeno una seconda lingua, in modo da potersi continuamente confrontare con l'alto numero di turisti stranieri che ogni anno visitano il paese.

È ovvio poi che la selezione diventa particolarmente attenta man mano che si sale di grado, al livello di sergente o di ufficiale di polizia. Tutti o quasi tutti gli ufficiali della polizia greca sono usciti da una delle migliori Università del paese, completando infine i propri studi nella speciale Accademia di polizia. I problemi della sicurezza, del traffico di droga, delle frodi commerciali o valutarie, così come della protezione dei turisti, e in generale dell'ambiente, sono oggetto di studi e di corsi speciali, molti tenuti in collaborazione con le altre polizie del mondo.

Un altro aspetto distintivo della polizia greca è di essere addestrata alla tattica della guerra,

in modo da poter contribuire, in ogni momento eventuale, alla difesa del paese.

Elevato è anche il numero del personale civile che collabora con le Forze di polizia vere e proprie. Per il personale civile sono previsti contratti a termine della durata da otto a dieci anni, che possono tuttavia venir ridotti a due terzi del previsto su richiesta degli interessati.



